

PRILOG I.

OBRAZLOŽENJE PLANA

SADRŽAJ:

UVOD	5
1. POLAZIŠTA	7
1.1. Položaj, značaj i posebnosti naselja Molunat	7
1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru	25
1.1.2. Prostorno-razvojne značajke	26
1.1.2.1. Prirodno-geografske karakteristike	26
1.1.2.2. Demografska osnova	33
1.1.3. Infrastrukturalna opremljenost	41
1.1.3.1. Prometni sustav	41
1.1.3.2. Elektroenergetski sustav	43
1.1.3.3. Vodnogospodarski sustav	43
1.1.3.4. Telekomunikacijska mreža	45
1.1.3.5. Zbrinjavanje otpada	46
1.1.4. Zaštićene prirodne, kulturno-povijesne i ambijentalne vrijednosti	47
1.1.5. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja	56
1.1.6. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje	64
2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA	69
2.1. Ciljevi prostornog uređenja općinskog značaja	69
2.1.1. Demografski razvoj	70
2.1.2. Odabir prostorne i gospodarske strukture	70
2.1.3. Infrastrukturalna opremljenost	72
2.1.4. Očuvanje prostornih posebnosti naselja odnosno dijela naselja	75
2.2. Ciljevi prostornog uređenja naselja, odnosno dijela naselja	78
2.2.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, obilježja izgrađene strukture, vrijednost i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih ambijentalnih cjelina	78
2.2.2. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture	79
3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA	81
3.1. Program gradnje i uređenja prostora	81
3.2. Osnovna namjena prostora	87
3.3. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu, način korištenja i uređenja površina	99
3.4. Promet	101
3.5. Komunalna infrastrukturna mreža	111
3.5.1. Vodoopskrba	111
3.5.2. Odvodnja	112
3.5.3. Elektroenergetski sustav	113
3.5.4. Pošta i telekomunikacije	117
3.6. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina	119
3.6.1. Uvjeti i način gradnje	119
3.6.2. Mjere zaštite prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih i ambijentalnih cjelina	123
3.7. Sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš	149

UVOD

0.1. Zakonske pretpostavke

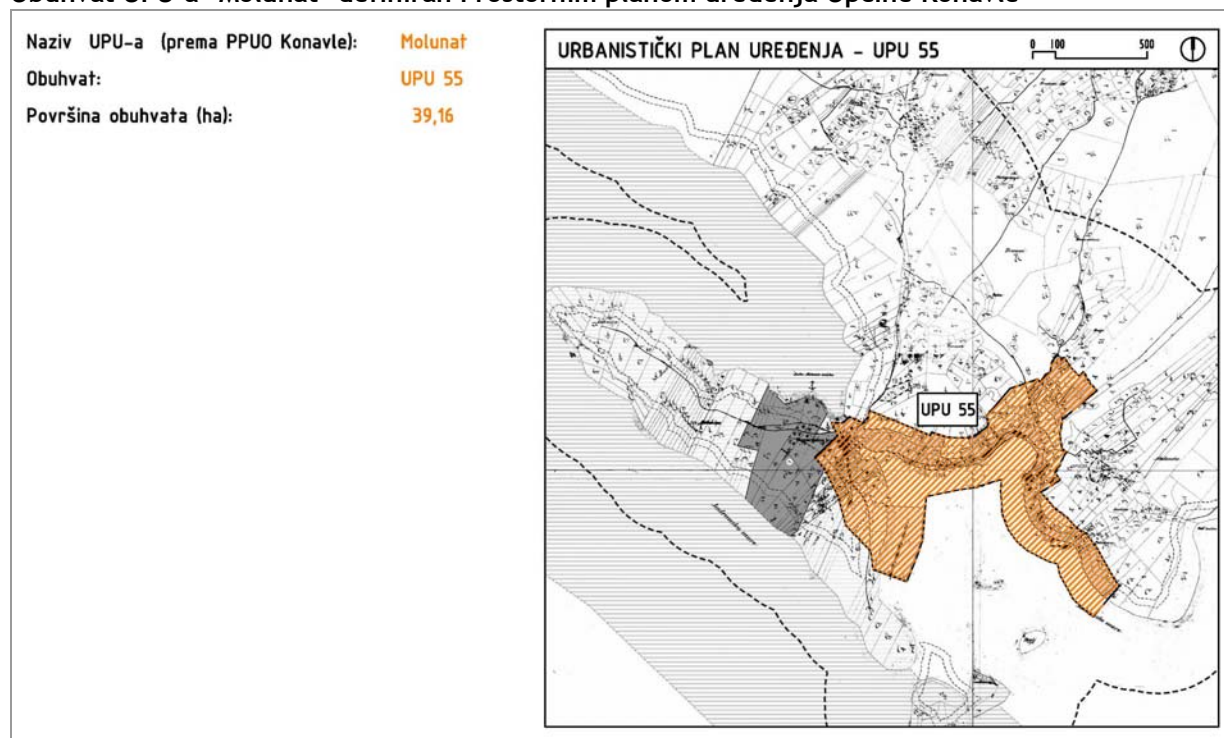
Uvjeti za izradu Urbanističkih planova uređenja na području Općine Konavle osigurani su donošenjem prostorno planske dokumentacije višeg reda, Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije 06/03, 03/05, 03/06, 07/10) i Prostornog plana uređenja Općine Konavle (Službeni glasnik Općine Konavle 09/07, 01/08, 06/08).

Urbanistički plan uređenja "Molunat" obuhvaća prostor definiran Prostornim planom uređenja Općine Konavle (Službeni glasnik Općine Konavle 09/07, 01/08, 06/08).

Postupak izrade i donošenja predmetnog UPU-a kao prostorno-planskog dokumenta reguliran je sukladno:

- Zakonu o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine 76/07, 38/09, 55/11, 90/11),
- Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova (Narodne novine 106/98, 39/04, 45/04 i 163/04),
- Prostornom planu Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije 06/03, 03/05, 03/06, 07/10),
- Prostornom planu uređenja Općine Konavle (Službeni glasnik Općine Konavle 09/07, 01/08, 06/08),
- drugim relevantnim zakonima i propisima.

Obuhvat UPU-a "Molunat" definiran Prostornim planom uređenja Općine Konavle

IZVOR: Prostorni plan uređenja Općine Konavle (Službeni glasnik Općine Konavle 09/07, 01/08, 06/08)

OBRADA: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

0.2. Obuhvat UPU-a "Molunat"

Zbog općih karakteristika gradnje i uređenja prostora određenih planom višeg reda tj. Prostornim planom uređenja Općine Konavle (Službeni glasnik Općine Konavle 09/07, 01/08, 06/08), obuhvat Plana ne poklapa se s cjelokupnim administrativnim područjem naselja Molunat nego se odnosi na dio naselja.

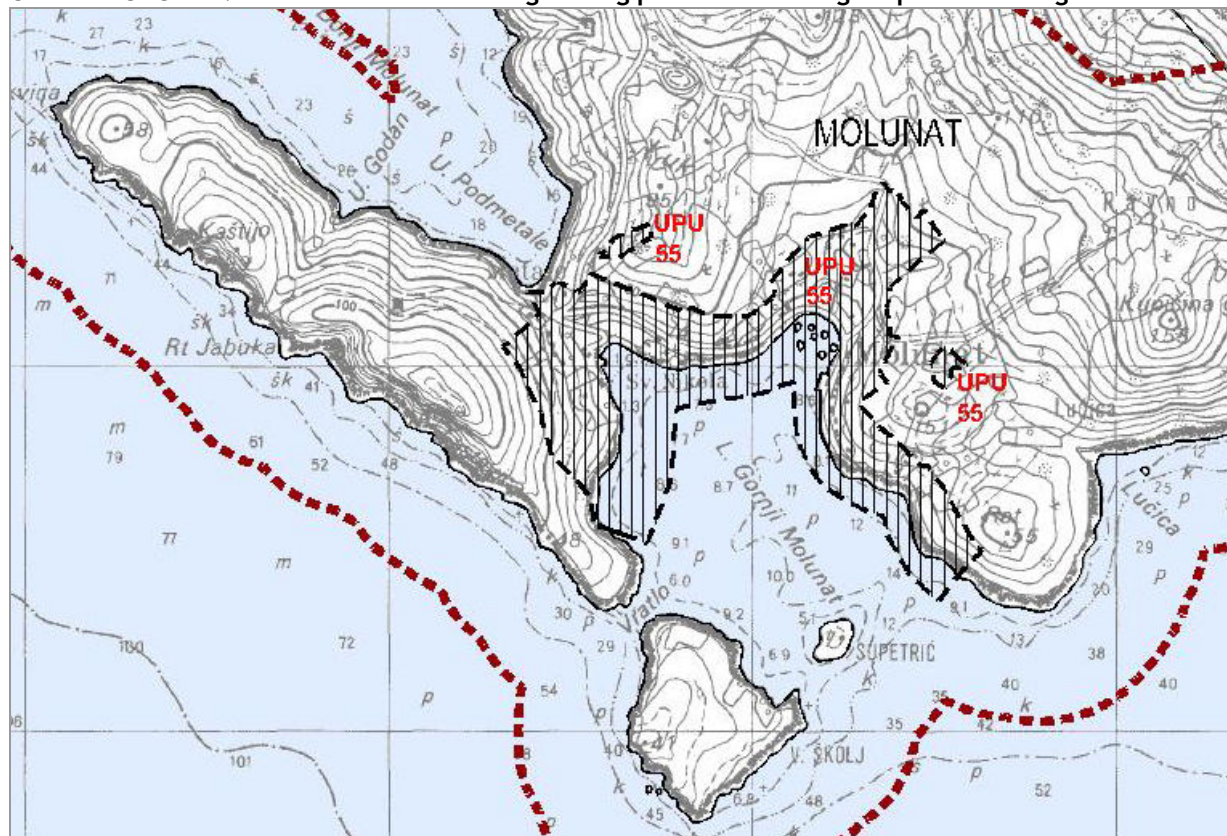
Obuhvat urbanističkog plana uređenja "Molunat" Prostornim je planom uređenja Općine Konavle (Službeni glasnik Općine Konavle 09/07, 01/08, 06/08) određen na površini od 39,16 ha.

Iz prostornih i funkcionalnih razloga te sukladno smjernicama nadležne lučke uprave na grafičkom dijelu Plana prikazano je i proširenje akvatorija luke otvorene za javni promet lokalnog značaja.

Zbog izrazitih deformacija službenog katastarskog plana na području zahvata Plana (naselje Molunat, K.O. Đurinići), predloženi uklop katastarskog plana na PGP treba smatrati načelnim, tj. dovoljno dobrim u svrhu izrade Plana. Položaj pojedinačnih granica parcela je "načelan" te su moguća neslaganja s prikazanim granicama i u daljnjim postupcima potrebno ih je rješavati kroz pojedinačne uklope katastarske mape odnosno izradom pojedinačnih posebnih geodetskih podloga (PGP) čime će se definirati status objekta na pojedinačnoj parceli kao i dijela okolnih čestica.

Kao rezultat navedenog i iskaz prostornih pokazatelja unutar obuhvata Plana također može pokazati određena odstupanja koja će se utvrditi i prema potrebi ispraviti na isti način.

Obuhvat UPU-a "Molunat" - izvod iz kartografskog prikaza 3e - Pregled planova nižeg reda

IZVOR: Prostorni plan uređenja Općine Konavle (Službeni glasnik Općine Konavle 09/07, 01/08, 06/08)

OBRADA: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

1. POLAZIŠTA

1.1. Položaj, značaj i posebnosti naselja Molunat

Naselje Molunat nalazi se u Općini Konavle koja predstavlja manju geografsku cjelinu jugoistočno od Dubrovnika, a s površinom od 209,73 km² zauzima 11,77 % kopnene površine Dubrovačko-neretvanske županije. Općina prema popisu iz 2001. godine broji 8250 stanovnika, dok je gustoća naseljenosti 39,34 st./km².

U određivanju geografskog položaja obično se ističe da su Konavle krajnji jugoistočni dio Republike Hrvatske i da u tom pogledu imaju rubni položaj jer neposredno graniče s niskom Hercegovinom i s visokim kršem Crne Gore. To je samo djelomice točno, jer ne odražava suvremeno značenje Konavala u sklopu cjelokupnog južnog primorja.

Rubni položaj Konavala, određen državnim granicama prema Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori, nije razvojno ograničenje Općine Konavle, obzirom na geoprometnu značajku litoralnog prometnog koridora "označenog" nizom polja koji prirodno spajaju područje Konavala sa Boko-kotorskim zaljevom i to preko Vitaljine do uvale Cipavica, a preko Sutorine do Topaljskog zaljeva.

Prostor Općine Konavle zbog svojih je obilježja od posebnog interesa za državu, obzirom da se radi o:

- graničnom području prema Republici Bosni i Hercegovini te Crnoj Gori,
- obalnom području mora s razvedenom i raznovrsnom obalom i morskim akvatorijem,
- teritorijalno ustrojenoj jedinici lokalne samouprave, okupiranoj i dijelom razrušenoj tijekom ratne agresije 1991. godine, koja ima status područja od posebne državne skrbi,
- području koje je na temelju pokazatelja socio-gospodarske preobrazbe jednim dijelom postalo predgrađe te prigradsko urbanizirano područje, sastavni dio gradske aglomeracije Dubrovnika, po čemu se razlikuje od ostalih političko- teritorijalnih jedinica unutar Dubrovačko-neretvanske županije.

Molunat je posljednje primorsko naselje na krajnjem jugoistoku općine Konavle, Dubrovačko-neretvanske županije i Republike Hrvatske. Nalazi se na 42°, 27' i 4" sjeverne geografske širine te na 18°, 26' i 25" istočne geografske dužine.

Od bližih konavoskih naselja udaljeno je nekoliko kilometara (Đurinići 3 km, Mikulići 5 km, Pločice 6 km, Poljice 7 km, Vitaljina 8 km), od lokalnog uslužnog središta Grude 10 km, od općinskog središta Cavtata 25 km i od županijskog središta Dubrovnika 45 km ili 17 nautičkih milja morskim putem, dok je od državnih graničnih prijelaza prema Crnoj Gori udaljen 12 km.

Vrlo je zanimljiv sam topografski smještaj ovog naselja jer je na oko 40 km dugoj nerazvedenoj i strmoj konavoskoj obali otvorenoj prema pučini Jadranskog mora samo u području Molunta došlo do razvedenosti obale.

Pod djelovanjem diferencirane abrazije u mekšim i manje otpornim gornjokrednim dolomitima nastale su dvije veće luke (Luka Gornji Molunat i Luka Donji Molunat) i niz manjih uvala (Čipča, Godanj, Puć, Smokvica, Rat, Lučica, Ogradica i druge), dok je od tvrdih i otpornijih gornjokrednih vapnenaca sastavljen poluotok Molunat (Rat, Gora) s najvišom točkom Vrh Rata od 140 m nadmorske visine, koji se pruža u smjeru SZ - JI u dužini od 2,1 km, a u širinu 500 m, uska prevlaka Metale između dviju luka (široka 300 m), otok Molunat (Veliki Školj) s najvišom točkom od 41 m i otočić Supetrić (Mali Školj), smješteni južno od Luke Mali Molunat, poluotok Rat, smješten istočno od Luke Mali

Molunat, s najvišom kotom od 55 m nadmorske visine kao i druge više vapnenačke glavice prema unutrašnjosti Konavala. To je tipični bezvodni krški kraj, ali i najpitomiji dio Konavala (Donje Konavle ili Donja banda).

Sam naziv današnjeg naselja Molunat i naziv istoimenog otočića ispred njega hrvatski je oblik nastao od ilirskog imena Maluntum, jer sadrži čest ilirski korijen ma l- u značenju brdo, kao u albanskom (Mal-ezi = Crna gora). Javlja se u ilirskim toponimima Malontum, Maleventum, Malontina, Dimallum, pa u imenu Malutin Do nastalo od Malunta u Crnoj Gori. Prema drugim autorima svoje porijeklo prvenstveno vuče iz grčkog korijena (molos = privezište, luka) ali i romanskog (molina) i ilirskog (maluntum = hljebu sličan). U izvorima najranije se spominje 1167., kao Malonta, zatim Molunta 1253., Malont 1345, u latinskom Malontum i Maluntum.

Pod imenom Molunat u dubrovačko vrijeme podrazumijevao se samo otočić Molunat pred lukom Mali Molunat, dok se poluotok koji je između luke V. i M. Molunta nazivao Crna Gora.

Geografski položaj naselja Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Povijesni razvoj, kulturno-povijesne odlike prostora

S obzirom na uski i ograničeni prostor obuhvata UPU-a "Molunat", povijesni pregled predmetnog prostora moguće je prikazati jedino u kontekstu povijesnog razvoja cjelokupnih Konavala, s posebnim naglaskom na područja današnjeg naselja Molunat i njegove neposredne okoline.

Konavle obuhvaćaju zemljopisno zaokruženi i prirodno dosta izdvojeni, izduženi, krajnji dio Hrvatske, od granice Plata u Župi Dubrovačkoj na zapadu, do rta Oštro na Prevlaci na jugoistoku, i od mora na jugu do granice s Bosnom i Hercegovinom na sjeveru. Uzdužno se dijele na tri izdvojena predjela: dva pokrajnja, krševita i brdovita, odnosno tzv. Gornja i Donja Banda, dok je treći dio Konavosko polje koje se smjestilo između. U administrativnom smislu Konavle obuhvaćaju naselja: Brotnice, Cavtat, Čilipi, Drvenik, Duba Konavoska, Dubravka, Dunave, Đurinići, Gabrili, Gruda, Jasenica, Komaji, Kuna Konavoska, Ljuta, Lovorno, Mihanići, Mikulići, Močići, Molunat, Palje Brdo, Pločice, Poljice, Popovići, Pridvorje, Radovčići, Stravča, Šilješki, Uskoplje, Vitaljina, Vodovađa, Zastolje i Zvekovića.

Konavle su bogate prirodnim izvorima vode kao i podzemnim vodama, što je oduvijek osiguravalo plodnost ovog polja. Zbog krševitog vapnenačkog sastava brdovitih predjela Konavle obiluju i brojnim jamama i pećinama. Prema tome, sam položaj, konfiguracija terena i prirodna bogatstva nosila su i brojne uvjete za naseljenost ovih krajeva od prapovijesti do danas, što je i arheološki potvrđeno, ali ne u dovoljnoj mjeri.

O samom porijeklu imena Konavle vodile su se mnoge rasprave, ali danas je opće prihvaćeno mišljenje da ime dolazi od latinske riječi "cannabula" u značenju odvodni kanal ili iz naziva rimskog vodovoda "canales", koji se pružao od sela Vodovađa u Gornjoj Bandi do Cavtata. Međutim postoji i mišljenje o ilirskom porijeklu imena na osnovi korijena "can", koje se javlja u ilirskim jezičnim ostacima npr. Candavia, Candabia i sl. što se javlja u izvorima, a označava planinu i mjesto između Ohridskog jezera i rijeke Devol u Albaniji, a u današnjem albanskom izgovoru glasi Kunavlja, što se može povezati sa imenom Konavala. Nedovoljna istraženost onemogućava nas u iznošenju kontinuiranog vremenskog slijeda od najstarijih prapovijesnih do suvremenih razdoblja. Ovo područje oduvijek je bilo na kulturnoj, političkoj i administrativnoj razmjeri. Osim toga, povoljne prirodne komunikacije, kako priobalne, tako i kopnene prema unutrašnjosti, pogodovala su ranom nastavanju ovih krajeva. Takve prirodne komunikacije vjerojatno su korištene već od prapovijesti, a manje ili više prilagođene su kasnijim rimskim cestama koje su bile osnova rimskog osvajanja, održavanja pod kontrolom pokorenih plemena i raznog transporta. Također i mnoge srednjovjekovne ceste koriste postojeće prirodne, odnosno prapovijesne i antičke komunikacije.

Prapovijest

Razdoblje starijeg kamenog doba (paleolitika) na ovim prostorima gotovo je u potpunosti nepoznato, što je vjerojatno posljedica slabe istraženosti, a ne stvarnog stanja. Zastupljeno je jedino pojedinačnim nalazima jednog kremenog strugala i jednog strugala - šiljka, oba iz Pridvorja u Konavlima.

Mlađe kameno doba (neolitik) također je zastupljeno isključivo pojedinačnim nalazima: Drvenik kamena sjekira.

Slična situacija je i s bakrenodobnim razdobljem (eneolitik) gdje imamo pojedinačne nalaze jezičastih probušenih sjekira iz Pridvorja, Čilipa, Močića i Katina Dola.

Kasnija prapovijesna razdoblja (brončano i željezno doba) predstavljena su brojnim lokalitetima i tada već možemo lučiti pojedina etnički diferencirana ilirska plemena. Glavno obilježje ovih razdoblja su gradinska naselja i gomile koja se zastupljene u velikom broju. Gotovo da nema naselja gdje nema prapovijesne gradine i pripadajućih gomila koje se nalaze uglavnom iznad polja i uz komunikacije. Prema sadašnjem stanju istraživanja u

Konavlima je ustanovljeno oko 54 gradine u 26 mjesta i oko 170-180 gomila u 28 mjesta i na oko 115 položaja. Taj broj je zasigurno i veći, jer to područje nije u cjelini istraženo. Na području Molunta i njegove neposredne okolice nalaze se prapovijesna gradinska naselja: Gradac u Mikulićima i gradina u Moluntu iznad Metala.

Funkcije gradinskih lokaliteta u prapovijesti bile su različite. Sigurno je da nisu svi bili naseobinskog karaktera, a i među takvima treba razlikovati stalna i povremena ili sezonska naselja. To se može zaključiti na osnovi materijala koji je tu pronađen, prema debljini kulturnog sloja, samom položaju, veličini i drugim karakteristikama naselja. Neke su od gradina mogle imati samo funkciju utvrde u okviru nekog većeg, a neke su imale funkciju osmatračnica.

Što se tiče samih položaja gradina, oni donekle variraju, ali se mogu ustanoviti i određena pravila u smještaju. Uglavnom se radi o blažim uzvišenjima, odnosno brdskim kosama u okviru nekog većeg brdskog lanca, s istaknutim položajem u prostoru, dobrom preglednošću, lako branjivim prostorima, a važna je i blizina obradivih površina, vode, osunčanost i sl. To naravno važi za gradine naseobinskog karaktera, dok je za ostale glavni faktor strateška važnost (utvrde, osmatračnice). Udaljenost među pojedinim gradinama varira, ali najčešće je to 1,5-3 km, a i inače je moguća vizualna komunikacija između udaljenijih gradina. Osim vizualne izuzetno je važna i prometna komunikacija među pojedinim gradinama, a i šire, odnosno između različitih regionalnih prostora, kako između unutrašnjosti i primorja, tako i između možda različitih plemenskih organizacija. Upravo ove gradine u Konavlima odlikuju se izuzetno važnim prometnim položajima i često se nalaze uz prirodne komunikacije prema unutrašnjosti.

Ekonomija stanovništva ovog područja ne razlikuje se od ostalih prostora ovog vremena i uglavnom je uvjetovana položajem naselja i obratno. Glavne grane privrede su stočarstvo i poljoprivreda, dok se jedino Cavtat isticao i svojom trgovačkom važnošću što je zacijelo i pridonijelo da se on razvije u glavno središte ovog područja.

Kamene gomile u okolici Molunta nalazimo na sljedećim lokalitetima: u Mikulićima kod crkve sv. Đurđa, na položaju Resnica, gomila Graci; u Đurinićima gomila na glavici sjeverno od škole i gomila kod škole; na području uz Đurinića gomile na Resnici, Dubravici, Lugu i Križu.

Pokapanje u gomilama bio je dominantan ali ne i isključiv običaj pokopavanja. U arheološkom kontekstu kamene gomile uglavnom predstavljaju prapovijesne grobne spomenike stanovnika koji su živjeli na ovim prostorima od vremena kasnog bakrenog, kroz cijelo brončano i željezno doba, odnosno od 2300. pr. Kr. do vremena rimskog osvajanja (što bi u slučaju južnodalmatinskog prostora bilo 1. st. pr. Kr.). Za razdoblje kasnog brončanog i željeznog doba možemo govoriti o ilirskom stanovništvu u ovim krajevima, no za ranija razdoblja nije definirana etnička pripadnost. No upravo zbog kontinuiteta sahranjivanja u gomilama može se pretpostaviti kako je i u ranijim razdobljima riječ o nekom predilirskom - protoilirskom stanovništvu, te da nije bilo nekih većih migracija stanovništva u zadnja dva tisućljeća prije Krista. Broj ukopa unutar gomila varira. Ponekad je cijela gomila sagrađena samo za jednu osobu, dok ih je u nekim slučajevima i više (7 - 8 grobova). Očigledno se nisu svi stanovnici sahranjivali pod gomilama nego samo oni koji su se isticali kroz duhovne ili socijalne sfere prapovijesnog života (šamani, poglavari i sl.). Poznati su sporadični primjeri ukopavanja pod gomilama i u doba antike, vjerojatno autohtonog stanovništva koje je poprimilo rimsku civilizaciju ali je zadržalo stariju tradiciju sahranjivanja. Nešto češće se sahranjuje u gomilama kroz kasni srednji vijek (9. - 15. st. posl. Kr.), no u pravilu se ukopa u postojeće prapovijesne gomile, te se kod istraživanja prapovijesni i srednjovjekovni grobovi razlikuju samo po priložima koji se pronađu unutar groba. Inače se po površini cijele gomile i među kamenjem nalaze ulomci keramičkih posuda kao posljedica grobnog rituala razbijanja posuda prilikom ukopa.

Kamene gomile, osim kao groblja, ponekad predstavljaju dio fortifikacijskih sistema obzidanih prapovijesnih naselja (ostaci utvrda i osmatračnica) i ritualnih prostora, što je opet moguće utvrditi na osnovu iskopavanja, ali i položaju u odnosu na gradinsko naselje.

Na primjer gomile kao groblja nikada nisu u okviru naselja (eventualno na samom rubu uz prilazni put gdje duhovi predaka čuvaju ulaz u naselje), a ako su na vrhu brda, daleko od naselja, puta ili polja vjerojatno su osmatračnice.

Položaj kamenih gomila u prostoru, ako je riječ o prapovijesnim grobljima, uvijek je pomno biran. Naime, one se u pravilu nalaze neposredno iznad plodnih polja, uz komunikacije i po vrhovima brda. Smještaj iznad polja je u funkciji zaštite polja, označavanja zaposjednutog teritorija, simboličkog prisvajanja prirode ili sl. Gomile iznad plodnih polja ujedno su i posljedica vjerovanja u pretke i rituala plodnosti, u jednoj poljodjelskoj zajednici koja je temeljena na privređivanju hrane za opstanak. Gomile uz komunikacije su u funkciji kultne zaštite komunikacije gdje duše predaka čuvaju i nadziru putove što je prisutno i u mikenskoj, grčkoj i rimskoj civilizaciji. Kod gomila na vrhu brda, osim mogućih osmatračnica, može se pretpostaviti i kult sunca kao izvora života što je prisutno u gotovo svim starim svjetskim civilizacijama.

Što se tiče etnika koji je nastavao ova područja, u povijesnim izvorima i literaturi uglavnom se spominju Plerejci i Ardijejci. Početkom 4. st. pr. Kr. iz unutrašnjosti se dolinom Neretve spušta pleme Ardijejaca, da bi se nakon toga opet vratili natrag u unutrašnjost, gdje bivaju poraženi od plemena Autarijata. Stoga se u 3. st. pr. Kr. vraćaju na more i ubrzo osvajaju cijeli priobalni prostor i otoke od lijeve obale Neretve do rijeke Vojuše u Albaniji. Na taj način pod Ardijejce dolazi i predmetno područje današnjih Konavala. Vjerojatno pleme Plereja nije nestalo ili izbjeglo nego je prihvatilo ardijejsku vlast, ali u povijesnim izvorima se uvijek spominju samo vladajući političko - vojni sloj.

Pod Ardijejcima se osniva jak savez ilirskih država koji sve više smeta Rimljanima zbog njihova interesa, trgovine i širenja rimskog carstva. Prvi sukobi Rimljana i Ardijejaca događaju se 229 - 228. godine zbog gusarskih napada na rimske trgovce, gdje su Ardijejci pod vodstvom Teute poraženi. Rimljani su iskoristili pobjedu i započinju s osvajanjem Balkanskog poluotoka.

Gotovo dva stoljeća sukoba Rimljana i Ardijejaca završava velikim porazom 167. godine pr. Kr. i konačnim porazom Ardijejaca 135. godine pr. Kr. kada se povlače u unutrašnjost i nestaju s povijesne scene.

Razdoblje antike

Antičko razdoblje hrvatske obale Jadrana počinje grčkom kolonizacijom početkom 4 st. pr. Kr. kada su osnovane prve grčke kolonije. Međutim, na području Konavala takva nalazišta nisu utvrđena. U starijoj literaturi se za Epidaurum držalo kako je riječ o grčkoj koloniji, međutim u novijoj historiografiji takve teze su odavno odbačene. Arheološki nalazi grčke provenijencije posljedica su isključivo trgovine, a ne postojanja kolonija.

Rimska dominacija i širenja civilizacije u punom smislu riječi, na ovom prostoru započinje u drugoj polovici 2. st. pr. Kr., a najefikasnije sredstvo osvajanja i zadržavanja osvojenog su rimske ceste. U 1. st. posl. Kr. gradi se tzv. imperijalna cesta od Akvileje, do Salone (Solin) i Narone (Vid kod Metkovića) i dalje prema jugu, tj. prema Scodri (Skadar), Lissusu (Lješ) i Dyrrachiumu (Drač). Međutim, takva glavna rimska cesta ne prolazi ovim područjem, nego ide dublje kroz unutrašnjost, a samo jedan krak se odvaja prema Epidaurumu (Cavtat), odakle se nastavlja prema Resiniumu (Risan), Butui (Budva), Vlciniumu (Ulcinj). Niz autora se bavio ovom tematikom, no manje-više su svi suglasni o postojanju i ubiciranju glavne magistralne ceste Narona - Leusinium - Scodra, a na koju se priključivao odvojak Epidaurum - Asamo (kod Trebinja) - Ad Zizio (Ukšići).

Ovakva ceste itinerarskog ranga bila je osnovna veza Epidauruma sa zaleđem i glavnom prometnicom, a njen pravac možemo pratiti od današnjeg Cavtata prema Obodu, otkud je dalje produžavala na sjever, penjući se poviše naselja Plat na visoravan koja se preko Babine Grede proteže na istok prema Glavskoj.

Direktni tragovi ceste na području Cavtata i Župe Dubrovačke, osim pravca, nisu poznati i pitanje je da li su i postojale bankine, popločenje i sl.

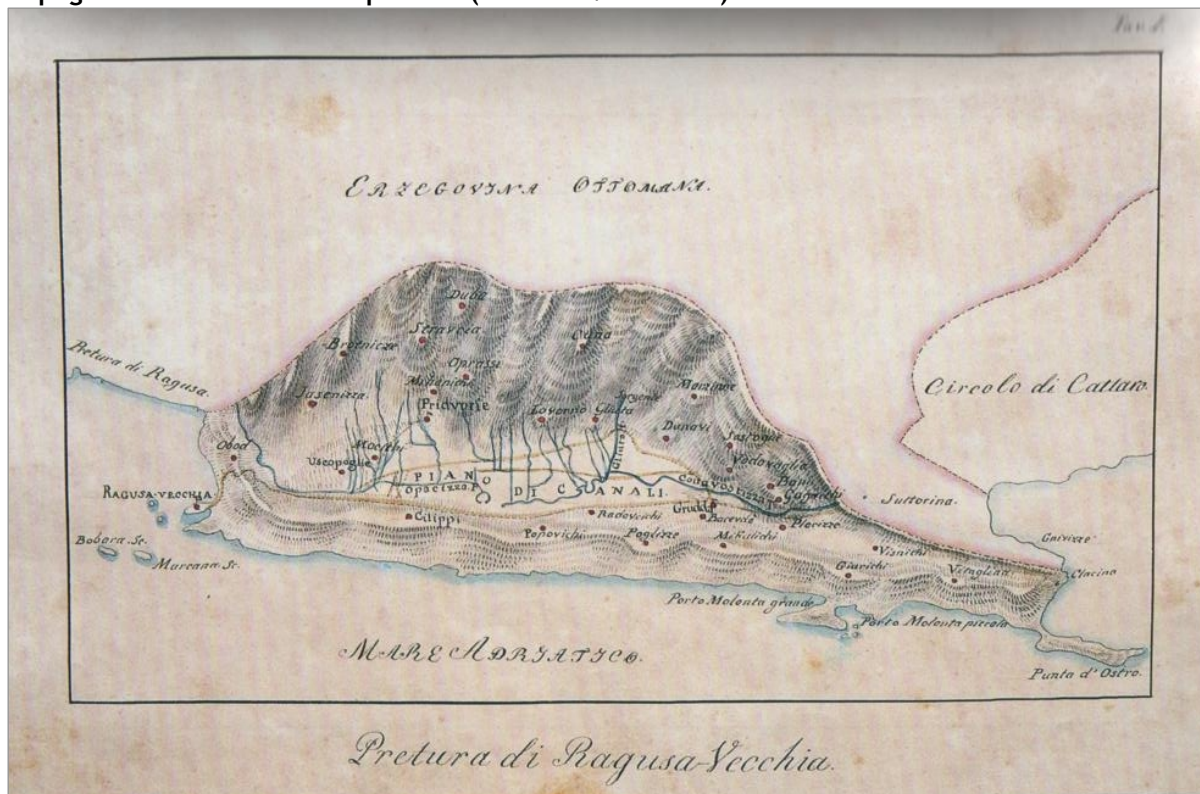
U izvorima i kartografskim prikazima (Tabula Peutingeriana) spominje se cesta koja je vodila od Epidauruma prema Resiniumu, Butui i Vlciniumu do Scodre. Nije poznato kuda je točno išla, no kroz Konavle je morala proći (vjerojatno prati trasu rimskog vodovoda).

Osim navedene ceste koja je povezivala Epidaurum s glavnom magistralnom, pretpostavlja se još niz komunikacijskih pravaca i cesta od lokalnog značaja. Među njima treba izdvojiti onaj što vodi iz Cavtata do Zvekovice gdje je bila raskrsnica dviju cesta. Sjeverna je vodila Gornjom Bandom i povezivala naselja od Uskoplja do Ljute gdje je završavala na poprečnoj cesti koja je vodila u unutrašnjost. Druga je cesta vodila posred Konavala do Sutorine gdje se spuštala na obalu, a od nje se kod Močića odvajao i južni krak.

Preko Konavala vodilo je nekoliko cesta za koje se sa sigurnošću može reći da predstavljaju stare prometnice, a u prilog ide i raspored gradinskih naselja na njihovom potezu, koja su trajala manje ili više izmijenjena, kroz cijelo rimsko razdoblje.

Osim navedenih ostataka i potencijalnih pravaca rimskih cesta i vodovoda, tragove rimske civilizacije nalazimo na brojnim položajima i područjima. Najistaknutiju i najvažniju ulogu ima antički Epidaurum koji je prvo bio utvrđeno ilirsko naselje, a nakon toga glavno rimsko naselje na ovom području. S pojavom Rimljana na području Epidauruma možemo računati u vrijeme prvog ilirskog rata 229. godine pr. Krista, a pogotovo nakon propasti ilirske države i Gentijeva poraza 167. godine pr. Krista. Tijekom vremena izvorna jezgra Rimljana je porasla do broja koji je bio pouzdan oslonac Cezaru u njegovom sukobu s Pompejom 47. godine pr. Krista, a to je ujedno i prvi spomen Epidaura kao grada koji je pripadao Rimljanima i bio opasan bedemima. Na području današnjeg Cavtata, uključujući oba poluotoka i vale, nađeni su brojni ostaci i tragovi nekadašnjeg rimskog grada.

Topografska karta cavtatske preture (Lorenzo Vitelleschi)

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Pored Epidauruma kao glavnog središta, ostaci manjih villa rustica i drugih zdanja nađeni su na brojnim lokalitetima u Konavlima (Gabrile, Lovorno, Kuna, Ljuta, Gruda, Dubravka, Vodovađa, Sv. Juraj iznad Cavtata, Močići, Čilipi, Popovići, Mikulići, Vitaljina, Molunat i dr.). Brojnost lokaliteta upućuje na gustu naseljenost u rimsko doba, čemu su zasigurno pogodovali povoljan komunikacijski i strateški položaj, ali i brojna prirodna bogatstva kojima ovo područje obiluje.

Među navedenim naseljima posebno se ističe područje Molunta gdje su otkriveni ostaci villa rustice iz 1. st. posl. Kr. i kasnije od koje su preostali ostatci dviju cisterni i zgrada, otkriveno tijekom arheoloških istraživanja 1973. Od nalaza se izdvajaju brojni ulomci keramičkih posuda, numizmatički nalazi, mozaik, te ostaci arhitekture od zgrada i hipokausta. Postojanje takve villa rustice na području Metala posljedica je izuzetno povoljne i zaštićene luke u valama Gornjeg i Donjeg Molunta, a o čemu svjedoče brojni ostatci antičkih i srednjovjekovnih brodoloma u obje vale (oko 10 potencijalnih i utvrđenih lokaliteta). Uvale Molunta jedino su zaklonjeno mjesto od Prevlake do Cavtata.

Osim toga i ovdje možemo pratiti uobičajeni obrazac gdje se na uzvisini nalazi prapovijesno gradinsko naselje, a u njegovu podnožju naselje iz rimskog vremena.

Širenje kršćanstva na istočnoj jadranskoj obali ostavlja svoje tragove i na ovom području. Najvjerojatnije, nakon 313. godine posl. Kr., kad je Milanskim ediktom car Konstantin izjednačio kršćanstvo s drugim vjerama, možemo očekivati i prve "prodore" na ove prostore. Prema pisanju Sv. Jeronima 365. godine Sv. Hillarion boravi na području Epidauruma i ubija zmaja Boasa (simbolička pobjeda kršćanstva nad poganskim religijama). U 6. st. posl. Kr. spominje se biskupija u Epidauru, a vjerojatno je postojala već u 5. st. U aktima salonitanskih koncila kroz 6. st. spominju se tri biskupa.

U upravnom uređenju područje današnjih Konavala nakon rimskog osvajanja najprije ulazi u sklop provincije Ilirik, a nakon 10. god. posl. Kr. i podjele na provincije Panoniju i Dalmaciju, spada pod Dalmaciju s centrom u Saloni. Područje rimske provincije Dalmacije bilo je podijeljeno na tri sudbena okruga (conventus iuridici): skardonski, salonski i naronski. Prema tome, predmetno područje spada u naronski konvent sa središtem u Naroni. Prilikom nove podjele rimskog carstva za cara Dioklecijana provincija Dalmacija dijeli se na Dalmaciju (centar i dalje u Saloni) i Prevalitanu (centar u Skadru), a ova područja ostaju u okviru Dalmacije koja se prostire sve do današnje Budve. Nakon podjele, za vrijeme cara Teodosija 395. godine, na Zapadno i Istočno rimsko carstvo ostaje u sklopu Zapadnog, da bi nakon njegove propasti 476. bilo u okviru samostalne pokrajine Julija Nepota (468 - 480). Krajem 5. st. posl. Kr. ovim područjem zavlada su Istočni Goti i njihova vladavina traje od 493. do 535. kada bivaju poraženi od istočno rimskog cara Justinijana. Tada započinje bizantsko razdoblje ovog područja.

Početkom 7. st. dolazi do prvih valova seobe Slavena na istočno jadranski, pa tako i ovaj prostor. Stradavaju okolna veća naselja kao što su Naron i Epidaur, no ne može se govoriti o nestanku domicilnog stanovništva. Dio stanovnika Epidaura se prema izvorima i predaji sklonio na utvrđena naselja Gradac i Spilan, koji su već otprije postojali, a vjerojatno i na područje današnjeg Dubrovnika gdje je također već postojalo organizirano rimsko naselje s lukom.

Kroz 8. st. posl. Kr. definiraju se pojedina slavenska područja - sklavinije, a prema podacima bizantskog cara Konstantina Porfirogeneta u 9. st. zapadno od Dubrovnika je Zahumlje, a istočno Travunija s Konavlima.

Konavle su u početku zasebna župa Travunije, a ubrzo se osamostaljuju u smislu da biraju vlastitog kneza (arhonta). Međutim, cijelo vrijeme priznaju bizantsku vlast, osim u kratkom vremenu prve polovine 9. st. kada se zajedno s ostalim Slavenima odmeću od Bizanta.

Prema Ljetopisu Popa Dukljanina u 12. st. postoji još jedna podjela primorskih krajeva na Bijelu i Crvenu Hrvatsku, Konavle pripadaju Crvenoj Hrvatskoj koja se proteže od Duvna do Drača u Albaniji.

Srednji vijek

Ranosrednjovjekovno odnosno starohrvatsko razdoblje Konavala najbolje je poznato prema ostacima sakralnih objekata ili njihovih dijelova u kasnijim crkvama, s tim da na pojedinim lokalitetima možemo pratiti kontinuitet od kasnoantičkih - ranokršćanskih razdoblja. Među takvim lokalitetima posebno se izdvajaju: Sv. Mihajlo na Mrkanu, Sv. Pavao u Paljem brdu i Sv. Dmitar u Gabrilima s predromaničkim nalazima, a kontinuitet od ranokršćanskog razdoblja utvrđen je na: Sv. Đurđu u Cavtatu, Sv. Petru na Zvekovici i Sv. Đurđu u Popovićima.

U 11. st. Konavle su dio dukljanske države. Potkraj 12. st. dio su raške države gdje ostaju sve do 1371. (smrt cara Uroša V). Godine 1378. Konavle je zaposjeo bosanski kralj Tvrtko I, nakon čije smrti su Konavle raspodijeljene bosanskim velikaškim obiteljima. Godine 1419. Dubrovačka Republika od bosanskog velikaša Hranića kupuje istočne Konavle, a 1426. i zapadne Konavle s Obodom i Cavtatom. Od tada je područje Dubrovačke Republike zaokruženo, te Rijeka i Župa Dubrovačka s Konavlima dijele sudbinu Dubrovačke Republike, odnosno uživaju razne prednosti koje nisu imala okolna područja koja ubrzo dolaze pod tursku vlast.

O razvoju hrvatske kulture svjedoče, osim spomenutih predromaničkih, još i brojne romaničke i gotičko-renesansne crkve i umjetnost kasnosrednjovjekovnih nadgrobnjaka (stećci i nadgrobne ploče). U tom smislu posebno se izdvajaju lokaliteti na kojima se nalaze kasno srednjovjekovne crkve i lokaliteti sa nadgrobnjacima iz 14-15. st., a kojih je poznato na 47 lokaliteta, među kojima su najpoznatiji kod: Crkve Sv. Luke u Brotnjicama, Sv. Dmitra u Gabrilima, Sv. Petra u Karasovićima, Sv. Ane u Poljicima, Sv. Barbare u Dubravci, Sv. Mihajla u Mihanićima i dr.

Područje Konavala u drugoj je polovici 14. stoljeća (1377.) došlo pod bosansku vlast a njihov osvajač kralj Tvrtko I podijelio je to novostečeno zemljište svojim velikašima. Slijedom nasljedstva vlasnici Konavala koncem 14. i početkom 15. stoljeća bili su Sandalj Hranić, kojemu je najvećim dijelom pripadao istočni dio Konavala, i Radoslav Pavlović, vlasnik većeg zapadnog dijela Konavala. No postojali su dijelovi, poput konavoskih Planina i Završja, u kojima je bilo izmješano njihovo vlasništvo.

Dubrovačka Republika

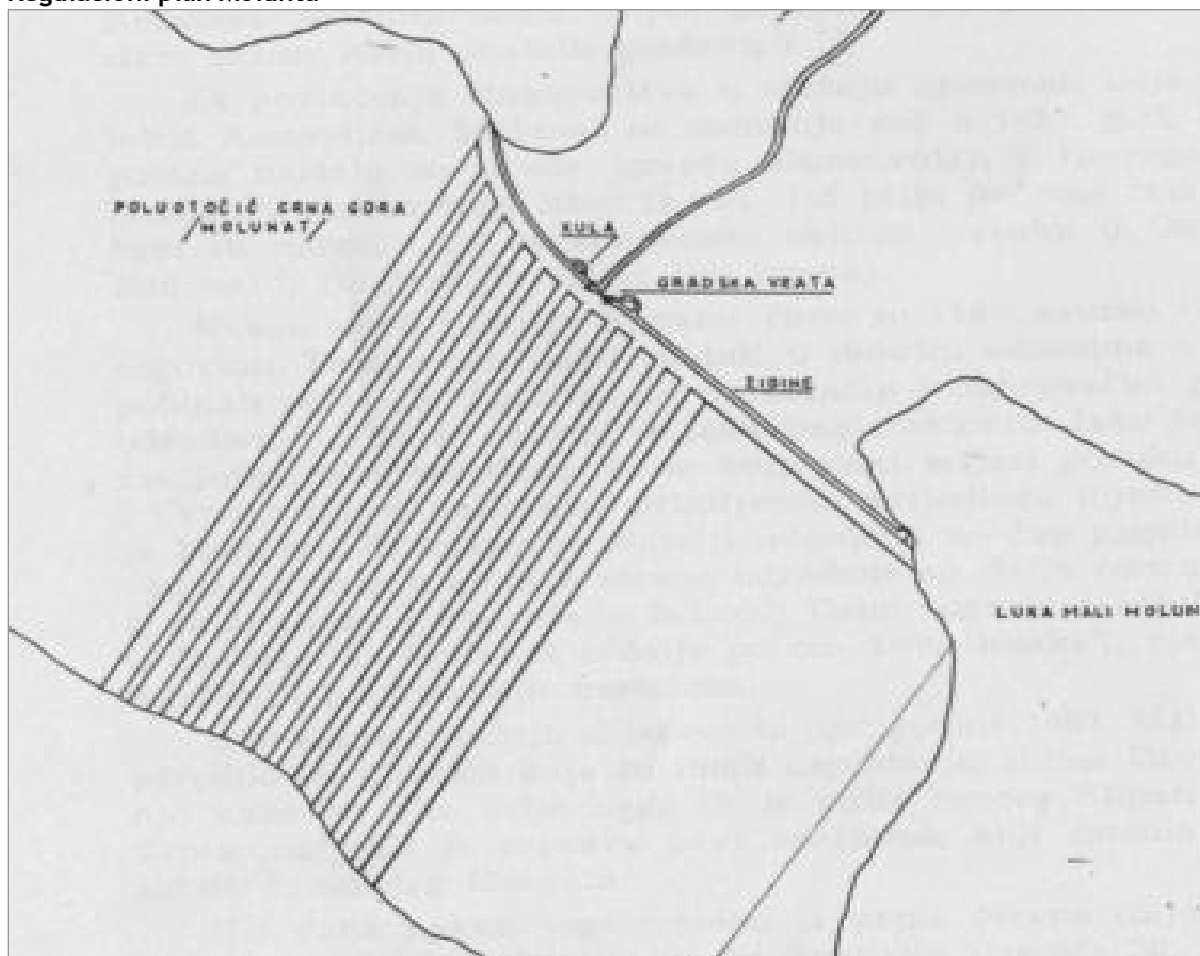
Dubrovačka Republika je u tom razdoblju već ostvarivala značajan razvoj i započinjala procvat zvan kao "Zlatno doba Dubrovnika", ostvaren prvenstveno brodarstvom i trgovinom, no oskudijevala je teritorijem koji bi joj omogućavao razvoj poljoprivrede, stočarstva kao i sigurnost temeljenu na svom zaleđu. Stoga je teritorijalno proširenje bilo gotovo imperativ te male ali značajne republike, kojeg je počela ostvarivati kupnjom Pelješca 1333. i Primorja 1399. godine. Konavle su Dubrovčani nastojali steći od 1389. godine, a za koje su smatrali da im pripadaju i temeljem "povijesnog nasljeđa". Temelji se na tradiciji zabilježenoj u kronikama Nikole Ranjine i Junija Restića, po kojoj su izbjeglice Epidauruma osnovale Dubrovnik a brojna dubrovačka vlastela bila su porijeklom iz Epidauruma - čija najstarija jurisdikcija upravo su bile Konavle. Intenzivna nastojanja na stjecanju Konavala prve uspješne rezultate urodila su 1419. godine, kada je potpisan ugovor sa Sandaljem Hranićem o kupnji njegovog dijela Konavala. No, stjecanje preostalog dijela, onog u Pavlovićevom vlasništvu, odužio se uz znatne nedaće i ratne sukobe sve do 1426. godine kada je i taj dio kupnjom došao u vlasništvo Dubrovčana. Unatoč stjecanju teritorija, nemiri su vladali Konavlima sve do 1471. godine pošto su se prvo vlasteličici, bogatiji zemljoposjednici, usprotivili i pobunili protiv novog gospodara, zatim je došlo i do Konavoskog rata (1430.-1433.) u kojem je Radoslav Pavlović napao Konavle želeći ponovno

prisvojiti svoj nekadašnji posjed, a potom je herceg Stjepan Vukčić Kosača te, po njegovoj smrti, sin mu Vlatko u nekoliko navrata osvajao i opljačkao Konavle.

I prije no što su Dubrovčani kupili Konavle, Vitaljina, njihov najjužniji dio, tvorila je posebnu župu koja se dijelila na Gornju i Donju. Gornja Vitaljina obuhvaćala je prostor od Mikulića do Đurinića s lukom Molunat. Molunat se spominje 1345. godine u pismu Pape Klementa VI srpskom kralju Stefanu Dušanu, u kojem navodi da su Stefanovi prethodnici oteli i zaposjeli između ostalog i Molunat. A 1391. godine, u dokumentu kojim se određuje teritorij kojeg Dubrovčani žele kupiti od Sandalja Hranića, navodi se Molunat s pristaništem i otokom Moluntom. Odmah po stjecanju, prostor Konavala je organiziran kao zasebna, Konavoska knežija na čelu s knezom koji je stolovao u Sv. Martinu (Pridvorje), a počeo se sprovoditi i novi proces feudalizacije tog teritorija koji postaje najvažnije poljodjelsko područje i žitnica Dubrovačke republike. Zemlja je podijeljena na desetine a njezini vlasnici među vlastelom određeni su ždrijećom. Poznato je da je 1477. godine otočić Molunat (Veliki školj) Republika ponovno vratila u posjed trebinjsko-mrkanskom biskupu, a koji mu je bio oduzeo Stjepan Uroš I.

Burna i nesigurna povijesna vremena koja su pratila stjecanje Konavala i utvrđivanje vlasti Dubrovačke republike nad tim teritorijem iznjedrila su plan Dubrovčana kako zaštititi konavosko stanovništvo od neprijateljske opsade, napada, plačke i ubijanja, a koji su dolazili iz kopnenih susjednih područja pod bosanskom i turskom upravom. Predvidjeli su da Cavtat i poluotok Molunat Konavljanima budu zbjeg i zaklonište u nevolji a bilo je točno određeno po desetinama gdje će se tko skloniti. U Molunat su se trebale smjestiti obitelji iz dvadeset četiri desetine istočnih predjela Konavala i trinaest desetina iz zapadnog dijela, a izrađen je i regulacioni plan zbjega.

Regulacioni plan Molunta

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Njime je bilo predviđeno da se poluotok, a time i zbjeg, odijeli od kopna jakim obrambenim zidom koji se pružao prevlakom od istočnog do zapadnog morskog zaljeva. Zid je trebao imati samo jedna vrata, branjena jakim okruglim kulama, smještena na najvišoj točki prevlake.

Obrambeni zid sagrađen je gotovo do u detalje onako kako je to bilo naznačeno na regulacionom planu Molunta. Taj plan definirao je i rasporedio prostor namijenjen izgradnji kuća stanovnicima te zgrada namijenjenih knezu, kancelaru kao i franjevcima. Prostor je podijeljen na trideset sedam desetina koje su se pružale okomito na obrambeni zid a trebale su biti odmaknute od njega u dužini od tri sežnja (nešto više od šest metara). U mjesecu srpnju 1469. određeno je točno koje konavoske decene dobijaju prostor na istočnom dijelu zbjega za izgradnju kuća i vrtova s tim da među kućama mora ostati slobodan prostor za formiranje ulice. Određeno je da kuće moraju biti izgrađene najkasnije do konca mjeseca listopada iste godine; u suprotnom, gubi se pravo na zemljište a nedovršene kuće prelaze u vlasništvo općine.

S obzirom da do danas nije pronađen nikakav trag stambene izgradnje u prostoru planiranog zbjega za pretpostaviti je da su se u navedenom razdoblju izgradile drvene kućice koje su napuštene i prepuštene propadanju nakon što su minule ratne opasnosti a njihovi se vlasnici vratili u svoje domove. Planirana trajna urbanizacija zbijega i formiranje naselja Molunat na prevlaci poluotoka nije saživila pošto od konca 15. stoljeća Konavlima prestaje prijetiti opasnost od neprijatelja s kopna ali itekako jača ona od neprijatelja s mora, kako od Venecije koja 1420. postaje vlasnik Bokokotorskog zaljeva i stalno nastoji da prostor Dubrovačke republike postane njezin teritorij, tako i konstantnih pljački raznih gusara i pirata, koji su pljačkali ne samo za vrijeme ratova Prve svete lige protiv Turaka, Lepantske bitke (1571.) i Kandijskog rata (1645.), već i u ostalim vremenima.

Do danas nije detaljnije poznato i nema puno podataka kako se odvijao život na prostoru Molunta tijekom razdoblja od druge polovice 16. stoljeća pa do pada Dubrovačke republike.

Zna se da su taj prostor koristili prvenstveno stanovnici Đurinića, najbližeg naselja Donje Vitaljine kojoj je Molunat i pripadao, ali i Mikulića, vjerojatno obrađujući zemlju te držeći svoje barke i brodice kao i ostali potrebni alat za ribolov.

Ujedno je uvala Malog Molunta - Gornja vala bila izvozna luka za poluobrađeno konavosko drvo, koje se prevozilo u Gruž i koristilo u tamošnjim brodogradilištima. Na prostoru Molunta skrivali su se venecijanski vojni bjegunci i političke izbjeglice iz Boke Kotorske kako bi pobjegli u Tursku ili brodicama otplovili u druge krajeve.

Od pada Dubrovačke Republike do danas

Za vrijeme Napoleonove opsade dubrovačkog kraja 1806. godine i nastojanja da ovlada prostorom koji će kontrolirati Boku Kotorsku, francuska vojska smjestila je svoje brodove u zaljeve Molunta kako bi pripomogla svojim kopnenim jedinicama u zauzeću Prevlake.

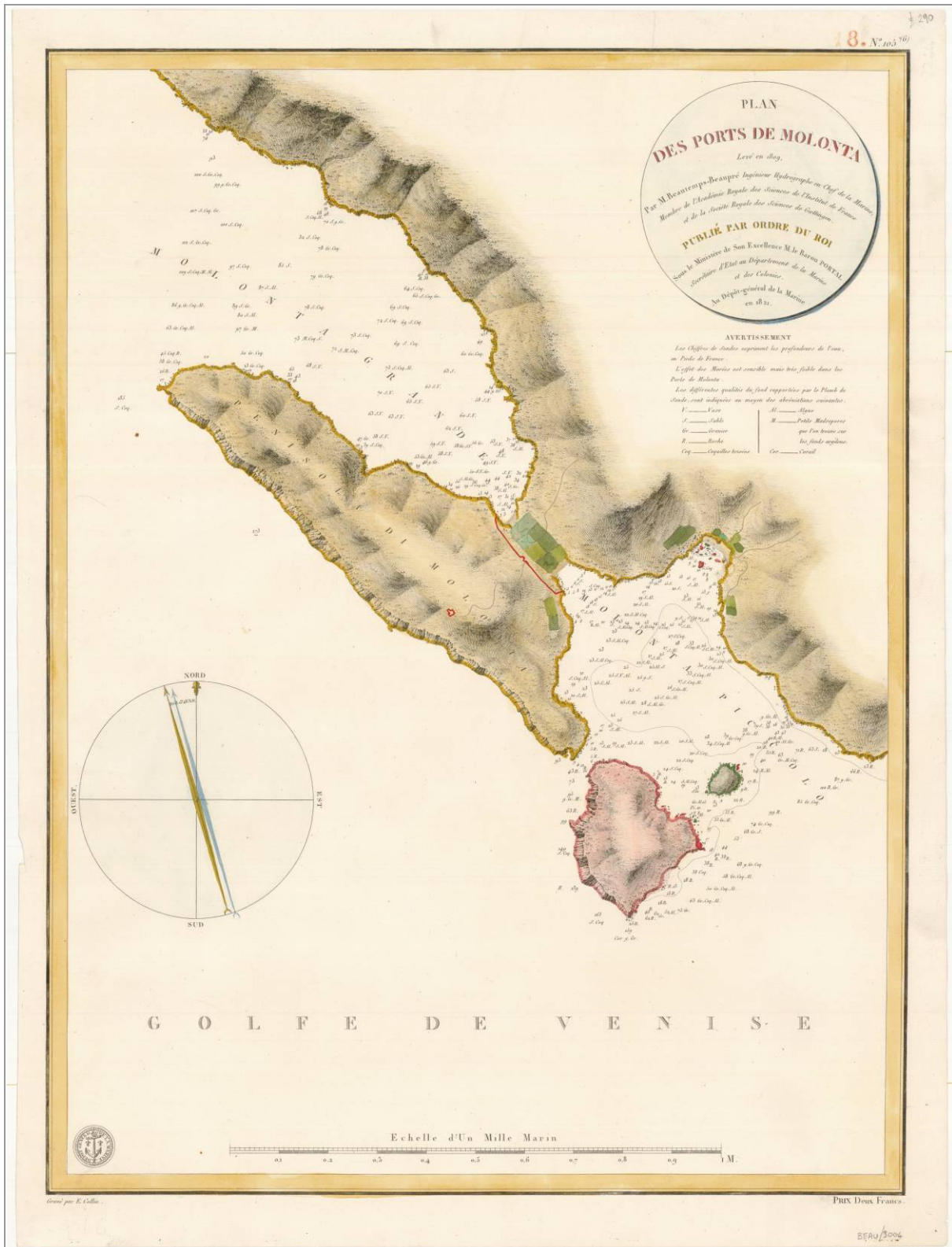
Na brodicama se nalazila hrana i petnaest jakih topova s pripadajućom opremom i streljivom. A kada im zauzeće Prevlake nije uspjelo za trajno, pri povlačenju napadalo ih je s mora rusko brodovlje, posebno u luci Molunat gdje su Rusi zaplijenili trideset osam topova i deset ratnih brodica s hranom. Iz tog razdoblja u Donjoj vali, Velikom Moluntu postoje tragovi nekoliko potopljenih brodova koje su Francuzi sami potopili kako ne bi dospjeli u ruke Rusa.

Dva francuska topa iz tog razdoblja bila su očuvana do 1941. godine na mjestu koje su mještani nazivali "francuska baterija". To mjesto je tvorio sam vrh brda Lastavica gdje se i danas nalaze stari bukeri. Međutim, jedan veliki stari top trajno je uklonjen i raspiljen šezdesetih godina prošlog stoljeća.

Inženjer hidrografije M. Beauteemps-Beaupre izradio je 1809. godine pomorsku kartu Molunta, koja je objavljena 1821. godine.

Osim detaljne izmjere dubina i prikaza sastava morskog dna obaju luka, ova karta je značajan dokument stanja u kojem se nalazio prostor Molunta u tom razdoblju.

Francuska karta Molunta

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Naime, osim seoskog puta koji je vodio u Donju valu tj. u Veliki Molunat, obambenog zida na prevlaci poluotoka i obrađenih predjela u Gornjoj vali tj. Malom Moluntu, u Moluntu nije postojalo ništa - nikakvo naselje, obala, gatovi ili gospodarske zgradice u funkciji korištenja njegove tzv. luke.

Ova karta je i dokument da su Francuzi u to doba na najvišem vrhu poluotoka zvanom Lastavica, gdje se i danas nalazi vojni objekt, izgradili manju tvrđavu razvedenog oblika s ciljem kontrole obale do Prevlake i nadzora mora na tom izuzetno važnom geostrateškom području. Do ove utvrde vodio je put koji započinje kod obrambenog zida.

Iako je tvrđava označena crvenom bojom, jednako kao i stari obrambeni zid, što bi se moglo podvesti pod oznaku "starine", teško bi bilo prihvatiti obrazloženje da je tvrđava tu već postojala, tj. da je iz doba Dubrovačke republike, jer bi se ona zasigurno spominjala u arhivskim dokumentima kao važna točka u nadzoru i obrani područja.

Nakon uspostave austrijske vlasti nad ovim područjem vojna uprava nove vlasti preuzima tvrđavu, a s vremenom izgrađuje i zgradu financijske vojarne na mjestu nekadašnjih glavnih vrata obrambenog zida povijesnog zbjega. Tom prilikom je porušen dio okruglih kula koje su branile ulaz kao i sama vrata u zbjeg.

Također je na sjeveroistočnom kraju Gornje vale tj. Malog Molunta, izgrađena manja kamena operativna obala zvana Austrijska riva, do koje je izgrađena i obalna cesta, a za vrijeme Prvog svjetskog rata na samom vrhu poluotoka osuvremenjeni su topovski bunker.

Kao što je to vidljivo iz spomenute francuske karte, sve do konca 19. stoljeća u Moluntu nije postojalo nikakvo naselje.

Prvi stanovnici, njih dvojica, popisani su 1880. godine, a bili su to članovi obitelji Metković.

U sljedećih deset godina Molunat naseljava tridesetosam stanovnika a 1900. godine u Moluntu obitava četrdesettri stanovnika.

Bili su to članovi jedanaest obitelji, i to: Metković iz Mikulića, Kristić iz Cavtata, Samardžić iz Risna, Siročić - nepoznatog porijekla, Božović iz Đurinića, Bećir iz Pločica, Cvjetković-Antunović iz Mikulića, Desin iz Đurinića, Rašković iz Njeguša, Šeparović iz Blata na Korčuli i Saulačić iz Đurinića.

Zanimljivo je navesti da navedena obitelj Kristić (Rada) iz Cavtata predstavlja posljednji izdanak plemenitaške cavtatske obitelji Jakova Petrova Kristića.

Svi se oni naseljavaju i grade kuće na prevlaci poluotoka (Metale) i uz povijesni obrambeni zid a bave se poljoprivredom i ribarstvom.

Pjeskovita obala dna Donje vale tj. Velikog Molunta tada služi, kao i danas, za izvlačenje i sušenje mreža te pohranu brodica u ribarskim magazinima.

Molunat početkom 20. stoljeća dobija kolnu cestu koja ga povezuje sa željezničkom postajom u Pločicama i glavnom cestom kroz Konavle. Ta cesta se 1974. osuvremenjuje i asfaltira.

Nakon što je 1964. godine u Molunat uvedena električna energija, naselje se sve više počinje baviti turizmom što danas predstavlja njegovu značajnu djelatnost.

Uspostavom poštanskog ureda 1984. godine Molunat je, godinu dana kasnije, dobio telefon a najznačajniji zahvat u zadnje vrijeme jest izgradnja vodovoda i dovod pitke vode iz rječice Ljute.

Time su ostvareni svi preduvjeti za razvoj naselja koji će se zasigurno temeljiti na turizmu, poljoprivredi i ostalim popratnim djelatnostima.

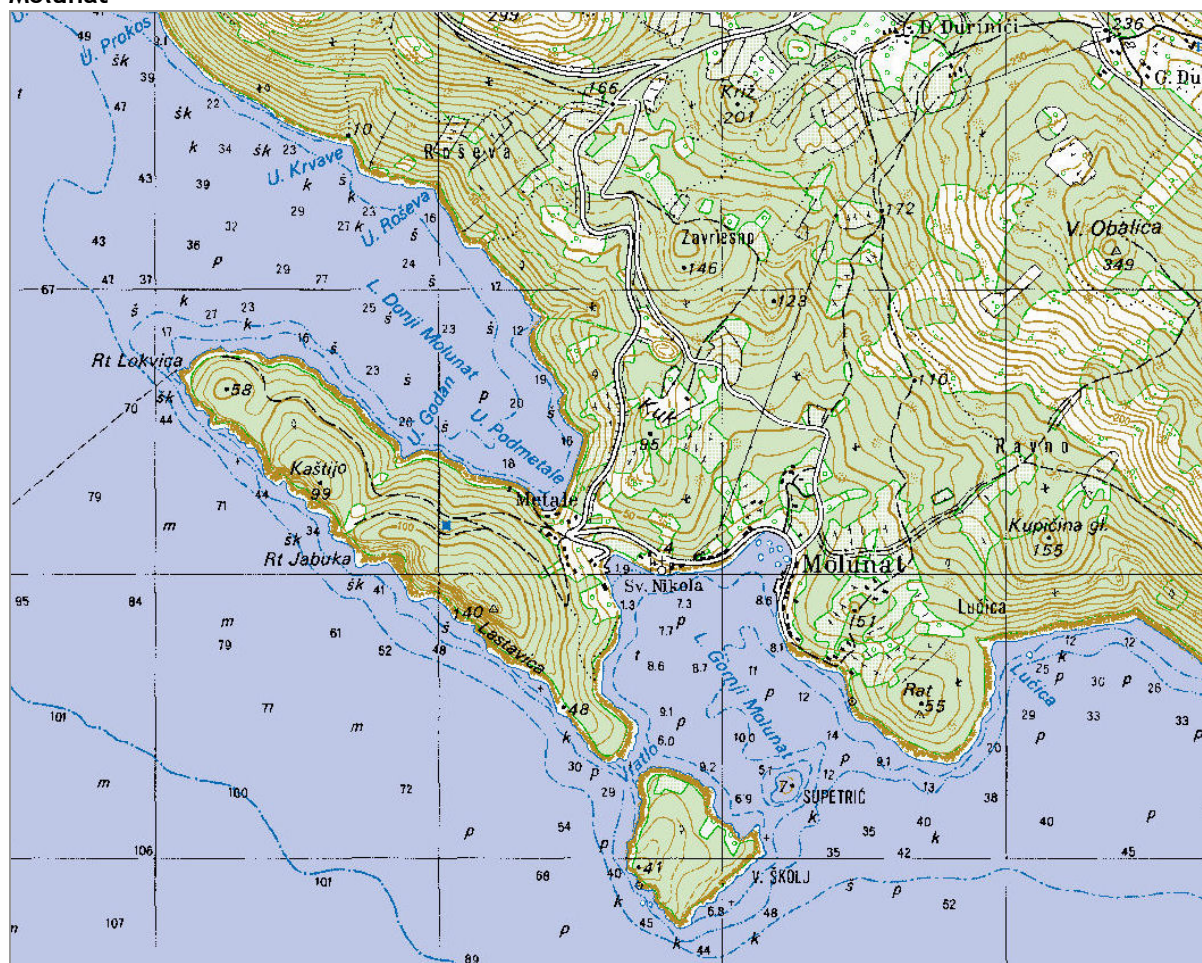
Položaj i značaj

Molunat se smjestio na jugoistočnom obalnom dijelu Konavala, udaljenom od Dubrovnika 18 nautičkih milja, tvoreći gotovo sam njihov kraj na primorskom dijelu, pošto se u neposrednoj blizini nalazi Prevlaka, Ponta Oštro i granica s Republikom Crnom Gorom. Osim Cavtata jedino je konavosko naselje smješteno na samoj morskoj obali. U usporedbi s cjelokupnom obalom Konavala koju karakteriziraju "Konavoske stijene", visoke nepristupačne litice koje se strmo obrušavaju u more (klifovi) i gotovo pravolinijski pružaju prema jugoistoku, obala Molunta krajnje je razvedena i time ga čini jedinstvenim na konavoskom području.

Naime, Molunat determinira poveći poluotok, smjera pružanja sjeveroistok-sjeverozapad, zvan Molunat, koji se u povijesti nazivao Crnagora po izrazitoj obraslosti gustom makijom koja i danas određuje njegov tamni kolorit.

Poluotok je prevlakom (Metale) spojen s kopnom a na svojim krajevima tvori zaljeve. Sjeveroistočni zaljev, zvan Gornja vala ili Mali Molunat, znatno je prostraniji, dublji i artikuliran dvjema uvalama koje u dnu završavaju pjeskovitom obalom. Na tim predjelima i obližnje padine terena izložene suncu blago se spuštaju prema moru tvoreći većim dijelom zaravni koje su omogućavale poljoprivrednu i hortikulturnu obradu.

Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Ovaj zaljev s južne strane štite i gotovo zatvaraju dva otočića Molunat ili Veliki školj te Supetrić odnosno Mali školj. Sjeverozapadni dio ovog zaljeva bio je dobro zaklonište brodovima u slučaju jakog lebića, pulenta i tramuntane tj. nevremena iz jugozapadnog i sjeverozapadnog segmenta.

Sjeverozapadni zaljev, zvan Donja vala ili Veliki Molunat, površinom je znatno manji i jednostavnijeg oblikovanja ali je zato razina mora u njemu znatno dublja te predstavlja vrlo dobro sidrište u slučaju bure, levanta i šiloka tj. nevremena iz sjeveroistočnog, istočnog i južnog segmenta. Njegove obale obrasle makijom strmije se spuštaju do mora. Molunski zaljevi ujedno predstavljaju jedinu luku i zaklonište na prostoru između Boke kotorske i Cavtata što je u povijesti novog vijeka itekako imalo utjecaja na taj predio.

Naselje Molunat svoju prvu jezgru ruralnog karaktera formiralo je vrlo kasno, u zadnjim godinama 19. stoljeća, na samoj prevlaci poluotoka zvanog Metale, uza povijesni zid kojeg je Dubrovačka republika u 16. st. tu sagradila. Tijekom 20. stoljeća naselje se pomalo širi isključivo uz obalu prema sjeveroistoku, u rahloj izgradnji, pa tako u tom dijelu uz Metale dobija i drugo središte uz tzv. Austrijsku rivu. Većina prvotnih krajnje jednostavnih i izgledom tradicionalnih kuća danas je promijenila svoje oblikovanje prilagodivši ga suvremenom načinu života i turizmu, dominantnoj djelatnosti koja naselju omogućava prosperitet; razvoj i napredak.

Molunat - uvala Donji Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Suvremeno prometno povezivanje hrvatskog primorja izvršeno je puštanjem u promet izgradnjom Jadranske turističke ceste (Jadranska magistrala) 60-ih godina 20 st.

Veliku ulogu u razvitku turizma šire dubrovačke regije ima zračna luka Dubrovnik, prvotno izgrađena na zemljanoj podlozi u Konavoskom polju još 1926. godine. Preko nje je 1936. godine uspostavljen sezonski zračni promet sa Zagrebom, Beogradom, Sarajevom, Ljubljanom, Sušakom i drugim brojnim gradovima i zračnim lukama u inozemstvu.

Značenje se povećava 1962. godine stavljanjem u funkciju suvremene zračne luke "Dubrovnik", smještene na vapnenačkoj zaravni kod Čilipa.

Cestovna udaljenost državnom cestom D8 (jadranskom magistralom) do Dubrovnika iznosi 45 km, a od udaljenost od zračne luke Dubrovnik u Čilipima iznosi 20 km.

Što se tiče pomorskih veza, udaljenost između luke u Molunta i stare dubrovačke luke je oko 17 NM, a luke su povezane povremenim sezonskim turističkim brodskim vezama.

Pogodna prirodno-geografska obilježja (povoljna mediteranska klima i bujna vegetacija s izuzetno privlačnim krajolicima) uz bogatstvo kulturno-povijesne baštine, omogućuju i potiču trajnu i intenzivnu turističku valorizaciju šireg područja, a prednosti Molunta, osim vlastitih odlika i sadržaja koje tek treba ponovno vratiti u funkciju nakon ratne agresije 1991. godine, povećavaju relativna blizina Dubrovnika te Cavtata, priobalna Jadranska turistička cesta (državna cesta D8), blizina suvremeno opremljene zračne luke "Dubrovnik" u Čilipima, te krajobrazna i kulturna privlačnost šireg područja dubrovačke regije.

Molunat - uvala gornji Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Urbana transformacija Molunta

Utjecaj razvitka Grada Dubrovnika i širenje njegovog utjecaja na okolicu, gdje se gradska aglomeracija Dubrovnika (obuhvaća uže gradsko područje Dubrovnika, te prigradska urbanizirana područja Rijeke dubrovačke i Župe dubrovačke) proširila sve do naselja Cavtat u Općini Konavle djelomično se osjeti i na širem prostoru pa i u naselju Molunat.

Neizbježni procesi deagrarizacije i transformacije su zahvatili promatrano područje kao i većinu samostalnih naselja koja doživljavaju svoj prostorni, društveni, gospodarski i demografski preobražaj.

Prostor Molunta, po svemu sudeći, bio je veoma rano naseljen, još u prapovijesno vrijeme, gdje se pretpostavlja da je bilo podignuto ilirsko gradinsko naselje Maluntum (upućuju nazivi položaja Gradac i Graca, vjerojatni ostaci ilirskih bedema, te u okolici veći broj grobnih gomila). Zasad su istraženi dijelovi rimske arhitekture, građevina iz rimskog doba u južnoj luci (kupaonica i mozaici), ali nema dokaza da je tu bila grčka naseobina. U izvorima se najranije spominje 1167. godine kao Malonta. Zbog bujne vegetacije ovaj kraj se neko vrijeme zvao Crna gora.

Najveće značenje dobiva u vrijeme Dubrovačke republike. Odmah nakon kupovine jugoistočnog dijela Konavala početkom XV. stoljeća (22. 4. 1419.) od bosanskog velikaša Sandalja Hranića i njegove braće, određuje se Molunat kao moguće istočno pribježište (zbjeg) lokalnog konavoskog stanovništva i drugih bjegunaca u slučaju ratne opasnosti od neprijatelja. U tu svrhu izgrađuju se zidine u razdoblju 1468. - 1471., koje odvajaju poluotok Molunat od ostalog konavoskog kopna. Dugo se vremena na tom mjestu nije razvilo naselje zbog nesigurnosti i opasnosti za stanovništvo, jer je u tom dijelu Jadrana vladalo gusarstvo, a nije bilo ni pitke vode.

Suvremeni Molunat je relativno mlado naselje. U dobro zaštićenoj Luci Gornji Molunat, dubokoj 8 - 13 m, uz tek otvoreno lokalno pristanište-luku, koju je izgradila austrijska uprava 1880. godine, podignuto je skladište, za izvoz poljodjelskih proizvoda iz jugoistočnog dijela Konavala, a služi i za sklanjanje malih brodova, osobito za vrijeme velikog juga.

To je počelo privlačiti novo stanovništvo i tako se oko te jezgre počelo širiti naselje. Sve do 1973. godine to je zaselak - dio samostalnog naselja Đurinići, kada se odvaja kao posebno samostalno naselje, koje se i danas kao takvo razvija u ovom dijelu Konavala.

Luka Donji Molunat nalazi se na sjevernoj strani istoimenog poluotoka, dubina mora iznosi 16 - 25 m, povoljna je kao sidrište za vrijeme juga.

Površina koja pripada naselju iznosi 4,24 km² i tu je 2001. godine živjelo 217 stanovnika. Sastoji se od dva dijela: Mali Molunat okupljen u prostoru oko uvale Smokvica, pristaništa i uvale Rat te Veliki Molunat okupljen oko uvale Puć. Veći dio naselja od ukupno 60-tak obiteljskih kuća pruža se uz obalu, djeluje pitomo s lijepim i urednim kamenim primorskim kućama i vrtovima oko njih.

Pojedine kuće penju se i prema višim padinama i terasama udaljenijim od obale (rubovi plodnih poljica), a obraslim makijom. Nažalost, i u ovom je naselju bila prisutna divlja bespravna izgradnja (bez građevinskih dozvola), što nije od koristi razvitku i urbanom izgledu ovom naselja.

U početku ratne agresija na Republiku Hrvatsku, 1991. - 1992. Molunat je bio pod okupacijom agresora, a nakon oslobođenja u drugoj polovici 1992. godine uslijedila je obnova i revitalizacija.

Stanovnici Molunta usmjerili su se prema razvijanju četiri glavne gospodarske funkcije.

Prva funkcija je bila lučko - prometna, koja je potakla suvremeno osnivanje naselja. Moluntska luka, uz Cavtat još jedina u Konavlima, tada je postala važna postaja u lokalnom putničkom i gospodarskom prometu (ulje, vino, vapno i drugo) na jugoistoku Konavala. Neko vrijeme je u toj luci pristajao i brod na relaciji od Dubrovnika do Kotora i Ulcinja. To je danas zaista ostala sporedna lokalna funkcija za bliži dio Konavala.

Relativno bogato otvoreno more s ribom uvjetovalo je razvitak ribarstva, druge funkcije u naselju. Desetak domaćih ribara u brojnim lovištima - brakovima love malu plavu ribu, trupce i polande, jastoge, ali i pridnene vrste riba. Znalo se uloviti godišnje prosječno oko 40 tona plave ribe i oko 10 tona pridnenih vrsta ribe.

Na ograđenim terasama s plodnom zemljom crvenicom razvila se treća poljodjelska funkcija naselja mediteranskih obilježja. U skladu s blagim podnebljem razvilo se vinogradarstvo, maslinarstvo, ali i uzgoj južnog voća, dok je nedostatak vode otežao razvitak povrtlarstva i cvjećarstva.

Najmlađa je četvrta turistička funkcija naselja, koja se počela razvijati poslije Drugog svjetskog rata. Molunat je privlačno mjesto za turiste zbog mediteranskog ugođaja, blagog podneblja, lijepe prirode i kupališta, nekoliko prekrasnih plaža, u zavjetrini, ali i izoliranosti od bilo kakve buke. Ima idealne uvjete za miran i ugodan odmor.

Razlog kasnijem uključivanju u razvitak turizma je bila njegova teška pristupačnost i nedostatak osnovne infrastrukture, osobito pitke vode.

Turizam se jače počeo razvijati kad je do naselja izgrađena suvremena spojna cestovna prometnica, koja je spojena na Jadransku turističku cestu (D8), odnosno u novije doba na novo izgrađenu i moderniziranu primorsku konavosku županijsku cestu Čilipi - Mikulići (6240) - Molunat (6242), što je olakšalo pristup u naselje Molunat.

Isto tako u novije vrijeme je izgrađen vodovod od izvora rijeke Ljute u Gornjoj bandi Konavala do Molunta, čime se stvorio daljnji uvjet za prihvat turista. Iz svih tih razloga razumljivo je da se je tek poslije Drugog svjetskog rata osnovalo Turističko društvo u Moluntu, te da se tek od 1961. vodi evidencija o turističkom prometu u ovom turističkom mjestu.

Kretanje turističkog prometa u Moluntu u nekoliko karakterističnih godina:

Godina	Domaći		Strani		UKUPNO	
	turisti	noćenja	turisti	noćenja	TURISTI	NOĆENJA
1961.	308	9240	-	-	308	9240
1965.	710	10678	255	1011	965	11689
1970.	185	1741	1144	9368	1329	11109
1975.	922	7708	2444	14771	3366	22479
1980.	1271	11577	1399	9436	2670	20993
1985.	766	7282	2701	18110	3467	25392
1986.	771	10089	2880	33474	3651	43563
1990.	135	1598	609	5828	744	7426
1997.	8	20	214	1026	222	1046
2000.	38	274	1388	7915	1426	8189
2005.	90	677	3829	22126	3919	22803
2006.	61	428	3916	23562	3977	23990
2007.	74	466	3915	23643	3989	24159

Trend turističkog prometa bio je relativno veoma spor, pa u Moluntu nije ostvaren značajniji promet. Bilo je rasta i padova.

Najveći broj domaćih turista i noćenja ostvaren je bio 1980. godine, dok je maksimalni turistički promet inozemnih gostiju prije sticanja neovisnosti Hrvatske (broj turista i noćenja) i sveukupno turistički promet ostvaren 1986. godine.

Turistički promet se gotovo zaustavio 1990. godine kada dolazi do osamostaljivanja Hrvatske, a zatim i do agresije na ovaj kraj i cijelu zemlju. Do 1997. godine više se nije ni registrirao turistički promet, da bi njegovo daljnje glavno obilježje bilo veoma mala posjeta i promet domaćih turista i noćenja.

Zabilježen je znatni rast stranih turista i njihovih noćenja (najviši u 2006. i 2007. godini).

Ukupno ostvareni turistički promet turista pokazuje da je on do sada bio najveći 2007. godine, dok je ukupno ostvareni broj noćenja znatno manji, zbog kraćeg boravka gostiju - turista u ovom naselju. Među turistima - gostima najviše je iz Poljske, Njemačke, Češke, Italije i Mađarske.

Smještajni kapaciteti su ostali na privatnom smještaju (sobe, apartmani, kuće za odmor) i kampovima, a kretali su se na sljedeći način:

Godina		Kampovi (broj mjesta)	Privatni smještaj (broj kreveta)	UKUPNO (broj kreveta/mjesta)
1973.		440	106	546
1974.				400
1978.				962
1980.				442
1983.				514
1985.				426
1988.				382
1990.		240	232	472
1997.		60		60
2000.		488		488
2002.	Sobe		65	65
	Apartmani		29	29
	Mjesta za kampiranje	120		120
	Postelje	480	242	722
2007.	Sobe		71	71
	Apartmani		36	36
	Mjesta za kampiranje	120		120
	Postelje	510	261	771

Smještajni kapaciteti u Moluntu ne samo da su se povećali, već je porasla njihova kvaliteta i komfor.

1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru

Osnovni podaci o stanju u prostoru (2001.)

POVRŠINA, STANOVNIŠTVO I NASELJA (2001. GODINE)	
POVRŠINA UBUHVATA UPU-a	39,16 ha.
BROJ NASELJA	1
BROJ STANOVNIKA	217
BROJ STANOVNIKA 0-19 GODINA	60
BROJ STANOVNIKA 20-59 GODINA	109
BROJ STANOVNIKA 60 I VIŠE GODINA	48
KOEFICIJENT STAROSTI	21,40
INDEKS STARENJA	76,67
BROJ KUĆANSTAVA	64
PROSJEČAN BROJ ČLANOVA KUĆANSTAVA	3,39

IZVOR: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2001. godine, Državni zavod za statistiku

OBRADA: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Molunat (obuhvat UPU-a "Molunat")

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

1.1.2. Prostorno-razvojne značajke

1.1.2.1. Prirodno-geografske karakteristike

Konavle su najveća geografska cjelina u širem dubrovačkom primorju i prostorno širi pojam od istoimenog polja. Izdužene su od Plata na sjeverozapadu, pružaju se dinarskim pravcem od Oštrog rta u vanjskoj Boki na jugoistoku. Sa sjevera ih zatvara pojas višeg hercegovačkog krša, dok ih na sjeveroistoku odvaja Grapski jarak od masiva Orjena (1895 m). Prema Boki kotorskoj Konavle završavaju na hrvatsko-crnogorskoj granici, koja je povučena topografsko-hidrološkim razvođem između rječica Ljute i Sutorine. U sklop Konavala uključeni su još i nenaseljeni otoci pred Cavtatom: Supetar, Bobara, Mrkan i ostali grebenski školji.

U Konavlima se fizionomski izdvajaju priobalni krški greben, polje i viši krš prema unutrašnjosti. Primorski krški greben je najpitomiji dio Konavala, ne samo zbog lokalnih klimatskih prednosti nego i zbog blage razigranosti reljefa (grebeni, uvale s poljicima, zaravni, strme Konavoske stijene i razvedena obala kod Cavtata i Molunta) i tipične mediteranske vegetacije.

Konavle, osobito u najnovije doba, doživljavaju intenzivnu preobrazbu uklapanjem u sve složeniju turističku djelatnost pojačanu neposrednom blizinom gradske aglomeracije Dubrovnika.

Ulaz u naselje Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Naselje Molunat prema suvremenoj administrativno-teritorijalnoj podjeli posljednje primorsko naselje na krajnjem jugoistoku Općine Konavle, Dubrovačko-neretvanske županije i Republike Hrvatske

Smjestio se na jugoistočnom obalnom dijelu Konavala, udaljenom od Dubrovnika 18 nautičkih milja, tvoreći gotovo sam njihov kraj na primorskom dijelu, pošto se u neposrednoj blizini nalazi Prevlaka, Ponta Oštro i granica s Republikom Crnom Gorom. Osim Cavtata jedino je konavosko naselje smješteno na samoj morskoj obali, a determinira ga poveći poluotok, smjera pružanja sjeveroistok-sjeverozapad, zvan Molunat, koji se u povijesti nazivao Crnagora po izrazitoj obraslosti gustom makijom koja i danas određuje njegov tamni kolorit.

U usporedbi s cjelokupnom obalom Konavala koju karakteriziraju "Konavoske stijene", visoke nepristupačne litice koje se strmo obrušavaju u more (klifovi) i gotovo pravolinijski pružaju prema jugoistoku, obala Molunta krajnje je razvedena i time ga čini jedinstvenim na konavoskom području.

Klimatska obilježja

Pri vrednovanju klimatskih značajki prostora kao dijela šireg obuhvata primorske Hrvatske, posebno treba istaknuti maritimnost kao modifikator klime jer more djeluje termoregulacijski (zimi utječe na povećanje temperature, a ljeti na snižavanje temperature u odnosu na kontinentalne predjele iste geografske širine).

Maritimnost je posebno izražena zbog otvorenosti područja utjecajima velikog obujma morske vode južnog dijela Jadrana, tj. Južnojadranske kotline.

To se odražava u odgovarajućim klimatsko-ekološkim obilježjima, toplijim zimama, izrazitijim ljetnim sušama i većem udjelu zimzelene vegetacije nego u ostalim dijelovima makroregije pa ovaj uski priobalni pojas kao i šire područje spadaju u klimatski izuzetno pogodne prostore na Jadranu.

Područje Molunta pripada eumediteranskom klimavegetacijskom arealu. Prema Köppenovoj klasifikaciji klima to je područje Csa klime (umjereno topla kišna klima sa suhim ljetima tj. klima masline) što znači da su zime kišovite i blage, a ljeta topla i suha.

Ova etezijska klima (prema Köppenovoj klasifikaciji) pod utjecajem je ciklonalne aktivnosti, monsunske cirkulacije, a uvjetovana je južnom ekspozicijom kraja te direktnim kontaktom s otvorenim morem i konfiguracijom zemljišta prema zaleđu.

Prosječna godišnja temperatura zraka je 17 °C.

Zime su dosta blage s prosječnom temperaturom od 9,6 °C, što je rezultat i naglašenog utjecaja mora na temperaturni režim jer more smanjuje dnevne i godišnje razlike u grijanju i hlađenju zraka. Proljeće je sa prosječnom temperaturom od 14,5 °C hladnije oko 3 °C od jeseni (prosječne temperature 17,7 °C) i zbog sporijeg grijanja zraka u proljeće čemu je uzrok rashlađeno more.

Ljeta su vruća s razdobljima suše, a prosječna ljetna temperatura je 24,5 °C.

Najviše godišnje temperature su u srpnju ili kolovozu, do 34° C. Vrlo su rijetki mrazovi, dok na područjima izloženim utjecaju jake bure tijekom siječnja, preko noći temperatura zraka zna se spustiti i do - 7 °C.

Najveća količina oborina bilježi se na prijelazu iz jeseni u zimu, kao posljedica ciklonalne aktivnosti, prosječno 200 mm u prosincu. Velike količine oborina znaju padati skoro u svim mjesecima, ali je u siječnju i studenom varijabilnost najmanja. Ljeti je dominantan utjecaj subtropske anticiklone s najmanjom prosječnom količinom oborina od 35 mm.

Dominantni vjetrovi koja pušu na ovom području su bura (S) s prosječno 20 %, jugo (J, JI) s prosječnom učestalosti od 21,3 % te ugodan maestral (SZ) koji najčešće puše u ljetnim mjesecima.

Geološke i geomorfološke značajke

Dubrovačko područje, dakle ne samo Molunat nego i šire, geološki je istraženo brojnim regionalnim i detaljnim lokalnim istraživanjima te se ustanovila prisutnost sedimenata trijasa, jure, krede, tercijara i kvartara.

U sastavu stijena prevladavaju vapnenci, dolomiti, fliš i naplavni materijal. Vapnencima odgovaraju uzvisine, dolomitu strmi odsjeci i udubljenja, flišu blago položene padine, a naplavinama nizinski dijelovi (polja).

Dubrovačko obalno područje se odlikuje vrlo složenom tektonskom građom tektonskih jedinica čija je osnovna značajka velika tektonska poremećenost - boranje, rasjedanje, navlačenje i ljuskanje.

Geomorfološko oblikovanje promatranog područja uvjetovali su specifični čimbenici geološke građe te prevladavajuće egzogene i endogene sile i procesi.

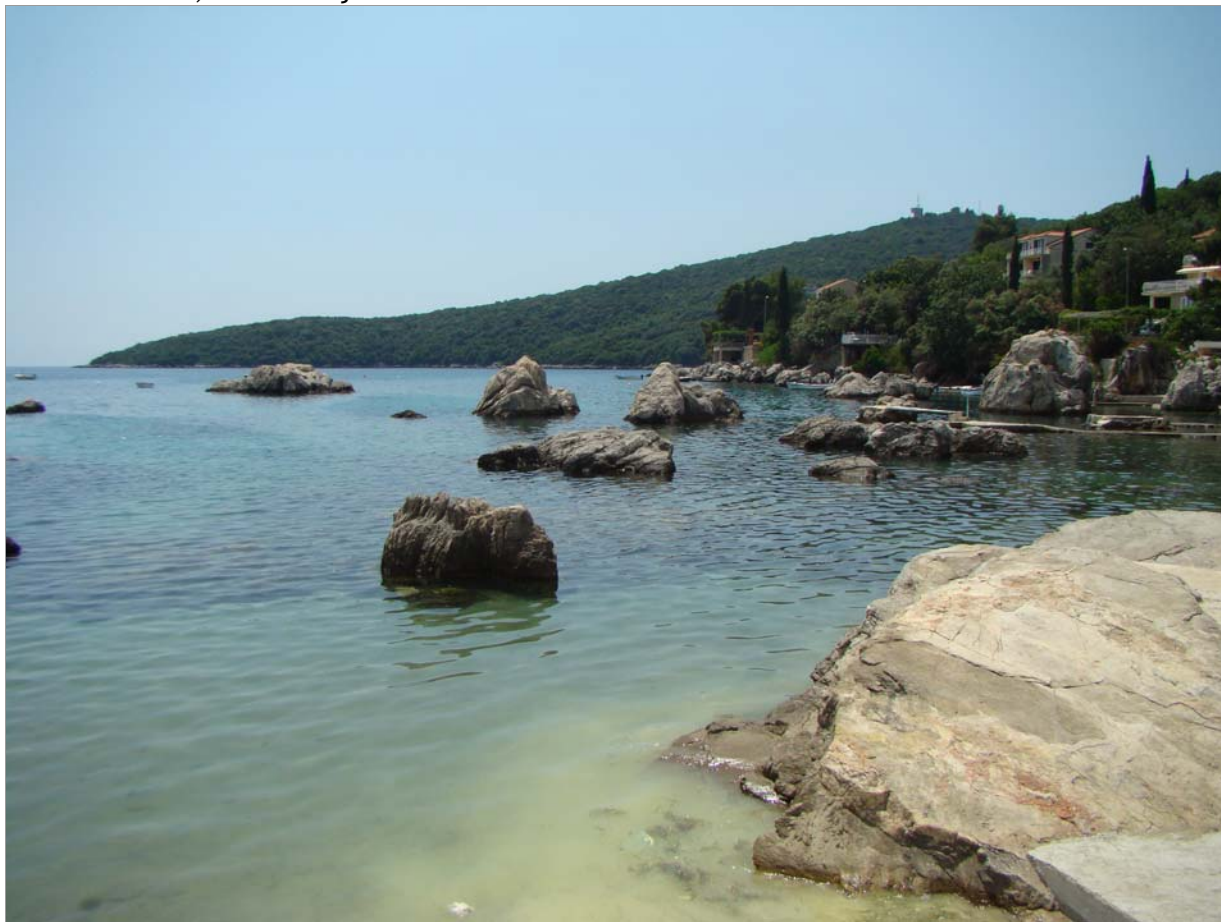
Posebno su izraženi fluviokrški i padinski procesi (jaruženje, bujičenje), a posljedica djelovanja tih procesa su denudacija i akumulacija te razvoj specifičnih oblika i formi u reljefu.

Zbog prevage karbonatnih stijena (vapnenci i dolomiti) prevladavajuće forme su krški reljefni oblici, uzvisine uglavnom grade vapnenci, a strme odsjeke i udoline dolomiti.

Među krškim oblicima izdvajaju se brojni manji izdvojeni brežuljci, glavice, suhodoline (drage), doci, ponikve, jaruge, jame, špilje, potkapine i dr.

Današnji odnos kopna i mora nastao je glacio-eustatičkim izdizanjem morske razine u postpleistocenu. Tada su nastali brojni otoci, grebeni i sike, poluotoci i rtovi, a među ostalim i obalni dio promatranog područja.

Plaža u Moluntu, uvala Gornji Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Uz navedene procese na kopnenom dijelu, u dodirnoj zoni kopna i mora u oblikovanju reljefa značajnu ulogu ima abrazija. Naknadnim neprestanim utjecajem valova južnih smjerova nastali su brojni morfološki oblici, gotovo cijelom dužinom obale prema otvorenom moru.

Diferenciranom erozijom (abrazija) nastale su brojne uvale i zaljevi u mekšim stijenama, a abrazijom vanjskih strana obale stvoreni su strmci (klifovi) osobito u Konavlima - "Konavoske stijene", koje dostižu i do 300 m visine,

Geološki slojevi u čitavom ovom prostoru imaju dinarski smjer boranja SZ - JI, a prostor u cijelosti pripada IX° seizmičnosti po MCS.

U užem priobalnom pojasu se u stabilne i za izgradnju pogodne terene mogu svrstati grebeni od vapnenačkih breča od kojih su izgrađeni svi rtovi ovog dijela obale. Svakako i ovdje treba imati na umu flišnu podlogu na kojoj vjerojatno leže ove breče što je u izvjesnim momentima odlučujući faktor u pogledu procjene njihove stabilnosti.

Područje Konavala smješteno je u krškom području Hrvatske te s obzirom na svoje prirodne značajke (krajobrazne, hidrogeološke, geomorfološke, vegetacijske, florističke i faunističke), područje krša objedinjuje najveći broj posebnosti Hrvatske. U odnosu na sveukupnu jedinstvenost, bogatstvo endemičnim svojstama i životnim zajednicama, te visoki stupanj očuvanosti, ovo područje predstavlja izuzetnu vrijednost ne samo u europskim, nego i u svjetskim razmjerima

Hidrološka obilježja

Najveći dio županijskog prostora izgrađuju karbonatne stijene s dominantnom ulogom vapnenaca, a glavna karakteristika krškog područja je da sva oborinska voda koja padne na njih odmah ponire u podzemlje te tako i područje Konavala obilježava površinska bezvodnost tipična za krške krajeve te nema stalnih tekućica.

Unatoč razmjerno visokoj godišnjoj količini padalina (oko 1100 mm), voda se zbog propusne karbonatne podloge rjeđe zadržava na površini.

Vapnenačko-dolomitski sastav prouzročio je poroznost terena pa na njima nema površinskih tokova ni izvora, već atmosferska voda ponire u dubinu ali se zbog antiklinalne građe često ponovno pojavljuje uz obalu te ispod površine mora u obliku podmorskih izvora ili vrulja.

U odnosu na krška područja Dubrovačko-neretvanske županije najprostranija površinska riječna mreža je u Konavlima, međutim i ona je usmjerena prema brojnim ponorima na rubu polja. Da se spriječe daljnje sezonske poplave u polju, jer ponori nisu mogli primiti svu vodu koja je pritjecala iz viših dijelova, probijen je 1958. god. odvodni tunel iz polja kroz primorski greben do mora.

Vodoopskrba Konavala bazira se na vodnim resursima koji pripadaju Jadranskom regionalnom slivu s hidrogeološkim svojstvima krških stijena, a karakterizira ih složenost i cirkulacija podzemnih voda. Ipak, budući da hidrogeološki i prirodni uvjeti ne slijede administrativne granice, površinsko i podzemno tečenje voda na području Župe dubrovačke usko je vezano uz položaj susjedne Bosne i Hercegovine, pa se u tom smislu može zaključiti da vodni potencijal Konavala obuhvaća i vodne resurse van granica Županije. Ovu činjenicu posebno treba uvažavati u domeni zaštite voda koja je integralni dio vodoopskrbne problematike.

Akvatorij Molunta je pod utjecajem ulazne struje iz istočnog Sredozemlja, osobito tijekom zime i proljeća. Ulazna struja obogaćuje ovaj prostor kemijski i biološki, povećavajući tako njegovu biološku raznolikost, tako da su u dubrovačkom akvatoriju prisutna sva staništa tipična za Sredozemlje.

Premda obalno područje Molunta prema mnogim oceanografskim pokazateljima pripada vanjskoj obalnoj zoni, ovaj zaljev karakteriziraju drugačija obilježja. Obala je niska i pristupačna s nekoliko šljunkovitih i pješčanih područja. Morski dio obale zaljeva je plitak s blagim nagibom do oko 40 m dubine na vanjskom rubu. Zaljev je potpuno izložen utjecaju otvorenog mora i povremeno vrlo jakim valovima iz južnih smjerova, ali zbog konfiguracije

kopna veći dio obalne linije je urbaniziran. Osnovna fizička svojstva mora uglavnom su jednaka onima za cijeli južni dio hrvatskoga Jadrana. Srednja je temperatura mora ljeti oko 24°C, a zimi oko 14°C. Salinitet iznosi oko 38 ‰, s tim da je nešto veći ljeti (38,42 ‰) radi većeg isparavanja, a manji zimi (38,10 ‰) radi veće količine padalina.

Opći je smjer gibanja morske struje JI-SZ, a prosječna je brzina 0,5 do 0,7 čvora. Prozirnost je mora velika (oko 30 m), a boja je mora modra što ukazuje na siromaštvo biomase te visoku kakvoću morske vode jer u blizini nema većeg izvora onečišćenja. Obala je izložena otvorenom moru i jakim valovima pri olujnom jugu.

Pedološke značajke

Petrografski sastav zemljišta i klimatske prilike utjecale su na stvaranje određenih tipova tla. Prevladavaju tla razvijena pod dominantnim utjecajem litološkog sastava podloge, a glavni predstavnik je crvenica (terra rossa), nastala kao rezultat korozije karbonatne osnove, vapnenca i dolomita. Osim crvenice rasprostranjena su i smeđa tla na vapnencima te isprane vapnenačko-dolomitne crnice, a mjestimice je u znatnoj mjeri zastupljen i krški kamenjar.

Rahao pokrov i plodno tlo karakteristični su za veće naplavne ravni kakve su Konavsko polje i Polje u Župi. Na dolomitima primorskog krša karakteristična su pržinasta ili glinovita tla u plodnim poljcima. U višem krškom predjelu rahlo je tlo ograničeno na izolirane dolove (ponikve) koje su jedine plodne površine u toj bezvodnoj i siromašnoj krškoj sredini. U plodnija i kultiviranija tla ubrajaju se još crvenica i lapor (fliš) s brojnim terasama.

Vegetacijski pokrov

Biljni pokrov u potpunosti odražava ekološke prilike i najbolji je pokazatelj klimatskih i pedoloških karakteristika južnog primorja. Prevladava prava mediteranska vegetacija, koja samo u većim visinama prelazi u vegetaciju submediteranskih karakteristika.

Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

S obzirom na klimazonalnu vegetaciju područje Konavala pripada zoni sredozemne vazdazelene vegetacije za koje su karakteristični hrast crnika ili česvina, alepski ili meki bor te dalmatinski crni bor. Vegetacijski pokrov čine uglavnom brojne eumediteranske vrste, ali ima i više submediteranskih te uvezenih tropskih i suptropskih vrsta.

Međutim, intenzivnim antropogenim djelovanjem prvobitni biljni pokrov u velikoj mjeri je zamijenjen različitim degradacijskim stadijima, odnosno makijom, garigom ili kamenjarom.

Unutar obuhvata promatranog područja uglavnom je zastupljen tip šumske vegetacije (zimzelene crnogorične šume bora i čempresa), često u obliku makije.

Temeljno obilježje tog vegetaciji daju vazdazelene drvenaste vrste među kojima dominira česvina (*Quercus ilex*), a u novije vrijeme sve veće površine zauzimaju alepski bor čije širenje sužava prostor ostalih biljnih vrsta te primorski bor (*Pinus halepensis*, *P. maritima*). Uz nju su još zastupljene druge vrste kao što su planika (*Arbutus unedo*), tršlja (*Pistacia lentiscus*), zelenika (*Phillyrea latifolia*), tetivika (*Smilax aspera*) i druge.

Uz crniku su u šumskom pokrovu te makiji najzastupljenije vrste lovor (*Laurus nobilis*), borovica ili smrič (*Juniperus oxycedrus*, *J. macrocarpa*, *J. phoenicea*), mirta (*Myrtus communis*), lemprika (*Viburnum tinus*), brnistra (*Spartium junceum*), veprina (*Ruscus aculeatus*), oskoruša (*Sorbus domestica*), divlja kruška (*Pirus amygdaliformis*), trnina (*Prunus spinosa*) i divlja maslina (*Olea oleaster*), dok su predstavnici gariga ružmarin (*Rosmarinus officinalis*), bušin (*Cistus vilosus*), vrijes (*Erica arborea*), oštrikovina, pelin (*Artemisia alba*), bršljan (*Helix hederata*), divlja loza (*Vitis vinifera*), a česte su i kupina (*Rubus fruticosus*) i drača (*Paliurus australis*). U pejzažu se posebno ističu izdvojena stabla ili skupine vitkih čempresa (*Cupressus sempervirens pyramidalis*).

Među vrstama kultiviranih tijekom proteklih stoljeća ističu se maslina, vinova loza, rogač, smokva, šipak, agrumi: limun, mandarina, naranča i citrus, zatim badem, oskoruša, breskva, razne sorte šljiva, jabuka, dud, orah i dunja. U okućnicama se sade povrtnice, gomoljike, grahorice, lukovice i dr.

Prostorna je raspodjela pojedinih biljnih vrsta određena velikim dijelom prosječnim vrijednostima navedenih klimatskih elemenata, a posebno raspored padalina utječe na razvitak lokalnoga biljnog pokrova.

Budući da tijekom vegetacijskog razdoblja biljke dobivaju najmanju količinu padalina, i ovdje su se, kao i u drugim prostorima pravog sredozemnog podneblja, prilagodile specifičnim oblikom lista (kserofitna vegetacija). Česte su ljetne suše s ponekad štetnim posljedicama i na prirodni biljni pokrov i na kultivirane biljke.

Značajke faune

Prema nepotpunim podacima na području Dubrovačko-neretvanske županije evidentirano je oko 30 endemskih vrsta kukaca i puževa u nekim podzemnim staništima.

Zbog iznimnog položaja u Jadranskom moru i morfoloških značajki obale, u akvatoriju Dubrovačko-neretvanske županije prisutna su skoro sva staništa tipična za Sredozemlje. Zajednice planktona imaju sve uvjete razvijati sve svoje tipove, od obalnih, površinskih otvorenog mora, mesopelagičnih do dubokomorskih. Također su obilato zastupljeni svi tipovi bentoskih morskih zajednica od supralitorala do dubokog mora s čvrstim podlogama, pomičnim podlogama, pijescima, muljevitim dnom, podvodnim spiljama, poluspiljama, potpućinskim stijenama i brojnim drugim oblicima. Sa sigurnošću se može utvrditi da se stupanj biološke raznolikosti u akvatoriju cijele Dubrovačko-neretvanske županije može iskazati s faktorom 100. Ovaj faktor pokazuje da u ovom području stalno obitavaju ili su povremeno nazočne sve do danas registrirane vrste morskih organizama u Jadranskom moru. U prvoj susjednoj županiji taj faktor je manji za više od 20 %. Stoga proizlazi da je širi dubrovački akvatorij od iznimne važnosti za obnavljanje populacija uz istočnu obalu

Jadrana. Potrebno je također istaknuti da površina mora zauzima oko 80 % površine Općine Konavle, a da ovo područje spada u najmanje istražena područja Jadranskog mora.

Među kopnenom faunom zbog popularnosti i istraženosti svakako prednjače ptice. Zbog blage klime ovdje obitava velik broj stanarica i gnjezdarica. Izgleda da je područje Dubrovačko-neretvanske županije, pa tako i Konavala, zbog povoljnih ekoloških uvjeta, vodenih područja i udaljenih pučinskih otoka jedan od najvažnijih putova za selidbu ptica iz srednje i sjeveroistočne Europe prema Africi. Također, otoci Mrkan, Bobara i Supetar zaštićeni su još od 1975. kao Posebni ornitološki rezervat.

Nažalost, uz rijetke izuzetke (npr. vretenca), druge životinjske skupine su slabo poznate i istražene iako su se posljednjih godina pojačali naponi na njihovoj inventarizaciji. Navedeni podaci uglavnom nisu niti sistematizirani niti dostupni. Premda vrlo zanimljivi, slabo su istraženi kopneni puževi, kukci, gmazovi i mali sisavci. Neki kukci su po Dubrovniku dobili znanstvena imena, kao *Dasytes ragusae*, *Phytoecia ragusana* itd. Poznati entomolog Petar Novak u svom radu o kornjašima Dalmacije, za Dubrovnik i okolicu navodi oko 300 vrsta kornjaša (Coleoptera). Prema nepotpunim podacima evidentirano je oko 30 endemskih vrsta kukaca i puževa u brojnim podzemnim staništima.

Sigurno je i da su neke vrste potpuno nestale ili su vrlo ugrožene, a mnoge rijetke vrste su pred izumiranjem zbog uništavanja njihovih prirodnih staništa (npr. slatkovodna i podzemna staništa). Stoga je nužno hitno započeti istraživanja i inventarizaciju faune ovog, najjužnijeg dijela Hrvatske.

Molunat - Supetrić

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

1.1.2.2. Demografska osnova

Kretanje broja stanovnika

Naselje Molunat je prema posljednjem službenom popisu stanovništva iz 2001. godine imalo 217 stanovnika, pa je prosječna gustoća naseljenosti u tom naselju iznosila 51 stanovnik na km². Prema svim demografskim pokazateljima u Moluntu vladaju zadovoljavajuće demografske prilike i u tom pogledu ulazi u manju skupinu konavoskih naselja koja imaju pozitivne demografske prilike.

Da bi se dobila prava demografska slika promatranom područja potrebno je razmotriti suvremene demografske promjene ne samo naselja Molunat nego i šireg prostora, koje se mogu pratiti poslije Drugog svjetskog rata od popisa iz 1948. godine pa do posljednjeg popisa iz 2001. godine.

Kretanje broja stanovnika i indeks kretanja u razdoblju 1948. - 2001. godine

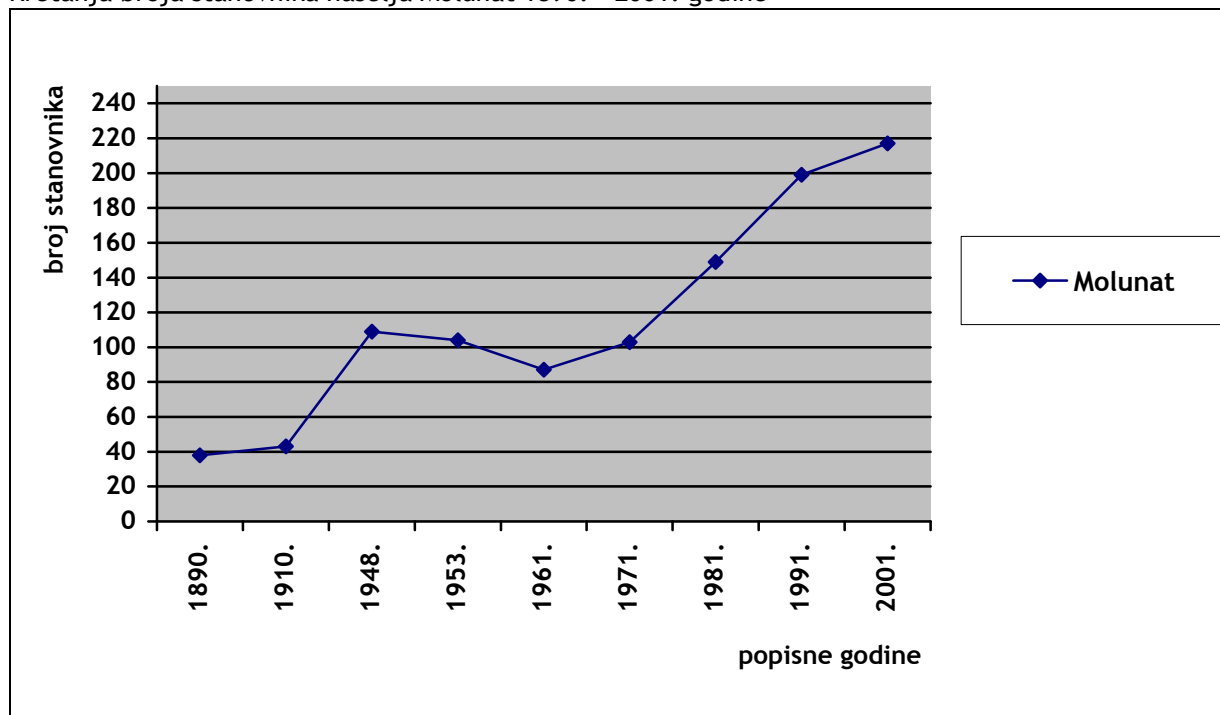
Naselje	Kretanje broja stanovnika prema godinama popisa							Indeks kretanja broja stanovnika		
	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.	2001./1948.	1991./1981.	2001./1991.
Molunat	109	104	87	103	149	199	217	199,08	133,56	109,5
Općina Konavle	8916	8813	8729	8329	8551	9074	8250	92,53	106,12	90,92

IZVOR: Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857. - 2001. godine, Državni zavod za statistiku

Podaci za naselje Molunat su od 1857. do 1880. te 1921. i 1931. sadržani u podacima za naselje Đurinići.

Popisi stanovništva do 1971. godine pokazuju usporeni razvoj naselja, jer nema promjena u razvitku pojedinih njihovih funkcija. Glavni čimbenik u analizi demografskog razvoja naselja Molunat je turizam koji postaje glavna djelatnost, a svoj vrhunac bilježi upravo u prvoj polovici 80-ih godina prošlog stoljeća.

Kretanja broja stanovnika naselja Molunat 1890. - 2001. godine

IZVOR: Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001. godine, Državni zavod za statistiku,
OBRADA: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Upravo zbog različitih čimbenika demografskog razvoja kao i različitih intenziteta istih u različitim vremenima Interesantno je pratiti kretanje broja stanovnika naselja Molunat od njegovog osnivanja, pa do suvremenog razdoblja.

Desetak godina nakon osnivanja naselja ono je poraslo na 38 stanovnika, a zatim nastavilo rasti i pored dva svjetska rata koja su zahvatila i ovo područje. Tome je doprinijela izoliranost ovog naselja i izvjesna sigurnost stanovništva u njemu. Tako se u razdoblju 1890. - 1948. gotovo utrostručio broj stanovnika, a u razdoblju 1910. - 1948. udvostručio njihov broj. To je posljedica relativno visokog prirodnog priraštaja stanovništva, koje je bilo u tom naselju kroz to razdoblje njegovog razvitka.

Slijedi razdoblje demografskog nazadovanja poslije Drugog svjetskog rata, koje traje do 1961. godine. Broj stanovnika se smanjio za više od 20 %, prvenstveno zbog iseljavanja za rad i reprodukciju najvitalnijeg stanovništva.

Izvjesnim otvaranjem države prema svijetu, kao i pojačanim razvitkom turizma, kao potencijalno obećavajuće grane gospodarstva, ponovno počinje rasti broj stanovnika u naselju Molunat, ne samo zbog prirodnog priraštaja, nego i useljavanjem stanovništva iz okolice i iz drugih područja. Taj porast je osobito bio snažan u razdobljima 1971. - 1981. i 1981. - 1991. godine. Ono raste uz godišnje prosječne stope rasta više od 4 % i 3 %. U čitavom tom 40-godišnjem razdoblju (1961. - 2001.) indeks rasta je iznosio čak 249,43, što znači da se broj stanovnika povećao za 2,5 puta. Veoma pozitivno je za demografska kretanja u naselju Moluntu što se je broj stanovnika nastavio rasti i u posljednjem međupopisnom razdoblju, uza sve promjene i negativne učinke za vrijeme trajanja Domovinskog rata i okupacije ovog područja, među kojima se ističe i prirodni pad stanovništva od -12. U tom razdoblju je njegovo stanovništvo poraslo za više od 9 % ili uz prosječnu godišnju stopu rasta od 0,87 %.

Bilanca kretanja broja stanovnika u Moluntu u razdoblju 1961.-1991. i 1991.- 2001. godine

Naselje	Broj stanovnika prema prvom popisu	Prirodni prirast u razdoblju +/-	Broj stanovnika prema drugom popisu	Međupopisna razlika +/-	Migracijski saldo u razdoblju +/-
MOLUNAT					
1961. - 1991.	87	+19	199	112	+93
1991. - 2001.	199	-12	217	18	+30

IZVOR: Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857. - 2001. godine, Državni zavod za statistiku
Popis stanovništva 1961., 1971., 1981., 1991. i 2001. godine, Državni zavod za statistiku

Ova bilanca kretanja broja stanovnika pokazuje da su se u razdoblju 1961. - 1991. godine u naselje Molunat doselile (više nego iselile) 93 osobe, dok je u razdoblju 1991. - 2001. godine pozitivan migracijski saldo u ovom naselju bio 30 stanovnika. Dakle u tih proteklih 40 godina broj stanovnika u naselju je rastao godišnje za više od 3 osobe. Sve to ukazuje kako postoje uvjeti za rad i život u naselju Molunat, te veliku njegovu privlačnu moć.

To potvrđuje i struktura stanovništva prema migracijskim obilježjima iz 2001. godine. Tada su u naselju živjele 93 osobe ili 42,86 % svih stanovnika naselja, koje su od rođenja stanovale u tom naselju. Ostala 124 stanovnika ili 57,14 % svih stanovnika naselja su doselili u Molunat iz drugih naselja i područja. Ipak, gotovo 3/4 svih doseljenih stanovnika doselilo je iz drugih naselja na području općine Konavle (90 ili 72,58 %). Ostali su doselili iz neke susjedne općine na području Dubrovačko - neretvanske županije (25 ili 20,16 %), 3 osobe su došle iz neke druge županije u Republici Hrvatskoj, dok je 6 osoba došlo u Molunat iz inozemstva (1 iz BiH, 3 iz Srbije i Crne gore, te 2 osobe iz neke druge zemlje). Doseljeno stanovništvo najviše je doselilo u posljednjem međupopisnom razdoblju 1991. -

2001. godine (44 osobe), osobito u 1993., 1996. i 1998. godini po 8 osoba. U prethodna dva međupopisna razdoblja nekako je podjednako doselilo novih stanovnika (1971.-1981.godine 25 stanovnika i 1981. - 1991. godine 26 stanovnika). Interesantno je istaknuti da je među doseljenim stanovništvom bilo više ženskog stanovništva (70) nego muškaraca (54 osobe).

Ovo intenzivno doseljavanje novog stanovništva u Molunat pratila je i odgovarajuća stambena izgradnja (s dozvolom ili bespravna), bilo uz obalu ili na nešto povišenom zemljištu i na taj je način rastao broj stambenih kuća u naselju.

Prema popisu iz 2001. godine u naselju Molunat se nalazi ukupno 109 stanova, od kojih su 94 stanovi za stalno stanovanje, ali samo 59 stalno nastanjeni, dok su 32 stana privremeno nenastanjena, a 3 stana napuštena. U naselju se nalazi i 15 stanova za koje su se vlasnici izjasnili da se koriste povremeno kao stanovi za odmor. U 59 stalno nastanjenih stanova površine 7192 m² stanuju 63 kućanstva i 213 osoba. Sve su to stanovi privatnog vlasništva, prosječne veličine 121,90 m², s većim brojem soba (najviše 4-sobni -17, pa 5-sobni -9, 6-sobni i 3-sobni- po 8 itd) i s potpunom opremom što se tiče pomoćnih prostorija (zahod, kupaonica i kuhinja) i potrebnim instalacijama (električna struja, vodovod, kanalizacija). Ipak je potrebno napomenuti da veći dio stanovnika Molunta stalno živi u naselju, ali ima i onih, koji su se prijavili kao stalni stanovnici Molunta, iako u njemu borave samo dio godine (toplu polovicu godine), a drugi dio (hladnu polovicu godine) u drugim krajevima i naseljima.

Sve navedeno upućuje kako su se stanovnici naselja Molunat unaprijed orijentirali na razvitak turizma, pa su u svojim kućama osigurali određeni broj soba i apartmana za iznajmljivanje gostima - turistima koji dolaze na odmor u ovo naselje.

Prema popisu iz 1991. godine iz Molunta je radilo i živjelo u inozemstvu 30 njegovih stanovnika (17 na radu i 13 kao članovi obitelji), dok je 2001. godine u inozemstvu privremeno radilo još 5 aktivnih stanovnika iz ovog naselja.

Prirodno kretanje u naselju Molunat se postepeno stabilizira, što potvrđuje broj rođenih, umrlih i prirodni priraštaj/pad, koji je slijedio u naselju poslije posljednjeg službenog popisa stanovništva i to u razdoblju 2001. - 2006. godine:

GODINA	BROJ ROĐENIH	BROJ UMRLIH	PRIRODNI PRIRAŠTAJ/PAD
2001.	5	3	+ 2
2002.	-	-	-
2003.	1	1	0
2004.	2	2	0
2005.	1	2	- 1
2006.	2	3	- 1
2001.-2006.	11	11	0

Mogući snažniji razvitak turizma, potpomognut razvitkom još nekih djelatnosti (poljodjelstvo, ribarstvo, usluge) i osiguranjem potrebne infrastrukture, pružaju sve uvjete da se Molunat uspješno razvija i povećava prema broju stanovnika.

Teško je točno predvidjeti koliki će ubuduće biti njegov rast kroz sljedećih 30-tak godina, ali u svakom slučaju neće se pogriješiti ako se na području naselja osiguraju površine za smještaj za dvostruko više stanovnika, odnosno 400 - 500 stanovnika.

Struktura stanovništva prema starosti

U Moluntu prema popisu iz 2001. godine bilo je nešto malo više muških stanovnika (111 ili 51,15 %), dok je ženskog stanovništva bilo 106 ili 48,85 %). Tako na 100 muškaraca dolazi 95,50 žena, odnosno na 100 žena dolazi 104,72 muških stanovnika. Vrlo je izmiješan i raznolik odnos muškog i ženskog stanovništva unutar pojedinih dobnih skupina.

Nešto je više muških stanovnika među mladim stanovnicima, dok je gotovo potpuno izjednačen odnos između ove dvije skupine kod zrelog i starog stanovništva. Pozitivna je činjenica da se doseljavanjem nešto većeg broja ženskih stanovnika izjednačava njihov odnos prema broju i udjelu muških stanovnika.

Dobna struktura stanovništva u naselju Molunat povoljnija je i u odnosu na pokazatelje koji se odnose na cijelu državu.

Stanovništvo prema glavnim dobnim skupinama 2001. godine

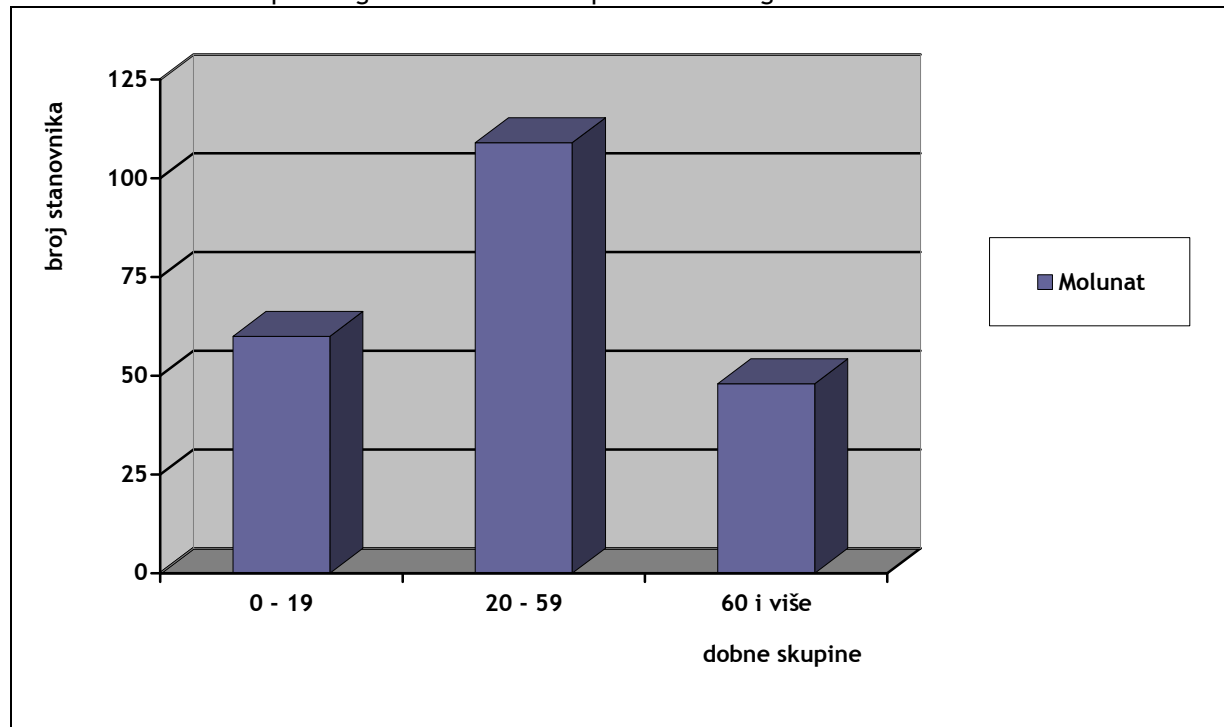
Naselje	Broj stanovnika	Glavne dobne skupine						Indeks starenja	Koeficijent starosti
		0 - 19		20 - 59		60 i više			
		broj	%	broj	%	broj	%		
Molunat	217	60	27,65	109	50,23	48	22,12	76,67	21,40
Općina Konavle	8250	2018	24,46	4323	52,40	1909	23,14	93,10	22,90

IZVOR: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2001. godine, Državni zavod za statistiku

OBRADA: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Na prvi pogled donekle zadovoljava odnos između glavnih dobnih skupina stanovništva unutar ukupnog stanovništva naselja Molunat prema posljednjem popisu iz 2001. godine. Više je mladog stanovništva (60 ili 27,65 %), ali ispod pozitivne granice od 30 %, nego starog stanovništva (46 ili 21,20 %), koje je znatno iznad prihvatljive granice od 15 %. Uvjetno je prihvatljiv broj i udjel skupine zrelog stanovništva (109 ili 50,23 %), jer ipak je nešto viši od pozitivne granice od 50 %.

Stanovništvo Molunta prema glavnim dobnim skupinama 2001. godine

IZVOR: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2001. godine, Državni zavod za statistiku,

OBRADA: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

U skladu s time donekle zadovoljava indeks starenja, koji iznosi 76,67, iako i on upućuje na kretanja prema dubokoj starosti.

Da je dobna struktura stanovništva prilično stabilna upućuje stanje iz 1991. godine, koje je bilo približno isto kao i 10 godina kasnije, ali u drugačijim društvenim i političkim okolnostima.

Od pojedinih kontingenata potrebno je navesti da je 2001. godine u naselju bilo 22 djece najmlađe dobne skupine 0 - 6 godina, 19 djece stare 7-14 godine, te 19 djece stare 15-19 godine.

To su potencijalni korisnici dječjeg vrtića, osnovne i srednje škole. Isto tako u naselju je živjelo 35 osoba starijih od 65 godina, odnosno 13 osoba starijih od 75 godina, što su potencijalni korisnici domova za umirovljenike, stare i nemoćne osobe.

Među stanovništvom naselja Molunat 133 ili 61,29 % pripada radnom kontingentu, dok među ženskim stanovništvom njih 54 ili 50,94 % pripada u fertilnu skupinu ženskog stanovništva. Obadvije skupine još pripadaju zadovoljavajućem udjelu u ukupnom stanovništvu.

Prema posljednjem popisu stanovništva prosječna starost stanovništva Molunta je 38,1 godina, gotovo identična za muško i žensko stanovništvo. Koeficijent starosti je 21,40.

Struktura stanovništva prema narodnosnim obilježjima i vjeroispovjesti

U Republici Hrvatskoj i njezinim regijama i jedinicama lokalne samouprave prema narodnosnim obilježjima apsolutno prevladava hrvatsko stanovništvo.

Takvo je homogeno stanje i u općini Konavle, ali i u svim njezinim samostalnim naseljima. Kod nekih naselja bilo je nekih kolebanja i razlika prema pojedinim popisima stanovništva, zavisno o migracijama u tim naseljima.

U naselju Molunat nema tih kolebanja. U njemu od osnivanja apsolutno prevladavaju Hrvati, kao narodna skupina, jer gotovo nije bilo useljavanja stanovništva drugih narodnosti.

Prema popisu iz 1991. godine u Moluntu je živjelo 195 Hrvata (97,98 %), 2 stanovnika srpske narodnosti, 1 njemačke narodnosti, dok je za 1 stanovnika bila nepoznata narodnost.

Prema posljednjem popisu stanovništva 2001. godine u Moluntu je živjelo 214 ili 98,62% Hrvata, dok su samo 3 ili 1,36 % stanovnika pripadala nekoj drugoj narodnosti ili im je bila nepoznata narodnost.

Ovoj potpunoj narodnosnoj homogenosti stanovništva odgovara i njegova struktura prema vjeroispovijesti, 2001. godine stanovništvo se izjasnilo da većinom pripada katoličkoj crkvi (212 stanovnika), dok je nepoznato vjersko opredjeljenje za preostalih 5 stanovnika.

Gotovo svi stanovnici u naselju Molunat govore hrvatskim jezikom.

Struktura stanovništva starog 15 i više godina prema završenoj školi

U naselju Molunat prihvatljiva je struktura stanovništva starog 15 i više godina prema završenoj školi utvrđena posljednjim popisom stanovništva iz 2001. godine.

Prva bitna činjenica je da nema nepismenih stanovnika i osoba bez škole. To je donekle razumljivo kada u naselju djeluje osnovna škola od 1940. godine, pa su se svi njegovi stanovnici mogli opismeniti.

Sasvim je prihvatljivo da u tako malom i donekle izoliranom naselju živi većina stanovnika starijih od 15 godina koji su završili neki oblik osnovnog školovanja. U Moluntu takvih živi ukupno 85 stanovnika, koji čine 48,30 % od ukupnog broja stanovnika starih 15 i više godina. Većina (50) je završila potpuno osmogodišnje osnovno školovanje. Znatno ih je broj (34) završio 4-7 godina osnovne škole, što za većinu znači potpuno osnovno školovanje, jer je u njihovo vrijeme pohađanja osnovne škole ona trajala 4, 6 ili 7 godina. Samo jedan stanovnik Molunta završio je svega 1-3 razreda osnovne škole. I to pokazuje što znači imati osnovnu školu u samom naselju.

Za ovako malo naselje potpuno zadovoljava broj i udjel osoba koje su završile neku vrstu srednje škole, jer je čak 77 ili 43,75 % stanovnika steklo srednje obrazovanje. Među njima je najviše bilo onih (50), koji su završili škole za zanimanja u trajanju od 1-3 godine, odnosno škole za KV i VKV radnike. Škole za zanimanje u trajanju od 4 i više godina završile su 22 osobe, dok je pohađalo i završilo gimnaziju samo 5 stanovnika. Tu još ima prostora da se poveća udjel osoba sa stečenim srednjim obrazovanjem.

U Moluntu je svega 11 osoba ili 6,25 % steklo više ili visoko obrazovanje, više 4, a visoko 7 osoba. Ako razvitak funkcija to bude zahtijevao njihovo učešće će trebati povećati. U naselju ne živi nijedan stanovnik sa stečenim zvanjima magistra i doktora znanosti, što se je moglo i očekivati, jer za sada nije bilo potrebe u naselju za tim zvanjima. Za 3 osobe ili 1,70% ostalo je nepoznato koju su završili školu.

Stanovništvo prema aktivnosti i djelatnostima

Stupanj gospodarske i društvene razvijenosti nekog naselja i područja može se bolje upoznati i razumjeti ako se razmotri njegova struktura stanovništva prema aktivnosti i djelatnostima utvrđena za vrijeme službenih popisa stanovništva, a sama struktura stanovništva prema aktivnosti najbolje odražava razvitak funkcija nekog naselja i područja, ali na nju također utječu vitalne i strukturne demografske promjene do kojih je došlo iz određenih razloga.

Stanovništvo Molunta prema aktivnosti 1981., 1991. i 2001. godine

Naselje	Godina	Broj stanovnika	Aktivno stanovništvo		Osobe s osobnim prihodima		Uzdržavano stanovništvo		Poljodjelsko stanovništvo	
			broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
CAVTAT	1981.	148	63	42,57	13	8,78	72	48,65	54	36,49
	1991.	199	80	40,20	16	8,04	103	51,76	48	24,12
	2001.	217	101	46,54	46	21,20	70	32,26	36	16,59

IZVOR: Popis stanovništva 1991. i 2001. godine, Državni zavod za statistiku

OBRADA: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Bitna je promjena u strukturi stanovništva prema aktivnosti u naselju Molunat između popisa 1981., 1991. i 2001. godine. Bez obzira da li se iz popisa 1981. i 1991. godine razmatra ukupno stanovništvo ili samo stanovništvo u zemlji, veoma su velike razlike prema popisu iz 2001. godine. Znatno je porastao broj i udjel aktivnog stanovništva i osoba s osobnim prihodima, a smanjio se broj i udjel uzdržavanog stanovništva. Za porast aktivnog stanovništva dvojaki su razlozi. Prvo porastao je broj i udjel radnog kontingenta u

ukupnom broju stanovnika, a drugo je jače gospodarsko aktiviranje naselja i znatno većeg broja stanovnika u gospodarskom razvitku naselja. Porast broja i udjela osoba s osobnim prihodima posljedica je, ne samo porasta broja starijih osoba u naselju, nego i izvora odakle oni crpe svoje prihode (mirovine, invalidnine, stipendije, poticaji, socijalna skrb, renta i razni drugi izvori prihoda). Rezultat ovih porasta je smanjenje broja i udjela uzdržavanog stanovništva (smanjenje broja djece, ali i drugih zavisnih članova kućanstva). Ovo su veoma pozitivni pokazatelji u razvitku naselja i njegovih demografskih prilika.

Proces deagrarizacije u znatnoj mjeri je zahvatio i naselje Molunat. Razvitak neagrarne djelatnosti utječe na postepeno smanjenje stanovništva koje isključivo živi od poljodjelstva. U odnosu na 1981. njihov se udjel više nego prepolovio, tako da prema posljednjem popisu iz 2001. godine u Moluntu još samo 36 stanovnika ili svega 16,59 % živi isključivo od poljodjelstva. Dvostruko je više muškaraca nego žena, 20 je aktivnih poljodjelskih stanovnika od kojih samo 7 obavlja zanimanje na svome poljodjelskom gospodarstvu i ne zapošljavaju radnike, dok su preostalih 13 aktivni izvan svog poljodjelskog gospodarstva. Među 16 osoba koji se ubrajaju u uzdržavano poljodjelsko stanovništvo nalaze se 1 kućanica, 5 djece od 0 - 6 godina, 2 učenika osnovne škole, 5 učenika srednje škole i 3 studenta.

U skladu s razvitkom funkcija u naselju Molunat su se strukturirali i zaposleni (aktivno stanovništvo koje obavlja zanimanje) prema pretežitoj aktivnosti i području djelatnosti, što je utvrđeno popisom iz 2001. godine.

U primarnim djelatnostima je radilo 19 osoba ili 23,46 % zaposlenih, među kojima je 9 osoba radilo u poljodjelstvu i 10 osoba u ribarstvu. U obe ove djelatnosti više je radilo muškaraca (16) nego žena (3).

U sekundarnim djelatnostima zaposlene su bile samo 4 osobe ili 4,94 % i to po dvije osobe u prerađivačkoj industriji (žene) i građevinarstvu (muškarci). Očito su to djelatnosti koje ne privlače aktivne stanovnike Molunta i zato se one ne razvijaju u naselju.

Sasvim očekivano najveći interes se javlja za zapošljavanje u tercijarnim djelatnostima u kojima je radilo ukupno 37 osoba ili 45,68 % svih zaposlenih u naselju. Među njima, najviše je zaposleno u turizmu (hoteli, restorani i sl.) - 22 osobe (od toga se 16 odnosi na žene). Slijedi zaposlenost u prometu (6 muških osoba) i trgovini (5 osoba, od kojih 4 žene) te po dvije osobe u financijskim uslugama (žene) i ostalim poslovnim djelatnostima (muškarci).

Zastupljenost zaposlenih osoba u kvartarnim (društvenim) djelatnostima odgovara toj ulozi u ovom naselju. Ukupno je radilo 16 osoba ili 19,75 %, najviše u javnoj upravi (7), a zatim u zdravstvu (5), obrazovanju (1) i ostalim društvenim aktivnostima (3 osobe).

Na radu u inozemstvu je bilo 5 osoba ili 6,17 % od svih zaposlenih osoba u naselju.

Radnici prema mjestu stanovanja i rada prema popisima 1991. i 2001. godine

Godina popisa	Broj radnika koji stanuje u naselju Molunat	Broj radnika koji rade u mjestu stanovanja Molunat	Dnevni migranti iz naselja Molunat u druga naselja	Ukupan broj radnih mjesta u naselju Molunat	Zaposleni mještani	Dnevni migranti iz drugih naselja
1991.	54	31	23	36	31	5
2001.	75	31	44	45	31	14 (10)

IZVOR: Popis stanovništva 1991. i 2001. godine, Državni zavod za statistiku
OBRADA: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

U posljednjem međupopisnom razdoblju povećao se broj zaposlenih radnika u naselju. Kako je ostao isti broj zaposlenih mještana, veći broj zaposlenih radnika iz Molunta je svakodnevno odlazio raditi u druga mjesta, gdje je nalazio zaposlenje za svoje stečeno zvanje.

To je omogućeno uspostavom većeg broja redovitih dnevnih autobusnih veza između Molunta i drugih naselja u Konavlima, ali i prema Dubrovniku.

Druga je činjenica da se je u naselju Molunat povećao broj radnih mjesta. Istina, njihov broj je manji od ukupnog broja zaposlenih radnika u naselju, pa zato još uvijek određeni broj zaposlenih radnika iz Molunta mora odlaziti na rad u druga radna središta.

Osim toga, za neka radna mjesta očito se ne mogu naći zaposleni radnici u samom naselju Molunat, pa u njemu rade i stanovnici nekih okolnih naselja, od kojih su 10 zaposleni radnici - dnevni migranti, koji svakodnevno dolaze raditi u Molunat i nakon završenog posla vraćaju se svojim kućama u druga naselja.

Kućanstva

U skladu s rastom broja stanovnika u naselju Molunat je rastao i broj kućanstava. Tako je 1890. i 1900. godine u naselju bilo po 11 kućanstava, a 1910. godine njih 10, prosječne veličine 5,2 člana. Prema prvom popisu stanovništva poslije Drugog svjetskog rata iz 1948. godine u Moluntu je bilo 29 kućanstava prosječne veličine 4,45 članova.

Broj kućanstava povećavao se i između tri posljednja popisa stanovništva, domaćinstava i stanova. Tako je 1981. godine u naselju bilo 39 kućanstava, 1991. godine već 57 kućanstava, da bi u 2001. godini njihov broj porastao na 64 domaćinstva/kućanstva.

Suprotno porastu broja stanovnika i kućanstava stalno se smanjuje prosječni broj članova kućanstava. Tako se njihov prosjek kretao od 3,82 člana (1981.g.), preko 3,49 članova (1991.g.) do 3,39 članova (2001. godine).

Ovo stalno smanjivanje prosječne veličine kućanstava u skladu je s povećanjem njihovog broja i postepeno raslojavanja većih kućanstava, ali i stalnim smanjivanjem nataliteta i sve manjim broje djece u obiteljima.

Prema posljednjem službenom popisu iz 2001. godine u Moluntu prevladavaju kućanstva s dva člana (16), a zatim s četiri (13) i pet članova (12), a onda dolaze ona samačka kućanstva sa samo jednim članom (10), sa šest (8) i tri člana (5). U naselju Molunat ima 52 obiteljska kućanstva i 12 neobiteljskih kućanstava.

Tu postoji 11 bračnih parova bez djece i 38 bračnih parova s djecom, kao i 4 majke s djecom i 2 oca s djecom. U naselju je 10 samačkih neobiteljskih kućanstava, dok dva neobiteljska kućanstva imaju po 2 člana.

Već je u vrijeme popisa iz 1991. godine u naselju više od polovice domaćinstava (30 ili 52,63%) bilo bez poljodjelskih gospodarstava, što znači da se je većina kućanstava opredijelila na osiguranje svoje egzistencije izvan poljodjelstva. U slučaju Molunta to je prvenstveno daljnje razvijanje turizma, a zatim ribarstvo i druge usluge.

I u ovom pogledu stanje u naselju Molunat je zadovoljavajuće, pogotovo što svako kućanstvo ima osiguran stambeni prostor.

Obzirom da se planira porast broja stanovnika u naselju Molunat u sljedećih 30-tak godina, mora se očekivati i mogućnost udvostručenja broja kućanstava, odnosno njihov rast na 120 - 150 kućanstava te za njih predvidjeti potrebnu stambenu izgradnju.

1.1.3. Infrastrukturna opremljenost

1.1.3.1. Prometni sustav

Cestovni promet

Naselje Molunat je smješteno na županijskoj cesti Ž-6242 kojom je preko županijske ceste Ž6240 povezan sa državnim cestama D516 i D8.

Sve lokalne ceste na području Općine u lošem su stanju, zbog ratnih razaranja i zbog neodržavanja odnosno loših prometno-tehničkih elemenata. Duže vrijeme nisu rekonstruirane te se može reći da su zaostale i da pružaju znatno nižu razinu usluga, posebno u vezi sigurnosti prometa stoga je potrebno lokalne prometnice sustavno obnoviti (od rekonstrukcije i modernizacije do pojačanog održavanja).

Od razvrstane cestovne prometne mreže na području obuhvata UPU "Molunat" nalazi se županijska cesta Ž-6242 (Ž-6240 - Molunat).

Ostale cestovne prometnice nerazvrstane su javno prometne površine koje su prema poprečnim presjecima i površinama u osnovnoj razini koridora vrlo različite. Nerijetko nema uvjeta za odvijanje dvosmjernog motornog prometa, a tamo gdje i postoje, promet se odvija dosta otežano.

Molunat je udaljen 40 km od Dubrovnika, a povoljan geoprometni položaj pojačava i činjenica da se 20 km zapadno nalazi međunarodna zračna luka "Dubrovnik", značajna recepcija turističkog prometa.

Raskrižje županijskih cesta Ž-6242 i Ž6240

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Pomorski promet

U naselju Molunat nalazi se Luka Molunat (Gornji Molunat), razvrstana kao morska luka otvorena za javni promet lokalnog značaja s pripadajućim akvatorijem.

Luka Molunat nema redovnu brodsku liniju već sezonske (turističke) brodske linije.

Luka Gornji Molunat je danas jedino privezište i turističko sidrište lokalnog značaja za gravitacijsko područje naselja Molunat.

Morskim putem Molunat je udaljen 12 n/m od Cavtata i 17 n/m od Dubrovnika.

Zračni promet

U neposrednoj blizini Molunta, 20 km zapadno, nalazi se dubrovačka zračna luka, s međunarodnim stalnim graničnim prijelazom I. kategorije

Zračni prometni sustav kao na području Dubrovačko-neretvanske županije tako i na području Općine Konavle jedini je vid prometa koji Županiju i Općinu izvodi iz sadašnje prometne izolacije.

Preko Zračne luke Dubrovnik (koja spada u sekundarne međunarodne zračne luke "4E" kategorije i ima uzletno-sletnu stazu dužine 3300 m, te je jedna od šest zračnih luka iste kategorije u Republici Hrvatskoj) Županija je na zadovoljavajući način povezana sa Zagrebom i svijetom.

Zračna luka je u poslijeratnom razdoblju obnovljena modernizacijom opreme, sanacijom i rekonstrukcijom svih građevina aerodroma i izgradnjom kontrolnog tornja, kako bi osigurala što kvalitetniju i sigurniju uslugu putnicima i drugim korisnicima zračne luke.

Luka Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

1.1.3.2. Elektroenergetski sustav

Opskrba potrošača električnom energijom područja Konavala i šire dubrovačke regije usko je vezana uz geografske specifičnosti promatranog područja.

Naime, teritorijalni ustroj Dubrovačko-neretvanske županije, pogotovo njen kopneni dio od Dubrovačkog primorja preko samog grada Dubrovnika sve do Prevlake karakterizira vrlo dug i uski pojas između Jadranskog mora s južne i državne granice prema BiH sa sjeverne strane.

Uvažavajući izneseno, strukturu i smještaj urbanih i industrijskih središta kao osnovnih potrošača električne energije, postojeća elektroenergetska mreža neizbježno je razvijana u svom većem dijelu kao radijalna mreža, što sa stajališta kvalitetne, pouzdane, sigurne i dostatne opskrbe električnom energijom uvjetuje određena ograničenja.

Osnovno napajanje električnom energijom Općine Konavle, a time i Molunta, ostvaruje se preko postojeće TS 110/35/10kV Komolac, smještene na samom ušću rijeke Omble u zaljev Rijeke dubrovačke. Od TS 110/35/10kV Komolac električna energija se distribuira u smjeru Konavala na 35kV nazivnom naponskom nivou, 35kV dalekovodnim vezama od TS 110/35/10kV Komolac preko Mlina (HE Zavrle) do TS 35/0.4kV Plat, postrojenja smještenog u neposrednoj blizini HE Plat. Od TS 35/0.4kV Plat se električna energija na 35kV nazivnom naponskom nivou "prosljeđuje" na teritorij općine Konavle u smjeru dviju osnovnih pojmih točaka na 35kV nazivnoj naponskoj razini smještenih na teritoriju općine Konavle, tj. do TS 35/10kV Cavtat i TS 35/10kV Pločice. TS 35/10kV Pločice je transformatorsko postrojenje smješteno na oko 13km istočnije od TS 35/0.4kV Plat, neposredno uz naselje Karasovići, na istočnim prilazima Gruda. Od TS 35/10kV Pločice postoje 10kV radijalne veze u smjeru Mikulića i Poljica, te od Đurinića do Molunta.

Velika udaljenost izvorne napojne točke (TS 110/35/10kV Komolac) u odnosu na Molunat, te 35kV nazivni naponski nivo postojeće mreže preko koje se trenutačno realizira osnovno napajanje glavnog konzuma, s tehničkog aspekta predstavljaju značajni ograničavajući faktor u razvojnom smislu. TS 35/10kV Pločice, preko koje se napaja Molunat, je od spomenute TS 110/35/10kV Komolac udaljena gotovo 31km i njezina trenutačno instalirana snaga iznosi 6.5MW. Teritorijalno gledano na TS 35/10kV Pločice gravitiraju naselja donje bande (obalno područje) kao što su Popovići, Radovčići, Poljice, Mikulići, Đurinići, Molunat i Vitaljina, zatim naselja gornje bande (Konavosko polje), prije svega Gruda, pa Mihanići, Pridvorje, Lovorno, Ljuta, Dunave, Dubravka, Zastolje, Vodovađa, Palje Brdo i Pločice, te od brdskih naselja Kunu Konavosku. S osnova trenutačne potrošnje postojeće rješenje se može smatrati prihvatljivim ali temeljeno na sve uočljivijem trendu porasta potrošnje, a pogotovo u svjetlu planiranih razvojnih programa (novi turistički kapaciteti, povećanje broja stanovnika) evidentno je kako postojeća mreža i raspoloživi kapaciteti neće moći ispunjavati predviđenu zadaću, te će u tom smislu biti potrebno njihovo proširenje kao i izgradnja potpuno novih kapaciteta. Razvoj elektroenergetske mreže bi trebao pratiti izgradnju gospodarskih i turističkih kapaciteta te drugih sadržaja sukladno dinamici njihove realizacije.

1.1.3.3. Vodnogospodarski sustav

Vodoopskrba

Vodoopskrba Konavala bazira se na vodnim resursima koji pripadaju Jadranskom regionalnom slivu s hidrogeološkim svojstvima krških stijena, a karakterizira ih složenost i cirkulacija podzemnih voda. Ipak, budući da hidrogeološki i prirodni uvjeti ne slijede administrativne granice, površinsko i podzemno tečenje voda na području Župe dubrovačke i Konavala usko je vezano uz položaj susjedne Bosne i Hercegovine, pa se u tom smislu može zaključiti da vodni potencijal obuhvaća i vodne resurse van granica Županije. Ovu

činjenicu posebno treba uvažavati u domeni zaštite voda koja je integralni dio vodoopskrbne problematike.

Obalno naselje Molunat dobiva vodu preko vodoopskrbnog sustava Konavle-istok čija je ishodišna točka izvor rijeke Ljute u Konavlima. Kapacitet sustava je 69,5l/s, zadovoljava potrebe stanovništva i omogućava gospodarski razvitak na ovom području. Vodoopskrbni sustav "Konavle-Istok" podjeljen je na dva dijela i to: sustav "Molunat" i sustav "Gruda" koji su međusobno povezani putem magistralnog cjevovoda. Na području sustava "Molunat" izgrađeni su podsustavi: "Pločice" i "Mikulići -Poljice".

Odvodnja

Izgrađena kanalizacija ne postoji u Moluntu. Postojeći stambeni objekti imaju rješenu odvodnju fekalnih voda putem septičkih jama ("crnih jama"), što ne odgovara potrebama i visokim zahtjevima za zaštitu priobalne zone mora.

Danas odvodnja fekalnih otpadnih voda s područja naselja Molunat ne odgovara potrebama i visokim zahtjevima za zaštitu priobalne zone mora te je iz spomenutog razloga izrađen projekt "Kanalizacijski sustav".

Kanalizacijski sustav "Molunat" obuhvaća odvodnju i pročišćavanje fekalno-potrošnih otpadnih voda s područja naselja Molunat.

Dovođenjem vode do potrošača u naselju Molunat, tj. izgradnjom vodoopskrbnog podsustava nameće se slijedeći korak za dovođenje ovog naselja na zahtijevani nivo komunalnog standarda, a koji se ogleda u izgradnji kanalizacijskog sustava.

Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Sagledavajući topografske i hidrografske prilike na području naselja Molunat predlaže se tehničko rješenje kanalizacijskog sustava koje se temelji na izgradnji podmorskog ispusta dužine cca. 500 m, uređaja za mehaničko pročišćavanje otpadnih voda te pripadnih kolektora.

Dovod vode do uređaja za pročišćavanje predviđena je putem tlačnog cjevovoda i pripadne crpne stanice. Crpna stanica je završna točka gravitacijskog transporta vode naselja Molunat. Gravitacijski transport otpadne vode obuhvaća glavne kolektore i sekundarne kanale.

1.1.3.4. Telekomunikacijska mreža

Pošta

Poštanski promet na području u obuhvatu Plana obavlja se preko poštanskog ureda u samom naselju (poštanski broj 20219) i može zadovoljiti sadašnje i buduće potrebe.

Telekomunikacijski sustav veza

Telekomunikacijski promet Općine Konavle odvija se putem automatske telefonske centrale pojedinih naselja preko tranzitne centrale Dubrovnik. Veze između automatskih telefonskih centrala i tranzitne centrale Dubrovnik odvijaju se radiorelejnim ili svjetlovodnim vezama.

Modernizacija koja je u tijeku teži povezivanju svih centrala i s mjesnim centralama i s ostalim centralama u Hrvatskoj i u svijetu preko svjetlovodnih veza koje pružaju optimalnu vezu.

Dubrovačko područje kao i cijela Općina Konavle vezana je u državni i međunarodni (preko međunarodne centrale u Splitu) telekomunikacijski promet svjetlovodnom magistralnom vezom "Jadranko", podmorskim svjetlovodnim kabelom "Adria 1", položenim podmorjem Jadrana između Rijeke i Krfa, i radio relejnom vezom.

Završena je izgradnja svjetlovodnog kabla od Dubrovnika do Molunta na dionici Čilipi-Molunat, čime je završena cijela trasa "Jadranka" na području naše županije i ostvarena spojna veza Dubrovnika s Moluntom i svim usputnim automatskim telefonskim centralama.

Na širem području obuhvata UPU-a postoje podzemni TK kabeli i kapaciteti:

- svjetlovodni kabeli:
 - magistralni - dolazi iz pravca Dubrovnika te produžava preko Čilipa, Grude do graničnog prijelaza Konfin,
 - spojni - povezuju UPS-ove (Stravča, Cavtat, Zvekovića, Radovčići, Pridvorje, Dubravka i Molunat) i RSM Velji Do,
- mrežni kabeli koji pokrivaju područje mjesnih mreža.

Od mobilne infrastrukture u planu je instalacija bazne stanice T-com-a na lokaciji u Moluntu.

Prema planovima razvoja TK infrastrukture na promatranom području, u budućnosti se može očekivati:

- izgradnja svjetlovoda Zvekovića-Uskoplje-Pridvorje, svjetlovoda Radovčići-Poljice te podmorskog svjetlovoda Mlini-Tr Sv. Roko-UPS Cavtat,
- produžetak tk instalacija do poluotoka Prevlaka
- povezivanje svjetlovodom baznih stanica mobilne infrastrukture,
- rekonstrukcija telefonske mreže
- proširivanje mjesnih mreža na zone predviđene za stambenu izgradnju.

Prostornim planom uređenja određene su površine i koridori za rad, rekonstrukciju i gradnju radioodašiljačkih i TV pretvarača i RR koridora mikrovalnih veza Odašiljača i veza. Za svaku građevinu, bez obzira na visinu, koja se nalazi na trasi RR koridora, ili je u njegovoj blizini, moraju se utvrditi elementi graničenja u detaljnim planovima ili kod izdavanja lokacijske dozvole.

Od pet TV pretvarača u Općini Konavle jedan se nalazi u Moluntu, a čini ga stup visine 20m (16r+4c).

1.1.3.5. Zbrinjavanje otpada

Na odlagalište "Grabovica" - Dubrovnik dovozi se i otpad s područja Općine Konavle.

Odlagalište se nalazi sjeverozapadno od Dubrovnika, u blizini naselja Osojnik, na nadmorskoj visini od 400 m, udaljeno 4,7 km od izvorišta rijeke Omble (izvorište za vodoopskrbu Grada Dubrovnika).

Na odlagalište, smješteno u kraškoj vrtači, odlagao se komunalni, tehnološki, građevinski i bolnički otpad. Odlagalište "Grabovica" je sanirano, a temeljem izdane lokacijske i građevinske dozvole u daljnjoj eksploataciji i za potrebe odlaganja komunalnog otpada Općine Konavle.

Molunat - ostaci zidina

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

1.1.4. Zaštićene prirodne, kulturno-povijesne i ambijentalne vrijednosti

Zaštićene prirodne vrijednosti

Naselje Molunat cjelim se svojim obuhvatom nalazi unutar zaštićenog obalnog područja mora (ZOP), a osim zaštićenih prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti treba istaknuti i ambijentalnu vrijednost i posebnost koju predstavljaju ekspozicije naselja - izloženost pogledu s mora ali i na more.

Dio obuhvata Plana proteže se na područje poluotoka Molunat koje je evidentirano za zaštitu u kategoriji značajnog krajobraza te je na navedenom području ograničena gradnja.

Poluotok Molunat s dvjema uvalama te širokim akvatorijem i pripadajućim otočićima predlaže se za zaštitu kao značajni krajobraz. Područje ima izražene krajobrazne vrijednosti, očuvane klifove i zanimljivu vegetaciju. U podnožju klifova su razvijene bentonske zajednice litica i kamenitog tla s vrijednim staništima crvenog koralja. Istočna uvala Molunat uvučena je duboko u kopno i zaštićena od vjetrova te je ovdje izgrađeno pristanište za srednje velike brodove i lokalne brodice. Na obalnom potezu u uvali je izražena gradnja koju je ubuduće potrebno ograničiti.

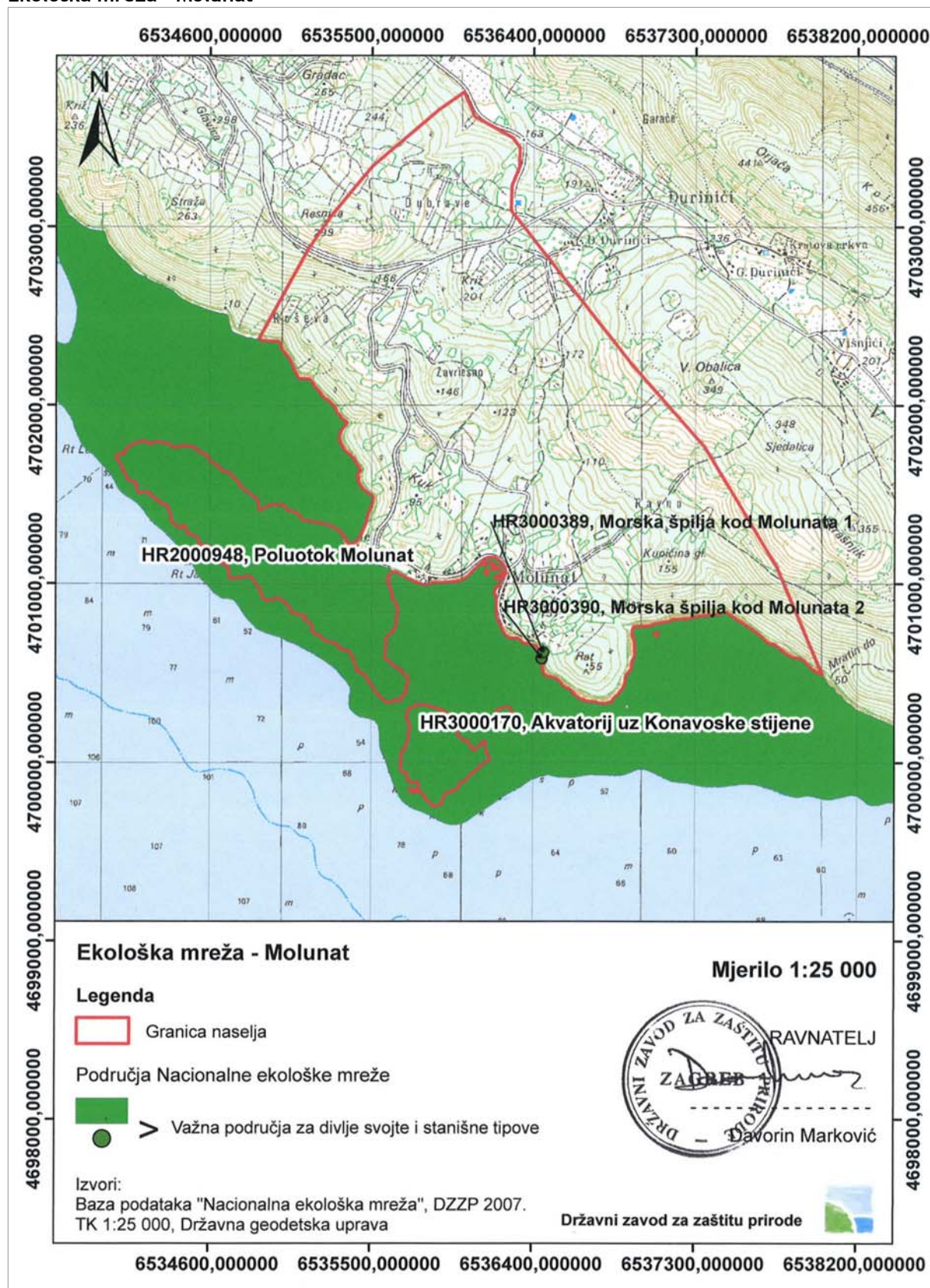
Unutar obuhvata UPU-a Molunat nalaze se djelomično ili cijelom površinom četiri područja nacionalne ekološke mreže:

1. Akvatorij uz Konavoske stijene (HR3000170), mjere zaštite:
 - ograničiti sidrenje,
 - odrediti kapacitet posjećivanja područja,
 - regulirati akvakulturu,
 - regulirati ribolov povlačnim ribolovnim alatima,
 - očuvati povoljnu građu i strukturu morskoga dna, obale, priobalnih područja i riječnih ušća,
 - očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme,
2. Morska špilja kod Molunta 1 (HR3000389), mjere zaštite:
 - očuvati povoljne stanišne uvjete,
 - pažljivo provoditi turističko rekreativne aktivnosti,
3. Morska špilja kod Molunta 2 (HR3000390), mjere zaštite:
 - očuvati povoljne stanišne uvjete,
 - pažljivo provoditi turističko rekreativne aktivnosti,
4. Poluotok Molunat (HR2000948), mjere zaštite:
 - odrediti kapacitet posjećivanja područja,

te koridor za kornjače koji se proteže akvatorijem uz konavoske stijene te dalje prema jugoistoku, stoga je potrebno pri izradi Plana poštivati smjernice zaštite navedenih područja ekološke mreže.

Ostale proglašene zaštićene prirodne vrijednosti (zaštićene svojte, zaštićeni minerali, sigovine i fosili) uglavnom uživaju zaštitu na cijelom području Republike Hrvatske pa tako i na području Općine Konavle.

Ekološka mreža - Molunat

IZVOR: Državni zavod za zaštitu prirode
OBRADA: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Prema Nacionalnoj klasifikaciji staništa na području obuhvata UPU-a Molunat nalaze se ugrožena i rijetka staništa na kopnu i moru:

Tipovi staništa prema nacionalnoj klasifikaciji staništa

Kopnena staništa	
KOD	IME
B 1.4.2.	dalmatinske vapnenačke stijene
B 2.2.	ilirsko-jadranska, primorska točila
D 3.4.	bušici
E 8.2.	stenomediterranske čiste vazdazelene šume i makija crnike
I 2.1.	mozaici kultiviranih površina
J 1.1.	aktivna seoska područja
Morska staništa	
KOD	IME
G 3.2.	infralitoralni sitni pijesci s više ili manje mulja
G 3.5.	naselja Posidonije
G 3.6.	infralitoralna čvrsta dna i stijene

D.3.4. Bušici

Bušici (Razred ERICO-CISTETEA Trinajstić 1985.) - Navedeni skup predstavlja niske, vazdazelene šikare koje se razvijaju na bazičnoj podlozi, kao jedan od degradacijskih stadija vazdazelene šumske vegetacije.

Izgrađene su od polugrmova koji uglavnom pripadaju porodicama Cistaceae (Cistus, Fumana), Ericaceae (Erica), Fabaceae (Bonjeanea hirsuta, Coronilla valentina, Ononis minutissima), Lamiaceae (Rosmarinus officinalis, Corydanthus capitatus, Phlomis fruticosa), a razvijaju se kao jedan od oblika degradacijskih stadija vazdazelene šumske vegetacije.

B.1.4.2. Dalmatinske vapnenačke stijene

Dalmatinske vapnenačke stijene (Sveza Centaureo-Portenschlagiellion Trinajstić 1980.) - Hazmofitska vegetacija stjenjača pukotinjarki koja se razvija u pukotinama suhih vapnenačkih stijena u mediteranskom području Južnog Jadrana

B.2.2. Ilirsko-jadranska, primorska točila

Ilirsko-jadranska, primorska točila (Sveza Peltarion alliaceae H-ic. in Domac 1957.) - Vegetacija jadranskih, primorskih točila razvijena je najvećim dijelom u istočnojadranskom primorju od Trsta na sjeveru do Crnogorskog primorja na jugu, te na nekoliko mjesta apeninske-zapadnojadranske obale.

E.8.2. Stenomediterranske čiste vazdazelene šume i makija crnike

Stenomediterranske čiste vazdazelene šume i makija crnike (Sveza Oleo-Ceratonion Br.-Bl. 1931.) - Skup zajednica čistih vazdazelenih šuma i makije crnike, te šuma alepskog bora razvijenih u najtoplijem i najsušem dijelu istočnojadranskog primorja. Karakterizira ih znatan udio kserotermnih, endozookornih elemenata - Pistacia lentiscus, Juniperus phoenicea, Olea sylvestris, Ceratonia siliqua, mjestimicno Euphorbia dendroides, penjacica Ephedra fragilis, polugrmova Prasium majus, Coronilla valentina, te zeljastih vrsta Arisarum vulgare.

I.2.1. Mozaici kultiviranih površina

Mozaici kultiviranih površina - Mozaici različitih kultura na malim parcelama, u prostornoj izmjeni s elementima seoskih naselja i/ili prirodne i poluprirodne vegetacije. Ovaj se tip

koristi ukoliko potrebna prostorna detaljnost i svrha istraživanja ne zahtijeva razlučivanje pojedinih specifičnih elemenata koji sačinjavaju mozaik.

Sukladno tome, daljnja raščlamba unutar ovoga tipa prati različite tipove mozaika prema zastupljenosti pojedinih sastavnih elemenata.

J.1.1. Aktivna seoska područja

Aktivna seoska područja - Seoska područja na kojima se održao seoski način života. Definicija tipa na ovoj razini podrazumijeva prostorni kompleks.

G.3.2. Infralitoralni sitni pijesci s više ili manje mulja

Infralitoralni sitni pijesci s više ili manje mulja - Infralitoralna staništa na pjeskovitoj podlozi (sitni pijesci).

G.3.5. Naselja posidonije

Naselja posidonije - Naselja morske cvjetnice vrste *Posidonia oceanica*.

G.3.6. Infralitoralna čvrsta dna i stijene

Infralitoralna čvrsta dna i stijene - Infralitoralna staništa na čvrstom i stjenovitom dnu.

Sukladno navedenom potrebno je pri izradi Plana poštivati opće mjere očuvanja ugroženih i rijetkih stanišnih tipova sukladno posebnim propisima.

Za sve zahvate za koje posebni Zakon predviđa Ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu potrebno je izraditi odgovarajući elaborat i provesti odgovarajući postupak kojim se utvrđuju mjere zaštite prirode.

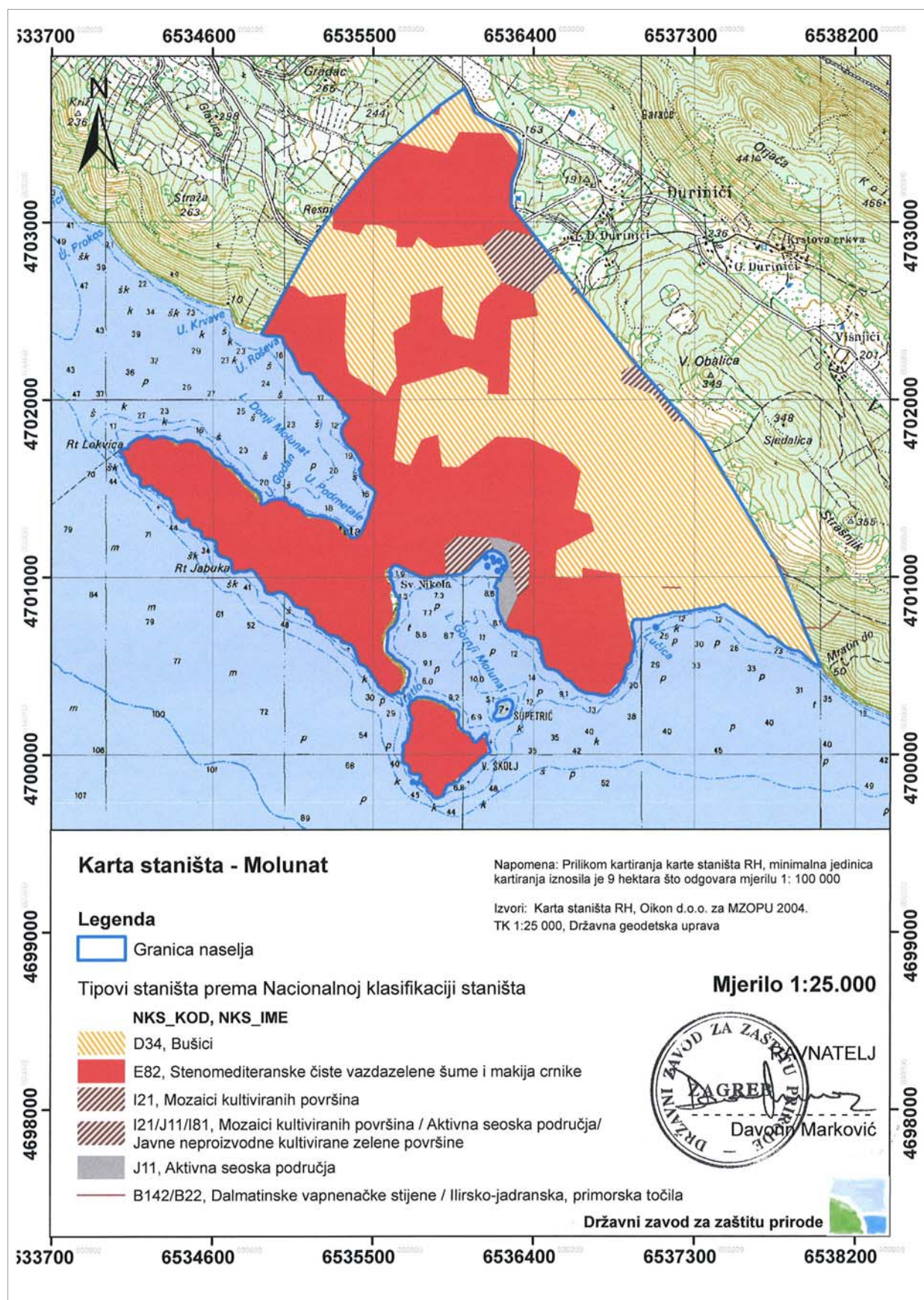
Ostale proglašene zaštićene prirodne vrijednosti (zaštićene svojte, zaštićeni minerali, sigovine i fosili) uglavnom uživaju zaštitu na cijelom području Republike Hrvatske pa tako i na području Općine Konavle.

Molunat - uvala Gornji Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Karta staništa - Molunat

IZVOR: Državni zavod za zaštitu prirode
OBRADA: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Zaštićene graditeljske vrijednosti

Na području obuhvata Plana nalazi se više kulturnih dobara koja su u nadležnosti Ministarstva kulture, Konzervatorskog odjela u Dubrovniku:

1. Zidine Molunta

Katastarska čest. zgr. 77 (dio), 79/1 (dio), 79/2 (dio), 88 (dio), 80/1 i 80/2, čest. zem. 9999/29 (dio), sve k.o. Đurinići
Registrirano kulturno dobro RST Reg. 1171.

2. Crkva Sv. Ivana s grobljem

Katastarska čest. zgr. 90, čest. zem. 2185/1, obje k.o. Đurinići
Nema pravnu zaštitu. Evidentirano dobro

Kulturna baština unutar obuhvata UPU-a "Molunat"

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Arheološke zone i nalazišta

AZ 1 - ARHEOLOŠKA ZONA METALE / GORNJI MOLUNAT

Katastarska čest. zem. 2008/2 (dio), čest. zgr. 80/1, čest. zem. 1976/11, čest. zgr. 87, čest. zem. 1976/7 (dio), čest. zgr. 105, čest. zem. 1976/8, čest. zem. puta 2341/1 (dio), 2021/24 (dio), 2021/23 (dio), 2021/25, 2021/36, 2335/2, 2021/28 (dio), 2021/35, 2021/34, 2021/26, 2020/1, 2020/2, 2019, 2018, 2017, čest. zgr. 77, čest. zem. 2015, 2016/2, 2016/1 (dio), 2013/4, 2013/3 (dio), 2013/2 (dio), 2013/7 (dio), 2013/9 (dio), 2012/7 (dio), 2012/8 (dio), 2012/9 (dio), 2012/10 (dio), 2012/13 (dio), 2012/12 (dio), 2012/16 (dio), 2012/21 (dio), 2012/6, čest. zgr. 99, čest. zem. 2011/2 (dio), 2011/3 (dio), čest. zgr. 78, 79/1, 79/2, čest. zem. 2010/2, 2010/13, 9999/29, čest. zgr. 80/2, 88, čest. zem. 2008/3 (dio), 2008/1 (dio), sve k.o. Đurinići
Nema pravnu zaštitu. Evidentirano dobro.

AN 1 - RIMSKE CISTERNE / METALE / GORNJI MOLUNAT

Katastarska čest. zem. 2021/25 (dio) i 2021/36 (dio), obje k.o. Đurinići
Nema pravnu zaštitu. Evidentirano dobro.

AN 2 - OSTATCI RIMSKE VILLA RUSTICE / METALE / GORNJI MOLUNAT

Katastarska čest. zgr. 79/1 čest. zem. 9999/29 (dio), 1976/11 (dio), 2341/1 (dio), 2021/24 (dio) i 2021/25 (dio), sve k.o. Đurinići
Nema pravnu zaštitu. Evidentirano dobro.

AN 3 - PODMORSKO ARHEOLOŠKO NALAZIŠTE 1 / UVALA GORNJI MOLUNAT

Podmorje (bez katastarskih čestica) s centralnim koordinatama N = 42° 27' 06,7", E = 18° 25' 44,2" i promjerom 100 m uokolo centralnih koordinata.
Nema pravnu zaštitu. Evidentirano dobro.

AN 4 - PODMORSKO ARHEOLOŠKO NALAZIŠTE 2 / UVALA GORNJI MOLUNAT

Podmorje (bez katastarskih čestica) s centralnim koordinatama N = 42° 26' 53,9", E = 18° 25' 42,0" i promjerom 100 m uokolo centralnih koordinata
Nema pravnu zaštitu. Evidentirano dobro.

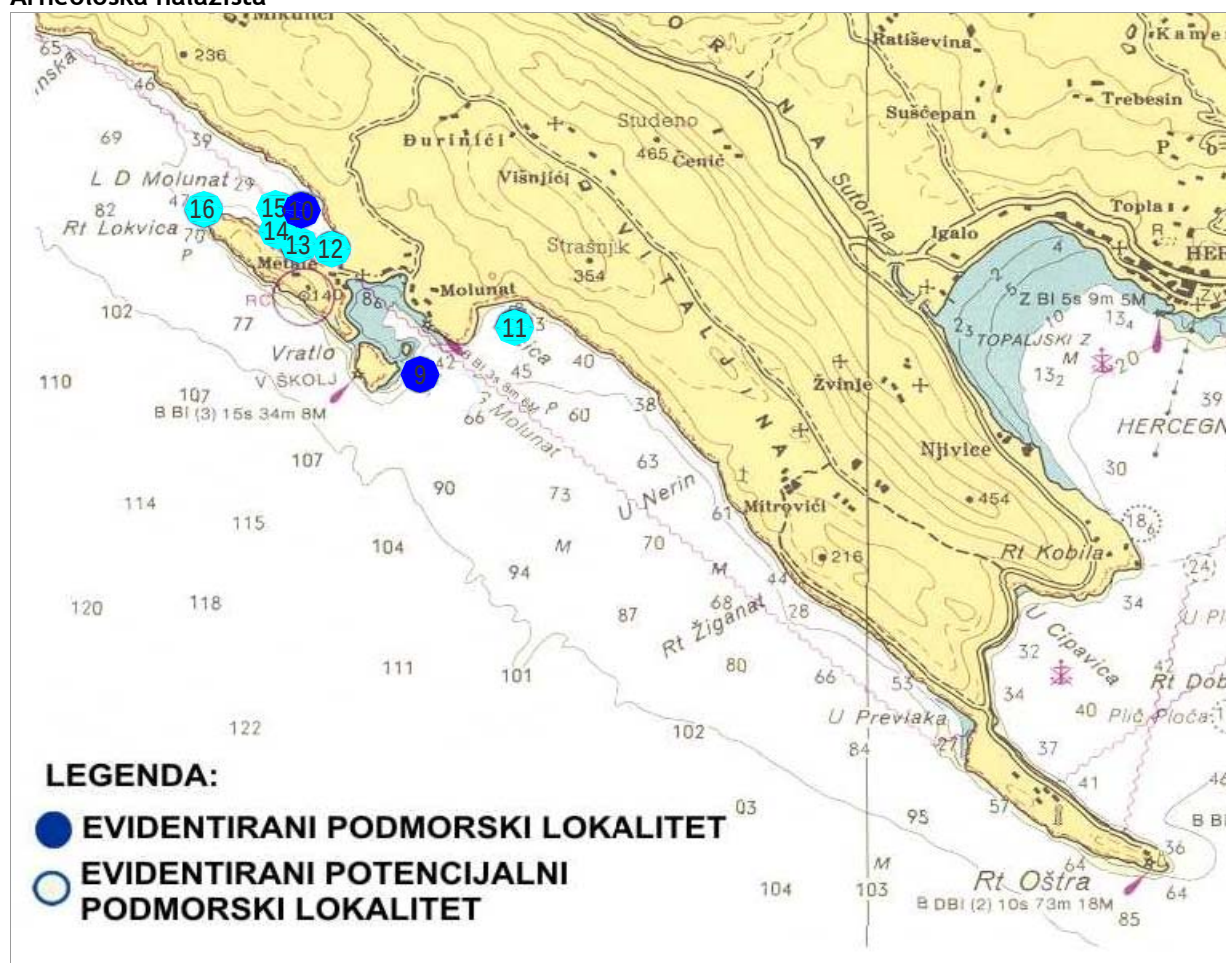
AN 5 - CRKVINA, MIRINE / IZNAD LUKE MALI MOLUNAT

Katastarska čest. zem. 2261/1 (dio), 2262/1, 2295/3 (dio), 2295/2, 2300/6, 2300/10 (dio), 2300/11 (dio), 2299/1, 2299/2, 2300/7, sve k.o. Đurinići
Nema pravnu zaštitu. Evidentirano dobro.

Arheološka nalazišta izvan granica obuhvata UPU-a Molunat

- AN 6 - GRADINSKO NASELJE NA POLUOTOKU CRNA GORA
- AN 7 - OSTACI RIMSKE ARHITEKTURE U BLIZINI UVALE VELIKOG MOLUNTA
- AN 8 - OTOČIĆ MOLUNAT
- AN 9 - MOLUNAT, SUPETRIĆ
- AN 10 - MOLUNAT, UVALA VELIKI MOLUNAT
- AN 11 - MOLUNAT / LUČICA
- AN 12 - MOLUNAT / UVALA VELIKI MOLUNAT / PODMETALE
- AN 13 - MOLUNAT / UVALA VELIKI MOLUNAT / IZMEĐU UVALE PODMETALE I UVALE GODANJ
- AN 14 - MOLUNAT / UVALA VELIKI MOLUNAT / UVALA GODANJ
- AN 15 - MOLUNAT / UVALA VELIKI MOLUNAT / SREDINA VALE
- AN 16 - MOLUNAT / RT LOKVICA

Arheološka nalazišta

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Složena povijesna slojevitost i potiranje materijalnih ostataka pojedinih razdoblja ponovnom uspostavom života na istom prostoru, nakon brojnih promjena vlasti, čestih ratnih događanja, pa i prirodnih katastrofa, otežava sagledavanje vrijednosti baštine.

Ponovnom revizijom i pažljivijim uvidom u brojnost i kvalitetu pojedinačnih spomenika i spomeničkih cjelina u Konavlima otkriva se bogatstvo koje svjedoči o turbulentnoj povijesti, ali i kvaliteti života na ovim prostorima.

Mnogi spomenici nisu prepoznati, nezaštićeni su i izloženi devastacijama. Potrebno ih je prije svega zaštititi, na lokalnoj i državnoj razini, jer upravo oni pružaju dragocjen izvor za daljnja istraživanja i otkrivanje novih činjenica za točnije određenje samih spomenika i rasvjetljavanje pojedinih povijesnih razdoblja. Samim time, stvaraju se preduvjeti za bolju prezentaciju spomeničke baštine koja je potencijalni pokretač razvoja specifičnog tipa turizma, a samim time i Konavala.

Ostaci zidina u Moluntu

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

1.1.5. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja

Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije 06/03, 03/05 i 03/06)

S gledišta integralnog gospodarenja resursima ovaj Plan je na temelju usmjerenja Strategije odredio područja i kriterije za korištenje prostora osnovne i sekundarne namjene te kriterije za građenje izvan građevinskog područja prema tipu, vrijednosti i osjetljivosti krajobraza.

Prostorni plan Županije temeljni je i obvezatni dokument koji određuje osnovne segmente strategije razvoja općina i gradova, s ciljem da se putem njegove planske projekcije i ustanovljenih odredbi za provedbu omogući:

- racionalno korištenje prirodnih resursa,
- zaštita prostora,
- usmjeravanje gospodarskog razvoja (industrija, promet, turizam, poljoprivreda, usluge itd.),
- usmjeravanje društvenog razvoja: rast i struktura populacije te razvoj društvenih djelatnosti (sustav naselja itd.).

Najznačajniji/najvažniji prostorno-razvojni problemi u Hrvatsko kao i u Županiji su neracionalnost korištenja prostora, nekontrolirani rast velikih gradova, zapuštanje ruralnih područja i područja uz državnu granicu, pojave zauzimanja velikih površina za nekvalitetnu i masovnu gradnju na obali mora s prevelikim udjelom bespravne gradnje, zaostajanje u nekim segmentima infrastrukture, te sustavno neriješena pitanja zbrinjavanja otpada.

S gledišta razvojnih sustava planom su određeni prostori i sustavi na razini Županije, te njihova funkcionalna cjelovitost.

Na županijskoj razini je određen je širi prostor oko naselja kako bi se obuhvatili procesi u prostoru i elementi infrastrukture koji služe naseljima ali su izvan njihovih obuhvata, dani su kriteriji za razmještaj funkcija u naseljima u svrhu optimalizacije mreža, osobito u rijetko naseljenim područjima.

Određena su građevinska područja po načelu racionalnog korištenja prostora, iskorištenja rezervi formiranih struktura i oblikovanja krajobraza, dani su kriteriji za korištenje i zaštitu prostora u kontaktnim zonama uz zaštićena područja (parkova prirode, zaštićenih krajolika i sl.) radi mogućeg utjecaja na područja pod zaštitom te su izdvojena građevinska područja ugostiteljsko-turističke namjene (izvan naselja) u ZOP-u (vrsta, površina i kapacitet pojedine zone).

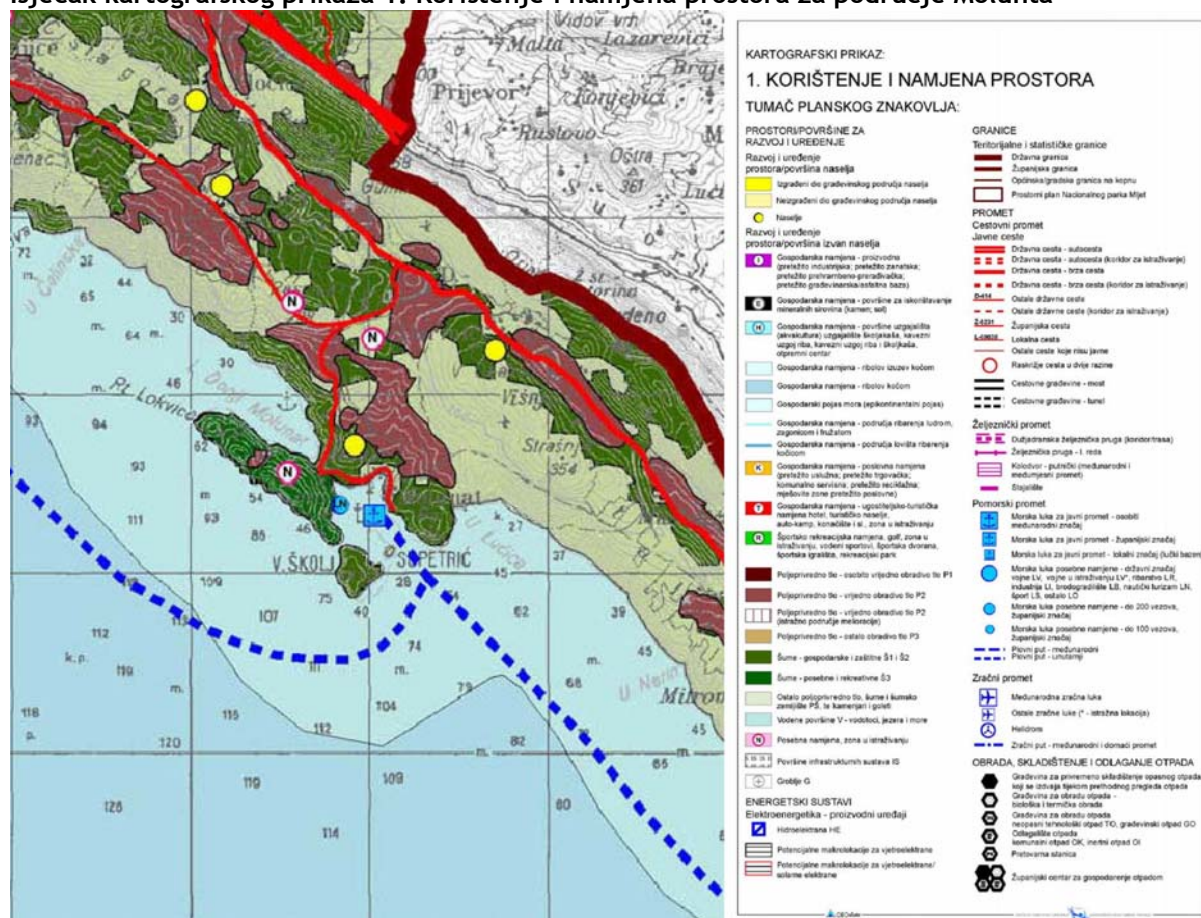
U sklopu Prostornog plana Dubrovačko neretvanske županije preispitan je:

- geoprometni položaj Županije kao najjužnije u Republici Hrvatskoj, specifične po svojem uskom obalnom pojasu i nehomogenom prostoru koji je planinskim masivom odvojen od unutrašnjosti, čija je izolacija posebno došla do izražaja u Domovinskom ratu. Stoga je nužno ubrzati dinamiku izgradnje autoceste, ostvariti bolju povezanost unutar Županije, veći značaj posvetiti pomorskoj orijentaciji, definirati koridore autoceste i trase željezničke pruge, osuvremeniti zračni promet i dopuniti manjim zračnim lukama,
- demografski razvitak područja, osobito nakon ratne agresije i sukladno tome razvitka ukupnog područja, osobito gospodarstva, pravaca razvitka i centraliteta naselja i zaustavljanja procesa depopulacije,.
- status imovinsko-pravnih odnosa i sukladno tome mogućnosti raspolaganja imovinom,
- preispitivanje namjene i režima uređivanja i zaštite prostora, posebno u odnosu na zaštitu prirodne i spomeničke baštine.

U cilju donošenja propisa o obalnom pojasu izrađen je elaborat "Utvrđivanje stanja korištenja zaštite prostora obalnog područja" u kojem je izvršeno fizionomsko zoniranje obalnog pojasa te su analizirani elementi uređenja prostora (postojeće, planirano). Temeljem analiza formulirani su zaključci koji sadrže prikaz i ocjenu glavnih grupa problema u odnosu na dosadašnji način korištenja prostora, temeljem formiranih kriterija data je ocjena mogućeg korištenja prostora, raspoloživi kapaciteti i neiskorišteni potencijali, te je konačno prikazan prijedlog mjera u odnosu na prostorno razvojne cjeline i djelatnosti u obalnom pojasu.

Naselje Molunat se cjelim svojim obuhvatom nalazi unutar zaštićenog obalnog područja mora (ZOP).

Isječak kartografskog prikaza 1. Korištenje i namjena prostora za područje Molunta

IZVOR: Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije 06/03, 03/05, 03/06, 07/10.)

OBRADA: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Organizacija i osnovna namjena prostora

Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije naglašava uvažavanje i poštivanje prirodnih, kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti, insistira na provođenju načela prostornog uređenja - ubrzanog i održivog razvoja te policentričnog razvitka s temeljima na kvalitetnoj mreži gradova - naselja i unaprijeđenom infrastrukturnom mrežom.

Sustav središnjih naselja

Razvitak središnjih naselja temelji se na načelu policentričnog razvitka, poticanju investicijske politike i decentralizaciji gospodarskih struktura. Gospodarenje cjelokupnim prostorom županije provodi se na načelima održivog razvoja, racionalnog korištenja i zaštite prostora. Područje Molunta kao i cijele Općine Konavle spada u pogranična područja županije.

Građevinska područja

Prostor Molunta svrstava se u područja niskog intenziteta korištenja

Ne predviđa se povećanje građevinskih područja osim za područja gdje su se postojećom izgradnjom narušile prirodne vrijednosti.

Ostali dijelovi priobalnog područja pripadaju prostoru niskog intenziteta korištenja u kojima se zadržava postojeće stanje izgrađenosti bez mogućnosti proširenja, osobito u dijelu obalnog područja i na područjima unutar zaštite prirodne ili spomeničke baštine.

Potreba za zaštitom i/ili očuvanjem posebno vrijednih područja nalaže iz građevinskih područja isključiti lokalitete:

- uvala Donji Molunat,
- poluotok Molunat.

Gospodarski sadržaji

Prostor za smještaj gospodarskih sadržaja potrebno je odrediti na osnovu prioriternih djelatnosti a u skladu s značajkama i vrstom prostora te na osnovu kriterija predodređenosti prostora za određene djelatnosti.

Ugostiteljstvo i turizam

Turistički sadržaji trebaju se prilagoditi svojim kapacitetima, razmještajem i veličinom prvenstveno potražnji i uklopiti se u globalnu strategiju razvoja Županije. Struktura sadržaja određuje se na sljedeći način: turistička naselja, turističke vile, auto-kampovi, hoteli, luke posebne namjene, te ugostiteljski sadržaji. Na području Molunta planira se mješovita pretežito turistička zona

U kategoriji luka posebne namjene - luke nautičkog turizma planiran je smještaj LNT kapaciteta do 200 vozova u Moluntu. Morska luka za javni promet sukladno PPDNŽ i posebnim propisima određuje se u naselju Molunat.

Morske plaže

Morske plaže trebaju zadovoljavati uvjete prema posebnim propisima, a među lokalitetima prepoznatima na području Molunta su:

- u naselju,
- na puču,
- Uvala godanj.

Zaštita prirodne i kulturne baštine

Radi što sustavnije zaštite svih prirodnih vrijednosti potrebno je uspostaviti propisanu zaštitu te donijeti prostorne planove koji određuju načine očuvanja i zaštite prirodne baštine. Radi što kvalitetnije zaštite graditeljske baštine prostornim planom Županije utvrđen je popis registriranih, preventivno zaštićenih i evidentiranih kulturnih dobra.

Zaštićeni krajobraz - Poluotok Molunat

Područje: Poluotok u naselju Molunat. Prijedlog granica će se revidirati prilikom izrade konačnog prijedloga za zaštitu kroz stručnu podlogu Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja, Uprave za zaštitu prirode.

Pejzažno je i vegetacijski interesantno područje s bujnom vegetacijom. Dno je pješčano i s dobro razvijenim livadama vrste *Posidonia oceanica*. Od svibnja do kolovoza ulaze plove gofa, vjerojatno zbog mrijesta. U tu svrhu nužno je reducirati umjetno svjetlo, kao i ostale čovjekove intervencije u toj uvali.

Ocjena postojećeg stanja: Klifovi su dobro očuvani, kao i bentonske zajednice litica i kamenitog dna, s vrijednim staništima crvenog koralja.

Konflikt: Moguć je konflikt pri izgradnji odvodne kanalizacije u Moluntu. Predviđaju se dvije varijante izvedbe odvodne kanalizacije:

- crpka na Lučici i odvod na dubinu od 60 m, što je ujedno povoljnija varijanta obzirom na režim morskih strujanja,
- crpka u zaštićenoj zoni poluotoka i ispust na strmcima (klifovima). Varijanta 2. se ne smije dozvoliti zbog strmaca, valova visine do 7 m i nepovoljne hidrodinamike. Uz to, to je područje dubinskih naselja autohtonih koralja (do 80 m).

Mjere za zaštitu: Donju uvalu Molunta treba izuzeti od bilo kakve izgradnje i odvodnje otpadnih tvari, a za izgradnju se preporučuje područje istočne obale uvale Lučica. Zabraniti ribolov izuzev orhana iznad 1 kg težine. U svrhu očuvanja podmorja predviđa se organizirano-kontrolirano razgledanje tih ekosustava.

Potrebno je ukloniti obje predviđene zone za turističku izgradnju na poluotoku Molunat, kao i u uvali Donji Molunat.

Predlaže se nadležnoj službi zaštite prirode prilikom izrade konačnog prijedloga za zaštitu razmotriti mogućnost proširenja obuhvata zaštite pored cijelog poluotoka Molunat i na otok Veliki Školj i otočić Supetrić, te na akvatorij koji obuhvaća cijelu uvalu Donji Molunat; vanjski obalni pojas koji obuhvaća 500 m sjeverozapadno od rta Lokvica i 500 m jugoistočno od otoka Veliki školj, te vanjsku obalu 1 km od obale ili izobatu 100 m kao posebni rezervat u moru.

Uzimajući u obzir ocjenu stanja kakvoće mora, te djelatnosti i izvore zagađenja koji degradiraju obalni pojas i more, za potrebe zaštite mora na području Županije, u okviru sadašnjih nadležnosti Županije, te gradova i općina, prioritetno je sljedeće:

- organizirati program istraživanja područja koja su dosada nedovoljno istražena i za koja se očekuje da su ekološki vrijedna, a koja bi mogla biti ugrožena planiranim aktivnostima, te osigurati potrebna sredstva za provedbu osnovnih kemijskih parametara, biološke raznolikosti i bogatstva podmorja, s posebnim naglaskom na specifičnosti pojedinih područja kao što je uvala Donji Molunat i akvatorij poluotoka Molunat,
- izgraditi kanalizacijski sustava s odgovarajućim uređajima za pročišćavanje i dugačkim podmorskim ispustima spriječiti nekontrolirano ispuštanje gradskih otpadnih voda u obalno more i poluzatvorene zaljeve (Molunat).

Prostorni plan uređenja Općine Konavle (Službeni glasnik Općine Konavle 09/07, 01/08, 06/08)

Obuhvat urbanističkog plana uređenja "Molunat" Prostornim je planom uređenja Općine Konavle (Službeni glasnik Općine Konavle 09/07) određen na površini od 39,16 ha.

Iz prostornih i funkcionalnih razloga u obuhvat Plana ulazi i pripadajući akvatorij s obzirom na prostor morske luke otvorene za javni promet lokalnog značaja te planirane luke nautičkog turizma.

Zbog općih karakteristika gradnje i uređenja prostora određenih planom višeg reda tj. Prostornim planom uređenja Općine Konavle (Službeni glasnik Općine Konavle 09/07), obuhvat Plana ne poklapa se s cjelokupnim administrativnim područjem naselja Molunat nego se odnosi na manji dio naselja.

Površine naselja su područja na kojima već postoji izgradnja i na kojima se predviđa gradnja, odnosno proširenje postojećeg naselja. Prostornim planom uređenja razgraničen je izgrađeni i neizgrađeni dio građevinskog područja naselja i prikazan je na kartografskom prikazu "Korištenje i namjena prostora".

Građevinska područja naselja

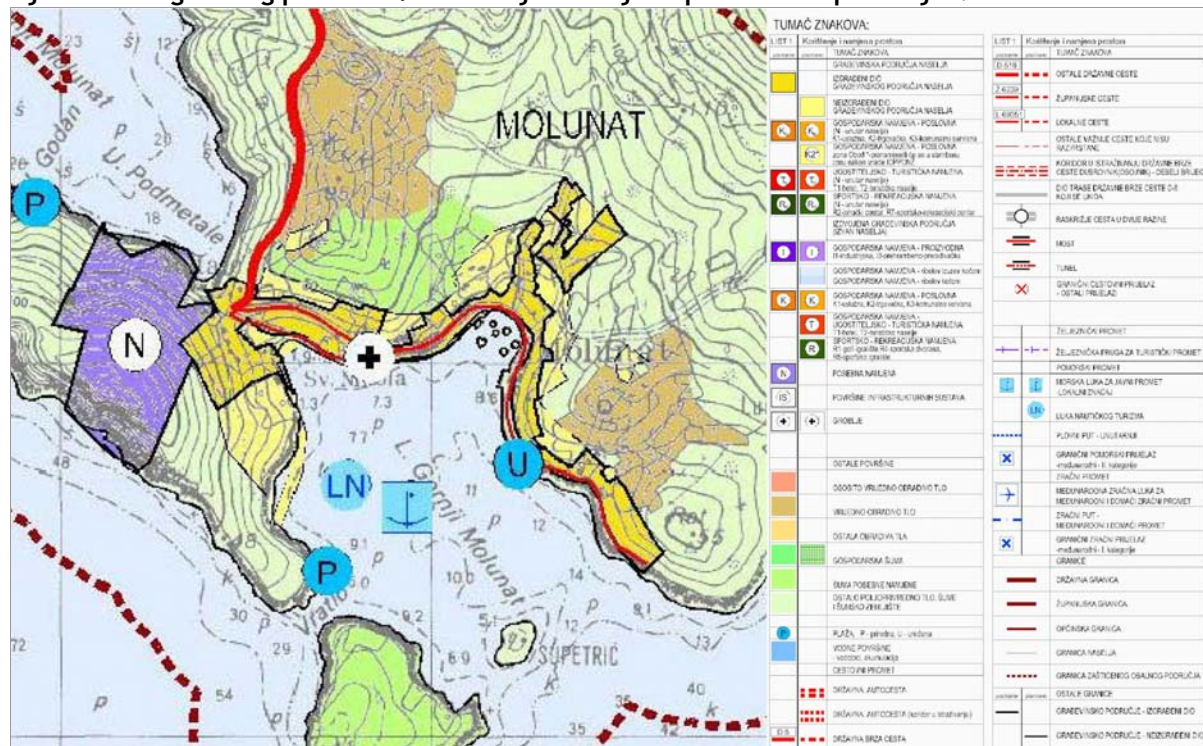
Površine naselja su područja na kojima već postoji izgradnja i na kojima se predviđa gradnja, odnosno proširenje postojećeg naselja. Prostornim planom uređenja razgraničen je izgrađeni i neizgrađeni dio građevinskog područja naselja i prikazan je na kartografskom prikazu "Korištenje i namjena prostora".

Uvjeti za proširenje postojećeg građevinskog područja pojedinog naselja

Građevinsko područje naselja Molunat se nalazi u pojasu od 1000m ZOP-a te njegova izgrađenost iznosi između 53,05 % i 69,35 %. To znači da se njegovo građevinsko područje naselja ne smije povećati ali nije nužno ni da se građevinsko područje mora smanjiti.

U PPUO Konavle površina Luke nautičkog turizma (LN) uključena je u ukupnu površinu građevinskog područja naselja Molunat.

Isječak kartografskog prikaza 1. Korištenje i namjena prostora za područje Molunta

IZVOR: Prostorni plan uređenja Općine Konavle (Službeni glasnik Općine Konavle 09/07, 01/08, 06/08)

OBRADA: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Predviđene površine za razvoj naselja planirane su prema načelu racionalnog korištenja prostora. Unutar površina za gradnju omogućen je smještaj različitih namjena: stambene, gospodarske, javne i društvene, sporta i rekreacije, mješovite namjene te površina za smještaj infrastrukture.

Negradive površine u naselju su javne zelene površine, zaštitne zelene površine, rekreacijske površine i obala, gdje se ne planira izgradnja osim pratećih sadržaja koji su u funkciji korištenja ovih površina.

Potreba za zaštitom i/ili očuvanjem posebno vrijednih područja nalaže iz građevinskih područja isključiti lokalitete uvala Donji Molunat i poluotok Molunat.

Uvala Gornji Molunat pripada u prostore niskog intenziteta korištenja, odnosno ekstenzivno izgrađene prostore s malim brojem ili bez stalnog stanovništva, vrlo niskog ili nikakvog standarda komunalne infrastrukture, većinom bez vrijedne/dobre prostorne organizacije cjelina koje bi davale identitet naselja ili dijela naselja. Obalna crta uvale je nesrazmjerno visoka i neracionalno zaposjednuta, te se nastavak gradnje i koncentracije planiranih namjena predviđa samo unutar označenih poteza.

Izdvojena građevinska područja naselja

Izdvojena građevinska područja (izvan naselja) prikazana su na kartografskom prikazu "Korištenje i namjena prostora". Unutar izdvojenih građevinskih područja (izvan naselja) ne može se planirati nova stambena izgradnja, a mogu se uređivati površine za parkove, sport i rekreaciju, te druge sadržaje koji upotpunjuju osnovne sadržaje i pridonose kvaliteti prostora.

Razgraničenje izdvojenih građevinskih područja (izvan naselja) ostvareno je određivanjem granica građevinskog područja za: gospodarsku namjenu - proizvodnu: I (I1 - industrijska, I3 - prehrambeno-prerađivačka), gospodarsku namjenu - poslovnu: K (K1 - uslužna, K2 - trgovačka, K3 - komunalno-servisna), gospodarsku namjenu - ugostiteljsko-turističku: T (T1 - hotel, T2 - turističko naselje), sportsko-rekreacijsku namjenu: R (R1 - golf, R2 - sportska dvorana, R5 - sportsko igralište), površine infrastrukturnih sustava, groblja, posebnu namjenu (vojska).

Posebna namjena

Posebna namjena, koja u kartografskim prikazima 1 - Korištenje i namjena prostora, 3C - Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora - Područja posebnih ograničenja ima oznaku N, obuhvaća u ovom Planu vojne komplekse te njihove zaštitne i sigurnosne zone.

Ministarstvo obrane, Uprava za materijalne resurse - Služba za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša dala je očitovanje (Zakon o obrani (Narodne novine 33/02, 58/02) i Pravilnik o zaštitnim i sigurnosnim zonama vojnih objekata (Narodne novine 175/03)) pri izradi PPUOK te naknadno na prijedlog izrađivača Plana (koji se može smatrati kao temelj za slijedeće Izmjene i dopune PPDNŽ) za usklađenje zaštitnih i sigurnosnih zona vojnih objekata (potrebe Plana).

Uvjeti gradnje prema Zakonu o obrani/Pravilniku o zaštitnim i sigurnosnim zonama vojnih objekata:

- za kompleks "Financijska kuća" zona zabranjene gradnje je 700m od osi uređaja prema tablici 6.3. Pravilnika o zaštitnim i sigurnosnim zonama vojnih objekata (Narodne novine 175/03).
- za maskirne vezove Molunat 1, 2 i 3 zona zabranjene gradnje je 200m od granice vojnog objekta.

Postojeću gradnju koja ne ugrožava funkcionalnost vojnih uređaja moguće je zadržati sukladno odredbama članka 9. st. 2. Pravilnika o zaštitnim i sigurnosnim zonama vojnih objekata.

Potrebe plana:

- zonu zabranjene gradnje, koja se odnosi na vojni kompleks RP "Financijska kuća" i iznosi 700 m od osi uređaja, moguće je modificirati u slijedećem kontaktnom području: neophodno je zonu zabranjene gradnje povući po granici građevinskog područja naselja, izdvojenog građevinskog područja - luka nautičkog turizma (marina) te postojeće prirodne plaže.
- zonu zabranjene gradnje, koja se odnosi na vojni kompleks maskirni vezovi i iznosi 200 m od granice vojnog objekta, moguće je modificirati u slijedećem kontaktnom prostoru: predlaže se da se zona zabranjene gradnje povuče po granici prirodne plaže, locirane jugozapadno od vojnog kompleksa maskirni vezovi.
- u sklopu vojnog kompleksa "Financijska kuća" i maskirni vezovi Molunat, potrebno je osigurati neometani javni put.

Na području Općine Konavle temeljem Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine 70/05) predlaže se zaštititi poluotok Molunat u kategoriji - zaštićeni krajolik.

Mjerama Plana se predlaže štititi vizure u okviru lokalnih krajobraznih vrijednosti i identiteta Općine koje se ističu kao točke i potezi značajni za panoramske vrijednosti krajobraza, kao što je panoramski pogled na Molunat.

Program zaštite, sanacije, unapređenja, uređenja, krajobraza kroz turizam kao aktivnog modusa zaštite, uključuje zaštićene dijelove prirode temeljem Zakona o zaštiti prirode. U kontekstu očuvanja vrijednosti cjeline krajobraza, mjerama prostornog plana predlaže se:

- očuvanje biotopa/ekološke stabilnosti/biološke raznolikosti u cjelini krajobraznog područja Konavala, s uporištem u šumskoj ekologiji i ekologiji krške hidrologije
- očuvanje osobito vrijednih dijelova prirodnog okoliša krajobraznih jedinica (prijedlog: Molunat poluotok, Molunat, značajni krajobraz).

Groblja

Na području Općine Konavle nalaze se 47 postojećih groblja, a od toga se jedno, groblje Sv. Ivan, površine 0,16 ha nalazi na prostoru naselja Molunat.

Luke nautičkog turizma

Luke nautičkog turizma u Općini Konavle su na kopnu dio građevinskog područja naselja odnosno izdvojenog građevinskog područja ugostiteljsko-turističke namjene. Na području Općine predviđene su četiri luke nautičkog turizma.

Za naselje Molunat planirana je luka nautičkog turizma kapaciteta do 200 vezova, ukupne površine 4,60 ha, od toga 0,88 ha unutar građevinskog područja na kopnu.

Šumske površine

Šume i šumsko zemljište zauzimaju 1.814,35 ha. Šumske se površine po namjeni dijele na gospodarske šume i šume posebne namjene (turizam), a prikazane su na Kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena površina.

Šume posebne namjene (turizam) nalaze se na području izvorišta Ljuta, te druga u naselju Molunat, na poluotoku Metale i otočiću Veli Školj. Šumom posebne namjene gospodari se na način da se pejzažno ne izmijeni izgled krajolika, a dozvoljen je izletnički turizam, rekreacija, znanstvena istraživanja i sl.

Plaže

Postojeće plaže te prijedlog novih plaža na području obale Općine prikazane su simbolom na kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena prostora.

Površina pojedinih plaža nalazi se unutar građevinskog područja športsko-rekreacijskih centara te građevinskih područja naselja koja se nalaze na obali.

Postojeće plaže:	Uređene:	Prirodne:
	- uvala Lučica/Luka (Molunat)	- uvala Godan (Molunat)
	- naselje Molunat	- na puču (Molunat)

Turizam

Molunat je turističko mjesto B kategorije (Pravilnik o proglašenju i razvrstavanju turističkih mjesta u razrede, Narodne novine 75/94, 69/97, 60/98, 78/99, 127/07). Turistička ponuda u Moluntu nosi značajke odmorišnog kupališnog turizma i bazira se na iznajmljivanju soba i apartmana, te autokampovima.

Na području Općine Konavle je 2005. godine ostvareno ukupno 513812 noćenja, od čega u Moluntu 22803.

Molunat, osim korištenja za maritimni odmorišni turizam i zdravstveni turizam izvan kupališne sezone, raspolaže s atrakcijskom osnovom za razvoj nautičkog turizma. Za naselje Molunat planirana je luka nautičkog turizma kapaciteta do 200 vezova, ukupne površine 4,60 ha, od toga 0,88 ha unutar građevinskog područja na kopnu.

Kada se radi o razvoju i iskorištavanju turističkih potencijala moguće je izdvojiti planerske odrednice za naselje Molunat koje se nalazi unutar ZOP-a.

Značajke buduće ponude:

- Odmorišni kupališni turizam (odmor i oporavak, sportska rekreacija), VI, VII, VIII i IX mjesec.
- Zdravstveni turizam (odmor i oporavak), X te I, II, III, IV i V mjesec.
- Nautički turizam V, VI, VII, VIII, IX i X mjesec

Planska kategorija turističkog mjesta 2-4 (prema ocjenjivačkoj skali 1-5), ovisno o tijeku restrukturiranja.

Sadašnja turistička iskorištenost atrakcijskog potencijala 25%.

Napomena: Molunat je neprimjereno izgrađen, tako da nisu odgovarajuće valorizirani njegovi turistički potencijali, kako po kvaliteti tako ni po kvantiteti. Za Molunat je potrebno izraditi sektorsku studiju razvoja turizma, čiji završni dio sadrži način sanacije i drastične revitalizacije postojećeg stanja.

1.1.6. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje

Demografski pokazatelji

U međupopisnom razdoblju 1991. - 2001. dolazi do velikih političkih, društvenih i gospodarskih promjena u zemlji, što se odrazilo i na demografskim prilikama u Konavlima, pa tako i u naselju Molunat. To je razdoblje osamostaljenja Republike Hrvatske, kada dolazi do ratne agresije na Republiku Hrvatsku, a među ostalima i na Konavle. Posljedica je bila okupacija, rušenje i paljenje njezinih naselja te progon stanovništva. Stanovništvo je uglavnom završilo u progonstvu u Dubrovniku, ne samo za vrijeme okupacije (25. listopada 1991. - 26. svibnja 1992.) već i za vrijeme trajanja obnove jer je agresor i okupator gotovo potpuno uništio i spalio okupirano područje

Na razini Općine Konavle evidentiran je u zadnjem međupopisnom razdoblju (1991.-2001.) kao posljedica ratnih stradanja i migracija pad broja stanovnika od 9074 stanovnika na 8250 stanovnika.

Povrat stanovništva Konavala nakon ratnog egzodusa stimuliran je provedbom programa obnove i razvoja Općine Konavle koji je, obnovom naselja i zaseoka te postojećeg sustava prometne i komunalne infrastrukture na području Konavala smanjio razlike u standardu stanovanja i prometnu izoliranost perifernih područja Općine.

Naselje Molunat je prema posljednjem službenom popisu stanovništva iz 2001. godine imalo 217 stanovnika, pa je prosječna gustoća naseljenosti u tom naselju iznosila 51 stanovnik na km². Prema svim demografskim pokazateljima u Moluntu vladaju zadovoljavajuće demografske prilike i u tom pogledu ulazi u manju skupinu konavoskih naselja koja imaju pozitivne demografske prilike.

Bilanca kretanja broja stanovnika pokazuje da su se u razdoblju 1961. - 1991. godine u naselje Molunat doselile (više nego iselile) 93 osobe, dok je u razdoblju 1991. - 2001. godine pozitivan migracijski saldo u ovom naselju bio 30 stanovnika. Dakle u tih proteklih 40 godina broj stanovnika u naselju je rastao godišnje za više od 3 osobe. Sve to ukazuje kako postoje uvjeti za rad i život u naselju Molunat, te veliku njegovu privlačnu moć.

Mogući snažniji razvitak turizma, potpomognut razvitkom još nekih djelatnosti (poljodjelstvo, ribarstvo, usluge) i osiguranjem potrebne infrastrukture, pružaju sve uvjete da se Molunat uspješno razvija i povećava prema broju stanovnika.

Teško je točno predvidjeti koliki će ubuduće biti njegov rast kroz sljedećih 30-tak godina, ali u svakom slučaju neće se pogriješiti ako se na području naselja osiguraju površine za smještaj za dvostruko više stanovnika, odnosno 400 - 500 stanovnika.

Gospodarski pokazatelji

Dosadašnji gospodarski razvoj baziran je na razvoju turističke djelatnosti uz prateće djelatnosti koje osiguravaju dostupnost turističke destinacije što je vidljivo i po kretanju broja stanovnika u razdoblju 1971.-2001. godine.

Daljnji gospodarski razvoj ne samo Molunta već čitavih Konavala je nastavak obnove i rekonstrukcije u ratnoj agresiji uništenih kapaciteta te podizanje usluga na jednu višu razinu što mora pratiti i diverzifikacija kompletne turističke ponude kroz:

- integraciju tradicionalne vještine bavljenja poljoprivredom i turizma,
- uvođenje dodatnih sadržaja (osim mora i sunca),
- uvođenje ponude iz sfere kulturnog turizma,
- iskorištavanje blizine većih centara (Dubrovnik, Cavtat) i njihove ponude, posebice kulturno-povijesne,
- pokušaj formiranja određene vrste autohtone ponude, ne samo gastronomske već i folklorne.

Proces deagrarizacije već je odavna uhvatio maha u ovim naseljima, tako da se s pravom može zaključiti da je čitavo područje u procesu deagrarizacije.

Struktura aktivnog stanovništva prema djelatnostima ili glavnim skupinama djelatnosti pokazuje koje su djelatnosti bile razvijenije u ovim naseljima, ali i u okolnom prostoru, gdje su radili stanovnici ovog područja.

Rad u primarnim djelatnostima je gotovo postao beznačajan, a bitno se smanjio i rad u sekundarnim djelatnostima, jer se one nisu nastavile jače razvijati u ovom području i njegovom okruženju.

Dominirala je zaposlenost u tercijarnim djelatnostima, a među njima sasvim razumljivo u ugostiteljstvu i turizmu, a zatim u trgovini, glavnim gospodarskim aktivnostima u ovom prostoru.

Izvjestan porast pokazao se i u kvartarnim društvenim djelatnostima, a znatan broj aktivnih stanovnika izvan djelatnosti i nepoznato je posljedica sezonskog karaktera glavne djelatnosti, pa su neki radili samo u punoj turističkoj sezoni.

Prema posljednjem popisu iz 2001. godine nastale su samo manje promjene unutar zaposlenih prema pretežitoj aktivnosti i području djelatnosti. Nastavilo se smanjenje broja i udjela u primarnim djelatnostima.

Struktura aktivnih stanovnika prema zaposlenosti u pojedinim djelatnostima ili skupinama djelatnosti pokazuje da je područje zadržalo svoju funkciju turističkog mjesta te da brojne njegove usluge koriste turisti i drugi njegovi posjetitelji, koji dolaze u ovo područje tijekom godine radi njegove privlačnosti i ugodnog boravka u njemu.

Dosadašnji gospodarski razvoj turizma u Cavtatu uz terminal "Zračne luke Dubrovnik", koji je osiguravao dostupnost turističke destinacije, razvojno je privlačio samo priliv stanovništva iz seoskih naselja Konavala što je vidljivo po migracijskom toku kretanja stanovništva od periferije ka centru u razdoblju 1971.-2001. godine. Takav tip masovnog turizma nije stimulirao razvoj obiteljske tradicionalne poljoprivredne proizvodnje Konavala koje je bilo pretežno obiteljskog karaktera bez intenzivne obrade.

Daljnji gospodarski razvoj Konavala - izrazito turističkog područja je nastavak obnove, kako bi smisao povratka stanovništva na tradicionalna staništa u naselja i zaseoke u potpunosti poprimio i gospodarski karakter kroz integraciju tradicionalne vještine bavljenja poljoprivredom i turizma (primarno razvoj seoskog turizma).

Tradicionalni model integralnog razvoja konavoske obitelji na staništu, proširen u gospodarskim aktivnostima svim oblicima turističke ponude pod naslovom seoski turizam sukladan je Strategiji razvoja hrvatskog turizma do 2010. godine u kojoj se sukladno trendovima međunarodnog turističkog tržišta (promjene na tržištu ponude i potražnje) vrednuje turistički potencijal i na načelima održivog razvoja donosi vizija i strateški ciljevi hrvatskog turizma.

Mogućnosti razvoja

Promišljanje budućeg razvitka ovog područja treba temeljiti na pristupu "održivog razvoja" te je u kontekstu razvojnih mogućnosti potrebno sagledati sljedeće:

- veliki gospodarsko-prostorni sustavi su se vlasnički i strukturno transformirali (turizam) s tendencijom disperzije, turistički proizvod vezuje se za autohtone vrijednosti prostora (krajobraz, graditeljsko i kulturno nasljeđe), a turizam "malih razmjera" vezuje se za obiteljsko gospodarstvo, obnovu tradicijskog načina življenja u skladu s prirodom i okolišem.
- pogodnosti područja za razvoj turizma pri čemu se ne misli na za gradnju novih i turističkih kapaciteta, već unaprjeđenje turističke ponude gradnjom sadržajno bogatijih i ambijentalnim vrijednostima prostora primjerenijih turističkih

kapaciteta (ville, apartmani i sl.), komplementarnih sadržaja (športsko-rekreacijskih, nautičkih, kulturnih).

- bogato i vrijedno kulturno-povijesno nasljeđe koje je potrebno integrirati u život naselja, temeljna je vrijednost prostora koju je potrebno vrednovati prilikom planiranja svih aktivnosti vezanih za uređenje pojedinih prostornih mikrocjelina.
- prirodne pogodnosti (blaga klima, obala pogodna za kupanje, dovoljne količine kvalitetne pitke vode)
- biološka raznolikost, visokovrijedni kultivirani krajobrazi (bogatstvo posebno zaštićenih područja)

Turizam je gospodarska grana koja u suvremenom razvitku djelatnosti nije vezana samo uz prateću hotelijersko-ugostiteljsku djelatnost i trgovinu, već se proširuje na gotovo sva područja (u smislu prostora) i sve ostale gospodarske grane odnosno djelatnosti (razvijena turistička ponuda uključuje promet, trgovinu, kulturu, sport, poljoprivredu...). Komparativne prednosti za razvoj turizma temelje se na elementima prirodne osnove.

U okviru razvitka cjelokupnog gospodarstva treba osobitu pažnju posvetiti značajkama "novog" turizma, koje su dovele do bitnih promjena na turističkom tržištu. Turistička potražnja sve se više segmentira, te se uz okosnicu redizajniranog maritimnog kupališnog turizma javljaju ostale vrste turizma.

Detalj naselja Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Obalno područje, namijenjeno "novom" maritimnom kupališnom turizmu treba u smještajnom dijelu rekonstruirati prema novim standardima (što podrazumijeva obogaćivanje ponude športsko-rekreacijskom, kulturnom, edukativnom, zabavnom i reformiranom gastronomskom i enološkom ponudom), a kompleksnu izvanpansionsku ponudu osmisлити unutar osnovnih turističkih destinacija.

Moraju se rješavati infrastrukturni problemi, osigurati i provoditi svekolika zaštita okoliša i krajolika, primjenjivati specifična rješenja pri svakoj turističkoj investiciji posebno vodeći računa o ograničavajućim demografskim čimbenicima, brižno upravljati turističkim resursima i tako stvarati preduvjete za uspješan razvitak turizma.

Strateški resurs turizma je visoko vrijedan prostor, čija će vrijednost dugoročno rasti.

Obala, more, otoci, područja pod specijalnim režimima zaštite i ruralna područja okosnica su budućeg stacionarnog turizma.

Motiviranjem lokalne zajednice treba stvarati uvjete za poboljšanje ukupnog životnog ambijenta i tako osigurati potreban standard i turizmu i stanovništvu. Zato će se poticati oblici ponude integrirani u ukupnu strukturu prostora - naselja, a samo iznimno formirati izdvojene komplekse.

Obalno područje Molunta je posebno vrijedan morfološki, prirodni i kulturni ambijent čiji se razvojni koncept treba temeljiti na kvaliteti postojećih i budućih prostornih ambijenata, a što se utvrđuje obveznom izradom Urbanističkih planova uređenja okolnih prostorno-funkcionalnih cjelina.

Stanovište je da će u budućnosti prirodna komponenta prostora, njegova netaknutost, njegove ljepote, uz svojstven identitet kraja i krajobraza, biti od presudnog utjecaja na formiranje snažne komparativne prednosti u okviru turističke ponude. Stoga je iznimno važno čuvati vrijednosti prirodne komponente prostora, a kojim Župa ne oskudijeva.

Stanovište je da će u budućnosti prirodna komponenta prostora, njegova netaknutost, njegove ljepote, uz svojstven identitet kraja i krajobraza, biti od presudnog utjecaja na formiranje snažne komparativne prednosti u okviru turističke ponude. Stoga je iznimno važno čuvati vrijednosti prirodne komponente prostora, a kojim Molunat ne oskudijeva. U svezi toga treba razmotriti prijedlog zaštite poluotoka Molunta i otočica Veliki Školj i Supetrića u kategoriji zaštićenog krajolika, kao i akvatorij koji obuhvaća cijelu uvalu Donji Molunat u kategoriji posebnog rezervata u moru.

Dobra prometna povezanost ruralnog područja Konavala s Moluntom, obalnim područjem/obalom i međusobno, pružit će mogućnost jačanja dnevnih migracija.

U svezi turističke ponude, temeljene na načelima održivog razvoja, Molunat nudi prirodni potencijal za razvoj:

- nautičkog turizma - izgradnja graničnih morskih luka za nautički turizam,
- zdravstvenog turizma čiju osnovicu u ovom području čine morska voda (prirodni aerosol), ljekovita mediteranska klima te prirodni mirisi aromatičnih ulja konavoskog bilja. Ova vrsta turizma može koristiti kompletan prostor maritimnog odmorišnog turizma izvan kupališne sezone.

Ograničenja razvoja

Geoprometni položaj

- prostorna izoliranost od ostalog dijela Hrvatske posebno u kopnenom prometu,
- nedostatna valorizacija mora kao medija koji povezuje,
- nejasne veze s kopnenim zaleđem obzirom na pogranični položaj Općine Konavle.

Stanovništvo

- zone odumiranja i depopulacije su rezultat generalne migracije stanovništva prema naseljima obalnog područja (donja banda):

- naselja koja su pretežito orijentirana prema Cavtatu uz sekundarnu gravitacijsku privlačnost centralnog naselja Gruda u polju,
- naselje Molunat, jedino naselje smješteno na obali južnog dijela obalnog područja Konavala.

Naselja

- neracionalno zaposjedanje obale (Gornji Molunat) uzrokovalo je trajne izmjene osobine obale, tako da se nastavak gradnje predviđa samo unutar označenih poteza,
- neopremljenost zadovoljavajućom infrastrukturom, a osobito kanalizacijom.

Zaštita prirode

- poluotok Molunat, te otočići Veliki Školj i Supetrić su predloženi za zaštitu u kategoriji zaštićenog krajolika, kao i akvatorij koji obuhvaća cijelu uvalu Donji Molunat u kategoriji posebnog rezervata u moru,
- predlaže se također da se zbog spomenutog prijedloga zaštite donju uvalu Molunta izuzme od bilo kakve izgradnje i odvodnje otpadnih tvari.

Glavne zapreke i ograničenja budućeg razvoja sastoje se u sljedećem:

- monokulturna struktura gospodarstva (turizam),
- prometna izoliranost od ostalih dijelova županijskog i državnog prostora, linijska izrazitost područja.
- infrastrukturna opremljenost; javlja se kao ograničavajući faktor, ali i temeljni preduvjet daljnjeg razvoja naselja i gospodarskih djelatnosti,
- velika ratna razaranja, devastacija okoliša i prirodnih resursa i graditeljske baštine predstavljaju zapreku kvalitativnim pomacima korištenja prostora
- prostorno gospodarska struktura (domaćinstva, okućnice, građevine, tradicija, zemljište) ocjenjuju se kao neiskorišteni kapaciteti za zapošljavanje i stanovanje, velik je broj neprimjereno korištenih građevinskih i poljodjelskih parcela
- neplanska izgradnja individualnih objekata namijenjenih stanovanju ugrozila je osnovne krajobrazne vrijednosti prostora i mogućnost rješavanja komunalne problematike

Osim što je pokretač razvoja, turizam je i djelatnost koja je u zadnjih pedesetak godina potpuno izmijenila fizionomiju nekih dijelova obale. Te izmjene često su degradirale prostor izgradnjom koja je izgubila identitet tradicionalnog oblika naseljavanja, kvalitetu krajolika i autohtonih prirodnih vrijednosti.

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

2.1. Ciljevi prostornog uređenja općinskog značaja

Jedan od glavnih ciljeva ovog Plana definiranje je elemenata održivog razvoja naselja Molunat, te njegove prostorne organizacije zbog racionalnog korištenja prostora kao i zaštite i unapređenja stanja okoliša.

Potrebno je omogućiti skladan prostorni i gospodarski razvoj naselja Molunat koje se cijelim svojim obuhvatom nalazi unutar zaštićenog obalnog područja mora (ZOP) ali i u kontekstu razvoja cjelokupne Općine Konavle.

Valja istaknuti značaj razvoja naselja Molunat sa širim područjem kao turističkog središta što podrazumijeva očuvanje izvornih povijesno-graditeljskih, kulturnih i krajobraznih vrijednosti.

Pored navedenog, potrebno je osigurati preduvjete za unapređenje turističke ponude i razvoj specifičnih i ekskluzivnih oblika turističke ponude (rezidencijalni - ville, ladanjski kompleksi, kongresni, športsko-rekreacijski, športovi na vodi, izletnički, kulturni i sl.)

Molunat je lokalno uslužno naselje u Dubrovačko-neretvanskoj županiji jugoistočno od Dubrovnika, ali i turističko središte, koje će u budućnosti trebati ojačati svoje središnje funkcije, koje su potrebne lokalnom stanovništvu kao i posjetiteljima

Po minimalnoj zastupljenosti pojedinih središnjih funkcija naselje Molunat bi s vremenom uz odgovarajući demografski i gospodarski rast i razvoj trebalo imati sljedeće objekte suprastrukture:

- vatrogasna zajednica,
- osnovna škola,
- javne ustanove u kulturi,
- kulturni centar,
- kinematografi,
- muzej,
- knjižnica,
- područne ambulante,
- ljekarne,
- dječji vrtić i jaslice,
- diskont,
- maloprodaja (dnevne i specijalne potrebe),
- financijsko posredovanje,
- vjerske građevine i drugo,
- društveno-političke udruge,
- športski centar,
- poštanski ured,
- obrt - uslužni, zanatski,
- agencije,
- autoprijevoz,
- hotelijerstvo,
- ugostiteljstvo,
- proizvodnja kruha i peciva, biljnih ulja i masti,
- seoski turizam,
- građevinski materijal,
- putnički promet.

2.1.1. Demografski razvoj

U svrhu omogućavanja ravnomjernijeg i cjelovitijeg korištenja prostora potrebno je definirati ciljeve budućeg demografskog razvitka.

Naime, bez osnovne "kritične mase" stanovnika koja može povući odgovarajući gospodarski razvitak, nema razvoja ni revitalizacije područja.

Navedeno se posebno odnosi na demografski razvoj šireg prostora Općine Konavle.

Jedan od glavnih ciljeva je osiguranje ravnomjernog razmještaja stanovništva na području Općine koje je moguće ostvariti posebnim investicijskim programima revitalizacije kojima je neophodno prioritetno obuhvatiti infrastrukturno opremanje naselja i bolju prometnu povezanost.

Važna je činjenica da naselje Molunat, kao i cijela Općina, ima pozitivan prirodni priraštaj, a uz to se i dalje može očekivati priliv stanovništva iz drugih područja, tako da se s pravom može računati s daljnjim porastom stanovništva unutar cijele Općine.

Da bi se navedene pretpostavke (ciljevi) ostvarile potrebna je:

- potpuna i održiva uporaba prostora: gotovo sav prostor se u kontekstu budućeg razvoja može smatrati resursom i najbolje se može koristiti i čuvati ako se rabi u cijelosti. Svaka djelomično ili kratkoročno zasnovana uporaba prostora prijeti poremećajima sustava te povećava troškove infrastrukture po jedinici ulaganja. Potpunom uporabom ovaj prostor se najbolje čuva od "ulagačkih pothvata" koji vode njegovom preintenzivnom korištenju i/ili upropaštenju,
- poticanje i privlačenje održivih-razvojnih pothvata čiji će nositelji imati interes za očuvanjem prostora u cijelosti (vlasnici prostora, vlasnici kapitala, jedinica lokalne samouprave),
- jedinica lokalne samouprave mora se javiti kao poduzetnik koji ulaže u razvoj infra i supra strukture, potiče poduzetnike na održivi razvoj, i destimulira one koji žele ulagati u neprihvatljive programe.

2.1.2. Odabir prostorne i gospodarske strukture

Na odabir prostorne i gospodarske strukture prvenstveno utječe:

- demografski razvitak područja,
- daljnji tijek procesa urbanizacije,
- prestrukturiranje gospodarstva,
- promjena politike korištenja i uređenja prostora.

Naime, područje naselja Molunat potrebno je rekonstruirati i interpolacijama dograđivati i unapređivati, prvenstveno respektirajući zaštićenu kulturno-povijesnu baštinu.

Ovo područje je uglavnom saturirano, ali je potrebna promjena stanja na pojedinim dijelovima prenamjenom prostora i poboljšanjem funkcionalnosti korištenja prostora.

Stanovanje, kao temeljnu naseljsku funkciju potrebno je usmjeravati na neizgrađena područja kojih nema puno te ih je potrebno pažljivo oblikovati i uklapati u zahtjevan i vrijedan okoliš.

U cilju osiguranja bolje prometne povezanosti i svekolike infrastrukturne opremljenosti, te dislokaciji radnih pogona (ekološki čistih i prihvatljivih) te rekonstrukciju graditeljskih sklopova ambijentalnih i graditeljskih vrijednosti neophodna je i afirmacija šireg područja Općine Konavle.

U odabiru gospodarske i prostorne strukture prioritetni ciljevi su:

- smanjivanje razlika razvijenosti područja, zaustavljanje negativnih demografskih kretanja, korištenje nedovoljno valoriziranih potencijala nekih područja i resursa,
- funkcionalno osposobljavanje infrastrukturnih mreža (poglavito prometnih i vodoopskrbnih) kao osnove za usmjeravanje razvoja i zaštite okoliša i to ravnomjernim pokrivanjem cijelog prostora unutar obuhvata Plana, ali i šire,
- funkcionalno osposobljavanje naselja Molunat primjereno ulozi turističkog središta,
- prilagođavanje gospodarstva (posebno turizma) uvjetima i osobitostima prostora, naročito s gledišta nosivog kapaciteta prostora, fleksibilnosti, integriranosti u strukture naselja i krajobraza, energetske ograničenja, zaštite okoliša i stvaranja prihoda iz domicilnih resursa.

Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

2.1.3. Infrastrukturna opremljenost

Jedna od osnovnih zadaća UPU-a je rezervacija prostora za smještaj koridora prometne i komunalne infrastrukture državnog i županijskog značaja koje su definirane dokumentima prostornog uređenja više razine (Strategija i program prostornog uređenja Republike Hrvatske, Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije, Prostorni plan uređenja Općine Konavle).

Osnovni preduvjet za realizaciju svih planskih sadržaja unutar naselja Molunat izgradnja je i polaganje kapaciteta u funkciji prometnog i komunalnog opremanja prostora.

Prometna infrastruktura

Prometni sustav naselja Molunat i Općine Konavle kao jedne prostorno-funkcionalne cjeline potrebno je koncipirati na jasnom hijerarhijskom ustroju ponude konačnih kapaciteta te ga tako planirati i izvoditi radi strateškog integriranja u državni i međudržavni sustav suvremenih komunikacija ljudi i dobara.

Sukladno konceptu prostornog razvitka za navedeno područje potrebno je omogućiti sigurnu i funkcionalnu prometnu povezanost s ostalim prometno-mrežnim težištima Općine, Županije i države kako bi on nastavio biti jedno od središta policentričnog i ravnomjernog regionalnog razvitka.

Nositelji prometne ponude urbanog područja su cestovna mreža, kojom se ostvaruje individualni i javni prijevoz, objekti stacionarnog prometa i terminali međugradskog javnog prijevoza. Oni se određuju prema pretpostavljenoj budućoj organizaciji prostora na način da se vrednuju međusobni utjecaji, ograničenja i pogodnosti.

U skladu s planskom namjenom predviđena je izgradnja i uređenje cestovnih prometnih koridora. Preko njih predviđeno je ostvariti siguran i jednostavan pristup do svih sadržaja unutar zone odnosno izlaz i priključak na osnovnu cestovnu prometnu mrežu u kontaktnom prostoru. Svi planirani koridori trebaju biti primjereno dimenzionirani kako bi bili stvoreni preduvjeti za sigurno kretanje svih sudionika u prometu.

Za šire područje dubrovačke regije ključno je pitanja prolaska autoceste jer jedan koridor u istraživanju ide od čvora Osojnik prema istoku trasom koja prolazi sjevernom obalom Rijeke dubrovačke pa preko čvora Parež sjeverno od naselja u Župi dubrovačkoj preko čvorova Plat i Cavtat, te dalje preko čvora "Zračna luka Dubrovnik" prije kojeg se vraća na trasu postojeće državne ceste D8 (tzv. Jadranske turističke ceste) kojom ide sve do graničnog prijelaza sa Crnom Gorom te trasa državne brze ceste Dubrovnik (Osojnik) - Debeli Brijeg (kao koridor u istraživanju), koji ide iznad "Zračne luke Dubrovnik".

Lokalne prometnice potrebno je sustavno obnoviti (od rekonstrukcije i modernizacije do pojačanog održavanja).

Izgradnja, rekonstrukcija i uređenje cestovne mreže u cilju je postizanja više razine služnosti i sigurnosti prometa. Pri tome je prioritet uređenje kritičnih križanja, a u svim dijelovima cestovnog sustava, a posebno u koridorima glavnih i sabirnih prometnica, treba razvijati oblike "zelenog" prometa (pješačke i biciklističke staze). Osim rekonstrukcije postojeće ulične mreže, u neizgrađenim zonama grada treba planirati novu mrežu u skladu s Odredbama plana.

Unutar obuhvata Plana nalazi se i Lungo mare - "plava magistrala", pješačka šetnica Cavtat - Molunat kao temeljna turistička silnica koja povezuje strme i kamenite obale - klifove dinamične morfologije s otvorenim morem. Vizualno je ta veza kontinuirana, a fizičke veze, za potrebe formiranja kupališta obzirom na karakter zaštite područja većim dijelom, mogu se ostvariti uz mudre tehničke zahvate samo parcijalno, a njen položaj morao bi se

odrediti sukladno posebnom programu i projektu kojim bi se na kvalitetan način valoriziralo postojeće prirodno, ali i kulturno bogatstvo.

Zračna luka Dubrovnik će i nadalje ostati jedan od najvažnijih prometnih objekata u povezivanju kako Općine tako i cijele Dubrovačko-neretvanske županije s ostalim dijelom Republike Hrvatske, Europom i svijetom.

Obnova, proširenje i druge investicije u Zračnu luku Dubrovnik omogućavaju da zračni promet zadrži vodeće mjesto u prometnom sustavu Općine i Županije i dalje bude jedini vid prometa koji pruža optimalne mogućnosti u povezivanju Općine i cijele Dubrovačko-neretvanske županije sa svojim užim i širim okruženjem.

Što se tiče pomorskog prometa i luka u naselju Molunat potrebno je uspostaviti jasnu sliku putničko-prometne i turističke funkcije luka u budućnosti, a luke treba prometno, prostorno i gospodarski sagledati u cjelovitosti akvatorija.

Komunalna infrastruktura na području Molunta uključuje vodovodnu, kanalizacijsku, elektroenergetsku i telekomunikacijsku mrežu. Obzirom na očekivanu dinamiku urbanog razvoja u narednom razdoblju investicije u komunalnu infrastrukturu uglavnom će se koncentrirati na povećanje standarda i poboljšanje razine opremljenosti pojedinih komunalnih sustava.

Raskrižje županijske ceste Ž6242 i lokalne nerazvrstane prometnice, drugog ulaza/izlaza u naselje Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Telekomunikacije

Brzi napredak telekomunikacijske tehnologije uvjetuje nužne rekonstrukcije i dogradnje sustava u primjeni novih tehničkih dostignuća, a razvoj telekomunikacijskog prometa planiran je u skladu s mogućnostima koje pojedini dijelovi sustava pružaju. U stacionarnom podsustavu mreži cilj je u skladu s potrebama povećanje kapaciteta komutacija i proširenje mreže i asortimana usluga uključujući i kabelsku televiziju.

U pokretnoj mreži cilj je što kvalitetnije pokrivanje prostora signalom i uvođenje sustava novih generacija, te omogućavanje rada novih davatelja usluga (operatora).

U RTV sustavu veza cilj je praćenje tehnološkog razvoja u ovoj djelatnosti.

Prema planovima razvoja TK infrastrukture unutar obuhvata UPU-a u budućnosti se može očekivati:

- izgradnja koridora Elektroničke Komunikacijske Infrastrukture (EKI) do potrošačkih kompleksa, poslovnih i stambenih,
- povezivanje svjetlovodom baznih stanica mobilne infrastrukture,
- rekonstrukcija telefonske mreže, skraćivanje pretplatničke petlje te postupno uvođenje svjetlovodnih kabela u pretplatničku mrežu,
- proširivanje mjesne mreža na zone predviđene za poslovnu i stambenu izgradnju, zamjenu starih kabela novim, te postupno uvođenje svjetlovodnih kabela u pretplatničku mrežu.

Elektroenergetski sustav

Ciljevi razvoja gradskog značaja u elektroenergetici obuhvaćaju razvoj prijenosa i distribucije električne energije.

Elektroenergetika je jedna od ključnih karika komunalne infrastrukture i u tom smislu predstavlja nezaobilazni faktor nesmetanog razvoja nekog područja.

Osnovni ciljevi razvoja nekog područja, s elektroenergetskog stajališta, svode se na potrebu osiguranja dostatne količine kvalitetne električne energije sa što višim nivoom pouzdanosti njene isporuke.

Na globalnom planu, jedan od prvih prioriteta je da se na prijenosnoj razini (110kV i viši naponski nivo) osigura dodatna veza TS 110/35kV Komolac s ostatkom elektroenergetskog sustava HEP-a, odnosno da se osigura alternativa za sada jedinoj i energetski limitiranoj vezi čime bi se osjetno povećala pouzdanost i sigurnost funkcioniranja cjelokupnog elektroenergetskog sustava na širem području.

Navedeno je prije svega neophodno kako bi se svim potrošačima omogućilo kvalitetno napajanje električnom energijom i samim time povisio postojeći elektroenergetski standard, te ujedno omogućio ravnomjerniji razvoj postojećih naselja.

Ciljevi razvoja na lokalnoj razini moraju biti usmjereni ka izgradnji novih i proširenju postojećih sredjenaponskih (SN) kapaciteta u funkciji osiguravanja napajanja električnom energijom novih potrošača na lokacijama koje su trenutačno "pokrivena" nedostatnim kapacitetima ili uopće nemaju osiguranu mogućnost priključka na elektroenergetsku mrežu, a posebno su značajni lokaliteti na kojima se planiraju značajniji industrijski, turistički i sportsko-rekreativni kapaciteti kao nosioci razvoja ali i kao potencijalni značajniji potrošači električne energije.

Vodoopskrba i odvodnja

Suvremeni vodoopskrbni sustav organiziran je sa proizvodnim i distribucijskim jedinicama, cjevovodima i uređajima kao sustav u okviru kojeg je potrebno ostvariti slijedeće ciljeve:

- osigurati zadovoljavajući kapacitet i pritisak vode u sustavu računajući pritom na protupožarnu zaštitu,
- osigurati dobavu dostatne količine vode za piće zbog stalnog porasta potrošnje i mogućnost priključenja u dijelovima naselja koji se planiraju namijeniti stambenim

i gospodarskim (ugostiteljsko turističkim) potrebama ili gdje se planira povećani intenzitet potrošnje.

Jedan od prioritetnih ciljeva uređenja i opremanja prostora osiguranje je potrebnih količina kvalitetne vode za piće i zadovoljavajućeg radnog tlaka unutar sustava.

U pogledu zahvata na opremanju prostora uređajima i postrojenjima sustava odvodnje potrebno je završiti sustav odvodnje sa uređajem za pročišćavanje otpadnih voda za cjelokupnu Općinu koji se temelji na izgradnji kanalizacijske mreže putem koje se otpadna voda transportira do crpne stanice (uređaj za pročišćavanje i podmorski ispust).

Postupanje s otpadom

Do realizacije županijskog centra za gospodarenje otpadom na odlagalište "Grabovica" dovozi se i otpad s područja Općine Konavle.

Odlagalište "Grabovica" je sanirano, a temeljem izdane lokacijske i građevinske dozvole u daljnjoj eksploataciji i za potrebe odlaganja komunalnog otpada Općine Konavle.

U planu je smanjenje količine i zbrinjavanje otpada, jer je način zbrinjavanja otpada kako u cijeloj Županiji tako i u Općini nezadovoljavajući. Zaštita i unapređenje stanja i zaštita zdravlja ljudi su prioritet.

Potrebno je utvrditi plan postupanja s komunalnim otpadom, izraditi prijedlog gospodarenja otpadom, odrediti makrolokacije budućih sanitarnih odlagališta i objekata u sustavu gospodarenja otpadom.

2.1.4. Očuvanje prostornih posebnosti naselja odnosno dijela naselja

Jedno od osnovnih usmjerenja prostornog razvitka naselja Molunat koja treba definirati ovim UPU-om je podizanja kvalitete života na širem području s obzirom na važnost turizma kao djelatnosti, a potrebno je i naglasiti karakter urbaniziranog prostora koji je bio narušen izgradnjom bez identiteta i neadekvatnim urbanim rješenjima u proteklom razdoblju.

Za ostvarenje toga cilja neophodno je funkcionalno i oblikovno sređivanje područja te je UPU-om stoga potrebno sagledati mogućnosti i predvidjeti načine za poboljšanje kvalitete života, izgradnju novih sadržaja kao i funkcionalno opremanje naselja javnim i društvenim sadržajima.

Uzimajući u obzir navedene parametre, te sveobuhvatnu analizu postojeće prostorno-planske dokumentacije koncept prostornog razvitka treba biti temeljen na ozbiljnom preispitivanju površina planiranih za razvitak naselja Molunat kao i cjelokupnog koncepta prostornog razvitka.

Područje obuhvata UPU-a karakterizira prostor ponajviše antropogenih vrijednosti, ali s vrijednom prirodnom i kultiviranom krajobraznom osnovom.

Pri oblikovanju urbanog prostora zaštićene i očuvane prirodne vrijednosti naselja i njegovog okoliša predstavljaju jedan od nužnih preduvjeta za kvalitetu života stanovnika, ali i razvijanje rekreativnih i turističkih djelatnosti.

Osnovni cilj zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti je:

- očuvanje bogatstva fizionomije mediteranskog krajolika stvaranog stoljećima, a oštećenog i dijelom uništenog u ratnoj agresiji 1991. godine,
- prilagoditi buduću izgradnju i korištenje prostora vrijednostima krajobrazne osnove,
- evidentirati i obaviti sustavni pregled povijesnih vrtova, predvrtova, dvorišta i sličnih prostora pripadajućih stambenih i drugih objekata kao i postojećih javnih otvorenih prostora, zabilježiti zatečeno stanje, izvršiti vrednovanje, srediti, pohraniti i objaviti dokumentaciju,

- istražiti stanje ogradnih zidova, vrtne terase, potpornih zidova, šetnih staza, obrubnih zidica, pergola, vrtne stubište, vidikovaca, vrtne plastike, inventara i uređaja,
- očuvati cjelinu povijesnog prostora, njegovu stilsku prepoznatljivost, izvornost kompozicije, ljepotu i očuvanost flornih i vrtne arhitektonskih sadržaja,
- osposobljavati stručni kadar i formirati stručne organizacije koje će se baviti zaštitom i revitalizacijom krajobraza,
- spriječiti neprimjerenu izgradnju čijim se zahvatima nepovratno gube povijesna i stilski obilježja i vrijednosti parkovnog nasljeđa,
- zelene površine treba učiniti prepoznatljivima pa pored ekološkog, rekreacijskog ili zdravstvenog značenja, one trebaju imati i njihovo "umjetničko" tj. povijesno dokazano oblikovno i identifikacijsko značenje,
- veliko značenje u slici naselja imaju i šume, njihovo je ogromno rekreacijsko i ekološko značenje, ali i urbanističko, jer svojom površinom, položajem i scenografskim značenjem uobličavaju prepoznatljiv obris naselja.

U razmatranja o potencijalima prostornog razvitka potrebno je svakako uključiti jedinstvenu mogućnost za uključivanje prirodnog ambijenta u urbani prostor, a osim valorizacije postojećih potrebno je iznaći mogućnosti za stvaranje novih urbanih ambijenata i vrijednosti.

U daljnjem razvoju naselja posebnu pozornost valja usredotočiti na očuvanje i zaštitu zatečenih povijesnih graditeljskih cjelina naselja, te pojedinačnih pokretnih i nepokretnih kulturnih dobara. Unutar zona navedenih dijelova naselja valja uvjetovati način korištenja tog prostora prema smjernicama danim konzervatorskom podlogom.

Osnovni cilj zaštite kulturno-povijesnih cjelina:

- bogato i vrijedno graditeljsko nasljeđe u suvremenoj prostornoj organizaciji doživljava afirmaciju ili reviziju izvorne funkcije. U skladu s načelima aktivne zaštite graditeljsko nasljeđe mora sudjelovati u životu šireg prostora kao nosilac određenih funkcija, a zaštita autentičnih obilježja i vrijednosti traži njihovo adekvatno dimenzioniranje. Zone zaštite pojedinačnih objekata i cjelina ne mogu se čvrsto ograničiti i izdvajati već sa okolnim prostorom moraju uspostaviti funkcionalni odnos i vizualnu ravnotežu,
- svaki proces planiranja odvija u direktnom odnosu s prostornim i kulturno-povijesnim vrijednostima graditeljskog nasljeđa,
- također je potrebna dosljedna provedba svih oblika pravne zaštite kulturne baštine, od zaštitnog popisa preko preventivne zaštite, do registra kulturne baštine u prostoru, uz određivanje režima zaštite, odobravanje intervencija, nadzor i primjerene kaznene mjere za oštećivanje ili uništavanje baštine u prostoru. Neophodna je primjena načela integralne aktivne zaštite radi izbjegavanja mogućih sukoba interesa u procesima zaštite graditeljske baštine u zaštićenim područjima ili zonama,
- zonu potpune zaštite strukture (stroga zaštita), sačuvati od bilo kakve izgradnje,
- kontaktnu zonu (preostalo područje naselja s specifičnim ambijentalnim i ostalim kulturno-povijesnim elementima) izgrađivati na način koji neće svojim oblikovanjem, namjenom i funkcijom obezvrijediti izvorne vrijednosti (ograničiti mogućnost nove izgradnje),
- zonu zaštite krajolika (uređeni ili prirodni okoliš zaštićenih vrijednosti pojedinih prostora u naselju ili naselja u otvorenom krajoliku- ambijentalna vrijednost) sačuvati kao prostorni okvir slike pojedinog naselja,
- zona istraživanja, odnosno arheološke zone koje obuhvaćaju utvrđeno ili potencijalno područje arheoloških nalaza znanstvene ili stručne vrijednosti sačuvati od bilo kakve izgradnje,

- obnovu ratom stradalih spomenika potrebno je temeljiti na obnovi povijesnih oblika u svakom pojedinačnom slučaju, što je praksa obnove na dubrovačkom području i pokazala.

Urbani razvitak naselja uključuje i obnovu prometne i komunalne infrastrukture. U izradu UPU-a uključeni su stoga aktualni projekti i programi obnove pojedinih infrastrukturnih sustava kako bi se omogućilo optimalno opremanje postojećih i planiranih sadržaja. Kao jedan od temeljnih preduvjeta održivog razvoja, zaštita okoliša prilikom svih novih zahvata, osim zakonskim propisima, treba biti posebno regulirana kroz Odredbe za provođenje UPU-a.

Detalj naselja Molunat, uvala gornji Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

2.2. Ciljevi prostornog uređenja naselja, odnosno dijela naselja

2.2.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, obilježja izgrađene strukture, vrijednost i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih ambijentalnih cjelina

Osnovni je cilj ovoga Plana definirati uvjete i mjere uređenja naselja Molunat za postizanje primjerene zaštite te svrhovitog, održivog i gospodarski učinkovitog korištenja. Urbani razvoj na području Molunta potrebno je koncentrirati na sanaciju i interpolacije u dosada izgrađenim urbanim područjima, te novu izgradnju u zonama koje je moguće jednostavno opremiti prometnom i komunalnom infrastrukturom, a čijom gradnjom se racionalizira izgradnja novih uličnih poteza.

Za svaku novu gradnju ili rekonstrukciju trebala bi se pri dimenzioniranju volumena i korištenju materijala završne obrade voditi briga o kontekstu. Neprihvatljivi su volumeni nove gradnje, koji bi svojim položajem, funkcijom, materijalom završne obrade i koloritom unijeli nesklad te stvorili prostorni i oblikovni konflikt.

Za osiguranje vitalnog i kvalitetnog krajolika sa što većom uravnoteženošću i skladnošću s gospodarskog, socijalnog, prostornog, ekološkog i kulturnog gledišta, uz istodobno čuvanje i naglašavanje identiteta područja potrebno je:

- prostorno-planskim mjerama strogo ograničiti i nadzirati daljnje građevinsko zauzimanje neposredne obale, posebno na krajobrazno osjetljivim lokacijama,
- očuvati mediteransku fizionomiju naselja, kako pažljivim smještanjem novih objekata, tako i poštivanjem lokalne tradicijske arhitekture,
- pri daljnjem prostornom razvoju naselja potrebno je voditi računa o zaštiti vrednijih zelenih površina koje valja uklopiti u stambene i druge zone kao javno gradsko zelenilo - javne parkove,
- poticati regeneraciju šuma, a na pojedinim lokacijama obogatiti krajolik podizanjem novih šuma, u skladu sa prirodnim uvjetima i osobitostima,
- odgovarajućim mjerama, u prvom redu prevencijom sprječavati šumske požare,
- u svrhu očuvanja obale i njezinog racionalnog korištenja potrebno je odrediti granicu pomorskog dobra na cijelom području obuhvata.
- za područje povijesnih graditeljskih cjelina potrebno je prema konzervatorskoj podlozi propisati posebne uvjete korištenja i zaštite tog prostora. Također je potrebno i odrediti mjere zaštite ostalih pojedinačnih kulturnih dobra i lokaliteta.

Prirodna i kulturna baština prostora predstavljaju jedan od bitnih temelja fizionomije naselja i potencijal koji je potrebno sustavno čuvati i prezentirati što nalaže posebne mjere i skrb u urbanom uređivanju.

Na bogatstvu sačuvanog krajobraza i njegovih izrazitih vrijednosti te ispravno prezentirane kulturne baštine, odnosno kulturnih dobara velikih umjetničkih, oblikovnih i ambijentalnih djelomično sačuvanih vrijednosti treba temeljiti strategiju cjelovitog turističkog razvoja. Razvoj turističke privrede treba temeljiti, ne na pretjeranom rastu broja turističkih ležajeva, već na podizanju njihove kvalitete.

Očuvanje kvalitete prostora, uvažavanje njegovih prostorno-ekoloških i sociokulturnih parametara, uključivanje prirodne i kulturno-povijesne baštine u turističku ponudu, unapređenje i obogaćivanje asortimana ponude u cilju produžetka turističke sezone, parametri su na kojima počiva prostorni razvoj ne samo naselja Molunta nego i cijelih Konavala.

Molunat je primjer turističke izgradnje substandardnog oblikovanja objekata i zelenila te prostorne organizacije naselja, bez obzira bili tamošnji objekti bespravni ili s legalnim dozvolama. To je daleko od onog što zaslužuje Jadranska obala, okolica Dubrovnika,

Konavle i vrhunska turistička destinacija, kakvu je moguće ovdje kreirati s obzirom na kvalitetu turističke resursne osnove.

U daljnjem prostornom planiranju potrebno je sanirati i drastično revitalizirati postojeće stanje kako bi se osigurao vitalni i kvalitetni krajolik sa što većom uravnoteženošću i skladnošću s gospodarskog, socijalnog, prostornog i ekološkog gledišta. Potrebno je:

- prostorno-planskim mjerama strogo ograničiti i nadzirati daljnje građevinsko zauzimanje neposredne obale, posebno na krajobrazno osjetljivim lokacijama, budući da je dosadašnjim građevinskim zahvatima obala uvale Gornji Molunat trajno izmijenila osobine,
- očuvati mediteransku fizionomiju naselja, kako pažljivim smještanjem novih objekata, tako i poštivanjem lokalne tradicijske arhitekture,
- poticati regeneraciju šuma, a na pojedinim lokacijama obogatiti krajolik podizanjem novih šuma, u skladu sa prirodnim uvjetima i osobitostima,
- odgovarajućim mjerama, u prvom redu prevencijom sprječavati šumske požare.

U vidu budućeg prostornog uređenja potrebno je razmotriti prijedlog zaštite poluotoka Molunta, te otočica Veliki Školj i Supetrića u kategoriji zaštićenog krajolika, kao i akvatorija koji obuhvaća cijelu uvalu Donji Molunat u kategoriji posebnog rezervata u moru, a s time i prijedlog da se spomenuta uvala izuzme od gradnje i odvodnje otpadnih tvari

Na bogatstvu sačuvanog krajobraza i njegovih izrazitih vrijednosti treba temeljiti strategiju cjelovitog turističkog razvoja. Razvoj turističke privrede treba temeljiti, ne na pretjeranom rastu broja turističkih ležajeva, već na podizanju njihove kvalitete.

Očuvanje kvalitete prostora, uvažavanje njegovih prostorno-ekoloških i sociokulturnih parametara, uključivanje prirodne baštine u turističku ponudu, unapređenje i obogaćivanje asortimana ponude u cilju produžetka turističke sezone, parametri su na kojima počiva prostorni razvoj Molunta.

U svrhu zaštite voda i mora radovi na odvodnim sustavima za otpadne i oborinske vode predstavljaju prioritet za naselje Molunat

Potreba izrade studije o utjecaju na okoliš, odnosno druge vrste elaborata kojim se valorizira zaštita okoliša/prirode

2.2.2. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture

Unapređenje uređenja naselja planira se planskom organizacijom prostora sukladno razvojnim potrebama naselja, te nadopunom mreže društvene infrastrukture prema hrvatskim i europskim smjernicama.

Potrebno je obnoviti i uređivati graditeljske povijesne cjeline naselja, te objekte graditeljske baštine i njihovu okolicu, kao mjesta tradicijskog graditeljskog identiteta s funkcijama usluga, kulture, kvartarnih djelatnosti i stanovanja, a novu stambenu i drugu gradnju usmjeravati u nedovoljno i neracionalno izgrađene dijelove naselja, te u prostorne cjeline naselja koje su već opremljene komunalnom infrastrukturom.

Planom će se odrediti elementi nove osnovne ulične mreže tj. regulacijski pravci javno-prometnih površina - ulica, kolno-pješačkih i pješačkih površina parkirališta, ostalih javnih i zelenih površina te infrastrukturnih koridora i površina.

Odrediti će se i ostali elementi za uređenje postojeće ulične mreže i mreže postojećih javno prometnih površina - pristupnih puteva i drugih kolno-pješačkih površina po kojima je danas osiguran pristup izgrađenim građevnim česticama, a koji, zbog izgrađenosti, ne mogu udovoljiti kriterijima za uličnu mrežu određenu PPUO Konavle.

Također će se odrediti propozicije izgradnje građevina svih namjena i uređenja pripadajućih građevnih čestica.

Potrebno će biti utvrditi principe uređenja obale - javnih plaža, šetališta, vezova za brodice domicilnog stanovništva, uređenje luke lokalnog značaja kao i uređenje dijela luke za potrebe komercijalnih vezova (nautički turizam).

Utvrđit će se uvjeti komunalnog opremanja s posebnim naglaskom na problemu odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda kao i ostalih uvjeta zaštite i unapređenja okoliša.

Prioriteti u razvoju komunalne infrastrukture odnose se na :

- minimalni standard komunalne opremljenosti koji obuhvaća kvalitetnu vodoopskrbu, odvodnju, elektroopskrbu, plinsku i telekomunikacijsku mrežu,
- u svim naseljima komunalnu infrastrukturu prilagođavati potrebama koje proizlaze iz politike uređenja naselja vodeći pritom stimulatívne mjere poticanja interesa za stambenom izgradnjom u zonama koje su u prioritetu za izgradnju.
- nastaviti i dovršiti modernizaciju telekomunikacijskih mreža u dijelovima naselja gdje još nisu modernizirane.
- na niskom naponu modernizaciju provoditi tako da se postojeći zračni vodovi zamjene podzemnim kabelima.
- u rekonstrukcijama i novoj izgradnji osigurati kvalitetnu protupožarnu zaštitu ugradnjom dovoljnih profila cjevovoda i hidranata.
- kompletiranje opremljenosti cijelog područja cjelovitim sustavom odvodnje koji uključuje i tretman otpadnih voda,
- sustavno rješenje prikupljanja i odlaganja komunalnog otpada.

U svrhu zaštite voda i mora radovi na odvodnim sustavima za otpadne i oborinske vode predstavljaju prioritet za cijelu Općinu.

Crkva Sv. Ivana s grobljem

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. Program gradnje i uređenja prostora

Program gradnje i uređenja prostora vezan je uz smjernice proizašle iz Prostornog plana uređenja Općine Konavle (Službeni glasnik Općine Konavle 09/07, 01/08, 06/08) kojim su u okviru namjene površina utvrđeni prostori za daljnje zahvate unutar predmetnog područja, uključivo i uvjeti vezani uz način gradnje, tipologiju i visinu građevina, te intenzitet korištenja prostora (gustoće, kapaciteti, izgrađenost i iskorištenost građevne čestice).

Karakter uvala Gornji i Donji Molunat, tj. cjelokupnog naselja Molunat u potpunosti je preobrazio razvoj turizma koji je i glavni čimbenik nastanka sadašnjeg naselja, bez pravog centra i odgovarajućeg prostornog rasporeda.

Naime, razvojem turizma gotovo pusta uvala s tek nekoliko skromnijih stambenih sklopova transformirana je u turističku i izletničku destinaciju, a jedan od čimbenika koji također treba uzeti u obzir kada se govori o razvoju naselja Molunat, ali i šire je blizina Grada Dubrovnika, županijskog i regionalnog središta gdje je jasno vidljiv komplementaran odnos s određenim pozitivnim i negativnim značajkama.

Gradska regija Dubrovnika (matični grad ima više od 20000 stanovnika i više od 15000 radnih mjesta, cjelokupna gradska regija ima više od 50000 stanovnika, iz naselja u okolici više od 25 % dnevnih migranata od aktivnog stanovništva svakodnevno putuje na rad u matični grad), koja se proteže od Banića i Slanog na sjeverozapadu do Močića i Čilipa na jugoistoku, čini najrazvijenije, najurbaniziranije i najgušće naseljeno područje unutar priobalne urbanizirane okosnice razvitka u Dubrovačko-neretvanskoj županiji.

Sasvim je sigurno da će se započeti procesi u okolici Dubrovnika nastaviti i u buduću, pa tako i u odnosu na cijele Konavle. Zbog konfiguracije terena i prostornih odnosa ne može doći do čvrstog prostornog spajanja i stapanja Dubrovnika i njegove urbanizirane okolice. Tu je puno važnija njihova funkcionalna povezanost i proces preobrazbe. U tom smislu može se očekivati da će se područje Konavala još intenzivnije integrirati u gradsku aglomeraciju Dubrovnika.

Važan element u razvoju i podizanju razine funkcionalnosti kompletne dubrovačke regije je zračna luka u Čilipima s obzirom da je zračni prometni sustav jedini vid prometa koji Županiju i Općinu izvodi iz sadašnje djelomične prometne izolacije i povećava razinu turističke ponude.

Projekt rekonstrukcije i proširenja zračne luke uz planiranu poslovnu zonu te brzu cestu Dubrovnik - zračna luka obećava još veću razinu usluge uz povećanje zaposlenosti ne samo u zračnoj luci već i u popratnim djelatnostima, uglavnom tercijarnog i kvartarnog sektora.

Prostorno-planerske tendencije i pretpostavke (demografske prognoze, procesi urbanizacije, razvitak i prestrukturiranje gospodarskih djelatnosti, rekonstrukcija i širenje prometne mreže, opremanje naselja društvenim sadržajima) utječu na definiranje mjesta i uloge naselja Molunat u cjelokupnom prostornom i gospodarskom sustavu Općine Konavle i Dubrovačko-neretvanske županije.

Prema posljednjem službenom popisu stanovništva iz 2001. godine u naselju Molunat živjelo je sveukupno 217 stanovnika, što znači da je unutar njegove površine (4,24 km²) gustoća naseljenosti iznosila 51,18 st./km².

Analizom navedenih pretpostavki vidljivo je da će se nastaviti širenje procesa urbanizacije naselja Molunat prvenstveno temeljem utjecaja turizma ali i drugih tercijarnih djelatnosti.

Struktura aktivnih stanovnika prema zaposlenosti u pojedinim djelatnostima ili skupinama djelatnosti pokazuje da je naselje Molunat zadržalo svoju funkciju turističkog središta, ali proširenu s raznim drugim uslugama, te se još može smatrati privlačnim uslužnim

središtem, prvenstveno za područje Konavala, ali brojne njegove usluge koriste turisti i drugi njegovi posjetitelji, koji dolaze u ovo područje tijekom godine radi njegove privlačnosti i ugodnog boravka u njemu.

Naselje Molunat s planiranih oko 400 stanovnika, te budućom gustoćom naseljenosti od 95 st./km² treba se razvijati kao središte s mogućnostima razvitka radnih i uslužnih funkcija koje su potrebne njegovom gravitacijskom području.

Najintenzivniji razvojni procesi koji su već u tijeku i dalje će se nastaviti razvijati su razvoj naselja Molunat (uz šire područje) kao turističkog središta makroregionalnog značenja, što podrazumijeva očuvanje izvornih povijesno-graditeljskih, kulturnih i krajobraznih vrijednosti. Pored navedenog, potrebno je osigurati preduvjete za unapređenje turističke ponude i razvoj specifičnih i ekskluzivnih oblika turističke ponude (rezidencijalni - ville, ladanjski kompleksi, športsko-rekreacijski, športovi na vodi, izletnički, kulturni i sl.)

Razinu kvalitete života kao i usluga potrebno je povećati i koncentracijom poslovnih sadržaja tj. financijskih i drugih sličnih uslužnih djelatnosti (banke, osiguravajuća društva i sl.), te kulturnih sadržaja koji nedostaju ne samo u naselju Molunat nego i u cijeloj Općini Konavle.

Po minimalnoj zastupljenosti pojedinih središnjih funkcija na području Molunta, s vremenom će uz odgovarajući demografski i gospodarski rast i razvoj doći do povećanja broja objekata suprastrukture što je i predviđeno ovim Planom.

Glavni razlog za iznimno povoljne razvojne mogućnosti promatranog područja su izvrsna prirodna i društvena osnova koje karakteriziraju prostor cijele Konavle i čine ga atraktivnim i ugodnim za život, odmor i rekreaciju.

Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Suvremeni Molunat je relativno mlado naselje. U dobro zaštićenoj Luci Gornji Molunat, dubokoj 8 - 13 m, uz tek otvoreno lokalno pristanište-luku, koju je izgradila austrijska uprava 1880. godine, podignuto je skladište, za izvoz poljodjelskih proizvoda iz jugoistočnog dijela Konavala, a služi i za sklanjanje malih brodova, osobito za vrijeme velikog juga.

To je počelo privlačiti novo stanovništvo i tako se oko te jezgre počelo širiti naselje. Sve do 1973. godine to je zaselak - dio samostalnog naselja Đurinići, kada se odvaja kao posebno samostalno naselje, koje se i danas kao takvo razvija u ovom dijelu Konavala.

Luka Donji Molunat nalazi se na sjevernoj strani istoimenog poluotoka, dubina mora iznosi 16 - 25 m, povoljna je kao sidrište za vrijeme juga.

Sastoji se od dva dijela: Mali Molunat okupljen u prostoru oko uvale Smokvica, pristaništa i uvale Rat te Veliki Molunat okupljen oko uvale Puć. Veći dio naselja od ukupno 60-tak obiteljskih kuća pruža se uz obalu, djeluje pitomo s lijepim i urednim kamenim primorskim kućama i vrtovima oko njih.

Pojedine kuće penju se i prema višim padinama i terasama udaljenijim od obale (rubovi plodnih poljica), a obraslim makijom. Nažalost, i u ovom je naselju bila prisutna divlja bespravna izgradnja (bez građevinskih dozvola), što nije od koristi razvitku i urbanom izgledu ovom naselja

Molunat je planiran kao jedno od važnijih turističkih naselja u Konavlima, odmah poslije Cavtata. U njegovom širem okruženju dugoročno se planira izgraditi i razvijati turističko naselje Rt Oštro - Prevlaka, a u konavoskim selima postoje uvjeti za razvitak ruralnog turizma koji se temelje na očuvanim i obnovljenim selima te na daljnjem bavljenju njihovih stanovnika poljodjelstvom. Međutim, prethodno treba osigurati potrebnu infrastrukturu (pristupe cestom, kvalitetnu opskrbu električnom energijom, vodom, odvoz smeća i drugo).

Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

U naselju Molunat trenutno se nalaze i razvijaju sljedeći sadržaji:

- Turistička zajednica Konavle, Turističko ured Molunat, Molunat 2,
- Hrvatska pošta (HP - P6 Dubrovnik), Pošta Pločice (20218), Poštanski ured Molunat,
- Osnovna škola Gruda, Područna škola Molunat, Molunat bb,
Osnovna 6. godišnja škola u Moluntu otvorena je 1940. godine. Nakon Drugog svjetskog rata broj učenika se kretao na sljedeći način: školska godina 1944./1945. 16 učenika, šk. god. 1945/1946. 9 učenika, pa je zbog smanjenog broja učenika ova škola prekinula s radom 31.6.1946. Ponovno je otvorena 08.12.1953., a pohađalo ju je 13 učenika. Školske godine 1956./1957. u školi je bilo 11 učenika, a zatim se znatno smanjio broj učenika, pa je krajem šk. god. 31. 08. 1957. ponovno ukinuta ova škola. Djeca su nastavila pohađati osnovnu školu u obližnjem naselju Đurinići. Centralizacijom osnovnih škola u Konavlima početkom šk. god. 1959./1960. osnovna škola Molunat djeluje u sastavu matične Osnovne 8-godišnje škole u Grudi,
- Crkva Svetog Ivana Krstitelja u Velikom Moluntu, a u sastavu RKŽ Gospe Karmelske u Pločicama, Konavoski dekanat i Dubrovačka biskupija,
- Desin d.o.o. za projektiranje i inženjering, Molunat 58,
- Prodavaonica mješovite robe,
- četiri autokampa,
- privatni smještaj u sobama i apartmanima,
- gostionica, cafe barovi
- luka otvorena za javni promet lokalnog značaja,
- pristanište i istezalište za brodice,
- trgovina sa prodajom domaćeg voća i povrća,
- ronilački klub,
- ribarska zadruga,
- autobusno stajalište - radi povezanosti s općinskim središtem Cavtatom svakodnevno 10 puta (5 puta u svakom pravcu) autobusi tvrtke Libertas iz Dubrovnika na relaciji Cavtat - Vitaljina, koji voze Donjom bandom Konavala, zalaze i u Molunat, a postoji i direktna autobusna linija br. 11 Dubrovnik - Molunat.

Poslije Drugog svjetskog rata u naselju Molunat je djelovala Opća poljoprivredna zadruga, koja se brinula za otkup i prodaju poljodjelskih proizvoda iz Molunta i okolnih konavoskih naselja, koje je izvozila proizvode parobrodom ili kamionima priključnom makadamskom cestom, ali je s vremenom prestala s radom.

Ranije su se tu razvijala i neka dopunska zanimanja (kao npr. dobivanje vapna u vapnicama, tkanje i dr.), a Molunat je već nakon Drugog svjetskog rata imao električno osvjetljenje uz pomoć posjedovanja vlastitog motora.

U tako razvijenom naselju, koje razvija stambene, prometne, ribarske, poljodjelske i turističke funkcije, djeluju i neke uslužne funkcije potrebne lokalnom stanovništvu u svakodnevnom životu, ali i turistima za vrijeme boravka u ovom naselju, što stvara uvjete da se Molunat razvije i u potencijalno lokalno uslužno središte.

Potrebno je istaknuti da stanovništvo Molunta koristi brojne radne i uslužne djelatnosti izvan svog naselja, posebno u lokalnom središnjem naselju Gruda i općinskom središtu Cavtat, ali i u regionalnom i županijskom središtu Dubrovnik. Tako iz Molunta svakodnevno odlazi na rad u druga radna središta 44 osobe, 16 na području općine Konavle, a 27 u nekom drugom središtu u drugoj jedinici lokalne samouprave u ovoj županiji (najvjerojatnije u Dubrovniku). Isto tako iz Molunta svakodnevno kao dnevni migranti odlazi u više razrede osnovne škole izvan Molunta (u Grudu ili Cavtat) 11 učenika, te svakodnevno odlazi 15 učenika u srednje škole i 2 studenta na fakultete u Dubrovnik, ali i 3 učenice osnovne škole se svakog tjedna vraćaju kući iz mjesta gdje pohađaju školu. Sve to pokazuje tijesnu povezanost stanovnika naselja Molunat s bližim i daljim središtima u kojima koristi pojedine potrebne usluge.

Prostor unutar obuhvata UPU-a "Molunat" spada u katastarsku općinu (K.O.) Đurinići, a površina obuhvata UPU-a prema granici građevinskog područja označenog na katastarskim podlogama, i granici obvezne izrade detaljnijih planova označene u kartografskom prikazu 3.e. Prostornog Plana Općine Konavle (Službeni glasnik Općine Konavle 09/07) određen je na površini od 39,16 ha, a odnosi se na cjelokupno građevinsko područje naselja Molunat u što je uključena površina akvatorija luka i plaža u naselju te izvedeno ili planirano nasipavanje obale radi sanacije prometa i uređenja plaža i šetnica uz more.

Geneza naselja Molunat odudara od uobičajenog modela razvoja malih primorskih gradića na Jadranu te u Moluntu nema većih ugostiteljsko turističkih zona kao što su hoteli i turistička naselja, a koji su uglavnom nastajali kao rezultat koncepta razvoja turističke djelatnosti u doba socijalizma koji se bazirao na razvoju masovnog turizma što za posljedicu ima dominirajuće strukture u prostoru obalnog dijela, zašto ne nedostaje primjera duž cijele obale.

Glavni koncept uređenja i gradnje unutar obuhvata Plana odnosi se na razvoj stambenog fonda kao i zona mješovite namjene te ujednačen razvoj pratećih sadržaja koji bi trebali turističku ponudu podići na veću razinu s obzirom da je turistička djelatnost ipak zamašnjak razvoja naselja Molunat.

Zato ovaj Plan omogućuje gradnju kako stambenih objekata tako i kuća za odmor, najam u turističko-ugostiteljske svrhe te izgradnju malih obiteljskih pansiona čime se oblikuje fizionomija i karakter manjeg turističkog središta s navedenom razinom turističke ponude i usluga koja nije najviše kategorije u smislu prihvata i smještaja, ali u načinu provođenja vremena, okolišu, prirodnim uvjetima te općoj kvaliteti života svakako jest.

Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Zbog toga će u Moluntu prevladavati individualna turistička ponuda (sobe, apartmani) uz četiri auto kampa te je iz tog razloga dodatna pažnja posvećena upravo površinama za namjene koje mogu prihvatiti i poticati širenje određenih funkcija, usluga i djelatnosti koje bi navedeni prostor definirale kao pravo urbano središte koje može zadovoljiti potrebe stalnog stanovništava i sve većeg broja posjetitelja.

Trenutnu neartikuliranost promatranog prostora koji nema klasičnu fizionomiju primorskog gradića, što je generirano razvojem turističke djelatnosti, ratnom agresijom 1991. godine i dvadesetogodišnjim razdobljem statusa quo koje je uslijedilo, pokušalo se preoblikovati u urbanističku matricu koja bi podigla razinu kvalitete života za domaće stanovništvo i posjetitelje, ali i zadržati prepoznatljiv dojam pitomog turističkog odredišta.

Poseban naglasak stavljen je na oblikovanje naselja kao važan čimbenik pri određivanju samog karaktera naselja, u ovom slučaju manjeg urbanog središta i to povećanjem standarda uličnih profila te općenito javnih površina naselja, a čime se pokušava podići opća razina kvalitete života kako za stalno stanovništvo tako i za posjetitelje.

Posljedica spontanog razvoja Molunta kao relativno mladog naselja je neartikulirana organizacija prostora s neprimjerenim i neujednačenim oblikovanjem, izgledom, krovova, okućnica, lošim standardom prometne i komunalne infrastrukture, a što se ovim konceptom nastoji ujednačiti.

Iz tog razloga je za obuhvat obalnog dijela uvale Gornji Molunat određena potreba raspisivanja arhitektonsko-urbanističkog natječaja u svrhu dobijanja što kvalitetnijeg rješenja prostora te će se uvjeti gradnje i uređenja odrediti sukladno ovom Planu i rezultatima arhitektonsko-urbanističkog natječaja kao i propisanim konzervatorskim smjernicama, a na osnovu detaljnog Projektnog zadatka.

Navedeni natječaj posebno se odnosi na obalni dio tj. šetnicu te luku Molunat koji bi s obzirom na karakter naselja trebali postati "spiritus movens" cijelog naselja.

Upravo zbog već spomenute činjenice da je Molunat relativno mlado naselje, za ostatak obuhvata omogućen je relativno slobodan izričaj u oblikovanju uz mogućnosti modernog parafraziranja tradicionalnog izričaja.

Cjelokupni navedeni koncept prostornog uređenja za naselje Molunat nužan je iz razloga što se Molunat ne može promatrati kao samodostatna prostorna cjelina (kao što to ne mogu ni veće upravno-političke cjeline tj. Općine Konavle, Župa dubrovačka, Dubrovačko primorje) nego kao dio najšire dubrovačke regije te iz tog razloga razvitak pojedinih funkcija treba promatrati upravo kroz prizmu pripadnosti većoj prostorno-funkcionalnoj cjelini s kojom se treba nadopunjavati.

3.2. Osnovna namjena prostora

Organizacija urbanog prostora naselja Molunat u budućnosti temelji se na prikladnosti prostora za pretežne ili karakteristične namjene kao i na utvrđivanju dinamičnih djelovanja i učinaka funkcija u prostoru (prometni sustavi, urbana mreža, gravitacije, poticaji razvoju i revitalizaciji pojedinih područja, općoj zaštiti i uređenju prostora i sl.). Temeljna organizacija prostora zasniva se na prihvatnim kapacitetima prostora i osiguranju održivog razvitka dok se dinamična komponenta uređenja prostora temelji na unapređenju cestovne mreže i unapređenju pomorskog prometa lokalnog značenja.

Osnovna namjena prostora prikazana je na kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena površina, u mjerilu 1:2000.

Razvoj i uređenje površina naselja Molunat

Razvoj i uređenje površina naselja obuhvaća cjelinu izgrađenog i neizgrađenog dijela užeg i šireg (urbanog) područja tj. prostore izgrađenih naseljskih struktura, kao i površine namijenjene razvoju i širenju naselja.

Molunat kao i cijela Općina Konavle nakon posljednjeg službenog popisa stanovništva 2001. godine bilježi pozitivno prirodno kretanje broja stanovnika i očekuje nastavak priljeva stanovništva iz drugih područja, tako da se s pravom može računati s daljnjim porastom stanovništva što zahtijeva odgovarajući razvitak određenih funkcija.

Upravo iz tog razloga posebnu pažnju posvećena je razvoju i unapređenju zona stambene i mješovite namjene te naravno turističke s obzirom da je upravo razvoj turističke djelatnosti generirao uspješan gospodarski razvoj čitavog područja.

Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

U obuhvatu Plana su sukladno kartografskom prikazu 4.1. Oblici korištenja predviđeni sljedeći oblici korištenja površina:

- održavanja i manji zahvati sanacije građevina - dovršeni dio naselja,
- sanacija građevina i dijelova naselja - promjena stanja građevina (uklanjanje, zamjena, rekonstrukcija, obnova),
- rekonstrukcija - promjena korištenja radi poboljšanja funkcionalnosti dijelova naselja,
- nova gradnja, obuhvaća područje uglavnom bez postojeće ili djelomično postojeće ulične mreže, komunalne infrastrukture i bez zgrada.

Sanacija i rekonstrukcija građevina i dijelova naselja podrazumijeva zahvate u izgrađenom dijelu obuhvata Plana (postojeća prometna mreža i izgradnja), u kojem se postojeće građevine mogu obnavljati, rekonstruirati, uklanjati i zamjenjivati novima, a mogući su i drugi zahvati u prostoru nužni za postizanje višeg standarda stanovanja i poslovanja (zahvati u postojećoj prometnoj i komunalnoj infrastrukturi, nova prometna i komunalna mreža), izgradnja u interpolacijama i sl.

Sve navedene građevine i uređaji moraju se graditi u skladu s odredbama ovoga Plana. Pri formiranju novih građevnih čestica valja omogućiti racionalno korištenje ukupnog zemljišta u zoni.

Na cijelom je području obuhvata Plana omogućena preparcelacija. Ona nije obvezna za one čestice koje su svojom veličinom i položajem u skladu s rješenjima iz ovog Plana, kao ni za one koje su legalno izgrađene.

Zbog izrazitih deformacija službenog katastarskog plana na području zahvata Plana (naselje Molunat, K.O. Đurinići), predloženi uklop katastarskog plana na PGP treba smatrati načelnim, tj. dovoljno dobrim u svrhu izrade Plana. Položaj pojedinačnih granica parcela je "načelan" te su moguća neslaganja s prikazanim granicama i u daljnjim postupcima potrebno ih je rješavati kroz pojedinačne uklope katastarske mape odnosno izradom pojedinačnih posebnih geodetskih podloga (PGP) čime će se definirati status objekta na pojedinačnoj parceli kao i dijela okolnih čestica.

Preduvjet gradnje je prometna i komunalna opremljenost područja (pristupna javnoprometna površina vezana na postojeću uličnu mrežu, te mogućnost priključka na sustav javne vodoopskrbe, odvodnje i opskrbe elektroenergijom).

U okviru naselja posebno su izdvojene i na kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena površina prikazane zone namijenjene razvoju određenih djelatnosti:

STAMBENA NAMJENA (S)

S - stambena namjena - površine stambene namjene su površine na kojima su postojeće i planirane građevine stambene ili stambeno-poslovne namjene.

S obzirom na genezu i karakter samog naselja Molunat stambena namjena odnosi se na već postojeće građevine stambene namjene (cca. 35-40) dok su nove zone stambene namjene prateći prirodnu konfiguraciju terena planirane uglavnom uz sjeverne rubove obuhvata Plana i protežu se uz novoplanirane i za rekonstrukciju predviđene prometnice.

Na površinama stambene namjene mogu se uređivati prostori za sljedeće prateće sadržaje:

- prodavaonice robe za dnevnu potrošnju i poslovni prostori do 150 m² građevinske (brutto) površine (GBP),

- ostali prateći sadržaji stanovanja (uslužni) na maksimalno 30 % građevinske (brutto) površine (GBP) građevine.

Smještajne jedinice za obavljanje ugostiteljsko-turističke namjene ("apartmani" ili sobe za izdavanje) mogu biti u sklopu stambene građevine, uz uvjet da unutar jedne stambene građevine mogu biti površine do najviše 30 % građevinske (brutto) površine (GBP), a uređuju se prema posebnim propisima za navedenu problematiku.

Na površinama stambene namjene ne mogu se graditi građevine za proizvodnju, skladišta, servisi i drugi sadržaji koji bukom, mirisom i drugim nepovoljnim utjecajima ometaju stanovanje.

Uvjeti gradnje definirani su u točki 3.6. ovog dijela Plana kao i u Odredbama za provođenje istog.

MJEŠOVITA NAMJENA (M)

M1 - mješovita namjena, pretežito stambena - na površinama mješovite - pretežito stambene namjene postojeće i planirane građevine su pretežito stambene, a mogući su i poslovni sadržaji koji ne ometaju stanovanje.

Mješovita namjena - pretežito stambena (M1) planirana je na površinama sa sadržajem stambene namjene većim od 50 % ukupne površine građevina, čija dispozicija je moguća u svim etažama građevine.

Zone mješovito-pretežito stambene namjene odnosi se na zonu iznad auto kampa u uvali Smokvica.

Na kartografskom prikazu 4.1. Oblici korištenja naznačene su zone sanacije, rekonstrukcije te nove gradnje.

Na površinama mješovite - pretežito stambene namjene, mogu se graditi i uređivati sadržaji za:

- trgovine do 400 m² brutto razvijene površine (BRP),
- tihi obrt i usluge, (krojač. frizer, fotograf, servis kućanskih aparata i sl.) i intelektualne usluge - uredi, poslovni prostori i sl., na maksimalno 40 % građevinske bruto površine građevine,
- pošte, banke i sl., na maksimalno 40 % građevinske bruto površine građevine.
- ugostiteljstvo i turizam.

Unutar površina mješovite namjene dopuštena je gradnja pojedinačnih smještajnih građevina (hotel, pansion, prenoćište i sl.) kapaciteta do maksimalno 50 kreveta.

Na površinama mješovite-pretežito stambene namjene ne mogu se graditi bučni obrti i proizvodne građevine, skladišta i drugi sadržaji koji zahtijevaju intenzivan promet ili na drugi način (bukom, prašinom i sl.) ometaju stanovanje.

Postojeći sadržaji ne smiju se rekonstruirati i širiti, već se moraju prenamijeniti u sadržaje primjerene predmetnoj zoni.

Uvjeti gradnje definirani su u točki 3.6. ovog dijela Plana kao i u Odredbama za provođenje istog.

M2 - mješovita namjena, pretežito poslovna - na površinama mješovite - pretežito poslovne namjene mogu se graditi jednonamjenske poslovne građevine i stambeno-poslovne građevine.

Mješovita namjena - pretežito poslovna (M2) planirana je na površinama sa sadržajem poslovne namjene većim od 50 % ukupne površine građevina, čija dispozicija je moguća u svim etažama građevine.

Površine za mješovitu - pretežno poslovnu namjenu nalaze se ili se planiraju uz značajnije urbane poteze i u središnjim prostorima naselja te u prizemlju obvezno imaju javne ili poslovne sadržaje.

Unutar obuhvata Plana postojeće zone mješovito-pretežito poslovne namjene odnose se na lokacije uz prometnicu kroz naselje Molunat koja služi i kao šetnica, a za koje je predviđena sanacija i rekonstrukcija sukladno kartografskom prikazu 4.1. Oblici korištenja.

Nove zone mješovite - pretežno poslovne namjene planirane su:

- u središnjem dijelu obuhvata Plana, duž cijele uvale,
- na krajnjem jugoistočnom dijelu obuhvata Plana,
- na zapadnom dijelu obuhvata koji obuhvaća Metale i poluotok,
- na dva izdvojena dijela obuhvata Plana.

Unutar površina mješovite namjene dopuštena je gradnja pojedinačnih smještajnih građevina (hotel, pansion, prenoćište i sl.) kapaciteta do maksimalno 50 kreveta.

Uvjeti gradnje definirani su u točki 3.6. ovog dijela Plana kao i u Odredbama za provođenje istog.

JAVNA I DRUŠTVENA NAMJENA (D)

Javne i društvene djelatnosti pripadaju grupi središnjih funkcija, čine urbanu nadogradnju nekog područja, te su usmjerene prema podizanju standarda i kvalitete života.

One podižu obrazovnu, kulturnu i znanstvenu razinu te zdravstvenu kulturu cjelokupnog stanovništva u njihovom gravitacijskom i utjecajnom području i predstavljaju aktivnog činitelja ekonomskog i društvenog razvoja.

Upravna	D1
Socijalna	D2
Zdravstvena	D3
Predškolska	D4
Školska	D5
Kulturna	D6
Vjerska	D7

Javni i društveni sadržaji planirani su sukladno potrebama veličine naselja odnosno broja stanovnika, a njihova izgradnja je moguća i u ostalim zonama predviđenima za gradnju.

Postojeće zone javne i društvene namjene (D) unutar obuhvata Plana su:

Školstvo - D5

Osnovna škola Gruda - Područna škola Molunat

Vjerski sadržaji - D7

Postojeći sakralni objekt, Crkva Sv. Ivana s grobljem definirana je na lokaciji koja je prikazana u Planu te je za nju što se tiče oblika korištenja predviđeno održavanje te sanacija uz potrebno adekvatno uređenje okućnice i okoliša s obzirom da se radi o lokaciji koje predstavlja i turističku znamenitost.

Zone javne i društvene namjene zadržavaju se u postojećim okvirima, a za planirano širenje određenih središnjih funkcija te javnih i društvenih djelatnosti predviđena je zona

u samom ulazu u naselje Molunat te u planiranim zonama mješovite namjene (M) jer je tendencija da se Molunat sa sadašnjom niskom razinom urbaniteta pretvori u urbano središte sa svim pripadajućim funkcijama.

Budući sadržaji za kojima će se sasvim sigurno ukazati potreba s daljnjim demografskim i gospodarskim razvojem naselja Molunat mogu se ostvarivati sukladno zakonu i posebnim propisima za pojedine namjene objekata po principu uklapanja u postojeću fizionomiju naselja.

Sadržaji javnih i društvenih djelatnosti mogu se graditi ili uređivati u dijelu građevina stambene (S) namjene uz slijedeće uvjete:

- mogu zauzimati maksimalno 35 % građevinske (brutto) površine (GBP),
- dispozicija i primarne i sekundarne namjene moguća je u svim etažama građevine sukladno posebnim propisima.

Sadržaji javnih i društvenih djelatnosti mogu se graditi ili uređivati u dijelu građevina namijenjenim pretežito stanovanju (M1) i pretežito poslovnoj zoni (M2) uz slijedeće uvjete:

- mogu zauzimati maksimalno 50 % građevinske (brutto) površine (GBP),
- dispozicija i primarne i sekundarne namjene moguća je u svim etažama građevine sukladno posebnim propisima.

To se posebno odnosi na javne ustanove u kulturi te ostale kulturne institucije obuhvaćaju muzejsko-galerijske i izložbene djelatnosti, kazališne i glazbeno-scenske djelatnosti, knjižnice, multimedijalne i kulturne centre, a koje kronično nedostaju/ne postoje, ne samo u Moluntu nego i u cijeloj Općini.

Uvjeti gradnje definirani su u točki 3.6. ovog dijela Plana kao i u Odredbama za provođenje istog.

GOSPODARSKA NAMJENA - POSLOVNA (K)

Građevine gospodarskih djelatnosti mogu se smjestiti na površinama gospodarske namjene tj. poslovne namjene - K, ugostiteljsko-turističke namjene - T, mješovite - pretežno stambene namjene - M1 i mješovite - pretežno poslovne namjene - M2.

Zone gospodarske namjene unutar obuhvata Plana odnose se na zone pretežito uslužne namjene (K1):

- turistička zajednica, na zapadnom dijelu obuhvata Plana, na ulazu u naselje Molunat,
- montažni objekt (kiosk), neposredno uz luku Molunat, određena je zamjena čvrstim objektom sukladno odluci Općine Konavle i odredbama ovog Plana.

Planom predviđeni prostori za gospodarsku namjenu mogu mijenjati funkciju u skladu s promjenama i društveno-ekonomskim kretanjima.

Navedeni objekti se nalaze unutar obuhvata obalnog dijela uvale Gornji Molunat za koji je određena potreba raspisivanja arhitektonsko urbanističkog natječaja čime će se dobiti kvalitetnije rješenja šireg prostora te će se detaljni Projektni zadatak kao podloga za raspis predmetnog natječaja izraditi sukladno ovom Planu te propisanim konzervatorskim smjernicama.

Zone pretežito uslužne namjene (K1) zadržavaju se u postojećim okvirima, a za planirano širenje određenih poslovnih djelatnosti predviđene su planirane zone mješovite (M)

namjene. Uvjeti gradnje i uređenja definirani su u točki 3.6. ovog dijela Plana kao i u Odredbama za provođenje istog.

Crkva Sv. Ivana s grobljem

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

GOSPODARSKA NAMJENA - UGOSTITELJSKO-TURISTIČKA (T)

Površine gospodarske namjene - ugostiteljsko-turističke (T) određene su za:
Kamp T3

Omogućena je izgradnja kampa s pratećim sadržajima trgovačke, uslužne, ugostiteljske, športske, rekreacijske i zabavne te slične namjene.

Stanovanje, ni stalno ni povremeno, u ovoj namjeni nije dozvoljeno.

Smještajne jedinice u autokampu ne smiju biti povezane s tlom na čvrsti način.

Zone ugostiteljsko-turističke namjene unutar obuhvata Plana su:

- Auto kamp Monika, površine 0,51ha,
- Auto kamp Marinero, površine 0,11 ha,
- Auto kamp Adriatic I, površine 0,38 ha,
- Auto kamp Adriatic II, površine 0,17 ha,
- Auto kamp u neposrednoj blizini zidina Molunata, površine 0,16 ha

Uvjeti gradnje i uređenja navedenih turističkih zona - auto kampova definirani su u točki 3.6. ovog dijela Plana, u Odredbama za provođenje istog te posebnim propisima Republike Hrvatske.

Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Zone športsko-rekreacijske namjene (R) koje se nalaze neposredno uz navedene postojeće i planirane zone ugostiteljsko-turističke namjene koje ih i koriste mogu se uređivati i koristiti na način kako je navedeno u tekstu koji slijedi.

ŠPORTSKO-REKREACIJSKA NAMJENA (R)

Unutar obuhvata Plana predviđene su zone športsko-rekreacijske namjene, kako zbog podizanja kvalitete života domaćeg stanovništva tako i zbog poboljšanja turističke ponude što je primarna djelatnost na prostoru Molunta, a odnose se na zadržani prirodni oblik obalnog područja te na plaže s pratećim sadržajima.

Zadržan prirodni oblik obalnog područja (R1) zadržava se u prirodnom obliku, potpuno očuvanih zatečenih prirodnih obilježja - neuređena kupališta.

Unutar obuhvata Plana nalaze se dva uređena kupališna područja (R2), uvala Gornji Molunat i uvala Puči za koje je predviđeno uređenje za boravak na otvorenom uz obvezno hortikulturno uređenje tako da:

- uređena kupališta obuhvaćaju otvorene površine namijenjene sunčanju i kupanju, nadzirane i pristupačne s morske i kopnene strane, mogu se opremiti tuševima, platoima, sunčalištima, prilazima moru za osobe sa smanjenom pokretljivošću, dječjim igralištima te eventualno športskim igralištima (za odbojku, tenis, boćanje i sl.) pod uvjetom da lokacijski ne ometaju osnovnu funkciju kupališta.
- na području uređenih kupališta nije dopušteno ograđivati plaže, prekidati javne šetnice i onemogućavati pristup moru.
- zone športsko-rekreacijske namjene, plaže i šetnice ne mogu služiti kao kolni pristupni put za turistička naselja i ostale objekte,
- uređenje plaža provodi se učvršćenjem postojeće obale radi zaštite od utjecaja mora, povećanjem šljunkovitih i pješčanih površina, uređenjem površina u pozadini plaže za boravak, interpolacijom manjih prostora boravka u stjenovitim dijelovima, sve prema idejnom rješenju kojim je potrebno zadržati što više prirodnih dijelova plaže.

Na području uređenog kupališnog područja (R2) uvale Gornji Molunat moguća je gradnja jedne prateće građevine koja upotpunjuje i služi osnovnoj djelatnosti (garderobe, sanitarije, manji ugostiteljski sadržaji) maksimalne građevinske bruto-površine (GBP-e) do 100 m², visine prizemlja ili najviše 4,0 m od najniže točke uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine, a na lokaciji postojećih objekata.

Na području uređenog kupališnog područja (R2) uvale Puči nije dozvoljena gradnja novih objekata već je moguća sanacija te rekonstrukcija već postojećih objekata:

- ugostiteljsko-turistički objekt uz postojeći Auto kamp Monika, u funkciji, predviđena je sanacija u postojećim gabaritima
- poslovni objekt - uslužni (objekti bivšeg Agruma), između zidina Molunta i Auto kampa u neposrednoj blizini zidina Molunta, predviđena je rekonstrukcija u postojećim gabaritima

Zone športsko-rekreacijske namjene nalaze se u obuhvatu obalnog dijela uvale Gornji Molunat za koji je određena potreba raspisivanja arhitektonsko urbanističkog natječaja u svrhu dobijanja što kvalitetnijeg rješenja prostora te će se detaljni Projektni zadatak kao podloga za raspis predmetnog natječaja izraditi sukladno ovom Planu te propisanim konzervatorskim smjernicama.

JAVNE ZELENE POVRŠINE

Pejzažno zelenilo	Z1
Arheološki park	Z2

Pejzažno zelenilo (Z1) je pretežno neizgrađeni prostor oblikovan radi potrebe zaštite krajobrazu i okoliša (nestabilne padine, tradicijski krajolici, zaštita od buke, zaštita zraka, zaštita spomenika kulture) u kojem se zadržavaju postojeće, a zabranjuje gradnja novih građevina.

Planom se povećavaju navedene površine s obzirom da unose nove vrijednosti u strukturu naselja te povećavaju njegovu atraktivnost, a unutar granica Plana javne zelene površine određene su na površinama s već postojećim gore navedenim namjenama te na novim površinama pa zahvati na očuvanju i uređenju zahtijevaju pažljiv, korektan i visokoprofesionalni pristup.

Park - arheološki park (Z2) kao dio javnih zelenih površina trebao bi dobiti dodatnu ambijentalnu i funkcionalnu vrijednost obzirom da se nalazi u obuhvatu obalnog dijela uvale Gornji Molunat, unutar njega, uzduž cijele prevlake poluotoka Molunta, u duljini od nepunih 400 metara, proteže se od Gornje do Donje uvale, tj. od sjeveroistočnog do sjeverozapadnog morskog zaljeva, povijesni kameni obrambeni zid.

Zidine Molunta jedini su sačuvani dio nekada brižljivo planiranog naselja koje je trebalo poslužiti kao zbjege okolnom stanovništvu u slučaju opasnosti, a u okviru planskog zahvata ističe se važnost obnove zidina bez mogućnosti nove izgradnje u predviđenom zaštitnom pojasu, te potreba reduciranja visokog zelenila radi mogućnosti njihova sagledavanje iz svih vizura naselja.

Park - arheološki park nalazi se u obuhvatu obalnog dijela uvale Gornji Molunat za koji je određena potreba raspisivanja arhitektonsko-urbanističkog natječaja u svrhu dobijanja što kvalitetnijeg rješenja prostora te će se uvjeti gradnje i uređenja odrediti sukladno ovom Planu i rezultatima arhitektonsko-urbanističkog natječaja kao i propisanim konzervatorskim smjernicama, a na osnovu detaljnog Projektnog zadatka.

Park se odnosi i na rekreaciju stanovnika i posjetitelja uz mogućnost uređenja muzeja na otvorenom, lapidarija, arheoloških izložbi, održavanja određenih kulturnih odgađanja, sve u duhu tradicije (đardin), a uz visoku razinu urbane opreme kako bi park funkcionalno služio posebno mlađim i starijim dobnim skupinama stanovništva.

Kod projektiranja ovih objekata treba posebno voditi računa o mjerilu i međusobnom odnosu volumena građevina, odnosu prema uličnoj mreži, pristupu objektima, orijentaciji i oblikovanju objekata te hortikulturnom rješenju i organizaciji otvorenih površina, a sukladno zadanim standardima.

Također je važno ovaj kompleks položajem i masama nametnuti kao značajnu atrakciju naselja Molunat.

POLJOPRIVREDNO TLO ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE P

Unutar obuhvata Plana zadržava se i štiti poljoprivredno tlo osnovne namjene koje stanovništvo koristi za vlastite potrebe i kao dodatni izvor prihoda.

Tendencija je da se korištenje poljoprivrednog tla osnovne namjene zadržava u neizloženim dijelovima parcela dok se u vizualno izloženim dijelovima parcela potiče sadnja ukrasnog bilja.

ULIČNA MREŽA

S obzirom da je postojeća ulična mreža unutar obuhvata Plana substandardna, predviđena je u izgrađenim dijelovima naselja njena rekonstrukcija i proširenje koridora, gdje god to zatečena legalna gradnja omogućava te uspostavljanje kvalitetnije međusobne veze između dijelova naselja i šire (autobusne veze, ekološka vozila i sl.).

Posebnu vrijednost u prometnom i krajobraznom smislu predstavlja i planirana šetnica duž cijele obalne linije obuhvata Plana.

U svim planiranim zonama predviđena je u označenim koridorima gradnja nove ulične mreže s pratećom infrastrukturom.

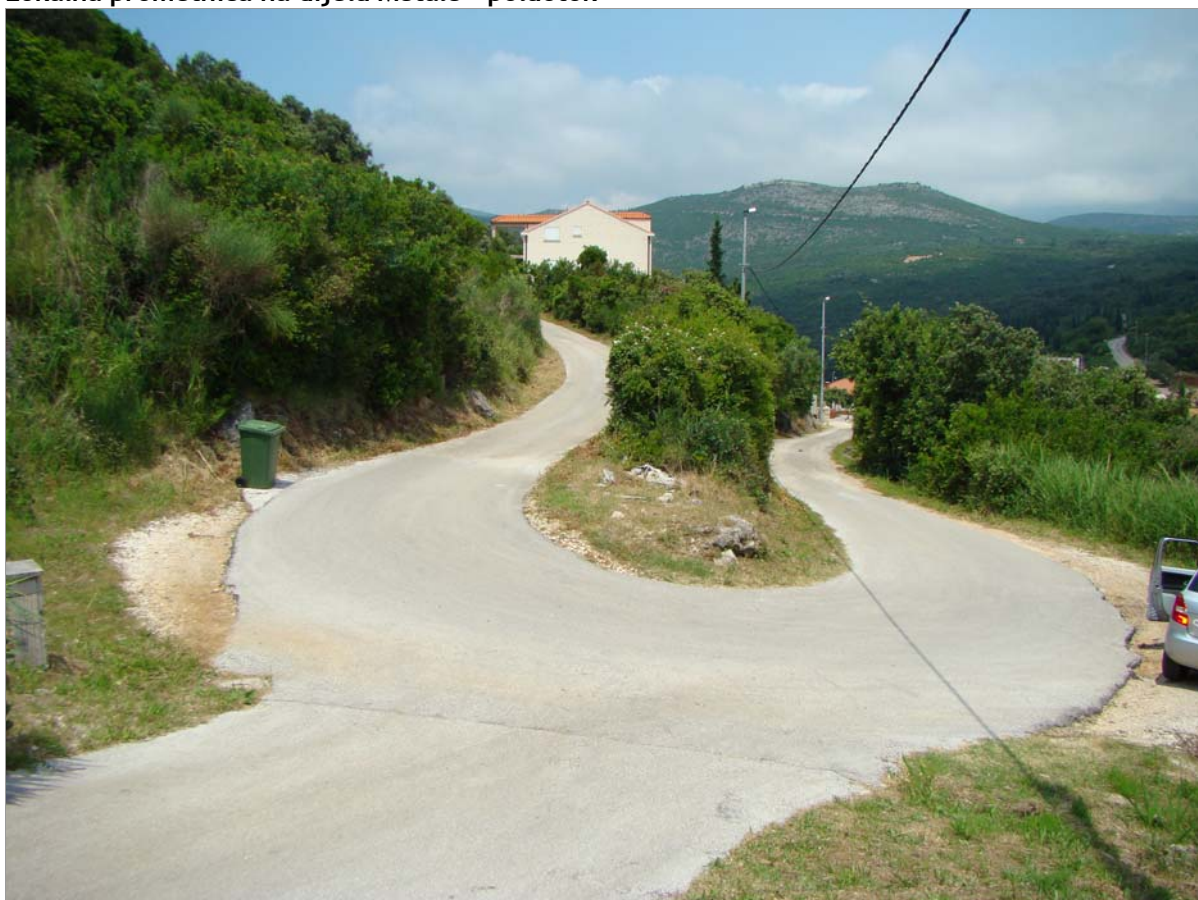
POVRŠINE INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

IS

Planom se predviđa održavane, dogradnja i širenje infrastrukturne mreže u kapacitetima potrebnim za zadovoljenje postojećeg i planiranog broja stanovnika kao i posjetitelja s obzirom na usmjerenost područja na turističku djelatnost.

Površine predviđene za infrastrukturne sustave nalaze se i unutar zona određenih za druge namjene.

Lokalna prometnica na dijelu Metale - poluotok

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

POMORSKI PROMET

Prema djelatnostima koje se u njima obavljaju, a sukladno posebnim propisima, Planom su utvrđene slijedeće luke:

- morska luka otvorena za javni promet lokalnog značaja,
- morska luka posebne namjene - luka nautičkog turizma vrste sidrište.

Planirano stanje detaljno je definirano u slijedećim poglavljima (3.4. Promet) te na kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena površina i 2.1. Promet gdje je iskazan postojeći i planirani pomorski promet (morska luka otvorena za javni promet lokalnog značaja).

Uvjeti gradnje i uređenja luke otvorene za javni promet te luke nautičkog turizma tipa sidrište definirani su u točki 3.5. ovog dijela Plana kao i u Odredbama za provođenje istog.

Dio Poluotoka s budućim Arheološkim parkom

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

GROBLJE

Unutar obuhvata UPU-a Molunat postojeće groblje uz Crkvu Sv. Ivana zadržava svoju namjenu u postojećim gabaritima.

Za površinu postojećeg groblja je od oblika korištenja predviđeno održavanja, sukladno kartografskom prikazu 4.1. Oblici korištenja.

GRAĐEVINSKA PODRUČJA POSEBNE NAMJENE

Temeljem posebnog zakona te Prostornog plana uređenja Općine Konavle (Službeni glasnik Općine Konavle 09/07, 01/08, 06/08) na području Općine Konavle određeni su vojni kompleksi od interesa obrane kao zone posebne namjene:

1. Kaponiri "Čilipi" (Čilipi)
2. OUP "Glavica" (Vitaljina)
3. vojni kompleks RP "Financijska kuća" i maskirni vezovi Molunat
4. vojni kompleks "Straža" (Mikulići)
5. vojni kompleks "Resnica" (Mikulići)
6. vojni kompleks "Jasenice" (Jasenice)
7. tt 561. Ilijin vrh kod s. Poljice
8. tt 240. Velje brdo (Komaji)
9. tt 230. Suvarevina (Popovići)

Za navedene vojne komplekse su definirane zaštitne i sigurnosne zone prema posebnom pravilniku.

Unutar obuhvata ovog Plana ne nalazi se niti jedna od navedenih zona, a zona zabrane gradnje prilagođena je granicama građevinskog područja naselja tj. obuhvatu ovog Plana.

Vojni kompleks RP "Financijska kuća" i maskirni vezovi Molunat (1,2,3) smješteni su na poluotoku u neposrednoj blizini granice obuhvata Plana i spadaju u Zonu posebne namjene - zonu zabranjene gradnje (potpuna zabrana bilo kakve izgradnje, osim objekata za potrebe obrane) dok je postojeću gradnju koja ne ugrožava funkcionalnost vojnih uređaja moguće zadržati sukladno posebnim propisima o zaštitnim i sigurnosnim zonama vojnih objekata.

Sukladno posebnim propisima zona zabrane gradnje za kompleks "Financijska kuća" iznosi 700 m od osi uređaja. Navedena zona je prilagođena granicama građevinskog područja naselja te postojeće prirodne plaže ali ostaje potreba ishođenja posebnih uvjeta MORH-a.

Za maskirne vezove Molunat 1, 2 i 3 zona zabranjene gradnje je 200 m od granice vojnog objekta ali je prilagođena granici postojeće prirodne plaže locirane jugozapadno od vojnog kompleksa maskirni vezovi uz potrebu ishođenja posebnih uvjeta MORH-a.

3.3. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu, način korištenja i uređenja površina

Iskaz prostornih pokazatelja (sukladno kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena površina, u mjerilu 1:2000) prikazan je u obliku tablice kako slijedi:

Iskaz prostornih pokazatelja unutar obuhvata Plana

NAMJENA	POVRŠINA (ha)	% OD POVRŠINE OBUHVATA UPU-a
STAMBENA NAMJENA (S)	9,37	23,93
MJEŠOVITA NAMJENA (M)	8,19	20,91
JAVNA I DRUŠTVENA NAMJENA (D)	0,11	0,28
GOSPODARSKA NAMJENA - POSLOVNA (K)	0,12	0,32
GOSPODARSKA NAMJENA - UGOSTITELJSKO-TURISTIČKA (T)	1,32	3,37
ŠPORTSKO-REKREACIJSKA NAMJENA (R)	3,42	8,78
JAVNE ZELENE POVRŠINE	6,24	15,93
POLJOPRIVREDNO TLO ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE (P)	0,83	2,12
ULIČNA MREŽA	9,35	23,81
POVRŠINE INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA (IS)	0,015	0,04
GROBLJE	0,059	0,15
LUKA OTVORENA ZA JAVNI PROMET LOKALNOG ZNAČAJA - OBUHVAT NA KOPNU	0,14	0,36
OBUHVAT UPU-a "MOLUNAT"	39,16	100

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Odnos prema postojećoj izgradnji definiran je na osnovu podataka iz raspoložive katastarske podloge, odnosno provedene analize građevinskog fonda u zoni obuhvata.

Zbog izrazitih deformacija službenog katastarskog plana na području zahvata Plana (naselje Molunat, K.O. Đurinići), predloženi uklop katastarskog plana na PGP treba smatrati načelnim, tj. dovoljno dobrim u svrhu izrade Plana. Položaj pojedinačnih granica parcela je "načelan" te su moguća neslaganja s prikazanim granicama i u daljnjim postupcima potrebno ih je rješavati kroz pojedinačne uklope katastarske mape odnosno izradom pojedinačnih posebnih geodetskih podloga (PGP) čime će se definirati status objekta na pojedinačnoj parceli kao i dijela okolnih čestica.

Kao rezultat navedenog i iskaz prostornih pokazatelja unutar obuhvata Plana također može pokazati određena odstupanja koja će se utvrditi i prema potrebi ispraviti na isti način.

Namjena površina - usporedba normativa s planiranom namjenom

NAMJENA	OKVIRNI ODNOSI POVRŠINA (%)	PROSJEČNA VRIJEDNOST (%)	UPU "MOLUNAT" (%)
STANOVANJE	31 - 47	36	44
CENTRALNE FUNKCIJE	3 - 10	5	1
INDUSTRIJA, GOSPODARSTVO/TURIZAM	9 - 18	11	5
ZELENE POVRŠINE	8 - 29	15	23
PROMET	10 - 25	16	24

UKUPNO ORIJENTACIJSKI	-	100	97*
-----------------------	---	-----	-----

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

*** Ostala namjena (poljoprivredno zemljište, površine infrastrukturnih sustava, groblje) - 3 %**

Iz usporedbe normativa s planiranom namjenom unutar obuhvata UPU-a "Molunat" vidljivo je da je buduća namjena površina u skladu s navedenim normativima.

Površine namijenjene stanovanju unutar obuhvata Plana iznad su okvirnih vrijednostima jer se dio površina za stanovanje predviđa i u zonama mješovite-pretežito poslovne namjene namjene, ali treba naglasiti da je naselje Molunat svojom genezom usko vezano i zapravo usmjeravano razvojem turističke djelatnosti.

Komplementarno tome i gospodarska namjena je ispod minimalnih normativa, ali treba uzeti u obzir karakter turističke djelatnosti u naselju Molunat koji se uglavnom odnosi na individualni smještaj (apartmani, sobe), a koji se predviđa i u zonama mješovite-pretežito poslovne namjene (M).

Određeni nesklad pojavljuje se kod iskaza površina za centralne funkcije (1 %), međutim određen dio centralnih funkcija planiran je unutar zona mješovite namjene.

Sukladno navedenom evidentna je uravnoteženost između okvirnih odnosa površina za određene namjene što je bio i cilj izrade UPU-a "Molunat".

Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

3.4. Promet

Prometna i ulična mreža

Postojeće stanje

Molunat je smješten blizu granice sa Crnom Gorom i udaljen je 20 km od zračne luke Čilipi i 40 km od grada Dubrovnika. Do područja UPU "Molunat" dolazi se preko državne ceste D516 koja jugoistočno ide prema granici sa Crnom gorom a sjeverozapadno do državne ceste D8 (poznatijom kao Jadranska magistrala) te dalje prema sjevernim područjima. Sa državne ceste D516 prema Moluntu se odvaja županijska cesta Ž6240 koja se zatim račva, te se nastavlja sa županijskom cestom Ž6242 koja dolazi do samog područja predmetnog UPU-a "Molunat". Do područja UPU-a "Molunat" može se još doći preko odvojka sa županijske cesti Ž6242.

Podaci o prometnom opterećenju za županijsku cestu Ž6242 koja vodi do samog Molunta ne postoji, no evidentno je da je veličina prometa vrlo niska budući je Molunat pretežno vikend naselje, bez infrastrukture, većih kapaciteta i ponude. Na području se nalaze četiri manja autocampa te se preko promatranog područja dolazi do vojnog objekta koji se nalazi na obližnjem poluotoku.

Primjetno je povećanje prometa u ljetnoj sezoni.

Postojeće stanje cesta na čitavom području općenito možemo reći da je jako loše. Osnovna prometna mreža je naslijeđena, prilagođavana potrebama vremena u kojem je nastajala, prilagođena morfologiji terena i načinu života stanovništva.

Prometno-tehnički elementi postojećih prometnica izrazito su nepovoljni, ceste su preuske, strme, loših vertikalnih i horizontalnih elemenata, bez nogostupa.

Organiziranih prostora za promet u mirovanju na području UPU "Molunat" nema.

Postoji linija međugradskog prometa no ne postoje uređena autobusna ugibališta.

Planirano stanje

Rješenjem ovog Plana dograđuje se postojeća ulična mreža s ciljem osiguranja pristupa u nove zone te poboljšanja prometnog standarda u Moluntu na način prikazan na kartografskom prikazu infrastrukturnih sustava i mreža 2.1. Promet, u mjerilu 1:2000.

Zadržan je postojeći način i trase kojima se dolazi u područje UPU "Molunat", a to su županijskom cestom Ž6242 te županijskom cestom Ž6265 koja od spoja sa Ž6242 vodi kroz naselje Molunat do luke otvorene za javni promet lokalnog značaja.

Na mjestu gdje županijska cesta Ž6242 ulazi u promatrano područje umjesto dosadašnjeg neuređenog raskrižja planira se izgradnja kružnog raskrižja.

Primarni kostur prometne mreže čine novoplanirane prometnice locirane iznad postojeće izgradnje paralelno sa obalom. Na taj kostur nadovezana je mreža ostalih prometnica.

Planirana ulična mreža sastoji se od nekoliko vrsta cesta različite kategorije:

- županijska cesta Ž6242 - glavna prometnica u funkciji povezivanja naselja sa širim područjem (u grafičkim priložima oznaka "Ž"),

Profil :

- nogostup	1,60 m
- kolnik	2 x 3,20 m = 6,40 m
- nogostup	1,60 m
- ukupno	9,60 m

- glavne gradske prometnice kao primarni kostur prometne mreže unutar područja UPU-a "Molunat" omogućuju povezivanje svih dijelova naselja (u grafičkim prilogima oznaka "A"),

Profil :

- nogostup	1,60 m
- kolnik	2 x 3,00 m = 6,00 m
- nogostup	1,60 m
- ukupno	9,20 m

- sekundarne gradske prometnice (u grafičkim prilogima oznaka "B1", "B2") niže kategorije u funkciji povezivanja stambenih i drugih zona,

Profil B1:

- nogostup	1,60 m
- kolnik	2 x 2,75 m = 5,50 m
- nogostup	1,60 m
- ukupno	8,70 m

Profil B2:

- nogostup	1,60 m
- kolnik	2 x 2,25 m = 4,50 m
- nogostup	1,60 m
- ukupno	7,70 m

- pristupne prometnice u funkciji povezivanja građevinskih parcela (u grafičkim prilogima oznake "C1", "C2"),

Profil C1:

- nogostup	1,60 m
- kolnik	2 x 2,75 m = 5,50 m
- nogostup	1,60 m
- ukupno	8,70 m

Profil C2:

- nogostup uz postojeće kuće i okućnice	0,80 - 1,60 m
- kolnik	3,20 m
- nogostup uz obalni pojas	1,60 m
- ukupno	5,60 - 6,40 m

- kolno-pješački put (u grafičkim prilogima oznake "D"),

Profil :

- kolno-pješački put	02,50 - 4,50 m
----------------------	----------------

- pješačke staze

Profil :

- pješačke staze	min. 2,00 m
------------------	-------------

Sve prometnice trebaju biti opremljene adekvatnom horizontalnom i vertikalnom signalizacijom.

Sustav odvodnje oborinskih voda s prometnice treba biti takav da omogući nesmetano odvijanje kolnog i pješačkog prometa, a u skladu s vodozaštitnim uvjetima (oborinski kolektori, upojni bunari i sl, otvoreni ili zatvoreni sustav odvodnje).

Pješački prijelazi trebaju biti prilagođeni kretanju osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti.

Njihovu lokaciju potrebno je birati u skladu s ostalom mrežom pješačkih šetnica, stubišta te zona na kojima se pješaci okupljaju.

Sve usjeke i nasipe koje se uz prometnicu javljaju, treba na uklopiti u prirodni ambijent, izgradnjom zidova maksimalne visine do 1,5 m (iznimno do 3 m) obloženih slaganim kamenom i terasa koje će se ozeleniti u skladu s ostalom krajobraznom arhitekturom. Sve prometnice treba opremiti javnom rasvjetom, dodatno osvijetliti raskrižja i pješačke prijelaze.

Koridor prometnice namijenjen je mogućnostima korigiranja trase prometnice tokom daljnjih faza projektiranja, koristeći detaljnije spoznaje u prostoru i prostornim odnosima, a sve do verificiranog idejnog projekta prometnice.

Unutar koridora prometnice se, do izrade idejnog projekta, ne može locirati ni jedan novi objekt.

Budući da je prometnica longitudinalni objekt u prostoru, prije izgradnje objekta koje graniče s prometnicom treba izraditi idejni projekt prometnice i parcelacijski objekt iste te se tek tada mogu izdati dozvole za gradnju.

Na svim prometnicama postojeće i planirane prometne mreže koridor je 5,0 m od regulacijske linije tj. nogostupa prometnice.

Pješački promet odvija se razgranatom mrežom nogostupa novoplaniranih prometnica, postojećih i novih dužobalnih šetnica te pješačkih stepeništa.

Raskrižje na istočnom dijelu obuhvata Plana, neposredno uz luku Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Pješačke staze i stepeništa riješena su u skladu s namjenom pojedinih dijelova naselja i prostornim mogućnostima.

Unutar obuhvata Plana nalazi se i Lungo mare, dio moguće šetnice koja bi se protezala uzduž obale od Cavtata do Molunta i mogla postati temeljna turistička silnica koja povezuje strme i kamenite obale - klifove dinamične morfologije s otvorenim morem, a njen položaj morao bi se odrediti sukladno posebnom programu i projektu kojim bi se na kvalitetan način valoriziralo postojeće prirodno, ali i kulturno bogatstvo.

Promet u mirovanju je poseban problem svih većih gradova, a osobit je problem turističkih naselja. Znatna je razlika u potrebama parkirnih mjesta u sezoni i izvan sezone te je osiguravanje dovoljnog broja parkirnih mjesta izuzetno složeno, često gotovo nemoguće.

Također poseban problem predstavljaju privatni turistički kapaciteti, sobe i apartmani, koji svoje potrebe za parkirnim mjestima rješavaju na prometnicama i nogostupima.

Predviđa se da je za jedno PM potrebno oko 25 m².

Osnovne postavke rješavanja prometa u mirovanju su slijedeće:

- na svakoj privatnoj parceli mora se osigurati dovoljan broj parkirnih mjesta unutar parcele ovisno o namjeni, veličini te broju stambenih jedinica građevine. Izuzetak tome mogu biti ona područja gdje je onemogućen pristup osobnim automobilima u postojećem stanju. Za takva mjesta predviđeno je parkiranje u javnim garažnim objektima,
- turistički kapaciteti tipologije T3 (kamp) trebaju potrebe za parkirnim mjestima zadovoljiti na vlastitim parkirnim površinama i garažama ovisno o kategorizaciji i broju mjesta, sukladno posebnim propisima,

Raskrižje na ulazu u naselje Molunat, Metale

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

- turistički kapaciteti tipologije mali obiteljski hoteli i pansioni trebaju potrebe za parkirnim mjestima zadovoljiti na vlastitim parkirnim površinama i garažama ovisno o kategorizaciji i broju ležajeva, sukladno važećim propisima Republike Hrvatske.

Kriterij za određivanje kapaciteta pojedinih građevina ovisno o namjeni i veličini je slijedeći:

- stan do 50 m² - 1PM, do 80 m² - 2 PM,
- stambene građevine 2 PM/1 stan ili 2PM na 100 m²
- poslovni sadržaji u funkciji restorana, kavane, trgovine, banke, agencije, poslovnice sa 1PM na 25 m² bruto površine
- poslovni sadržaji u funkciji kongresne dvorane, kina, dvorane za javne skupove, uredi i kancelarije sa 1 PM na svakih 50 m², ali min 1 PM na svaki ured ili kancelariju.
- caffe bar, slastičarnica 1PM na 10 m²
- športsko-rekreacijske površine otvorenog igrališta sa 1 PM na 250 m² uređene površine
- rekreacijske površine "otvorenog" korištenja - kupalište, plaže sa 1 PM na 50 m² uređene površine.

Ako se promet u mirovanju rješava podzemnim etažama iste se izuzimaju iz izračuna koeficijenta iskorištenosti (kis) i mogu se graditi do linije koridora prometnice označenog na kartografskim prikazima 1. Korištenje i namjena površina i 2.1. Promet, u mjerilu 1:2000.

Nakon donošenja Plana potrebno je razraditi lokacije unutar zona stambene i mješovite namjene, a za eventualne manje parkirališne površine stalnog i sezonskog karaktera.

Javni promet u Moluntu (Libertas d.o.o.), neposredno uz luku Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Iskazani parametri su orijentacijski i mogu se smanjiti ako se dio BRP-a u okviru građevine koristi kao garažni prostor, pa se za taj dio građevine ne primjenjuje standard osiguranja parkirnog mjesta.

Javni promet

Županijska cesta Ž6242 je jedina prometnica predviđena za javni autobusni promet u području. Planirano je uređenje jednog autobusnog ugibališta prema aktualnom pravilniku o autobusnim stajalištima. Uz autobusno ugibalište stajalište za putnike treba biti min širine 2m, ovisno o potrebama treba ga opremiti urbanom opremom te adekvatnom čekaonicom.

U vrijeme turističke sezone moguće je uvesti liniju javnog prijevoza u vidu električnog vlaka ili električnog minibusa koji bi prevezio turiste duž obale.

Pomorski promet

Prema djelatnostima koje se u njima obavljaju, a sukladno posebnim propisima, Planom su utvrđene slijedeće luke:

- morska luka otvorena za javni promet lokalnog značaja,
- morska luka posebne namjene - luka nautičkog turizma vrste sidrište.

Luka Molunat razvrstana je kao morska luka otvorena za javni promet lokalnog značaja, a trenutno ima određen broj komunalnih i ribarskih vezova te se koristi i za sezonski, uglavnom turistički promet izletničkim brodovima (Cavtat, Dubrovnik, izleti).

U površinu lučkog područja uključen je i kopneni dio obuhvata luke te akvatorij, obzirom da se kapaciteti za komercijalno iskorištavanje djelomično mogu ostvariti i unutar morske luke otvorene za javni promet lokalnog značaja sukladno posebnim propisima.

Gradnja i uređenje luka podrazumijeva intervenciju na obali gradnjom pomorskih građevina u skladu sa značajem luke i položajem u prostoru.

Prema djelatnostima koje se u luci otvorenoj za javni promet lokalnog značaja obavljaju, a sukladno posebnim propisima, Planom su predviđeni slijedeći sadržaji u luci Molunat:

- komunalni vezovi,
- ribarski vezovi,
- komercijalni vezovi (tipa luke nautičkog turizma, opremljeni potrebnom infrastrukturom),
- postaja javnog pomorskog putničkog prijevoza (JPP),
- istezalište.

U lukama otvorenim za javni promet moguće je popravljavanje, dogradnja postojećih i izgradnja novih obala, lukobrana, mulova, školjera, sidrenih sustava, postavljanje pontona i plutača za privez plovila. Dopuštene je izgradnja objekata kojima se poboljšavaju maritimni uvjeti u lukama. Dopušteno je postavljanje instalacija i opreme predviđene posebnim propisima iz područja sigurnosti plovidbe i zaštite okoliša.

Moguće rješenje za sezonski privez plovila (komercijalni vezovi) je i u obliku sidrišta (posebno obilježen morski akvatorij koji omogućuje sigurno sidrenje plovnih objekata i koji može biti opremljen opremom za sidrenje plovnih objekata, a čiji smještaj je objavljen u službenim pomorskim publikacijama), sve u sklopu luke otvorene za javni promet lokalnog značaja.

Sadašnja površina kopnenog dijela lučkog područja iznosi 0,14 ha, a planirano je proširenje akvatorija čija bi površina iznosila sveukupno 4,80 ha.

Obzirom da se kapaciteti za komercijalno iskorištavanje djelomično mogu ostvariti i unutar morske luke otvorene za javni promet lokalnog značaja sukladno posebnim propisima, potrebno je naglasiti da bi predloženo proširenje zadovoljilo kako sadašnje tako i buduće potrebe posebno korisnika komunalnih ali i korisnika komercijalnih vezova, time se i dodatno povećavaju sadržaji te razina usluge što je i cilj s obzirom na daljnji gospodarski (turistički) razvoj ne samo Molunta nego i cijele Općine Konavle.

Prema posebnim propisima Republike Hrvatske, kojima se regulira navedena problematika utvrđen je:

- operativni dio luke kao dio luke otvorene za javni promet namijenjen za privez plovila u javnom pomorskom prometu,
- komunalni dio luke kao dio luke otvorene za javni promet namijenjen za stalni vez plovnog objekta čiji vlasnik ima prebivalište na području jedinice lokalne samouprave,
- nautički dio luke kao dio luke namijenjen za privez nautičkih plovila,
- stalni vez kao vez na komunalnom dijelu luke za korištenje koji se zaključuje ugovorom s lučkom upravom na minimalno mjesec dana,
- dnevni ili tranzitni vez kao vez na nautičkom dijelu luke,
- zimovanjem u luci se smatra neprekinuti boravak plovila izvan nautičke sezone u luci na temelju sklopljenog ugovora o zimovanju s lučkom upravom,
- privezište je izdvojeno lučko područje koje je opremljeno za sigurno vezanje plovila, sidrište luke je dio morskog akvatorija namijenjen za sigurno sidrenje.

Detalj luke otvorene za javni promet lokalnog značaja Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Za normalno funkcioniranje luke nautičkog turizma vrste sidrište sukladno posebnim propisima potrebno je ispuniti uvjete:

- dio vodenog prostora pogodan za sidrenje plovniha objekata,
- oprema za sidrenje,
- interventni vez na obali s opremom za privez,
- odgovarajuće plovilo za potrebe sidrišta,
- oprema sidrišta u dobrom stanju i bez oštećenja,
- redovito prikupljanje otpada (posude na obali ili direktno s usidrenih plovniha objekata) te odvoz istog.

Kopneni sadržaji potrebni za funkcioniranje planirane luke nautičkog turizma vrste sidrište planirani su unutar luke otvorene za javni promet iz razloga što smještaj kopnenog dijela nove luke nautičkog turizma na lokaciji određenoj prostorno-planskom dokumentacijom višeg reda nije moguć obzirom da se radi o području zaštićenom zbog svojih prirodnih i kulturnih vrijednosti.

INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Za postojeću/planiranu Luku Molunat predviđa se kapacitet od oko 30 komunalnih vezova prosječne dužine plovila 10 m te oko 10 komercijalnih vezova što će se detaljno razraditi sukladno posebnim propisima.

U luci otvorenoj za javni promet mogu se postavljati pontoni, sidreni sustavi, plutače i ostala oprema za siguran privez plovila sukladno posebnim propisima.

Za planiranu luku nautičkog turizma kategorije sidrište predviđa se kapacitet od oko 20 vezova što će se detaljno razraditi sukladno posebnim propisima.

Zračni promet

U Čilipima (Općina Konavle), 20 km zapadno, nalazi se zračna luka Dubrovnik, s međunarodnim stalnim graničnim prijelazom I. kategorije.

Njezino značenje u prometnom sustavu ne samo predmetnog UPU-a već i Dubrovačko-neretvanske županije je vrlo veliko s obzirom da je zračni prometni sustav jedini vid prometa koji Županiju izvodi iz sadašnje djelomične prometne izolacije.

Preko Zračne luke Dubrovnik (koja spada u sekundarne međunarodne zračne luke "4E" kategorije i ima poletno-sletnu stazu dužine 3300 m, te je jedna od šest zračnih luka iste kategorije u Republici Hrvatskoj) Županija je na zadovoljavajući način povezana sa Zagrebom i svijetom.

Zračna luka je u poslijeratnom razdoblju obnovljena modernizacijom opreme, sanacijom i rekonstrukcijom svih građevina aerodroma i izgradnjom kontrolnog tornja, kako bi osigurala što kvalitetniju i sigurniju uslugu putnicima i drugim korisnicima zračne luke.

Obnova, proširenje i druge investicije u Zračnu luku Dubrovnik omogućavaju da zračni promet zadrži vodeće mjesto u prometnom sustavu Općine i Županije i dalje bude jedini vid prometa koji pruža optimalne mogućnosti u povezivanju Općine i cijele Dubrovačko-neretvanske županije sa svojim užim i širim okruženjem.

Zračna luka Dubrovnik će i nadalje ostati jedan od najvažnijih prometnih objekata u povezivanju kako Općine tako i cijele Dubrovačko-neretvanske županije s ostalim dijelom Republike Hrvatske, Europom i svijetom.

3.5. Komunalna infrastrukturna mreža

Komunalna infrastruktura na području Molunta uključuje vodovodnu, kanalizacijsku, elektroenergetsku i telekomunikacijsku mrežu.

Obzirom na zatečenu izgrađenost predmetno područje nije opremljeno postojećom komunalnom infrastrukturnom mrežom u segmentima vodoopskrbe i odvodnje sanitarnih otpadnih i oborinskih voda. Planirani zahvati obuhvaćaju izgradnju novih dijelova u okvirima planiranih zona izgradnje, te moguću rekonstrukciju i premještanje postojećih trasa cjevovoda (dovod iz smjera postojeće VS Molunat), a prema tehničkim i posebnim uvjetima Konavoskog komunalnog društva d.o.o. Čilipi. Novi vodovi komunalne infrastrukture predviđaju se u okvirima kolnih i pješačkih površina, a Planom su date načelne trase i profili koji su podložni promjenama temeljem detaljnije projektne dokumentacije ili posebnih uvjeta mjerodavnih institucija.

3.5.1. Vodoopskrba

Vodoopskrba naselja Molunat prikazana je u grafičkom dijelu elaborata Prostornog plana na kartografskom prikazu 2.3. Vodopskrba.

Vodoopskrba Konavala bazira se na vodnim resursima koji pripadaju Jadranskom regionalnom slivu s hidrogeološkim svojstvima krških stijena, a karakterizira ih složenost i cirkulacija podzemnih voda. Ipak, budući da hidrogeološki i prirodni uvjeti ne slijede administrativne granice, površinsko i podzemno tečenje voda na području Konavala usko je vezano uz položaj susjedne Bosne i Hercegovine, pa se u tom smislu može zaključiti da vodni potencijal Konavala obuhvaća i vodne resurse van granica Županije. Ovu činjenicu posebno treba uvažavati u domeni zaštite voda koja je integralni dio vodoopskrbene problematike.

Vodoopskrba Molunta temelji se na zahvatu rijeke Ljuta ($Q_{inst}=65$ l/s), smještenom u sjeveroistočnom dijelu Konavala, odakle voda ide južno gravitacijom do CS Karasovići ($Q_{inst}=42$ l/s) magistralnim cjevovodom $\varnothing 300$ mm, odakle se tlači do VS/CS Pločice. Odatle voda cjevovodom $\varnothing 250$ nastavlja do Molunta.

Budući da je do sada izgrađen opisani magistralni cjevovod Ljuta-Gruda-Molunat s pratećim objektima, planirana vodoopskrba Molunta vršiti će se s postojeće vodospreme Molunat (k.d. 72 m n/v., $V=750$ m³). Opskrbna mreža od navedene vodospreme nije izvedena.

Vodozahvat Ljuta čini osnovu vodoopskrbnog podsustava Konavle-istok, koji obuhvaća jugoistočni dio Općine Konavle. Na navedenom vodozahvatu korisnik koncesije je komunalno poduzeće "Konavosko komunalno" d.o.o. Čilipi.

Suvremeni vodoopskrbni sustav organiziran je sa proizvodnim i distribucijskim jedinicama, cjevovodima i uređajima kao sustav u okviru kojeg je potrebno ostvariti slijedeće ciljeve:

- osigurati zadovoljavajući kapacitet i pritisak vode u sustavu računajući pritom na protupožarnu zaštitu,
- osigurati dobavu dostatne količine vode za piće zbog stalnog porasta potrošnje i mogućnost priključenja u dijelovima naselja koji se planiraju namijeniti stambenim i gospodarskim (ugostiteljsko turističkim) potrebama ili gdje se planira povećani intenzitet potrošnje.

Planirana vodoopskrbna mreža na području obuhvata riješena je kao prstenasti sustav koji osigurava potrošačima opskrbu vodom iz dva smjera. Planirani su cjevovodi od duktil cijevi, a na svim priključnim mjestima prema krajnjim korisnicima predviđena je ugradnja vodomjera. Nova izgradnja mreže obuhvaća postavljanje cjevovoda u trupu planiranih prometnih površina, i to 1 m od ruba kolnika (u kolnik), uz izvedbu pripadajuće hidrantske

mreže za zaštitu od požara. Vodoopskrbni cjevovodi izvode se u skladu sa potrebnim kapacitetom pojedinih dijelova mreže.

Glavni zahvati na vodoopskrbnoj mreži obuhvaćaju izgradnju cjevovoda na području planirane izgradnje kao i cjevovoda za protupožarne potrebe na šumskim područjima u koridorima postojećih pješačkih putova.

3.5.2. Odvodnja

Odvodnja

Na cijelom području obuhvata koncepcijski je usvojen razdjelni sustav odvodnje, ali izgradnja sanitarne i oborinske odvodnje još nije započeta.

Planiranje mreže odvodnje sanitarnih otpadnih voda provedeno je prema prostornom rasporedu novih zona izgradnje, vodeći računa o visinskim parametrima, a radi postizanja gravitacijskih uvjeta tečenja gdje je to moguće.

Sve korisnike javnog sustava vodoopskrbe potrebno je priključiti na osnovnu mrežu odvodnje. Izuzetno i u slučaju da ne postoje uvjeti i mogućnost priključenja na kanalizacijski sustav unutar izgrađenih dijelova građevinskih područja moguće je privremeno rješenje odvodnje izgradnjom vodonepropusnih sabirnih jama.

Koncepcijom odvodnje sanitarnih otpadnih voda Molunta predviđen je jedinstveni sustav odvodnje otpadnih voda. Predloženo tehničko rješenje sustava sanitarne odvodnje podrazumijeva izgradnju podmorskog ispusta, uređaja za mehaničko pročišćavanje otpadnih voda te pripadnih kolektora. Dovod vode do uređaja za pročišćavanje predviđen je putem gravitacijskih i tlačnih cjevovoda s pripadnim crpnim stanicama. Lokacija prve crpne stanice je na zapadnom dijelu područja obuhvata jugoistočno od autokampa, a tlači prikupljene sanitarne otpadne vode prema kolektoru lociranom u prometnici sjeverno od autokampa. Druga crpna stanica predviđena je na središnjem istočnom dijelu područja, a prikupljene otpadne vode tlači u smjeru treće crpne stanice koja je smještena na samom jugoistočnom dijelu područja obuhvata, koja tlači ukupne prikupljene vode prema uređaju za pročišćavanje otpadnih voda i podmorskom ispustu, koji su planirani južno od vrha Rat na jugoistočnom dijelu Molunta.

Sustav odvodnje tretira se kao razdjelni s odvojenim vođenjem otpadnih i oborinskih voda. Cjevovodi se smještaju u prometnice (75 cm od osi s jedne i druge strane).

Predviđeni su zatvoreni kanali, odgovarajućeg presjeka, koji duž trase trebaju imati odgovarajuće šahte-okna sa pokrovnom pločom na koju se ugrađuje lijevano-željezni poklopac, vidljiv na prometnoj površini, s istom kotom nivelete kao i prometnica.

Odvodne kanale treba locirati na dubini od cca 1.5 m računajući od nivelete prometnice do tjemena cijevi s kontrolnim revizijskim oknima od betona ili drugog odgovarajućeg materijala. Prihvatanje i odvodnja otpadnih i oborinskih voda mora se odvijati kontinuirano, bez obzira na etapnost izvedbe.

Odvodnja oborinskih voda i uređenje bujica

Planirana oborinska odvodnja položena uz trasu sanitarne kanalizacije izvesti će se kao potpuno nov sustav. S obzirom na tip sljevnog područja Molunta, te usvojen razdjelni sustav odvodnje, sve nezagađene površinske oborinske vode i podzemne izvorske vode se odvođe gravitacijski prema moru preko planiranih oborinskih kolektora. Oborinske vode prikupljene s parkirnih površina potrebno je prije upuštanja u planirani sustav oborinske odvodnje pročistiti na separatoru ulja i masti.

Ispust u more potrebno je izvesti tako da se uklapa u postojeći ambijent (u okviru mula i sl.), Čiste oborinske vode (s krovova objekta) se ispuštaju u okviru parcele objekta (u zelene površine).

Postojeće bujice i otvorene kanale potrebno je očistiti od raslinja i mulja, a naročito u donjem toku je potrebno popraviti dno i strane korita, odnosno izvesti novu betonsku ili kamenu oblogu gdje nije izvedena.

Sustav odvodnje prikazan je u grafičkom dijelu elaborata Prostornog plana na kartografskom prikazu 2.4. Odvodnja otpadnih voda.

3.5.3. Elektroenergetski sustav

Elektroenergetski sustav prikazan je na kartografskom prikazu 2.2. Elektroenergetika i komunikacije.

Opskrba potrošača električnom energijom područja Župe dubrovačke i šire dubrovačke regije usko je vezana uz geografske specifičnosti promatranog područja.

Naime, teritorijalni ustroj Dubrovačko-neretvanske županije, pogotovo njen kopneni dio od Dubrovačkog primorja preko samog grada Dubrovnika sve do Prevlake karakterizira vrlo dug i uski pojas između Jadranskog mora s južne i državne granice prema BiH sa sjeverne strane.

Uvažavajući izneseno, strukturu i smještaj urbanih i industrijskih središta kao osnovnih potrošača električne energije, postojeća elektroenergetska mreža neizbježno je razvijana u svom većem dijelu kao radijalna mreža, što sa stajališta kvalitetne, pouzdane, sigurne i dostatne opskrbe električnom energijom uvjetuje određena ograničenja.

Molunat - detalj

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Osnovno napajanje električnom energijom šireg područja Grada Dubrovnika i Župe dubrovačke ostvaruje se preko postojeće TS 110/35/10kV Komolac, instalirane snage 126 MVA (2x63 MVA), smještene na sjeverozapadnim prilazima gradu Dubrovniku na samom ušću rijeke Omble u zaljev Rijeke dubrovačke.

Od TS 110/35/10kV Komolac električna energija se distribuira u smjeru Konavala na 35kV nazivnom naponskom nivou, 35kV dalekovodnim vezama od TS 110/35/10kV Komolac preko Mlina (HE Zavrelje instalirane snage 2.1 MW) do TS 35/0.4kV Plat, postrojenja smještenog u neposrednoj blizini HE Plat.

Jedan od prvih prioriteta za šire područje Dubrovnika, je da se na prijenosnoj razini (110kV) osigura dodatna veza TS 110/35kV Komolac s ostatkom elektroenergetskog sustava HEP-a, odnosno da se osigura alternativa za sada jedinoj i energetske limitiranoj vezi čime bi se osjetno povećala pouzdanost i sigurnost funkcioniranja cjelokupnog elektroenergetskog sustava na širem području.

U tom smislu su planirane dvije trafostanice, TS 110kV Srđ i TS 220/110/20(10) kV Plat te dalekovod 2x220 kV za vezu TS Plat s energetske sustavom RH. Time bi se znatno popravila elektroenergetska mreža i sa većom snagom uključila HE Plat te omogućilo dvostrano napajanje električnom energijom šireg područja Dubrovnika.

TS 35/0.4kV Plat smještena je, u teritorijalnom smislu, upravo na sjeverozapadnim granicama Općine Konavle i od iste se električna energija, na 35kV nazivnom naponskom nivou, "prosljeđuje" na teritorij Općine Konavle u smjeru dviju osnovnih pojmih točaka na 35kV nazivnoj naponskoj razini smještenih na teritoriju općine Konavle, tj. do TS 35/10kV Cavtat i TS 35/10kV Pločice.

Šire područje naselja Vitaljina i Molunat opskrbljuje se električnom energijom iz TS 35/10kV Pločice u neposrednoj blizini naselja Krasovići. Ova naponska razina je planirana do planirane TS 35/10kV Prevlaka

Napajanje samih potrošača električnom energijom ostvaruje se preko određenog broja distributivnih transformatorskih stanica (TS 10/0.4kV), smještenih u ili uz urbanizirana područja.

U tom smislu od TS 10/0.4kV Đurinići, prema krajnjoj postojećoj distributivnoj trafostanici TS 10/0.4kV Molunat postoji 10kV zračni vodovi koji međusobno povezuje distributivne TS10/0.4kV i napaja električnom energijom naselje Molunat.

Spomenuta 10kV distributivna mreža do naselja Molunat je izvedena kao nadzemna, duljine 2520m, te ju je potrebno zamijeniti, izvesti je podzemnim kabelskim vodovima 10(20) kV.

Na području UPU Molunat, potrebno je izgraditi nove i proširiti postojeće srednjenaponske (SN) i niskonaponske (NN) kapacitete u funkciji osiguravanja napajanja električnom energijom novih potrošača.

Posebno su značajni lokaliteti na kojima se planiraju turistički kapaciteti (autokamp, marina) kao nosioci razvoja i kao potencijalni značajniji potrošači električne energije.

Trafostanice TS 10(20)/0.4 kV

Opskrba električne energije vršit će se iz postojeće 10/0.4kV i četiri novoplanirane 10(20)/0.4kV trafostanice.

Na razini srednjeg napona (SN) potrebno je izgraditi tri nove TS 10(20)/0.4kV i povećati snagu postojeće TS 10(20)/0.4kV, kao :

1. postojeću TS 10(20) kV Molunat (2) tipa tornjić, snage 250 kVA, potrebno je rekonstruirati i povećati snagu na 630 kVA,
2. nova trasa podzemnog kabelskog voda 10(20) kV, od TS 10(20) kV Molunat (2) do planirane TS 10(20) kV Molunat (1),
3. nova trasa podzemnog kabelskog voda 10(20) kV, od interpolacije na kabelski vod do TS 10(20) kV Molunat (2), do planirane TS 10(20) kV Molunat (3).
4. nova trasa podzemnog kabelskog voda 10(20) kV, od interpolacije na kabelski vod do TS 10(20) kV Molunat (2), do planirane TS 10(20) kV Molunat (4).
5. nova trasa podzemnog kabelskog voda 10(20) kV do planirane TS 10(20) kV Molunat (5).

Planirane transformatorske stanice su u građevinskom smislu ugrađene u objekte ili tipske armiranobetonske građevine, najveći dio tlocrtnih dimenzija cca. 220 X 380 cm, snage cca. 1000kVA i imaju dvoja metalna vrata, jedna dvokrilna i jedna jednokrilna.

Elektromontažni dio sastoji se od:

- srednjenaponskog (SN) postrojenja,
- niskonaponskog (NN) postrojenja,
- energetskog transformatora,
- ostale spojne i priključne opreme.

Po projektnim i konstrukcijskim rješenjima moraju se uklapati u zahtjeve HEP-a, norma HEP N. 012.01. Trafostanica se smješta na način da je moguć kamionski pristup, zbog dopremanja opreme i montaže, te da iz tehničkih i sigurnosnih razloga ima osigurano minimalno jedno parkirano mjesto uz sami objekt.

Planirane trafostanice moraju biti kvalitetno uklopljene u okoliš, na način da budu u sklopu većih građevina ili i na način da su samostojeće trafostanice ili djelomično ukopane u pokose ili slično prilagođene reljefu terena.

Dugoročnim planom HEP-a, srednjenaponska razina (SN) je 20kV, time bi prestala naponska razina 35kV i 10kV, zato sva oprema i kabeli moraju biti najmanje razine 20kV, a transformatori moraju biti prespojivi 10(20)kV.

Kabelski razvod 20 (10)kV

Prilikom izgradnje novih distribucijskih vodova ili rekonstrukcije postojećih upotrijebiti će se isključivo vodovi naponskog nivoa 20kV. Svi vodovi srednje-naponskog nivoa 10(20)kV (SN) i nisko-naponskog nivoa 0,4kV (NN) izvodit će se u pravilu podzemno unutar koridora ceste u dijelu neprometnih površina. Izuzetno, kada je cesta uska i koridor za polaganje kabela nema dovoljnu širinu dozvoljava se polaganje ispod kolne površine.

Pri polaganju SN i NN kabela treba voditi brigu o križanjima sa drugim instalacijama (vodovod, kanalizacija, telekomunikacije) i prometnicama te sve izvesti prema tehničkim propisima. Priključenja novoplaniranih građevina izvesti će se podzemnom NN kabelskom mrežom. NN kableske priključke voditi sistemom ulaz-izlaz u kućnim priključnim ormarima KPO.

Visokonaponski kabelski razvod, polaže se na način prikazano u priloženom nacrtu, do TS-a 10(20)kV izvodi se 20kV kabelima tipa XHE 49 A, polaže se u zemljani rov i dijelom u krute PVC ili ACC cijevi (gdje kabeli prolaze ispod betoniranih ili asfaltiranih površina).

Kabeli se polažu u zemljanom rovu na dubini od 80 cm. U rovu se kabeli polažu na posteljicu od pijeska debljine 10 cm, a potom se pokriju drugim slojem pijeska debljine 30 cm iznad kojeg se postavljaju plastični štitnici i traka za upozorenje.

Potom se rov zatrpava zemljom u slojevima od 10 cm, a na dubini od 20 cm postavlja se traka za upozorenje. Ispod ceste i prijelaza kabeli se polažu u krute PVC ili ACC cijevi u prethodno iskopani rov na dubini od 1,1 m. Prijelaz kabela se vrši okomito na os prometnice.

Pri paralelnom polaganju energetskih i telefonskih kabela minimalni razmak iznosi 50 cm. Minimalna horizontalna udaljenost pri paralelnom polaganju KB 20kV i vodovoda iznosi min 0,5 m, odnosno 1,5 m za magistralni cjevovod.

Spajanje kabela izvodi se toploskupljajućim kabelskim spojnicama.

Uže za uzemljenje polaže se duž cijele KB trase i na taj način spajamo dva uzemljivačka sustava trafostanice. Kao uzemljivač duž cijele KB trase koristi se Cu uže 50 mm².

Uzemljivačko uže štiti kabel od direktnog udara groma i smanjuje zaštitni otpor cijelog energetskog sustava.

Na uže za uzemljenje spaja se :

- metalno kućište KB spojnice,
- metalni plašt kabela i svi metalni dijelovi KB završetka, koji u normalnom pogonu nisu pod naponom,
- zaštitne metalne cijevi (telefonskih kabela, vodovodnih cijevi i sl.).

Planirana 0,4 kV trasa je za javnu rasvjetu i elektro-distribucijske potrošače. Broj kabela i pozicije distribucijskih razvodnih ormara će se projektirati glavnim projektima.

Javna rasvjeta

Javna rasvjeta obuhvaćena je u liniji zahvata uređenja terena. Napajanje javne rasvjete izvodi se iz postojećih i planiranih TS 10(20)/0,4kV.

Kompletan niskonaponski kabelski razvod javne rasvjete iz TS izvodi se kabelima tipa PP00A 4 x 16 mm² položenim dijelom u zemljani rov i dijelom u krute PVC ili ACC cijevi (gdje kabeli prolaze ispod betoniranih ili asfaltiranih površina), kako je opisano u članku 74.

Kao uzemljivač duž cijele KB trase koristi se Cu uže 50 mm.

Javna rasvjeta kolne ulice, šetnica i parkirališta izvodi se svjetiljkama sa velikim stupnjem korisnosti, u smislu uštede energije, kao sa metal-halogenim žaruljama 70 W do 150 W montiranim na rasvjetne stupove visine 5 - 9 m ili bočne zidove, što će biti definirano glavnim projektom.

Kvalitetnom izvedbom i regulacijom vanjske rasvjete treba se spriječiti rasipanje svjetla u neželjenim smjerovima (u nebo i izvan podnih površina) čime se štedi energija te smanjuje svjetlosno zagađenje okoliša.

Navedeni stupovi postavljaju se na betonske temelje sa sidrenim vijcima. Zaštita od hrđanja izvodi se vrućim cinčanjem i lakiranjem. U temeljima se ubetonira PVC cijev Ø 70 mm za ulaz i izlaz kabela.

Spajanja kabela vrše se u razdjelnicima montiranim u rasvjetnim stupovima. Svi rasvjetni stupovi spajaju se sa uzemljivačem, uže Cu 50 mm².

Upravljanje vanjskom rasvjetom vrši se iz TS-a.

U cijeloj niskonaponskoj mreži treba odabrati TN-S sustav zaštite i napajanja, koji kroz cijeli sustav ima razdvojeni neutralni i zaštitni vodič. Svi izloženi vodljivi dijelovi instalacije spajaju se s uzemljenom točkom sistema pomoću zaštitnog vodiča. Karakteristike zaštitnog uređaja i impedencije strujnih krugova moraju biti takve, da u slučaju nastanka kvara bilo gdje u instalaciji nastupa automatsko isključenje napajanja u vremenu utvrđenom tehničkim propisima.

Presjeci zaštitnih vodiča moraju biti u ovisnosti o presjecima faznih vodiča, a sve prema tehničkim propisima.

Zaštita kabela od kratkog spoja mora biti izvedena niskonaponskim v.u. osiguračima u TS, odnosno instalacijskim osiguračima u razdjelnicama montiranim u svakom rasvjetnom stupu.

Zaštita od statičkog elektriciteta mora biti izvedena uzemljenjem metalnih masa.

Obnovljivi izvori energije

U skladu s planom višeg reda potrebno je poticati izgradnju obnovljivih izvora energije. Građevine koje služe iskorištavanju obnovljivih izvora energije smiju se smještati unutar građevnog područja pod uvjetom da ne ugrožavaju okoliš, te vrijednosti kulturne baštine i krajobraza.

3.5.4. Pošta i telekomunikacije

Pošta

Poštanski promet na području u obuhvatu Plana obavlja se preko poštanskog ureda u samom naselju (poštanski broj 20219) i može zadovoljiti sadašnje i buduće potrebe.

Telekomunikacijski sustav veza

Telekomunikacijski promet Općine Konavle odvija se putem automatske telefonske centrale pojedinih naselja preko tranzitne centrale Dubrovnik. Veze između automatskih telefonskih centrala i tranzitne centrale Dubrovnik odvijaju se radiorelejnim ili svjetlovodnim vezama.

Dubrovačko područje kao i cijela Općina Konavle vezana je u državni i međunarodni (preko međunarodne centrale u Splitu) telekomunikacijski promet svjetlovodnom magistralnom vezom "Jadranko", podmorskim svjetlovodnim kabelom "Adria 1", položenim podmorjem Jadrana između Rijeke i Krfa, i radio relejnom vezom.

Izgradnjom svjetlovodnog kabla od Dubrovnika do Molunta završena je cijela trasa "Jadranka" na području Dubrovačko-neretvanske županije i ostvarena spojna veza Dubrovnika s Moluntom i svim usputnim automatskim telefonskim centralama.

Na ovom području instaliran je UPS Molunat, koji je povezan na matičnu AXE centralu u Dubrovniku.

Prema planovima razvoja TK infrastrukture na promatranom području potrebna je:

- rekonstrukcija postojeće telefonske mreže u dijelu naselja Molunat, zamjenu starih kabela novim, smještaj u DTK kanalizaciju, skraćivanje pretplatničke petlje te postupno uvođenje svjetlovodnih kabela u pretplatničku mrežu.
- proširivanje mjesne mreže na zone predviđene za poslovnu i stambenu izgradnju, smještaj kabela u DTK kanalizaciju, zamjenu starih kabela novim, te postupno uvođenje svjetlovodnih kabela u pretplatničku mrežu.

Telekomunikacijski sustav, postojeće i planirane građevine prikazani su na kartografskom prikazu 2.2. Elektroenergetika i komunikacije.

Trase uređaja za prijenos sustava telekomunikacija orijentacijske su, a detaljno će biti određene u postupcima izdavanja lokacijskih dozvola.

Za sve građevne čestice na području obuhvata Plana planirano je omogućiti priključak na pristupnu telekomunikacijsku mrežu.

U stacionarnom podsustavu mreža potrebno je, u skladu s potrebama povećanje kapaciteta komutacija, proširenje mreže te asortimana usluga uključujući i kabelsku televiziju.

U grafičkom dijelu ovog Plana, na kartografskom prikazu 2.2. Elektroenergetika i komunikacije, izložen je prikaz koji spaja dio DTK mreže sa dijelom planirane DTK mreže, također po većini ulica i prometnica koje su u planu treba izvoditi DTK mrežu, a sve radi povezivanja budućih kompleksa i objekata na telekomunikacijsku mrežu.

Glavna os distributivne planirane DTK kanalizacije izvodi se u rovu sa dvije cijevi PHDE promjera 110 mm i dvije cijevi PHDE promjera 50 mm prema prilogu "Presjeci rovova" i treba planirati određeni broj DTK zdenaca.

U tako pripremljenu DTK kanalizaciju postavljaju se kabeli komunikacijske infrastrukture, najbolje svjetlovodni kabeli sa velikim mogućnostima telekomunikacijskih usluga.

Distributivna planirana DTK kanalizacija treba također omogućiti uvlačenje kabela za distribuciju signala kabela TV.

Ulaz izvoda u pojedine objekte treba izvesti iz planiranih DTK zdenaca sa jednom do dvije cijevi PHDE promjera 70 mm ili 50 mm, a što se definira glavnim projektom. Glavnim projektima je potrebno projektirati i posebne prostore veličine do 20 m² u hotelskim kompleksima, a radi instalacije, elektroničke komunikacijske infrastrukture, aktivne opreme.

Planirani sustav EK mreže mora zadovoljiti potrebe buduće nadogradnje i razvoja kako bi održao korak sa sve većim korisničkim zahtjevima. Stoga treba voditi računa o uvođenju optike i u pristupnu mrežu

U cilju postizanja višeg nivoa komunalnog uređenja treba predvidjeti odgovarajući broj javnih govornica do kojih je potrebno omogućiti pristup osobama s invaliditetom.

Izrade telekomunikacijske mreže radi se sukladno posebnim propisima republike Hrvatske za navedenu problematiku.

Gradnja i smještaj baznih postaja novih mreža i sustava pokretnih telekomunikacija određuje se Županijskim prostornim planom. Prilikom planiranja trebaju se zadovoljiti uvjeti za uvođenje sustava treće generacije UMTS (Universal mobile telecommunications system).

Gradnja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme pokretne EK mreže na samostojećim antenskim stupovima utvrđena je prostorno-planskom dokumentacijom višeg reda te posebnim propisima Republike Hrvatske.

Kod planiranja potrebno je uzeti u obzir dozvoljene udaljenosti antena od ljudi zbog štetnosti elektromagnetskog zračenja sukladno posebnim propisima.

U pokretnoj mreži potrebno je što kvalitetnije pokrivanje prostora signalom i uvođenje sustava novih generacija, te omogućavanje rada novih davatelja usluga (operatora). Razvoj mobilne telekomunikacijske mreže provoditi će se u skladu s važećim zakonima, odlukama i propisima koji su relevantni za ovu problematiku.

Planom su određene površine i koridori za rad, rekonstrukciju i gradnju radioodašiljačkih i TV pretvarača i RR koridora mikrovalnih veza Odašiljača i veza.

Za svaku građevinu, bez obzira na visinu, koja se nalazi na trasi RR koridora, ili je u njegovoj blizini, moraju se utvrditi elementi graničenja u detaljnim planovima ili kod izdavanja lokacijske dozvole.

Od pet TV pretvarača u Općini Konavle jedan se nalazi u Moluntu, a čini ga stup visine 20m (16r+4c).

U RTV sustavu veza cilj je praćenje tehnološkog razvoja u ovoj djelatnosti.

3.6. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina

Naselje Molunat se cjelim svojim obuhvatom nalazi unutar zaštićenog obalnog područja mora (ZOP), a ambijentalnu vrijednost i posebnost predstavljaju i ekspozicije naselja - izloženost pogledu s mora ali i na more. Očekivani intenzitet potresa od IX° MCS ljestvice također određuje primjenu posebnih ograničenja u korištenju.

3.6.1. Uvjeti i način gradnje

Prirodno-geografski čimbenici, fizionomija, povijesni i planirani razvoj naselja Molunat zahtijeva detaljniju raščlambu prostora od PPU Općine Konavle da bi oblici korištenja prostora bili definirani u skladu s prirodnim i urbanističko - arhitektonskim datostima prostora kao i prema stupnju konsolidiranosti predjela te naravno u skladu s planiranom namjenom prostora.

Unutar obuhvata ovog Plana propisuju se slijedeći uvjeti i način gradnje, a što je prikazano u grafičkom dijelu plana na kartografskom prikazu 4.2. Načini i uvjeti gradnje, u mjerilu 1:2000.

Stambene građevine grade se kao jednoobiteljske (niska gradnja) građevine i predstavljaju građevine stambene ili stambeno-poslovne namjene s jednom stambenom jedinicom.

Jednoobiteljske (niske) građevine mogu se graditi kao:

- samostojeće građevine postojeće (SS1),
- samostojeće građevine planirane (SS2),
- dvojne građevine planirane (D).

Molunat - detalj (Metale)

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Mješovite građevine prema načinu gradnje obuhvaćaju građevine mješovite - pretežito stambene (M1) i mješovite - pretežito poslovne namjene (M2), a mogu se graditi kao višeobiteljske.

Mješovite višeobiteljske (stambeno-poslovne) građevine mogu se graditi kao:

- samostojeće građevine postojeće (SS1),
- samostojeće građevine planirane (SS2),
- dvojne građevine planirane (D).

Turistička namjena obuhvaća zone namijenjene auto-kampovima koji se uređuju sukladno posebnim propisima Republike Hrvatske, a za navedenu problematiku, dok su objekti namijenjeni malim obiteljskim hotelima i pansionima planirani u zoni mješovite namjene.

Poslovna namjena odnosi se na građevine koje se mogu graditi kao:

- samostojeće građevine postojeće (SS1).

Poslovna namjena odnosi se na zone pretežito uslužne namjene (K1):

- turistička zajednica, na zapadnom dijelu obuhvata Plana, na ulazu u naselje Molunat, s obzirom na položaj neposredno uz zaštićene zidine Molunta moguća je rekonstrukcija u postojećim gabaritima, bez povećavanja visine objekta,
- montažni objekt (kiosk), neposredno uz luku Molunat, određena je zamjena čvrstim objektom sukladno odluci Općine Konavle i odredbama ovog Plana.

Za bilo kakav oblik djelovanja u prostoru unutar obuhvata Plana potrebno je poštovati zone zaštite visokovrijednog zelenila sukladno kartografskom prikazu 4.2. Način i uvjeti gradnje.

Ulaz u naselje Molunat

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Za objekte smještene neposredno uz zaštićene zidine Molunta moguća je sanacija i rekonstrukcija u postojećim gabaritima, bez povećavanja visine objekta, sukladno oznakama (visina označena V*) na kartografskom prikazu 4.2. Načini i uvjeti gradnje, u mjerilu 1:2000.

Način i uvjeti gradnje građevina razlikuje se prema slijedećim uvjetima:

Uvjeti gradnje unutar obuhvata Plana

NAČIN IZGRADNJE		UVJETI GRADNJE NA GRAĐEVINSKOJ ČESTICI					
		Minimalna površina građevinske čestice (m ²)	Minimalna širina ulične fronte građevinske čestice (m)	Maksimalni koeficijent izgrađenosti (kig)	Maksimalna katnost	Maksimalni koeficijent iskorištenosti (kis)	Najveća dopuštena visina vijenca (m)
STAMBENA JEDNO OBITELJSKA (NISKA GRADNJA)	SAMOSTOJEĆI POSTOJEĆI (SS1)	300	16	0,30	Po+P+2K Po+P+1K+Pk	1,2	9
	SAMOSTOJEĆI PLANIRANI (SS2)	600	16	0,20	Po+P+2K Po+P+1K+Pk	0,8	9
	DVOJNI PLANIRANI (D)	350	14	0,30	Po+P+2K Po+P+1K+Pk	0,9	9
MJEŠOVITA VIŠE OBITELJSKA (STAMBENO-POSLOVNA)	SAMOSTOJEĆI POSTOJEĆI (SS1)	300	16	0,30	Po+P+2K Po+P+1K+Pk	1,2	9
	SAMOSTOJEĆI PLANIRANI (SS2)	600	16	0,30	Po+P+2K Po+P+1K+Pk	0,8	9
	DVOJNI PLANIRANI (D)	350	14	0,30	Po+P+2K Po+P+1K+Pk	0,9	9

ZONE UGOSTITELJSKO-TURISTIČKE NAMJENE (T3)

Zone ugostiteljsko-turističke namjene unutar obuhvata Plana su:

- Auto kamp Monika, površine 0,51 ha,
- Auto kamp Marinero, površine 0,11 ha,
- Auto kamp Adriatic I, površine 0,38 ha,
- Auto kamp Adriatic II, površine 0,17 ha,
- Auto kamp u neposrednoj blizini zidina Molunata, površine 0,16 ha.

Na navedenim zonama omogućena je izgradnja auto-kampa s pratećim sadržajima trgovačke, uslužne, ugostiteljske, športske, rekreacijske i zabavne te slične namjene. Stanovanje, ni stalno ni povremeno, u ovoj namjeni nije dozvoljeno. Smještajne jedinice u autokampu ne smiju biti povezane s tlom na čvrsti način.

U zoni turističko ugostiteljske namjene T3 - kamp, moguć je smještaj ureda uprave, recepcije kampa, mjenjačnice, manjih trgovačkih i uslužnih objekata (trgovina živežnim namirnicama i artiklima za plažu, voćarna, turističke informacije i sl.), čuvarske kućice, građevina pratećih sadržaja (sanitarije, cisterne za vodu), prostora za igru djece, prostor za roštilj, pratećih športsko-rekreacijskih i ugostiteljskih sadržaja (otvoreni sportski tereni: mini golf, stolni tenis, bočalište, fitnes, umjetna stijena za penjanje, bazen te manji barovi i restorani) i to isključivo u dijelu kampa udaljenom najmanje 70m od obale.

Ugostiteljsko-turistička namjena - kamp (T3) obuhvaća prostor za postavu smještajnih jedinica - kamp mjesta i kamp parcela. Sadržaj i dimenzije smještajnih jedinica definirani su, ovisno o kategoriji kampa, važećim propisima koji reguliraju pitanje kategorizacije

turističkih i ugostiteljskih objekata. Pokazatelji vezani uz ukupnu površinu kampa, površinu i broj smještajnih jedinica, očekivani broj korisnika te standard za površinu smještajnih jedinica za pojedine kategorije kampa određuju se posebnim propisima.

Navedene zone mogu se planirati tako da smještajne građevine i prateći sadržaji (otvoreni športski, rekreacijski, ugostiteljski, uslužni, zabavni i sl.) budu, uz mjere poboljšanja komunalne infrastrukture i zaštite okoliša, više kategorije te položajem, veličinom, osobito visinom u skladu s obilježjem prirodnog krajolika,

MALI OBITELJSKI HOTELI I PANSIONI

U zaštićenom obalnom pojasu (ZOP) u građevinskom području naselja unutar područja mješovite namjene (M1, M2) ugostiteljsko-turistička namjena planira se tako da:

- kapacitet pojedinačne smještajne građevine (hotel, pension, prenoćište i sl.) ako se nalazi unutar površine mješovite namjene iznosi do maksimalno 50 kreveta,
- smještajna građevina s pripadajućim zemljištem bude izvan postojećih javnih površina uz obalu,
- površina građevinske čestice maksimalno 5000 m²,
- maksimalni koeficijent izgrađenosti (kig) iznosi 0,30,
- maksimalni koeficijent iskorištenosti (kis) iznosi 0,80,
- najmanja udaljenost građevine od međa susjednih građevnih čestica iznosi H/2 visine zabata. Ukoliko je polovica visine zabata manja od 3,0 m, najmanja udaljenost do međe susjedne građevne čestice iznosi najmanje 3,0 m,
- visine građevina od najniže točke uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine moraju biti u skladu s namjenom i funkcijom građevina sukladno kartografskom prikazu 4.2. Načini i uvjeti gradnje,
- parkirne i garažne površine, kapaciteta sukladno normativima, moraju biti osigurane na parceli, ako se promet u mirovanju rješava podzemnim etažama iste se izuzimaju iz izračuna koeficijenta iskorištenosti (kis) i mogu se graditi do linije koridora prometnice označenog na kartografskim prikazima 1. Korištenje i namjena površina i 2.1. Promet, u mjerilu 1:2000.
- najmanje 40% površine svake građevne čestice bude uređeno kao parkovni nasadi i prirodno zelenilo,
- građevna čestica mora zadovoljavati uvjete iz Odredbi ovog Plana.

Zone športsko-rekreacijske namjene (R) označene na kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena površina koje se nalaze neposredno uz navedene postojeće i planirane zone ugostiteljsko-turističke namjene koje ih i koriste mogu se uređivati i koristiti kako je definirani u točki 3.2. ovog Plana i u Odredbama za provođenje istog.

Za bilo kakav oblik djelovanja u prostoru unutar obuhvata Plana potrebno je poštovati zone zaštite visokovrijednog zelenila sukladno kartografskom prikazu 4.2. Način i uvjeti gradnje.

3.6.2. Mjere zaštite prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih i ambijentalnih cjelina

Opće smjernice

- pri donošenju odluke o uređenju prostora, zaštitu integralnih prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti prostora treba staviti u komplementaran odnos s ostalim relevantnim kriterijima,
- planove i programe gospodarskog razvitka područja uskladiti s radom stručnih i znanstvenih ustanova,
- na državnoj, županijskoj i lokalnoj razini razraditi i uskladiti planove financijske potpore projektima očuvanja kulturne baštine, npr. obnove i prezentacije vrijednijih građevina, te revitalizacije tradicijskih gospodarskih djelatnosti,
- za važnije povijesne lokalitete i građevine osigurati izradu konzervatorske dokumentacije u srednjoročnim planovima nadležnih službi i u investicijskim programima, a za ostale objekte kulturno-povijesnih vrijednosti prema odlukama, planovima i programima lokalne zajednice, i to svakako prije poduzimanja bilo kojih radova,
- neistraženu graditeljsku baštinu potrebno je kontinuirano istraživati, dokumentirati i valorizirati u kontekstu društvenih, kulturnih i gospodarskih promjena,
- prema posebnim propisima, za istraživanje i građevinske radove na kulturnim dobrima, kao i na prostoru pripadajuće parcele, potrebno je prethodno odobrenje nadležnoga Konzervatorskog odjela,
- prilikom građevinskih zahvata na objektima kulturno-povijesne vrijednosti preporuča se zatražiti stručno (konzervatorsko) mišljenje i/ili pomoć,
- razviti kulturni i ekološki turizam, te posebnim odlukama i mjerama na lokalnoj razini potaknuti obnovu tradicijskih oblika poljodjelstva,
- s ciljem očuvanja ambijenta ruralnih prostora poticati izradu projekata i gradnju stambenih objekata tipološki usklađenih s tradicijskim načinom gradnje i oblicima karakterističnim za ovo područje (kao npr. položaj objekta na parceli, volumen, visina, oblik krova i sl.),
- nastojati zadržavati i poticati uporabu povijesnih toponima u nazivlju naselja, dijelova naselja, povijesnih lokacija, brda, potoka i dr.
- evidentirane povijesne građevine lokalnoga značenja treba obnavljati lokalna zajednica, prema svojim prioritetima, odnosno vlasnik, uz stručnu pomoć nadležne konzervatorske ustanove,
- na razini lokalne zajednice potrebno je posebnim propisima regulirati obveze i dužnosti korisnika i vlasnika kulturnih dobara.

Osnovni zahvati u prostoru u području potpune ili djelomične zaštite povijesnih struktura obuhvaćaju:

Arheološko rekognosciranje - postupak pregleda terena u svrhu prepoznavanja lokaliteta i utvrđivanja njegovog položaja, opsega, kronološkog određenja i vrste. Rekognosciranja se provode zbog izrade arheološke topografije nekog prostora ili kao istraživanja koja prethode arheološkim.

Prethodno arheološko ispitivanje - obuhvaća samo vizualni pregled i eventualno istraživanja geo-radarom. Po završetku arheoloških istraživanja, ovisno o njihovim rezultatima donosi se odluka o daljnjim postupcima s lokalitetom i nalazima

Arheološko istraživanje - uključuje niz radnji kojima je cilj istraživanje arheološkog lokaliteta, a obuhvaćaju: vizualni pregled terena, snimanje geo-radarom, arheološko sondiranje (iskop pojedinih sondi) ili istraživanje čitavog lokaliteta.

Metode zaštite graditeljskog nasljeđa:

Održavanje je osnovna metoda konzervacije povijesne građevine koja podrazumijeva redoviti pregled i obavljanje manjih obrtničko građevinskih radova, a uključuje popravke pokrova, oluka, bojanje stolarije i bravarije te elemenata unutrašnjeg uređenja i instalacija. Svi dotrajali elementi građevne strukture (osim instalacija) trebaju se održavati i popravljati u tradicionalnim oblicima, materijalima i tehnikama.

Konzervacija - prvenstveno znači stalno održavanje spomenika, ali i kod povijesnih cjelina metoda konzervacije primjenjiva je tek nakon potpunog uređenja tih područja. Konzervacija je osnovna metoda zaštite dijelova povijesne građevine (građevinsko - arhitektonskih elemenata, elemenata završne obrade građevine) koja podrazumijeva zaustavljanje daljnjeg propadanja zadržavanjem određenog stupnja sačuvanosti. Postupak konzerviranja vrši se specijalističkim restauratorsko - konzervatorskim metodama koje ovise o uvjetima i stanju struktura koje se želi zaštititi.

Adaptacija - revitalizacija - nudi veliki raspon mogućnosti, gradaciju u stupnjevima revitalizacije i adaptacije:

- građevine bez ikakve namjene, a izgubile su prvobitnu - vraćanje prvobitne namjene
- adaptacija za drugu namjenu

Adaptacija je obnova ili preuređenje unutrašnjeg prostora građevine u svrhu kvalitetnijeg funkcioniranja i poboljšanja uvjeta stanovanja ili rada. Prilikom adaptacije potrebno je očuvati izvornu prostornu organizaciju glavnih prostora.

Revitalizacija podrazumijeva vraćanje funkcije napuštenih građevina i prostora, odnosno davanje novih sadržaja kojima će se omogućiti nastavak njihova života. Unošenjem novih sadržaja ne smije se promijeniti osnovni karakter prostora i arhitektonske vrijednosti građevine. Provodi se usporedo s drugim metodama kao što su konzervacija, restauracija i sl.

Rekompozicija - porušeni izvorni dijelovi se postavljaju na svoje mjesto i u svoju prvobitnu funkciju. To je metoda preoblikovanja građevine s ciljem prilagodbe ambijentu u kojem se nalazi. Može biti samostalna metoda, ili u kombinaciji s restauracijom i revitalizacijom.

Restauracija - povijesnim građevinama, odnosno cjelinama, dodaju se dijelovi koji su postojali, a danas nedostaju. Restauracija i konzervacija se primjenjuju u cilju očuvanja graditeljskog nasljeđa, kad to nije moguće postići drugim metodama. To je metoda obnove (poboljšanja stanja) izvornog ili nekog drugog vrijednog povijesnog sloja građevine (najkvalitetnije faze) s visokim stupnjem njegove očuvanosti, uz prethodna arheološka, restauratorska i konzervatorska istraživanja. Uključuje mogućnost primjene određenog stupnja rekonstrukcije.

Rekonstrukcija je metoda kojom se oštećenoj povijesnoj građevini vraća cjelovit oblik na temelju postojećih izvornih struktura, nacрта, starih fotografija, pisanih izvora kao i analogija komparativnih primjera; obnavljanje povijesne građevine ili cjeline što je bila posve ili uglavnom porušena; potpuniji i radikalniji vid restauracije pri kojem je puno više novoobnovljenih nego autentičnih dijelova. U rekonstrukciji se primjenjuju dvije metode: faksimilska rekonstrukcija /vjerna rekonstrukcija ranijeg stanja /, te nova izgradnja, usklađena s povijesnim tkivom. Postavljanje nove građevine u povijesno tkivo = interpolacija.

Razlika rekonstrukcije i interpolacije u povijesnom okviru: rekonstrukcijom se nadomješta porušena zgrada ili cjelina, dok je interpolacija svako postavljanje nove građevine u stari ambijent.

Replika se izvodi metodom faksimilske rekonstrukcije kada je građevina gotovo u potpunosti uništena. Kao izvor podataka za postizanje vjerodostojne cjelovitosti koriste se ruševna struktura, nacrti i fotografije. Replika se u cijelosti izvodi zamjenskim istovrsnim materijalima.

Replika i muzeji na otvorenom - kopiranje izvornih graditeljskih i umjetničkih djela, te njihova postava na drugom mjestu.

Restitucija je metoda obnove povijesne građevine kojom se postojeće stanje nastalo neodgovarajućim intervencijama, mijenja izvornim ili nekim drugim vrijednim povijesnim slojem. Izvodi se na temelju očuvanih dijelova izvorne građe, starih nacrti, fotografija, pisanih izvora i analogije komparativnih primjera.

Interpolacije i dopune u povijesnim sredinama - najčešće u postojećim blokovima, unošenje suvremene arhitekture u postojeće tkivo.

Dislokacija - iznimno, ako se niti jednom drugom metodom ne može očuvati kulturno dobro na izvornom mjestu.

Nova izgradnja s povijesnim reminiscencijama - nije zaštitna metoda u užem smislu, ali pridonosi očuvanju tradicionalnog karaktera povijesnih prostora.

Sanacija uključuje građevinske zahvate na povijesnoj građevini kao što su: popravci žbuke, hidroizolacije, sustava odvodnje oborinskih voda, sanaciju od vlage, statičku sanaciju konstruktivnih elemenata i sklopova i sl. Sanacija podrazumijeva temeljiti popravak građevine, poboljšanje njezina građevinsko tehničkog stanja u oblicima, materijalima i tehnikama izvornog stanja.

Za sve navedene zahvate potrebno je prethodno izraditi detaljnu konzervatorsku dokumentaciju.

Prema posebnim zakonima i propisima o gradnji većina navedenih zahvata bi potpadala pod pojam rekonstrukcije, koju je potrebno razlikovati od ranije opisane, tzv. konzervatorske rekonstrukcije:

Rekonstrukcija građevine je izvedba građevinskih i drugih radova kojima se utječe na ispunjavanje bitnih zahtjeva za postojeću građevinu i/ili kojima se mijenja usklađenost postojeće građevine s lokacijskim uvjetima u skladu s kojima je izgrađena (dograđivanje, nadograđivanje, uklanjanje vanjskog dijela građevine, izvođenje radova radi promjene namjene građevine ili tehnološkog procesa i sl.).

Održavanje građevine je izvedba građevinskih i drugih radova radi očuvanja bitnih zahtjeva za građevinu tijekom njezinog trajanja, kojima se ne mijenja usklađenost građevine s lokacijskim uvjetima u skladu s kojima je izgrađena.

Ove su zaštitne mjere u međusobnoj ovisnosti, a valja ih usmjeriti prije svega na povijesno naselje u granicama zaštite, ali i na ukupan urbanizirani prostor, a zatim i na krajolik.

Zaštićene prirodne vrijednosti

Naselje Molunat cijelim se svojim obuhvatom nalazi unutar zaštićenog obalnog područja mora (ZOP), a osim zaštićenih prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti treba istaknuti i ambijentalnu vrijednost i posebnost koju predstavljaju ekspozicije naselja - izloženost pogledu s mora ali i na more.

Dio obuhvata Plana proteže se na područje poluotoka Molunat koje je evidentirano za zaštitu u kategoriji značajnog krajobraza te je na navedenom području ograničena gradnja.

Unutar obuhvata UPU-a Molunat nalaze se djelomično ili cijelom površinom četiri područja nacionalne ekološke mreže:

1. Akvatorij uz Konavoske stijene (HR3000170), mjere zaštite:
 - ograničiti sidrenje,
 - odrediti kapacitet posjećivanja područja,
 - regulirati akvakulturu,
 - regulirati ribolov povlačnim ribolovnim alatima,
 - očuvati povoljnu građu i strukturu morskoga dna, obale, priobalnih područja i riječnih ušća,
 - očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme,
2. Morska špilja kod Molunta 1 (HR3000389), mjere zaštite:
 - očuvati povoljne stanišne uvjete,
 - pažljivo provoditi turističko rekreativne aktivnosti,
3. Morska špilja kod Molunta 2 (HR3000390), mjere zaštite:
 - očuvati povoljne stanišne uvjete,
 - pažljivo provoditi turističko rekreativne aktivnosti,
4. Poluotok Molunat (HR2000948), mjere zaštite:
 - zabrana svake gradnje u svrhu zaštite klifova/strmaca, rješenjima UPU-a se provodi navedena zaštita te Plan svojim rješenjima ne utječe na spomenutu zonu,
 - odrediti kapacitet posjećivanja područja,

te koridor za kornjače koji se proteže akvatorijem uz konavoske stijene te dalje prema jugoistoku, stoga je potrebno pri izradi Plana poštivati smjernice zaštite navedenih područja ekološke mreže.

Ostale proglašene zaštićene prirodne vrijednosti (zaštićene svojte, zaštićeni minerali, sigovine i fosili) uglavnom uživaju zaštitu na cijelom području Republike Hrvatske pa tako i na području Općine Konavle.

Prema Nacionalnoj klasifikaciji staništa na području obuhvata UPU-a Molunat nalaze se ugrožena i rijetka staništa na kopnu i moru:

Tipovi staništa prema nacionalnoj klasifikaciji staništa

Kopnena staništa	
KOD	IME
B 1.4.2.	dalmatinske vapnenačke stijene
B 2.2.	Ilirsko-jadranska, primorska točila
D 3.4.	bušici
E 8.2.	stenomediterranske čiste vazdazelene šume i makija crnike
I 2.1.	mozaici kultiviranih površina
J 1.1.	aktivna seoska područja
Morska staništa	
KOD	IME
G 3.2.	infralitoralni sitni pijesci s više ili manje mulja
G 3.5.	naselja Posidonije
G 3.6.	infralitoralna čvrsta dna i stijene

Stoga je potrebno pri izradi Plana poštivati opće mjere očuvanja ugroženih i rijetkih stanišnih tipova sukladno posebnim propisima.

Za sve zahvate za koje posebni Zakon predviđa Ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu potrebno je izraditi odgovarajući elaborat i provesti odgovarajući postupak kojim se utvrđuju mjere zaštite prirode.

Zaštita krajobraznih vrijednosti i arhitektonsko-krajobraznih cjelina

Unutar obuhvata Plana nekoliko je kategorija krajobraznih vrijednosti koje su navedene i označene u grafičkom dijelu Plana na kartografskom prikazu 3. Prirodna baština i krajobraz, arheološka i kulturna baština, u mjerilu 1:2000, kako slijedi:

- osobito vrijedan predjel - prirodni krajobraz,
- kutevi kvalitetnih panoramskih vizura,
- vrijedni dijelovi naselja (točke i potezi kompozicijskih, panoramskih i vizurnih vrijednosti),
- zaštitno područje uz posebno vrijedne ili osjetljive gradske i seoske cjeline.

Promatrano područje obiluje prirodnim raznolikostima i antropogenim vrijednostima koje zajedno čine vrijednu prirodnu i kultiviranu krajobraznu osnovu. Osim posebno vrijednog krajobraza, prisutna je i očuvanost jedinstva graditeljskog nasljeđa i prirodnog krajobraza, arhitektonsko-krajobrazne jedinice. Ambijentalnu vrijednost i posebnost predstavljaju i ekspozicije naselja - izloženost pogledu s mora ali i na more.

Zaštita urbanog krajobraza svodi se na zaštitu njegovih prirodnih, ambijentalnih i estetskih vrijednosti.

Zaštita kultiviranog prirodnog krajobraza i urbanog krajobraza treba težiti maksimalnom očuvanju njegovih prirodnih, ambijentalnih i estetskih vrijednosti. Sve zahvate treba provoditi u skladu s današnjim gledištem zaštite prirode i krajolika, maksimalno uvažavajući prirodne kvalitete prostora. U širem području ovoga krajobraza nova se gradnja mora preispitati kako se ne bi narušile prostorne i šire ambijentalne vrijednosti.

Pri planiranju nove gradnje potrebno je pažljivo analizirati područje i sve intervencije u prostoru prilagoditi njegovim dominantnim karakteristikama. To se prvenstveno odnosi na očuvanje prirodne konfiguracije terena, brežuljci i udoline, rtovi i uvale ne bi se smjele redefinirati gradnjom, već bi se novi elementi trebali podrediti zatečenoj konfiguraciji terena, maksimalno ga poštivati i tako se prilagoditi ambijentu.

Opći princip očuvanja kontura prirodnog reljefa, rtova, brežuljaka mora postati osnova za svu novu gradnju.

Nije dozvoljeno mijenjanje pejzaža pokušajem stvaranja mjesta za kupanje/plaža, dozvoljava se samo diskretna postava pješačke šetnice.

Zaštićene kulturno-povijesne cjeline, građevine i ambijentalne vrijednosti

Registrirana i evidentirana odnosno zaštićena i preventivno zaštićena kulturna dobra unutar područja obuhvata definirani su u poglavlju 3.6. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina tekstualnog obrazloženja te prikazani na kartografskom prikazu 3. Prirodna baština i krajobraz, arheološka i kulturna baština, u mjerilu 1:2000.

U sklopu izrade Plana izrađena je konzervatorska dokumentacija, koja sadržava detaljnu analizu postojećeg stanja, kulturno-povijesnu valorizaciju obuhvaćenog prostora, te sustav mjera zaštite pojedinačnih kulturnih dobara.

Na području obuhvata Plana nalazi se više kulturnih dobara koja su u nadležnosti Ministarstva kulture, Konzervatorskog odjela u Dubrovniku:

1. Zidine Molunta

Katastarska čest. zgr. 77 (dio), 79/1 (dio), 79/2 (dio), 88 (dio), 80/1 i 80/2, čest. zem. 9999/29 (dio), sve k.o. Đurinići
Registrirano kulturno dobro RST Reg. 1171.

2. Crkva Sv. Ivana s grobljem

Katastarska čest. zgr. 90, čest. zem. 2185/1, obje k.o. Đurinići
Nema pravnu zaštitu. Evidentirano dobro

Arheološke zone i nalazišta

AZ 1 - ARHEOLOŠKA ZONA METALE / GORNJI MOLUNAT

Katastarska čest. zem. 2008/2 (dio), čest. zgr. 80/1, čest. zem. 1976/11, čest. zgr. 87, čest. zem. 1976/7 (dio), čest. zgr. 105, čest. zem. 1976/8, čest. zem. puta 2341/1 (dio), 2021/24 (dio), 2021/23 (dio), 2021/25, 2021/36, 2335/2, 2021/28 (dio), 2021/35, 2021/34, 2021/26, 2020/1, 2020/2, 2019, 2018, 2017, čest. zgr. 77, čest. zem. 2015, 2016/2, 2016/1 (dio), 2013/4, 2013/3 (dio), 2013/2 (dio), 2013/7 (dio), 2013/9 (dio), 2012/7 (dio), 2012/8 (dio), 2012/9 (dio), 2012/10 (dio), 2012/13 (dio), 2012/12 (dio), 2012/16 (dio), 2012/21 (dio), 2012/6, čest. zgr. 99, čest. zem. 2011/2 (dio), 2011/3 (dio), čest. zgr. 78, 79/1, 79/2, čest. zem. 2010/2, 2010/13, 9999/29, čest. zgr. 80/2, 88, čest. zem. 2008/3 (dio), 2008/1 (dio), sve k.o. Đurinići
Nema pravnu zaštitu. Evidentirano dobro.

AN 1 - RIMSKE CISTERNE / METALE / GORNJI MOLUNAT

Katastarska čest. zem. 2021/25 (dio) i 2021/36 (dio), obje k.o. Đurinići
Nema pravnu zaštitu. Evidentirano dobro.

AN 2 - OSTATCI RIMSKE VILLA RUSTICE / METALE / GORNJI MOLUNAT

Katastarska čest. zgr. 79/1 čest. zem. 9999/29 (dio), 1976/11 (dio), 2341/1 (dio), 2021/24 (dio) i 2021/25 (dio), sve k.o. Đurinići
Nema pravnu zaštitu. Evidentirano dobro.

AN 3 - PODMORSKO ARHEOLOŠKO NALAZIŠTE 1 / UVALA GORNJI MOLUNAT

Podmorje (bez katastarskih čestica) s centralnim koordinatama N = 42° 27' 06,7", E = 18° 25' 44,2" i promjerom 100 m uokolo centralnih koordinata.
Nema pravnu zaštitu. Evidentirano dobro.

AN 4 - PODMORSKO ARHEOLOŠKO NALAZIŠTE 2 / UVALA GORNJI MOLUNAT

Podmorje (bez katastarskih čestica) s centralnim koordinatama N = 42° 26' 53,9", E = 18° 25' 42,0" i promjerom 100 m uokolo centralnih koordinata
Nema pravnu zaštitu. Evidentirano dobro.

AN 5 - CRKVINA, MIRINE / IZNAD LUKE MALI MOLUNAT

Katastarska čest. zem. 2261/1 (dio), 2262/1, 2295/3 (dio), 2295/2, 2300/6, 2300/10 (dio), 2300/11 (dio), 2299/1, 2299/2, 2300/7, sve k.o. Đurinići
Nema pravnu zaštitu. Evidentirano dobro.

Arheološka nalazišta izvan granica obuhvata UPU-a Molunat

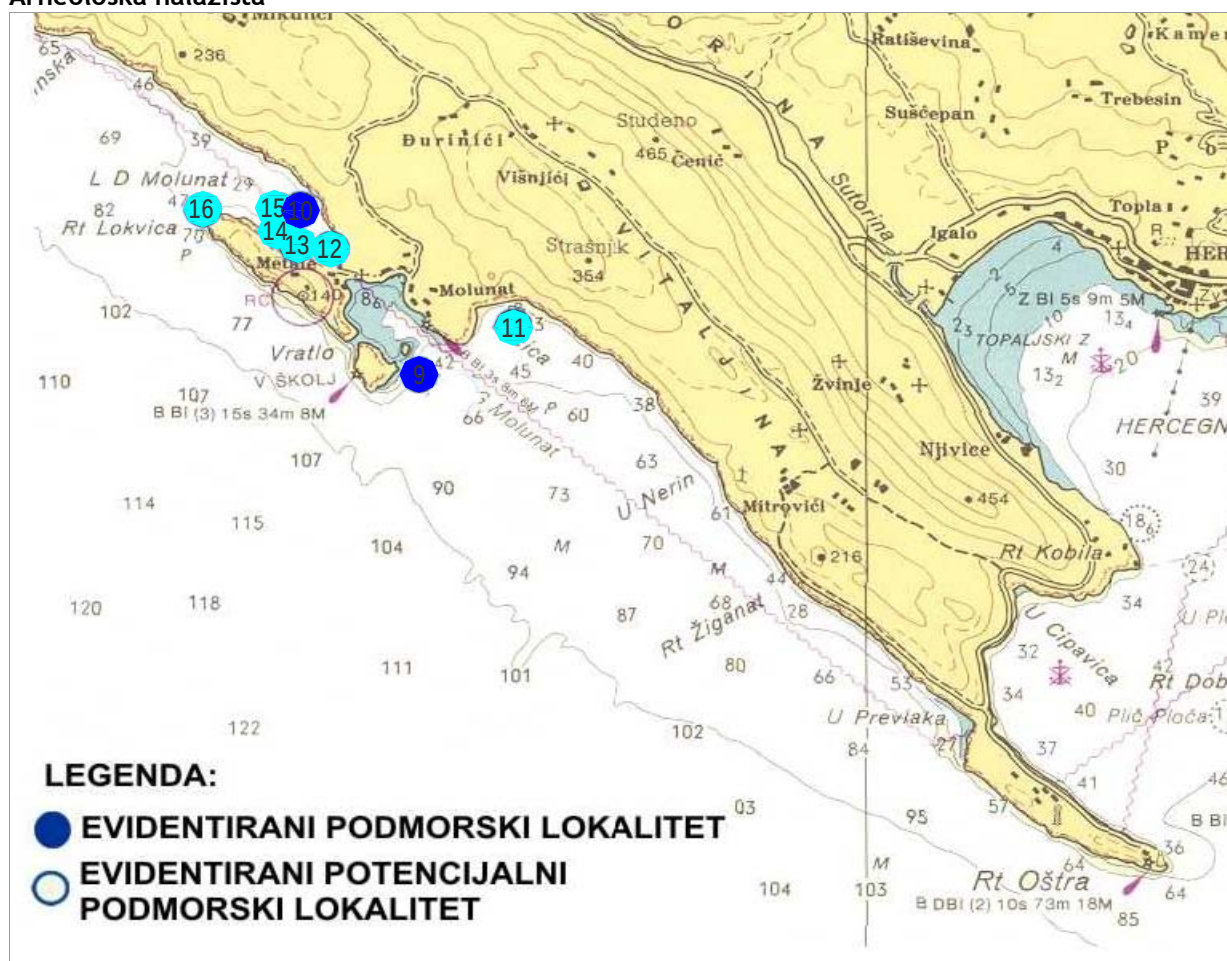
AN 6 - GRADINSKO NASELJE NA POLUOTOKU CRNA GORA

AN 7 - OSTATCI RIMSKE ARHITEKTURE U BLIZINI UVALE VELIKOG MOLUNTA

AN 8 - OTOČIĆ MOLUNAT

- AN 9 - MOLUNAT, SUPETRIĆ
AN 10 - MOLUNAT, UVALA VELIKI MOLUNAT
AN 11 - MOLUNAT / LUČICA
AN 12 - MOLUNAT / UVALA VELIKI MOLUNAT / PODMETALE
AN 13 - MOLUNAT / UVALA VELIKI MOLUNAT / IZMEĐU UVALE PODMETALE I UVALE GODANJ
AN 14 - MOLUNAT / UVALA VELIKI MOLUNAT / UVALA GODANJ
AN 15 - MOLUNAT / UVALA VELIKI MOLUNAT / SREDINA VALE
AN 16 - MOLUNAT / RT LOKVICA

Arheološka nalazišta

IZVOR: INSTITUT IGH d.d., Zavod za prostorno planiranje

Osnovne karakteristike i valorizacija prostora / katalog zaštićenih i evidentiranih kulturnih dobara

Graditeljska baština

1. Zidine Molunta

Lokacija

Sjeveroistočni dio poluotoka Molunta, uzduž prevlake

Katastarske čestice

čest. zgr. 77 (dio), 79/1 (dio), 79/2 (dio), 88 (dio), 80/1 i 80/2

čest. zem. 9999/29 (dio), sve k.o. Đurinići

Akt o zaštiti

Registrirano kulturno dobro RST Reg. 1171.

Zidine Molunta - istočni kraj, vanjski i unutarnji plašt

Opis postojećeg stanja

Uzduž cijele prevlake poluotoka Molunta, u duljini od nepunih 400 metara, proteže se od Gornje do Donje uvale, tj. od sjeveroistočnog do sjeverozapadnog morskog zaljeva, povijesni kameni zid. Njegovo pružanje gotovo je pravolinijsko osim na samim krajevima, gdje se lomi i zaokreće prema moru. Na istočnom kraju taj zaokret je izveden skoro pod pravim kutom dok na zapadnom kraju zakreće u blagom segmentu luka. Njegova debljina iznosi 1 metar dok očuvana visina varira od 1/2 do 5 metara; najvećim dijelom danas je očuvan u visini od oko 3 metra. Građen je kamenim klesancima sлагanim u redove koji su povezani i danas najvećim dijelom dobro očuvanim vapnenim mortom. Zid je na sedam mjesta probijen a najveći proboj izvršen je kod kula i na zapadnom dijelu zida. Također, dobrim dijelom s unutarnje strane postoje deblji slojevi zemljanog nasipa kojim je djelomično zatrpan, a obrambeni zid na dosta mjesta zakriva okolno visoko zelenilo. Stoga nije uočljiv i ne dominira prostorom, kao što bi trebao. Duž cjelokupne njegove dužine očuvalo se u razini prizemlja četrnaest puškarnica koje su oblikovane kao uski vertikalni otvori koji se pri dnu šire u otvor kružnog oblika. Po svom smještaju više ih je na krajevima

zida i uz kule, dok je na ostalom dijelu zida vjerojatno njihov raspored bio uvjetovan mjestima gdje je neprijatelj lakše mogao prići zidu. Sedam puškarnica imaju očuvano vanjsko oblikovanje, deset njih ima sačuvanu nišu s nutarnje strane a preostale niše naziru se u tragovima. Niše su pravokutnog oblika sa zakošenim bočnim stranama a završavaju dvijema kosim kamenim pločama, poput dvostrešnog krova. Na najvišoj točki prevlake, na kraju druge trećine ukupne duljine zidina, gledajući s istoka, nalaze se ostaci dviju polukružnih kula koje su međusobno udaljene 32 metra, a koje su branile ulaz u zbijeg, tj. vrata nekad smještena među njima. Njihov unutrašnji radijus iznosi oko 3,5 metara, debljina zidova je 1,5 metar, a na dijelu gdje je istočna kula najbolje očuvana, njezina visina iznosi 6 metara. Istočna kula dobrim dijelom je porušena a ima dvije sačuvane strijelnice. Zapadna kula inkorporirana je kućom obitelji Metković-Ljubenko. U produžetku zidina prema sjeverozapadu, neposredno iza zapadne polukružne kule, s unutrašnje strane zidina vidi se trag zazidanih vrata lučnog završetka koja djelomično prekriva zemljani nasip. Na samom istočnom kraju zida, ondje gdje se lomi pod gotovo pravim kutom, prigradena je mala katnica visoka oko 5 metara, prekrivena jednostrešnim krovom s pokrovom od kupe kanalice. Građena je klesancima od obrambenog zida i u istoj tehnici zidanja. Predstavlja jednostavnu kućicu koja kao da izranja iz mora, a njezina pročelja sadrže male prozore. Ulazna vrata kući, smještena na južnom pročelju, probijena su u obrambenom zidu.

Detalji puškarnica

Zidine Molunta predstavljaju obrambeni zid zbijega za kojeg je vlada Dubrovačke republike donijela odluku da se sagradi kako bi zaštitila stanovništvo Konavala u doba neprijateljskih napada i ratovanja. Prvi spomen o njegovoj gradnji je odluka Malog vijeća od 16. siječnja 1468. godine kada se imenuju tri plemića koja su trebala obzidati poluotok Molunat - Crnugoru¹. S gradnjom se započelo odmah a poznato je da su Andrija Seleković, Jakov Mata Crijević, Marin Martolov Fisić i Matko Dobrusić bili tijekom vremena nadglednici njegove gradnje, koja je trajala do kraja 1471. godine. Također, iz arhivskih spisa se zna da se u mjesecu kolovozu 1468. grade kule obrambenog zida². Poznato je da su za vrijeme gradnje postojala vrata pri sjeverozapadnom kraju zida a početkom mjeseca rujna 1468. imenovan je Rudi Desković za vrataru³. Ta vrata su kasnije zazidna⁴, no njihov trag u zidu i danas postoji. Devetog listopada 1471. dozvoljava se nadstojnicima gradnje da premjeste vrata

¹ Lukša Beritić, navedeno djelo, str. 56

² isto, str. 58

³ isto, str. 59

⁴ isto, str. 54,

prema svome nahodanju⁵. Ona su formirana u potezu obambenog zida na najvišem dijelu prevlake, između dviju okruglih kula. Zanimljivo je da francuska karta iz 1809. godine nije toliko precizna u detaljnom prikazu obrambenog zida. Naime, kule na vrhu prevlake smiješta jednu uz drugu a onu istočnu prikazuje kao kvadratnu kojoj nedostaje zapadni dio, što ukazuje da je već u to doba istočna kula bila dijelom urušena. Također, pružanje istočnog dijela zida prikazano je nešto drugačije nego što jest, a njegov završetak, tj. lom pod pravim kutem, prikazan je znatno prije nego što on u postojećem stanju jest. U 19. stoljeću austrijska vlast je tu sagradila financijsku vojarnu a vrata zazidala⁶.

Tada je srušen i dio obrambenog zida uz jugoistočnu kulu te dio same kule, vjerojatno radi proširenja puta. Do danas nije poznato kako je izgledao završetak zida tj. njegovo krunište, ali može se pretpostaviti da je ono bilo jednostavno i oblikovano zupcima - merlima.

Na vrhu zida bio je obilazni hodnik, vjerojatno potpomognut i proširen drvenom konstrukcijom, s kojeg se vršila obrana⁷. U produžetku od istočnog kraja obrambenog zida, u prvim godinama 20. stoljeća sagrađena je na drvenim pilonima tzv. Šeparovićeve riva, koja je dobila ime po svom graditelju. Bila je to operativna obala koja je opsluživala tvrđavu i financijsku vojarnu a kojoj su s vremenom more i jaka juga izbrisali trag.

Istočna kula (vanjska i unutarnja strana)

Zidine Molunta jedini su sačuvani dio nekada brižljivo planiranog naselja koje je trebalo poslužiti kao zbijeg okolnom stanovništvu u slučaju opasnosti. Iako molunski zbijeg zbog povijesnih i prostornih okolnosti (velika udaljenost i slaba povezanost s centrom) nikada nije uspio doseći punoću razvoja kao što je to slučaj s njegovim prethodnikom Cavtatom, molunске zidine i danas svjedoče o veličini pothvata kojim je Dubrovačka Republika konačno organizirala svoje cjelokupno područje.

Mjere zaštite

Planskim zahvatom u prvom redu omogućiti formiranje građevne čestice zidina kao preduvjeta svih daljnjih mjera očuvanja i zaštite ovog kulturnog dobra.

Predlaže se građevnu česticu formirati na način obuhvaćanja pojasa u širini od 6 metara s obje strane zidina, uz prethodno definiranje granica protezanja istočnog dijela zidina. U središnjem dijelu zidina na sljemenu prevlake, gdje je postojeća izgradnja sjela uz sam vanjski rub zidina, česticu formirati na način koji će omogućiti pristup i sagledavanje vanjskog plašta zidina, odnosno omogućiti održavanje i prezentaciju ovog dijela fortifikacijskog sklopa. Svakako, rekonstrukciju i revitalizaciju zidina potrebno je provoditi

⁵ isto, str. 60

⁶ isto, str. 55

⁷ na ovakve pretpostavke navodi sustav cavtatskih zidina koje su građene u isto vrijeme i pod istim uvjetima te također za zaštitu zbijega. Lukša Beritić: Utvrđenja i regulacioni plan Cavtata, Anali Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku, Dubrovnik 1970., str. 191

s ciljem obnove, konstruktivne sanacije i optimalne prezentacije izvornih povijesnih vrijednosti. Za radove obnove i rekonstrukcije potrebno je predvidjeti prethodnu izradu konzervatorske dokumentacije s arhitektonskim snimkom postojećeg stanja, te provedbom istražnih radova (arheoloških i konzervatorskih) kojom obavezno treba obuhvatiti i građevine označene kao čest. zgr. 79/1, 79/2 i 88 k.o. Đurinići, kako bi se definirao opseg mogućih intervencija u ovom najosjetljivijem dijelu, te utvrdile smjernice za primjerenu rekonstrukciju i obnovu.

U okviru planskog zahvata ističe se važnost obnove zidina bez mogućnosti nove izgradnje u predviđenom zaštitnom pojasu, te potreba reduciranja visokog zelenila radi mogućnosti njihova sagledavanje iz svih vizura naselja.

2) Crkva sv. Ivana s grobljem

Lokacija

Središnji dio obale zaljeva Malog Molunta (Gornja Vala)

Katastarske čestice

čest. zgr. 90

čest. zem. 2185/1, 2184/11, sve k.o. Đurinići

Akt o zaštiti

Nema pravnu zaštitu. Evidentirano dobro.

Opis postojećeg stanja

Sakralna građevina manjih dimenzija, postavljena u odmaku od pravilne orijentacije, smještena je na samoj obali i po nevremenu izložena udarima vjetra i posolici.

Građena je kamenim rustičnim klesancima slaganim u redove sa širokim fugama. Južno i sjeverno pročelje po sredini je rastvoreno jednim prozorom lučnog završetka.

Svetište crkve, peterokutnog oblika i rastvoreno uskim prozorima na južnoj i sjevernoj strani, naknadno je dograđeno u recentno vrijeme. Obloženo je piljenim kamenim pločama slaganim u pravilne redove s uskom fugom.

Nad ulaznim portalom jednostavnog kamenog okvira koji je nedavno proširen, a lučni nadvoj nad vratima ukazuje njegovu izvornu širinu, nalazi se šesterolisna rozeta smještena u ovulus istaknutog rubnog štapnog profila. Na vrhu pročelja smještena je jednolučna preslica sa zvonom i kamenim križem na vrhu.

Stari grobovi

Crkvu prekriva dvostrešno krovšte s pokrovom od kupe kanalice. Pred pročeljem crkve nalazi se prostrani kameni trijem, ukrašen stupovima i prekriven trostrešnim krovštem, sagrađen u istom vremenu kad i svetište. Okolo crkve nalazi se groblje kojim dominiraju noviji grobovi, no očuvana su i tri stara s jednostavnom rustičnom kamenom pločom bez oznaka, a potječu iz razdoblja gradnje crkve.

Kronološko - stilska pripadnost i valorizacija

Do danas nisu poznati pisani izvori o nastanku i gradnji ove grobljanske crkve. No, žitelji Molunta znaju da je sagrađena na samom početku 20. stoljeća i da je njezinu gradnju potaknuo, vodio i najvećim dijelom financirao Nikolica Bećir⁸.

Crkva je nosila titular Sv. Nikole, po zaštitniku pomoraca, ali i po svom osnivaču, sve do 1998. godine kada joj je, prigodom dogradnje svetišta i trijema te svekolikog uređenja crkve, titular promijenjen.

Crkva je od tada posvećena Sv. Ivanu Krstitelju⁹, zaštitniku od nevremena, padavice, kovača i kožara, a koji se slavi 24. lipnja¹⁰. Pripada župi Pločice i u njoj je pohranjen lijepi primjerak baroknog kaleža iz 17. stoljeća koji predstavlja venecijanski rad¹¹.

Skromna sakralna građevina skladnih proporcija ali bez osobitog arhitektonskog dosega, smještena na izuzetnoj lokaciji i prisutna u vizurama s obje strane razvedenog zaljeva, ostvaruje kulturno-povijesni značaj u povezanosti svog nastanka s vremenom novovjekog razvoja naselja.

Crkva Sv. Ivana

⁸ Nikolica Bećir vodio je izgradnju i obalnog puta Gornje vale kao i rive u njoj.

⁹ Podatke o Crkvi sv. Ivana pružio nam je Zdravko Cvjetković-Lastovac, na čemu mu se zahvaljujemo.

¹⁰ Anđelko Badurina: Hagiotopografija Konavala, Konavle u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti 1., Dubrovnik 1998., str. 255

¹¹ Mato Bogišić: Crkveno zlato i srebro na području Konavala i Cavtata, Konavle u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti 2., Dubrovnik 1999., str. 109

Mjere zaštite

U okviru planskog zahvata uvjetuje se građevinsko održavanje grobljanske crkve u okviru zatečenih tlocrtnih i visinskih gabarita, te formiranje i primjereno uređenje parcele groblja uz maksimalno zadržavanje postojećeg zelenila. Planskim mjerama predvidjeti izmicanje pješačke prometnice izvan gabarita groblja.

Predlaže se donošenje Rješenja o zaštiti kulturnog dobra od lokalnog značaja (u skladu s člankom 17. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara NN 69/99).

Crkva Sv. Ivana s grobljem

Arheološka nalazišta

AZ1 - ARHEOLOŠKA ZONA METALE / GORNJI MOLUNAT

Lokacija

Prostor prevlake, od Gornje do Donje vale, kartografska oznaka AZ 1

Katastarske čestice

čest. zem. 2008/2 (dio), čest. zgr. 80/1, čest. zem. 1976/11, čest. zgr. 87, čest. zem. 1976/7 (dio), čest. zgr. 105, čest. zem. 1976/8, čest. zem. puta 2341/1 (dio), 2021/24 (dio), 2021/23 (dio), 2021/25, 2021/36, 2335/2, 2021/28 (dio), 2021/35, 2021/34, 2021/26, 2020/1, 2020/2, 2019, 2018, 2017, čest. zgr. 77, čest. zem. 2015, 2016/2, 2016/1 (dio), 2013/4, 2013/3 (dio), 2013/2 (dio), 2013/7 (dio), 2013/9 (dio), 2012/7 (dio), 2012/8 (dio), 2012/9 (dio), 2012/10 (dio), 2012/13 (dio), 2012/12 (dio), 2012/16 (dio), 2012/21 (dio), 2012/6, čest. zgr. 99, čest. zem. 2011/2 (dio), 2011/3 (dio), čest. zgr. 78, 79/1, 79/2, čest. zem. 2010/2, 2010/13, 9999/29, čest. zgr. 80/2, 88, čest. zem. 2008/3 (dio), 2008/1 (dio), sve k.o. Đurinići

Akt o zaštiti

Nema pravnu zaštitu. Evidentirano dobro.

Metale / Gornji Molunat / Pogled na arheološku zonu Metale sa sjeverozapada

Opis postojećeg stanja

Metale se naziva područje u Gornjem Moluntu, na prijelazu kopna u poluotok zvan «Crna Gora». Sa zapadne strane Metala nalazi se uvala Veliki Molunat, a s istočne Mali Molunat. Upravo na tom području kopna između dvije uvale nalazi se antička arheološka zona «Metale» koja obuhvaća više antičkih nalazišta s raznim objektima od tzv. *villa rustice* (rimsko gospodarsko zdanje), rimskih cisterni i drugih objekata različite namjene.

Manja istraživanja 1973. koja je obavio tadašnji Zavod za zaštitu spomenika iz Dubrovnika (istraživanja je vodila V. Dautova Ruševljan i Romana Menalo) definirala je samo manji dio navedenih nalazišta, odnosno cjelokupne zone.

Prema pokretnim nalazima, prije svega numizmatičkim i keramičkim, možemo pretpostaviti naseljenost ovog položaja od 1. st. posl. Kr. i dalje. Njegov smještaj na ovom prostoru je sasvim logičan obzirom na zaklonjenost vala, lako branjiv prostor s kopna kao i izuzetna vizualna preglednost od Lastova i Mljeta na zapadu do Sv. Stefana kraj Budve na istoku.

Pri tome treba imati na umu da je ovo područje jedina prirodna luka od Prevlake do Cavtata: Veliki Molunat po jugu, a Mali Molunat po buri.

S obzirom na pronađene rimske objekte kao i površinske nalaze ulomaka keramičkih posuda i opeka ova zona obuhvaća cjelokupno područje od uvale Velikog do Malog Molunta s naglaskom na prijevoj između kopna i poluotoka koji se terasasto spušta prema moru. Kasnije izgrađeni obrambeni zid (1468-1471), u vrijeme nakon kupnje ovog dijela Konavala od strane Dubrovačke Republike smjestio se upravo na području rimske arheološke zone. Unutar zone nalaze se arheološka nalazišta AN 1 (ostatci rimskih cisterne) i AN 2 (ostatci rimske villa rustice). Međutim, i cjelokupni prostor uokolo ovih nalazišta, koji nije arheološki iskopavan i uže definiran, predstavlja jedinstvenu arheološku zonu.

Metale / Gornji Molunat / Pogled na arheološku zonu Metale s istoka

Mjere zaštite

Sustav mjera zaštite za cjelokupnu arheološku zonu Metale obuhvaća sustavna arheološka istraživanja, dokumentiranje, konzervaciju nalaza i nalazišta, a koje je potrebno provesti prije bilo kakvih infrastrukturnih radova ili drugih intervencija u predmetnom prostoru. Nakon obavljenih istražnih radova nadležni konzervatorski odjel odredit će uvjete i mogućnost daljnjih radova i intervencija, odnosno eventualnu prezentaciju nalazišta i uklapanje u nove sadržaje.

Pri tome treba promišljati i o prožimanju kulturne baštine s turističkom ponudom gdje bi se postojeći i novoistraženi segmenti arheološke zone mogli izvrsno uklopiti u obogaćivanje turističke ponude.

AN 1 - RIMSKE CISTERNE / METALE / GORNJI MOLUNAT

Lokalitet

Rimske cisterne, Metale, kartografska oznaka AN 1

Katastarske čestice

čest. zem. 2021/25 (dio) i 2021/36 (dio), obje k.o. Đurinići

Akt o zaštiti

Nema pravnu zaštitu. Evidentirano dobro.

Opis postojećeg stanja

Unutar arheološke zone Metale (AZ 1), među ostalim nalazištima, nalaze se i ostatci dvojne rimske cisterne (AN 1). Smještena je na istočnim padinama prijevoja, neposredno ispod današnjeg puta prema poluotoku "Crna Gora", odnosno na terasama prema uvali Mali Molunat.

Koordinate centralnog položaja lokaliteta su:

X = 47 01 101 N

Y = 65 35 456 E

Metale / Gornji Molunat / Rimske cisterne

Manja probna arheološka iskopavanja, koja su provedena 1973., djelomično su istražila nalazište (nije iskopavano s vanjskih strana objekta). Riječ je o rimskim cisternama (gustijernama) koje su služile za skupljanje vode (kišnice), vjerojatno u sklopu obližnje *villa rustice*. Veličina prve cisterne je 4,4 x 4,8 m, a druge 4,6 x 2,8 m. Položene su u smjeru sjeverozapad - jugoistok, odnosno prate prirodnu konfiguraciju terena. Međusobno su odvojene zajedničkim zidom u kojem je manji otvor tako da se može govoriti o dvojnoj cisterni s međusobno povezanim dijelovima. Na dijelu ziđa cisterni i danas je sačuvana tipična rimska vodootporna žbuka s lomljenom opekam. Građena je od obrađenih tesanaca, povezanih žbukom sivkasto bijele boje. Tijekom iskopavanja unutar cisterni nađeni su brojni ulomci keramičkih posuda, rimskih opeka i dr. pokretnih nalaza, a okvirna datacija kao i cijele arheološke zone je 1. st. posl. Kr. i dalje (možda sve do početka 7. st.). Zbog velike količine krovne opeke (tegula) pretpostavlja se da je cijeli objekt bio natkriven s (jednoslivnim ?) krovom. Nažalost, nakon probnih iskopavanja nalazište je samo djelomično konzervirano, te ostavljeno utjecaju atmosferilija, raslinja i čovjeka. Danas je gotovo u potpunosti zaraslo i zatrpano otpadom.

Mjere zaštite

Sustav mjera zaštite za arheološko nalazište Rimske cisterne / Metale / Gornji Molunat obuhvaćaju sustavna arheološka istraživanja, dokumentiranje, konzervaciju nalaza i nalazišta koje je potrebno provesti prije bilo kakvih infrastrukturnih radova ili drugih intervencija u predmetnom prostoru. Nakon obavljenih istražnih radova nadležni konzervatorski odjel odredit će uvjete i mogućnost daljnjih radova i intervencija, odnosno eventualnu prezentaciju nalazišta i uklapanje u nove sadržaje. Osim toga, ako i ne bude eventualnih intervencija na ovom prostoru, bilo bi nužno provesti adekvatnu konzervaciju iskopanog dijela kako bi se spriječilo daljnje propadanje ovog izuzetno vrijednog arheološkog nalazišta.

Metale / Gornji Molunat / Rimske cisterne

AN 2 - OSTATCI RIMSKE VILLA RUSTICE / METALE / GORNJI MOLUNAT

Lokalitet

Rimska *villa rustica*, Metale, kartografska oznaka AN 2

Katastarska čestica

čest. zgr. 79/1 čest. zem. 9999/29 (dio), 1976/11 (dio), 2341/1 (dio), 2021/24 (dio) i 2021/25 (dio), sve k.o. Đurinići

Akt o zaštiti

Nema pravnu zaštitu. Evidentirano dobro.

Metale / Gornji Molunat / položaj ostataka rimske *villa rustice*

Opis postojećeg stanja

Unutar arheološke zone Metale (AZ 1), među ostalim nalazištima, nalaze se i ostatci rimske villa rustice (AN 2). Smješteni su na samom prijevoju između kopna i poluotoka nekad zvanog «Crna Gora», pedesetak metara iznad (zapadno do sjeverozapadno) od opisanih rimskih cisterni. Koordinate centralnog položaja lokaliteta su:

X = 47 01 138 N

Y = 65 35 439 E

U okviru probnih arheoloških iskopavanja 1973. djelomično je istražen i ovaj segment arheološke zone. Međutim, već tada je utvrđena djelomična devastacija nalazišta recentnom gradnjom i prethodno obradom zemlje. Riječ je o ostacima objekta, odnosno građevine koja se sastojala od nekoliko prostorija.

Građevina je orijentirana istok - zapad, pravokutne osnove s jednom apsidom na istočnoj strani. Pojedine prostorije su sasvim definirane, dok ih je većina samo djelomično otkrivena. Apsida je polukružne osnove izbačene izvan četverokutnog objekta, s mozaičnim podom. Definirana je jedna polukružna stepenica s kojom se ulazilo u unutrašnjost. Podni mozaik je provincijalnog karaktera sastavljen od bijelih i crvenih kockica (tesera) u vidu šahovskog polja. Na centralnu prostoriju nastavljaju se ostaci prostorije s hipokaustom (sjeverna bočna prostorija), odnosno elementima podnog grijanja.

Centralna, najveća prostorija dijeli istočni zid s apsidom i sjeverni s hipokaustom.

Na pojedinim dijelovima nađeni su ostaci podnog mozaika od kockica crne i bijele boje, ali i crveno bojanih fresaka, ulomaka mramornih pločica i dr. nalaza među kojima je posebno bitan nalaz novca cara Marka Aurelija (161-180. g. posl. Kr.) prema kojemu se i cjelokupna zona datira u drugu polovicu 1. st. i dalje. Osim navedenih prostorija djelomično su otkrivene i druge koje se nastavljaju u neistraženi dio nalazišta.

Nažalost, cjelokupni istražen segment nalazišta je nakon iskopavanja zatrpan i prekriven asfaltom te danas predstavlja parkiralište ispred objekta turističke zajednice.

Metale / Gornji Molunat / položaj na kojemu se nalaze ostaci rimske *villa rustice*

Mjere zaštite

Sustav mjera zaštite za arheološko nalazište ostaci rimske villa rustice / Metale / Gornji Molunat obuhvaćaju sustavna arheološka istraživanja, dokumentiranje, konzervaciju nalaza i nalazišta koje je potrebno provesti prije bilo kakvih infrastrukturnih radova ili drugih intervencija u predmetnom prostoru.

Nakon obavljenih istražnih radova nadležni konzervatorski odjel odredit će uvjete i mogućnost daljnjih radova i intervencija, odnosno eventualnu prezentaciju nalazišta i uklapanje u nove sadržaje.

Osim toga, ako i ne bude eventualnih intervencija na ovom prostoru, bilo bi preporučivo obaviti reviziona istraživanja nalazišta te adekvatno konzervirati i prezentirati ostatke arhitekture s popratnim sadržajima (panoi, legende i sl.), pogotovo imajući u vidu današnji neposredni položaj turističkog ureda.

AN 3 - PODMORSKO ARHEOLOŠKO NALAZIŠTE 1 / UVALA GORNJI MOLUNAT

Lokalitet

Molunat, kartografska oznaka AN 3

Katastarska čestica

Podmorje (bez katastarskih čestica) s centralnim koordinatama N = 42° 27' 06,7", E = 18° 25' 44,2" i promjerom 100 m uokolo centralnih koordinata.

Akt o zaštiti

Nema pravnu zaštitu. Evidentirano dobro.

Molunat, uvala Gornji Molunat / Položaj ostataka drvenog broda / AN 3

Opis postojećeg stanja

Ostaci potopljenog broda, odnosno dio drvene brodske konstrukcije nalazi se na području uvala Mali (Gornji) Molunat, oko 300 m jugoistočno od Metala, na dubini od 4,5 m. Riječ je vjerojatno o ostacima manjeg drvenog leuta, bez ikakvih pokretnih nalaza u blizini, te nije moguća uža datacija, osim okvirno razdoblja novog vijeka. Ukupna sačuvana dužina broda je 4,17 m (dio krme, a nedostaje cijeli prednji dio), širina 4,70 m (u izvornom obliku vjerojatno je uža, nego se zbog raspadanja proširio). Primjetna je gradnja kobilice broda na riblju kost, a na bokovima se vide ostaci željeznih bitvi. Ostaci broda položeni su u smjeru istok - zapad, na ravnom pješčanom dnu.

Molunat, uvala Gornji Molunat / ostatci drvene konstrukcije broda / AN 3

Mjere zaštite

Sustav mjera zaštite za predmetno podmorsko arheološko nalazište u uvali Gornji Molunat obuhvaća probna arheološka istraživanja u cilju definiranja prostornih i vremenskih odrednica lokaliteta. U slučaju utvrđivanja arheoloških kulturnih slojeva potrebno je provesti sustavna arheološka istraživanja, dokumentiranje, konzervaciju nalaza i nalazišta.

Sve navedeno je potrebno provesti prije bilo kakvih infrastrukturnih radova ili drugih intervencija u predmetnom prostoru. Nakon obavljenih istražnih radova nadležni konzervatorski odjel odredit će uvjete i mogućnost daljnjih radova i intervencija, odnosno eventualnu prezentaciju nalazišta.

AN 4 - PODMORSKO ARHEOLOŠKO NALAZIŠTE 2 / UVALA GORNJI MOLUNAT

Lokalitet

Molunat, kartografska oznaka AN 4

Katastarska čestica

Podmorje (bez katastarskih čestica) s centralnim koordinatama N = 42° 26' 53,9", E = 18° 25' 42,0" i promjerom 100 m uokolo centralnih koordinata.

Akt o zaštiti

Nema pravne zaštite. Evidentirano dobro.

Molunat, uvala Gornji Molunat / Položaj ostataka olupine broda s teretom "mramora" / AN 4

Opis postojećeg stanja

Ostatci brodoloma se nalaze u uvali Mali (Gornji) Molunat, oko 150 m sjeverozapadno od prolaza Vratio, oko 30 m od obale, na dubini od 5 m. Na pješčanom dnu vide se obrisi broda koji je prevezio kamene blokove. Drveni ostaci broda, odnosno nadgrađa su istruli, no kako su blokovi zapunili cijelu unutrašnjost broda moguće je sagledati njegove dimenzije. Dužina broda je 16 m, a širina 3,3 m. Pravilno klesani kameni blokovi su različitih dimenzija, npr. 26 x 42 x 20 cm ili 30 x 50 x 20 cm. Prema priči mještana riječ je o mramoru, no zbog obraslosti to nije bilo moguće potvrditi. Također, prema tradiciji, kameni blokovi su bili namijenjeni gradnji crkve, po nekima Sv. Nikole u Moluntu, no spominje se i sv. Toma u Prčnju. Za sada nema elementata koji bi potvrdili ovakvu tradiciju, kao ni za užu dataciju brodoloma.

Mjere zaštite

Sustav mjera zaštite za predmetno podmorsko arheološko nalazište u uvali Gornji Molunat obuhvaća probna arheološka istraživanja u cilju definiranja prostornih i vremenskih odrednica lokaliteta. U slučaju utvrđivanja arheoloških kulturnih slojeva potrebno je provesti sustavna arheološka istraživanja, dokumentiranje, konzervaciju nalaza i nalazišta. Sve navedeno je potrebno provesti prije bilo kakvih infrastrukturnih radova ili drugih intervencija u predmetnom prostoru. Nakon obavljenih istražnih radova nadležni konzervatorski odjel odredit će uvjete i mogućnost daljnjih radova i intervencija, odnosno prezentaciju nalazišta.

Molunat, uvala Gornji Molunat / ostatci olupine broda s teretom kamenih blokova/ AN 4

AN 5 - CRKVINA, MIRINE / IZNAD LUKE MALI MOLUNAT

Lokalitet

Crkvina / Mirine / Molunat, kartografska oznaka AN 5

Katastarske čestice

čest. zem. 2261/1 (dio), 2262/1, 2295/3 (dio), 2295/2, 2300/6, 2300/10 (dio), 2300/11 (dio), 2299/1, 2299/2, 2300/7, sve k.o. Đurinići

Akt o zaštiti

Nema pravnu zaštitu. Evidentirano dobro.

Opis postojećeg stanja

Na području istaknutog brežuljka, istočno do jugoistočno od uvale Mali Molunat, odnosno neposredno iznad današnje operativne obale nalazi se položaj zvan Mirine, Crkvina ili Bazilika, a u nekim evidencijama uveden je i kao nalazište iznad luke Mali Molunat. Koordinate centralnog položaja lokaliteta su:

X = 47 00 882 N

Y = 65 36 434 E,

oko 130 m prema jugu, 70 m prema sjeveru, te oko 80 m prema istoku i zapadu. Već sami toponimi upućuju na potencijalno arheološko nalazište, što je i potvrđeno uviđajem na terenu te brojnim vidljivim arhitektonskim i pokretnim arheološkim nalazima.

U okviru predmetnog obuhvata plana samo je manji, rubni i južni dio nalazišta koji obuhvaća dijelove katastarskih čestica 2261/1, 2299/1 i 2300/11. Centralni dio nalazišta je na katastarskoj čestici 2299/2 (izvan obuhvata predmetnog UPU-a) gdje su vidljivi dijelovi zidova od fino obrađenog kamenja, sa sačuvanom izvornom rimskom žbukom. Moguće je definirati jednu manju pravokutnu prostoriju, veličine 2,5 x 3 m, iz koje se nastavlja zid dužine 3,75 m, te pod pravim kutom sljedeći zid u dužini od 6 m. Ovaj potonji zid se vjerojatno nastavlja i dalje pod suhozidnom međom, no za sada nije u potpunosti vidljiv. Zidovi su široki u prosjeku 65 - 70 cm, a sačuvana visina varira od 70 cm do čak 113 cm u spomenutoj pravokutnoj prostoriji. Na pojedinim dijelovima vidljivog izvornog antičkog zida naslagane su suhozidne međe kojima je inače prekriven cijelo područje. Za očekivati je da su i pod ostalim međama preostali dijelovi antičke arhitekture. Iznad pravokutne prostorije nadograđena je suhozidna kućistina za sklanjanje od kiše i alata za obradu zemlje. Na cijelom području uokolo, na površini zemlje se nalaze brojni ulomci rimskih keramičkih posuda i opeka (tegula), a pojedini nalazi su nabačeni na međe. Petnaestak metara sjeveroistočno od pravokutne prostorije nalazi se jedna kamena ploča dimenzija 132 x 51, debljine 9 cm, fino obrađena, a koja moguće je potječe od dijela nekog od grobova. Za pretpostaviti je postojanje kasnoantičke građevine, možda ranokršćanske

bazilike s pripadajućim grobljem. No, tek na osnovu barem probnih arheoloških iskopavanja, to je moguće i potvrditi.

Crkvina / Mirine / Iznad luke Mali Molunat / položaj nalazišta

Mjere zaštite

Sustav mjera zaštite za arheološko nalazište Crkvina / Mirine / Bazilika iznad luke Malog Molunta obuhvaćaju sustavna arheološka istraživanja, dokumentiranje, konzervaciju nalaza i nalazišta koje je potrebno provesti prije bilo kakvih infrastrukturnih radova ili drugih intervencija u predmetnom prostoru. Nakon obavljenih istražnih radova nadležni konzervatorski odjel odredit će uvjete i mogućnost daljnjih radova i intervencija, odnosno eventualnu prezentaciju nalazišta i uklapanje u nove sadržaje.

Crkvina / Mirine / Iznad luke Mali Molunat / ostatci rimske arhitekture

ARHEOLOŠKA NALAZIŠTA NA PODRUČJU MOLUNTA / IZVAN OBUHVATA UPU-a

1. GRADINSKO NASELJE NA POLUOTOKU CRNA GORA

Nalazi se na najvišem vrhu poluotoka "Crna gora" (kota 140), s pripadajućim padinama, neposredno iznad Metala. Riječ je o ostacima prapovijesnog gradinskog naselja iz brončanog ili željeznog doba, a na koje su kasnije vjerojatno sjeli i slojevi iz kasne antike kada povišeni i lako branjivi položaji ponovno dolaze do izražaja. Iz istih razloga na tom

području se kasnije grade francuske, austrougarske i talijanske fortifikacije, a i danas su na tom području položaji hrvatske vojske. Centrale koordinate položaja su:

X = 47 00 872 N

Y = 65 35 176 E

te područje oko 150 m u promjeru od centralnih koordinata.

2. OSTATCI RIMSKE ARHITEKTURE U BLIZINI UVALE VELIKOG MOLUNTA

Na području u blizini uvale Velikog Molunta spominju se ostatci neodredive arhitekture koji se na osnovu postojećeg i obližnjeg arheološkog konteksta mogu okvirno smjestiti u antičko razdoblje.

3. OTOČIĆ MOLUNAT

Na otoku Molunat ili kako se danas naziva Veli Škoj nalaze se ostatci arhitekture, vjerojatno iz rimskog razdoblja. Pretpostavlja se kako se radi o ostatcima crkve koja je bila posvećena sv. Petru, iako poneki autori smatraju da se takva crkva nalazila na obližnjem otočiću Supetrić, na što sugerira i sam toponim. Međutim, na Supetriću se ne vide bilo kakvi ostatci arhitekture, pa je logičnije kako se ova ili neka druga sakralna građevina nalazila na V. Škoju. O tome svjedoče brojni ulomci keramičkih posuda i opeka iz rimskog razdoblja koji bi se nalazili prilikom obrade zemlje na V. Škoju, a prije svega u takvim prilikama i nađeni ostatci arhitekture.

4. OSAM PODMORSKIH ARHEOLOŠKIH LOKALITETA OD ANTIČKIH DO NOVOVJEKOVNIH RAZDOBLJA U VALAMA VELIKOG I MALOG MOLUNTA

- MOLUNAT, SUPETRIĆ, kartografska oznaka 9
- MOLUNAT, UVALA VELIKI MOLUNAT, kartografska oznaka 10
- MOLUNAT / LUČICA, kartografska oznaka 11
- MOLUNAT / UVALA VELIKI MOLUNAT /PODMETALE, kartografska oznaka 12
- MOLUNAT / UVALA VELIKI MOLUNAT / IZMEĐU UVALE PODMETALE I UVALE GODANJ, kartografska oznaka 13
- MOLUNAT / UVALA VELIKI MOLUNAT / UVALA GODAN, kartografska oznaka 14
- MOLUNAT / UVALA VELIKI MOLUNAT / SREDINA VALE, kartografska oznaka 15
- MOLUNAT / RT LOKVICA, kartografska oznaka 16

Režimi zaštite prostora

Graditeljsko nasljeđe

Slijedom odredbi Prostornog plana uređenja Općine Konavle temeljenih u prvom redu na principu zaštite prostora prema načelima održivog razvitka i zaštite kulturnih dobara i prirodnog nasljeđa, s ciljem zaštite i neophodne sanacije vrijednih područja, ugroženih dijelova prirode, arheoloških i spomeničkih zona i lokaliteta, kao i vrijednih krajobraza, te s ciljem gospodarskog razvoja zasnovanog u prvom redu na turizmu, poljodjelstvu i ribarstvu, ističe se važnost pomnog sagledavanja kulturno-povijesnih vrijednosti promatranog područja.

Sustavom mjera zaštite naselja Molunat, osim mjera zaštite koje se odnose na pojedinačna kulturna dobra utvrđuju se mjere koje je potrebno provesti tijekom same izrade plane, i to kako slijedi:

- cijelo područje prevlake od Gornje do Donje vale, posebice ono koje se odnosi na neizgrađeni dio naselja unutar ove zone (potez uz vanjsku stranu istočnog dijela zidina uključujući prostor AN1 i AN2 zaključno s postojećom prometnicom na istoku sve do mora) potrebno je promatrati isključivo u funkciji zadovoljenja javnih potreba naselja s naglaskom na formiranju recepcije naselja u vidu promidžbe kulturnih vrijednosti i posebnosti područja. Zbog osjetljivosti navedenog područja kao i zbog podizanja ukupne razine kvalitete arhitektonskih ostvarenja na cijelom

području naselja preporuča se uvjetovanje provedbe anketnog urbanističko - arhitektonskog natječaja za ovu zonu. Svakako je poželjno planskim mjerama onemogućiti pojedinačne intervencije u ovoj zoni bez prethodno izrađene urbanističke analize cijele zone;

- posebno se naglašava zabrana bilo kakve izgradnje s unutarnje strane zidina u pojasu od 6 m;
- na području duž obale potrebno je planirati cjelovito uređenje obalne šetnice - potez zapadno od crkve Sv. Ivana, te potez od centralnog dijela naselja (potez austrijske rive) do istočnog kraja;
- revitalizirati centralni dio naselja na potezu Austrijske rive, primjerenom rekonstrukcijom postojeće izgradnje;
- iskoristiti mogućnost prema članku 47. stavak 3. odredbi za provođenje PPUO Konavle te reducirati katnost objekata odnosno njegovih podzemnih etaža na način da se dozvoljava izgradnja samo jedne podzemne etaže (podrum ili suteran).

Arheološki lokaliteti

Unutar zone stroge zaštite zasebnu cjelinu čine evidentirani kopneni i podmorski arheološki lokaliteti na kojima su pronađeni materijalni ostatci iz ranijih razdoblja.

Postupak zaštite prostora obuhvaća sustavna arheološka istraživanja, dokumentiranje, konzervaciju nalaza i nalazišta koje je potrebno provesti prije bilo kakvih infrastrukturnih radova ili drugih intervencija u predmetnom prostoru. Nakon obavljenih istražnih radova nadležni konzervatorski odjel odredit će uvjete i mogućnost daljnjih radova i intervencija, odnosno eventualnu prezentaciju nalazišta i uklapanje u nove sadržaje.

S obzirom da cijelo područje Molunta, pa tako i obuhvata predmetnog UPU-a, (neovisno o utvrđenim arheološkim zonama i nalazištima te za njih propisanim mjerama zaštite) predstavlja jednu veliku potencijalnu arheološku zonu, potrebno je i na preostalim dijelovima, ukoliko se tijekom pripremnih ili bilo kojih drugih radova utvrdi postojanje arheoloških nalaza, zaustaviti sve daljnje radnje te o tome izvijestiti Konzervatorski odjel u Dubrovniku.

Nakon obustavljanja radova potrebno je provesti istraživanja uz suglasnost i mjere zaštite nadležnog konzervatorskog odjela.

Isti postupak zaštite vrijedi i za podmorsku arheološku baštinu.

Arheološka istraživanja moraju se izvoditi na temelju članka 47. i 49., a u svezi s člankom stavkom 1. točka 9. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03 i 157/03), te članku 4. Pravilnika o arheološkim istraživanjima (Narodne novine 30/05).

Uz ostale uvjete propisane Pravilnikom o arheološkim istraživanjima (Narodne novine 30/05), potrebno je osigurati slijedeće:

- radove istraživanja izvoditi isključivo ručnim iskopom, uz primjenu odgovarajućih mjera zaštite nađenih predmeta na terenu;
- trajnu zaštitu i konzervaciju nađenih predmeta, te privremenu pohranu nađenih pokretnih arheoloških nalaza, do konačne odluke o pohrani, koju će donijeti Ministarstvo kulture na prijedlog Hrvatskog vijeća za kulturna dobra i Hrvatskog muzejskog vijeća;
- osigurati zaštitu na radu u skladu sa zakonskim propisima;
- voditelj istraživanja dužan je najkasnije u roku od 90 dana od dovršenja radova dostaviti dokumentirani izvještaj o obavljenim arheološkim istraživanjima, a prema uvjetima navedenim u Pravilniku o arheološkim istraživanjima («NN» 30/05);
- voditelj istraživanja dužan je obavijestiti Konzervatorski odjel u Dubrovniku o danu početka radova, radi osiguranja pravovremenog vršenja konzervatorskog nadzora;

- voditelj istraživanja dužan je svaku promjenu ili odstupanje od plana i programa radova, navedenih u zahtjevu za odobrenje predmetnih arheoloških istraživanja, u pismenom obliku dostaviti ovom Konzervatorskom odjelu.

Što se tiče arheološke kulturne baštine potrebno je provoditi što detaljnija arheološka rekognosciranja terena, te eventualna probna istraživanja kako bi se što preciznije odredile prostorne i vremenske granice postojećih ili eventualno novih arheoloških nalazišta. Nakon tako dobivenih spoznaja, ovisno o vrijednosti i značaju svakog pojedinog lokaliteta potrebno je pristupiti njegovoj pravnoj zaštiti, odnosno registraciji i preventivnoj zaštiti.

Nužno je prije bilo kakvih intervencija u prostoru, u blizini ili na samim arheološkim lokalitetima, ishoditi suglasnost i uvjete od nadležnog konzervatorskog odjela, a nakon provedenih istraživanja, dokumentacije i konzervacije nalaza i nalazišta, isti će odrediti daljnju mogućnost gradnje i eventualnu prezentaciju nalazišta.

Također, obzirom na postojanje izvjesnih arheoloških nalazišta koja su ranije istraživana (ostatci rimskih cisterni i villa rustice na Metalama) potrebno je promišljati u smjeru revizionih istraživanja i prezentacije lokaliteta neovisno o tome da li će biti ugroženi kasnijim zahvatima.

Naime, ovdje imamo idealnu priliku i mogućnost prožimanja kulturne baštine i turističke ponude, što zasigurno pridonosi novim sadržajima i vrijednostima ovog kraja. U tom smislu može se naglasiti i lokalitet na Crkvini, odnosno Mirinama, iznad luke Malog Molunta gdje se nalaze izuzetno dobro sačuvani ostatci rimske arhitekture (na nekim mjestima i preko 100 cm visine) koje bi bilo dobro istražiti i prezentirati kako turistima, tako i domaćoj stručnoj i široj javnosti. Naime, tako dobro sačuvane i vidljive arhitekture nema na širem Konavoskom, ali i cijelom dubrovačkom području, s izuzetkom antičkog kompleksa u Polačama na Mljetu.

3.7. Sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš

Zaštita zraka

Za područje naselja Molunat nisu prekoračene preporučene vrijednosti kakvoće zraka, odnosno utvrđena je prva kategorija kakvoće zraka.

Na području unutar obuhvata UPU-a onečišćenje zraka je neznatno, posebno ako se uzme u obzir da se više od 60 % stanovništva i poslovnih subjekata za grijanje i hlađenje koristi električnu energiju.

Najjače onečišćenje je u neposrednoj blizini prometnica zbog onečišćenja zraka ispušnim plinovima iz vozila ali s obzirom na stanje kakvoće zraka, nije potrebno propisivati strože granične vrijednosti emisija i strože zaštitne mjere od onih propisanih od strane države.

Na području naselja Molunat, za koje je utvrđena kakvoća zraka prve kategorije potrebno je djelovati preventivno kako se zbog građenja i razvitka područja ne bi prekoračile preporučene vrijednosti kakvoće zraka.

Prilikom lociranja pojedinih sadržaja, kao jedan od kriterija za konačno određivanje detaljnih namjena prostora preporučuje se princip da norme dozvoljene emisije/zagađenost ne smiju biti prekoračene i pored poštivanja normi dozvoljene emisije (što je pitanje udaljenosti, zračnih strujanja itd.).

U cilju praćenja stanja kakvoće zraka potrebno je uspostaviti informacijski sustav o kakvoći zraka. Sukladno posebnom zakonu, uspostaviti područnu mrežu za praćenje kakvoće zraka na način da se lokacije odabiru u naseljenim i prometno opterećenim dijelovima područja, u blizini izvora onečišćenja.

Potrebno je redovito praćenje emisija, vođenje katastra izvora emisija s podacima o prostornom smještaju, kapacitetu te vrsti i količini emisija na temelju kojih se vodi Katastar emisija na općinskoj i županijskoj razini. Ne dozvoljava se proizvodnja tvari koje oštećuju ozonski omotač, prema posebnim propisima.

Zaštita voda i mora

Analize stanja voda provodi se kontinuirano na temelju zakonske regulative. Dosadašnje analize pokazuju da je stanje kakvoće voda zadovoljavajuće u okviru zakonom propisanim granicama.

Sukladno posebnim propisima republike Hrvatske vrši se redovita kontrola kakvoće mora. Na temelju tih mjerenja može se reći da analizirani uzorci uglavnom ne prelaze utvrđene granične vrijednosti, odnosno da je stanje zadovoljavajuće.

Zaštita mora s kopna

Zaštita mora se prvenstveno provodi planiranjem kopnenog i morskog prostora i odvodnje, pročišćavanja i odlaganja otpadnih voda. Nadalje, zaštita mora usmjerava se na očuvanje područja s visokom kakvoćom mora i rehabilitaciju ugroženih područja. Za moguće planiranje zahvata koji mogu utjecati na kvalitetu mora i morskog dna obvezno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš.

Na temelju zakonske regulative provoditi praćenje stanja kakvoće mora te po potrebi izraditi planove sanacije ugroženog obalnog mora od zagađenja s kopna.

Zbog nedovršene kanalizacijske mreže s uređajima za čišćenje i podmorskim ispuštima kojima bi se ispuštale pročišćene otpadne vode na dovoljnu udaljenost od obale pojave onečišćenja se javljaju na određenim kritičnim mjestima, tako i na plažama Molunta pa je prioritetno potrebno:

- dovršiti kanalizacijski sustav i priključiti ona područja i građevine koje nisu priključene,
- ukinuti sve lokalne nekontrolirane ispuste te izvršiti potrebne rekonstrukcije kanalizacijskog sustava,

Upravo podizanje standarda i kvalitete usluge i na uređenim i na prirodnim plažama u smjeru dobivanja plave zastave trebao bi biti cilj ponajviše zbog jačanja kvalitete turističke ponude, pogotovo s obzirom da je turizam glavna gospodarska grana ovog područja.

Smjernice zaštite voda obuhvaćaju razvoj infrastrukturnog sustava na zbrinjavanju komunalnih i industrijskih otpadnih voda i zaštitu od incidentnih zagađenja. Potrebno je otpadne vode prethodno pročistiti na samim mjestima nastanka do razine komunalnih otpadnih voda prije upuštanja u kanalizaciju.

Mjere za sprječavanje utjecaja od incidentnih zagađenja trebale bi biti obuhvaćene operativnim planovima svakog pojedinog zagađivača. Potrebno je pravodobno djelovati na suzbijanju takvih zagađenja.

Zaštita mora od pomorskog prometa i lučkih djelatnosti

Pomorski promet i lučke djelatnosti, uz izvore onečišćenja mora s kopna, predstavljaju stalnu opasnost za morski okoliš.

Sustav mjera zaštite mora obuhvaća: izviđanje radi utvrđivanja pojave onečišćenja, sustav obavješćivanja, organizacijsku shemu s definiranim nadležnostima i zadacima sa svrhom sprečavanja i uklanjanja onečišćenja te provođenje mjera.

Planom intervencije kod iznenadnog onečišćenja mora sukladno posebnim propisima utvrđuju se mjere smanjenja šteta u okolišu kod iznenadnih onečišćenja mora s kojim treba biti usklađen Županijski plan intervencija od iznenadnog onečišćenja mora.

Uređenje vodotoka i vodnog režima

U slučaju da dođe do plavljenja, ispiranja, podriivanja ili odronjavanja zemljišta i drugih sličnih štetnih pojava, te posredno do ugrožavanja života i zdravlja ljudi i njihove imovine ili poremećaja u vodnom režimu, zaštita od štetnog djelovanja povremenih bujičnih vodotokova i oborinskih odvodnih kanala će se provoditi izgradnjom zaštitnih i regulacijskih vodnih građevina, odnosno tehničkim i gospodarskim održavanjem vodotoka, vodnog dobra i regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina koje se provodi prema programu uređenja vodotoka i drugih voda u okviru Plana upravljanja vodama. U svrhu tehničkog održavanja, te radova građenja, uz bujične vodotoke treba osigurati inundacijski pojas minimalne širine od 5,0 m od gornjeg ruba korita, odnosno ruba čestice javnog vodnog dobra. U inundacijskom pojasu zabranjena je svaka gradnja i druge radnje kojima se može onemogućiti izgradnja i održavanje vodnih građevina, na bilo koji način umanjiti protočnost korita i pogoršati vodni režim, te povećati stupanj ugroženosti od štetnog djelovanja vodotoka. Posebno se inundacijski pojas može smanjit do 3,0 m širine, ali to bi trebalo utvrditi posebnim vodopravnim uvjetima za svaki objekt posebno. Svaki vlasnik, odnosno korisnik objekta ili parcele smještene uz korito vodotoka ili česticu javno vodno dobro dužan je omogućiti nesmetano izvršavanje radova na čišćenju i održavanju korita vodotoka, ne smije izgradnjom predmetne građevine ili njenim spajanjem na komunalnu infrastrukturu umanjiti propusnu moć vodotoka, niti uzrokovati eroziju u istom, te za vrijeme izvođenja radova ne smije niti privremeno odlagati bilo kakvi materijal u korito vodotoka.

Postojeća neregulirana korita povremenih bujičnih i vodotoka i oborinskih kanala potrebno je regulacijskim radovima povezati i urediti na način da se u kontinuitetu sprovedu

oborinske i druge površinske vode do ulijevanja u more, a sve u skladu s vodopravnim uvjetima i ostalim aktima i planovima predviđenim Zakonom o vodama. Projektno rješenje uređenja korita sa svim potrebnim objektima, maksimalno smjestiti na česticu "javno vodno dobro" iz razloga izbjegavanja imovinsko - pravnih sporova kao i razloga prilagodbe uređenja važećoj prostorno - planskoj dokumentaciji. Osim toga, treba omogućiti siguran i blagovremen protok u vodotoku, te održavanje i čišćenje istog. Dimenzioniranje korita treba izvršiti za vršnu protoku dobivenu kao rezultat obrade hidroloških mjerenja ih određenu primjenom neke od empirijskih metoda, a za onu vjerojatnost pojave koju odobre Hrvatske vode.

U iznimnim slučajevima, u svrhu osiguranja i formiranja što kvalitetnijeg prometnog koridora, ne isključuje se regulacija ili izmještanje vodotoka u obliku odgovarajuće natkrivene armiranobetonske kinete (min. propusne moći 100-god velika voda) i na način koji će omogućiti njeno što jednostavnije održavanje i čišćenje (natkrivanje izvesti pomičnim armiranobetonskim pločama duž što više dionica i sa što više revizijskih okana). Trasu regulirane natkrivene kinete u sklopu prometnice u pravilu postaviti uz jedan od rubova prometnice ili ispod samog pločnika kako bi ostao osiguran pojas za česticu javnog vodnog dobra. Izradu projektnog rješenja treba uskladiti sa stručnim službama Hrvatskih voda.

Na mjestima gdje trasa prometnice poprečno prelazi preko bujičnih vodotoka i odvodnih kanala predvidjeti mostove ili propuste dovoljnih dimenzija za nesmetano propuštanje mjerodavnih velikih protoka. Potrebno je predvidjeti i rekonstrukciju postojećih propusta male propusne moći ili dotrajalog stanja. Na mjestima gdje prometnica prelazi preko reguliranog korita vodotoka (trapezno obloženo korito, betonska kineta i sl.) konstrukciju i dimenzije osnovnih elemenata mosta ili propusta sa svim pripadnim instalacijama treba odrediti na način kojim se ne bi umanjio projektirani slobodni profil korita, kojim će se osigurati statička stabilnost postojeće betonske kinete, zidova ili obaloutvrde, odnosno kojim se neće poremetiti postojeći vodni režim. Os mosta ili propusta postaviti što okomitije na uzdužnu os korita, a širina istog treba biti dovoljna za prijelaz planiranih vozila. Konstrukcijsko se rješenje mosta ili propusta treba funkcionalno i estetski uklopiti u sadašnje i buduće urbanističko rješenje tog prostora.

Također treba predvidjeti oblaganje uljeva i izljeva novoprojektiranih ili rekonstruiranih propusta u dužini min. 3,0 m, odnosno izraditi tehničko rješenje eventualnog upuštanja "čistih" oborinskih voda u korito vodotoka radi zaštite korita od erozije i nesmetanog protoka. Detalje upuštanja oborinskih voda investitor treba usuglasiti sa stručnim službama Hrvatskih voda. Tijekom izvođenja radova potrebno je osigurati neometan protok kroz korito vodotoka

Polaganje objekata linijske infrastrukture (kanalizacija, vodovod, električni i telekomunikacijski kablovi itd.) zajedno sa svim oknima i ostalim pratećim objektima uzdužno unutar korita vodotoka, odnosno čestice javnog vodnog dobra nije dopušteno. Vođenje trase paralelno sa reguliranim koritom vodotoka izvesti na minimalnoj udaljenosti kojom će se osigurati statička i hidraulička stabilnost reguliranog korita, te nesmetano održavanje ili buduća rekonstrukcija korita. Kod nereguliranih korita, udaljenost treba biti minimalno 3,0 m od gornjeg ruba korita, odnosno ruba čestice javnog vodnog dobra zbog osiguranja inundacijskog pojasa za buduću regulaciju. U samo određenim slučajevima udaljenost polaganja se može smanjit, ali to bi trebalo utvrditi posebnim vodopravnim uvjetima i za svaki objekt posebno

Poprečni prijelaz pojedinog objekta linijske infrastrukture preko korita vodotoka po mogućnosti je potrebno izvesti iznad u okviru konstrukcije mosta ili propusta. Mjesto prijelaza izvesti poprečno i po mogućnosti što okomitije na uzdužnu os korita. Ukoliko instalacija prolazi ispod korita, investitor je dužan mjesta prijelaza osigurati na način da je uvuče u betonski blok čija će gornja kota biti 0,50 m ispod kote reguliranog ili

projektiranog dna vodotoka. Kod nereguliranog korita, dubinu iskopa rova za kanalizacijsku cijev treba usuglasiti sa stručnom službom Hrvatskih voda. Na mjestima prokopa obloženog korita vodotoka ili kanala, izvršiti obnovu obloge identičnim materijalom i na isti način. Tereni devastiran radovima na trasi predmetnih instalacija i uz njihovu trasu, dovesti u prvobitno stanje kako se ne bi poremetilo površinsko otjecanje.

Na obalnom pojasu gdje je planirano širenje (nasipavanje) obale prema moru, potrebno je izraditi projektnu dokumentaciju regulacije ušća navedenih vodotoka na predmetnoj dionici koji će biti usklađen sa projektom uređenja predmetnog obalnog područja i projektima svih instalacija (kanalizacija, vodovod, itd.) postavljenih ili predviđenih u uređenom obalnom području. Investitor je dužan ovim projektom obuhvatiti sve bujične tokove i riješiti pitanje njihovih uljeva u more u obliku otvorenih ili u natkrivenih armirano-betonskih kineta koje će omogućiti nesmetano propuštanje mjerodavnih velikih voda u uvjetima nepovoljnog utjecaja mora i plime, nesmetano održavanje i čišćenje istih (natkrivanje a.b. platicama, izrada revizijskih okana, rešetki, itd.), a koje će ujedno biti zaštićene od utjecaja valovanja i nanošenja morskog šljunčanog nanosa sa plaža. Kao najpogodniji način za odgovarajuće rješenje ovog problema jest da se natkrivene kinete sa bočnim kamenim nabačajem iskoriste kao pera ili da se uljevi bujica preusmjere kroz predviđena pera u ovom obliku. Manje bujice i odvodni kanali koji protječu relativno blizu jedan drugoga mogu se usmjeriti u zajedničku kinetu čime bi se smanjio broj uljeva. Sve instalacije koje se planiraju položiti u novonastalom pojasu treba postaviti dublje i obavezno ispod novonastalih uljeva bujica u more.

Investitor je dužan ušća bujica i svih propusta regulirati na način da ista nesmetano mogu propustiti mjerodavne protoke i sprovesti ih u more. Sve navedeno treba dokazati hidrološkim i hidrauličkim proračunom, te statičkim proračunom kao sastavnim dijelom projekta. Izradu projekta usuglasiti sa stručnim službama Hrvatskih voda.

U predmetnom obalnom pojasu, na trasi novoreguliranih korita bujica i vodotoka i njihovih uljeva u more potrebno je osigurati odgovarajući pojas min. širine 3,0 m do 5,0 m za novonastale čestice vodnog dobra i za njihovo održavanje.

Zaštita od buke

Buka je zvuk čija razina prekoračuje najviše dopuštene razine koje su posebno propisane s obzirom na vrijeme i mjesto gdje nastaje u sredini u kojoj ljudi rade i borave. Izvorom buke, sukladno Zakonu o buci, smatra se svaki objekt sa sredstvima za rad i transport uređajima, instalacijama, te bučne aktivnosti i drugi objekti i radnje od kojih se širi zvuk, a koji prelazi dopuštenu razinu.

Utjecaji koji djeluju na stvaranje komunalne buke su: promet (cestovni, morski i zračni), buka iz industrijskih pogona i buka uvjetovana turizmom (rad ugostiteljskih objekata - restorana, kafića, disco klubova, rekreacijski centri i sl.).

Razina komunalne buke na području Molunta je zadovoljavajuća, poglavito ako se analizira razdoblje zadnjih desetak godina, jer na razinu buke u najvećem dijelu utječe turizam i djelatnosti vezane uz turizam.

Unutar naselja Molunta veću razinu buke, tijekom dana, a poglavito tijekom noći, izazivaju ugostiteljski objekti.

Rješenje problema buke, izazvane radom ugostiteljskih objekata je u primjeni zakonskih odredbi za rad turističkih objekata. Potencijalnu buku s prometnica (budućih i postojećih) potrebno je umanjiti na dijelovima prolaska prometnice kroz naselja i stambene zone i to sadnjom zaštitnog zelenila ili postavljanjem odgovarajućih barijera za zaštitu od buke.

Zaštita tla

Osnovni tipovi degradacije tla su: erozija, acidifikacija, promjene humizacije i akumulacija štetnih tvari u tlu. Jedna od najopasnijih pojava na širem području Župe dubrovačke je erozija koja je dijelom uvjetovana utjecajem požara na vegetaciju, koji slabi arhitekturu tala i pogoduje ubrzanoj eroziji tla vodom i vjetrom.

U manjoj mjeri na eroziju utječu i drugi faktori, kao što su klimatski faktori (oborine, vjetar), vegetacijski pokrov (vegetacija je najvažnije sredstvo zaštite tla) i posebno antropogeni utjecaj.

U okviru praćenja stanja okoliša potrebno je sustavno mjeriti onečišćenja tala na temelju zakonske regulative, a u okviru katastra emisija u okoliš, sukladno zakonskoj regulativi, voditi očevidnike za emisije onečišćavajućih tvari u tlo.

Potrebno je smanjiti emisije onečišćujućih tvari (kontaminaciju teškim plinovima, otpadnim plinovima, komunalnim i industrijskim vodama, radionuklidima i dr.) u tlo, na način da izvori emisija djeluju po standardima zaštite okoliša sukladno zakonskoj regulativi.

Unos pesticida u tlo smanjiti te smanjiti globalni proces humizacije tla sukladno zakonskoj regulativi. Opožarene površine čim prije pošumljavati kako bi se smanjio učinak erozije tla.

Gradnju urbanih cjelina i drugih objekata, prometnica i sl. planirati na način da se nepovratno izgubi što manje slobodnog tla.

Uz ceste s velikom količinom prometa je obvezno ozelenjavanje pojasa širine barem 20 m u kojemu nije dozvoljena sadnja bilja namijenjenog za ljudsku prehranu i prehranu životinja. Ozelenjeni pojas uz prometnice mora sadržavati grmoliko bilje kojim se štiti tlo od utjecaja prometa (teški metali).

Zbrinjavanje otpada

Do realizacije županijskog centra za gospodarenje otpadom na odlagalište "Grabovica" dovozi se i otpad s područja Općine Konavle.

Odlagalište se nalazi sjeverozapadno od Dubrovnika, u blizini naselja Osojnik, na nadmorskoj visini od 400 m, udaljeno 4,7 km od izvorišta rijeke Omble (izvorište za vodoopskrbu Grada Dubrovnika).

Odlagalište "Grabovica" je sanirano, a temeljem izdane lokacijske i građevinske dozvole u daljnjoj eksploataciji i za potrebe odlaganja komunalnog otpada Općine Konavle.

U planu je smanjenje količine i zbrinjavanje otpada, jer je način zbrinjavanja otpada kako u cijeloj Županiji tako i u Općini nezadovoljavajući. Zaštita i unapređenje stanja i zaštita zdravlja ljudi su prioritet.

Potrebno je utvrditi plan postupanja s komunalnim otpadom, izraditi prijedlog gospodarenja otpadom, odrediti makrolokacije budućih sanitarnih odlagališta i objekata u sustavu gospodarenja otpadom.

Zaštita od požara i uvjeti gradnje skloništa za sklanjanje stanovništva

Mjere zaštite od požara obuhvaćaju sljedeće:

- ograničiti visinu izgrađenosti u pojedinim urbanim cjelinama na maksimalno 30 m od puta za intervenciju do poda etaža s prostorima za boravak.

- pri rekonstrukciji starih dijelova naselja treba osigurati po mogućnosti prostor za nesmetan pristup vatrogasnih vozila i tehnike.
- zbog nesmetanog pristupa ugroženim objektima valja poduzeti mjere da se prometnice i javne površine održavaju prohodnima te označiti bojom vatrogasne pristupe i onemogućiti parkiranje na njima.
- hotelske, turističke i druge javne objekte izvoditi u skladu s propisima, a posebnu pozornost posvetiti evakuaciji gostiju iz prostora objekata i pravilnom požarnom sektoriranju objekata.
- svi važniji javni objekti moraju se projektirati s potrebnim instalacijama za dojavu požara.
- gustoću izgrađenosti izvesti u skladu s Pravilnikom o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređenju prostora.
- ukoliko za određenu građevinu, nije potrebno izdati lokacijsku dozvolu, u postupku izdavanja građevne dozvole potrebno je ishoditi potvrdu na glavni projekt od nadležne policijske uprave na mjere zaštite od požara, na način i u postupku propisanom posebnim Zakonom, osim za građevine za koje nisu potrebni posebni uvjeti građenja glede zaštite od požara, temeljem posebnih zakonskih propisa i podzakonskih akata.
- u svrhu sprječavanja širenja požara na susjedne građevine, građevina mora biti udaljena od susjednih građevina najmanje 4m ili manje, ako se dokaže uzimajući u obzir požarno opterećenje, brzinu širenja požara, požarne karakteristike materijala građevina, veličinu otvora na vanjskim zidovima građevina i dr. da se požar neće prenijeti na susjedne građevine ili mora biti odvojena od susjednih građevina požarnim zidom vatrootpornosti najmanje 90 min., koji u slučaju da građevina ima krovnu konstrukciju (ne odnosi se na ravni krov vatrootpornosti najmanje 90 min.) nadvisuje krov građevine najmanje 0,5 m ili završava dvostranom konzolom iste vatrootpornosti dužine najmanje 1 m ispod pokrova krovista, koji mora biti od negorivog materijala najmanje na dužini konzole.
- kod gradnje i projektiranja srednjih i velikih garaža obvezno primijeniti austrijske smjernice TRVB N106 za zaštitu od požara u srednjim i velikim garažama koji se koriste u nedostatku domaćih smjernica kao pravilo tehničke prakse,
- radi omogućavanja spašavanja osoba iz građevina i gašenja požara na građevini i otvorenom prostoru, građevina mora imati vatrogasni pristup prema posebnim propisima, a prilikom gradnje ili rekonstrukcije vodoopskrbnih mreža mora se, ukoliko ne postoji, predvidjeti vanjska hidrantska mreža.
- za svaku složeniju građevinu ili građevinu koja spada u visoke, ishoditi posebne uvjete građenja iz područja zaštite od požara
- prilikom gradnje ili rekonstrukcije vodoopskrbnih mreža potrebno je voditi računa o izvedbi vanjske i unutarnje hidrantske mreže za gašenje požara, a sve prema posebnim podzakonskim aktima
- sve pristupne putove kojima se može koristiti kao vatrogasnim pristupima, potrebno je označiti i održavati prohodnima. Slijepi vatrogasni pristup duži od 100 m mora na kraju imati uređeno okretište.

Uvjeti za gradnju skloništa za sklanjanje stanovništva

Potrebno je na području unutar obuhvata UPU-a Molunat osigurati uvjete za sklanjanje ljudi, materijalnih i drugih dobara, a zbog pograničnog položaja potrebna je detaljnija procjena ugroženosti i manjih naselja o čemu ovisi da li će se utvrditi obveza gradnje skloništa za ljude i materijalna dobra.

Skloništa za zaštitu stanovništva u slučaju ratne opasnosti se grade u višestambenim građevinama, javnim i društvenim građevinama (dječji vrtići, škole, učilišta, uprava,

kultura, vjerske građevine i dr.), gospodarskim građevinama i kompleksima, poslovnim i trgovačkim centrima, garažno-poslovnim kompleksima, turističkim i hotelskim kompleksima, lučkim sklopovima itd.

U obiteljskim i višeobiteljskim stambenim građevinama, u pravilu, je potrebno graditi podrum koji se može koristiti kao zaklon.

Sva skloništa se obvezno grade kao dvonamjenska skloništa. U miru se skloništa koriste u skladu s potrebama vlasnika građevine (skladište, spremište, garaža itd.) i uz mogućnosti brze prenamjene u sklonišni prostor.

Zaštita od potresa

U svrhu efikasne zaštite od mogućih potresa neophodno je konstrukcije svih građevina planiranih za izgradnju na području intenziteta potresa IX stupnjeva po MCS ljestvici uskladiti s posebnim propisima za navedenu seizmičku zonu.

Pri projektiranju svih građevina planiranih za izgradnju nužno je provesti mjere koje omogućavaju lokaliziranje i ograničavanje dometa posljedica prirodnih opasnosti - potresa:

- proračun povredivosti fizičkih struktura (domet ruševina, širina prometnica),
- geološka i geotehnička ispitivanja tla,
- kartogram zarušavanja tj. prikazi provjere primjene navedenih standarda i normativa.
- razmještaj vodoopskrbnih i energetske objekata i uređaja koji će se koristiti u iznimnim uvjetima,

te mjere koje omogućavaju učinkovitije provođenje mjera civilne zaštite (sklanjanje, evakuacija i zbrinjavanje stanovništva i materijalnih dobara):

- sklanjanje - mreža skloništa s kapacitetima i vrstom skloništa te radijusom gravitacije,
- način uzbunjivanja i obavješćivanja stanovništva uz lokacije i domet čujnosti sirena za uzbunjivanje i sustava za obavješćivanje stanovništva,
- plan provođenja evakuacija i zbrinjavanje stanovništva,
- putovi evakuacije i lokacije za kampove ili drugi način zbrinjavanja stanovništva i materijalnih dobara.

Utjecaj elektroopreme, objekata i vodova

Svojom brojnošću i samom činjenicom fizičke prisutnosti u gotovo svim dijelovima prostora obuhvata plana, elektroprivredni objekti automatski negativno doprinose općem korištenju i oblikovanju prostora, koje nažalost nikakvim mjerama nije moguće potpuno eliminirati, već ih je primjenom odgovarajućih tehnologija i tehničkih rješenja moguće svesti na manje i prihvatljivije iznose, što je primijenjeno i u ovom rješenju sustava elektroopskrbe u maksimalno mogućem opsegu. U tom kontekstu potrebno je navesti neke činjenice i provesti najvažnije mjere sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš:

- niti jedan od postojećih i planiranih elektroprivrednih objekata na području zone nije iz skupine tzv. aktivnih zagađivača prostora,
- primjenom kablskih (podzemnih) vodova višestruko se povećava sigurnost napajanja potrošača, uklanja se opasnost od dodira vodova pod naponom i uklanja se vizualni utjecaj nadzemnih vodova na okoliš,
- primjenom kablskih razvodnih ormarića (KRO) i kablskih priključnih ormarića (KPO) izrađenih od poliestera bitno se produljuje njihov vijek trajanja, poboljšava vizualna prihvatljivost i povećava sigurnost od opasnih napona dodira,

- trafostanica gradskog tipa predviđa se izgraditi u obliku kućice adekvatno arhitektonski oblikovane i uklopljene u okoliš (gradske trafostanice koje bi eventualno mogle biti locirane u drugim objektima treba adekvatno zaštititi od širenja negativnih utjecaja na okoliš - buke, zagrijavanje, vibracije, požara i sl.),
- sve pasivne metalne dijelove vodova i postrojenja bez obzira na vrstu lokacije treba propisno uzemljiti i izvršiti oblikovanje potencijala u neposrednoj blizini istih kako bi se eliminirale potencijalne opasnosti za ljude i životinje koji povremeno ili trajno borave u njihovoj blizini.

Za sprječavanje mogućeg negativnog vizuelnog utjecaja vanjske rasvjete na ukupnu noćnu sliku ovog dijela grada obvezna je izrada projekta vanjske rasvjete za zonu u cjelini.

Zaštita prostora i okoline

Zaštita čovjekove okoline uzima u obzir procese i oblike degradacije pejzaža:

- uništavanje i degradaciju vegetacijskog pokrivača,
- zapuštanje kultiviranog krajobraza,
- degradiranje krajobraza eksploatacijom.

Postoje realne opasnosti da se svi navedeni oblici ugrožavanja vrijednosti krajobraza nastave te je zato nužno:

- očuvanje prirodnih vrijednosti - adekvatno institucionalno očuvanje i gospodarenje zaštićenim i drugim prirodnim vrijednostima,
- održanje ambijentalnih i vrijednosti krajolika, obnova kulturne baštine - sprječavanje nelegalne gradnje i drugih devastacija u prostoru, obnova i adekvatna namjena vrijednih povijesnih građevina, očuvanje dijela visokog zelenila u naselju, kvalitetno i ambijentu prilagođeno uređenje javnih i zelenih površina.